

TIMÁR ZSÓFIA

VUJICSICS TIHAMÉR ÉLETE ÉS
MUNKÁSSÁGA

MUZIKOLÓGIA MA SZAKDOLGOZAT

2014

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

VUJICSICS TIHAMÉR ÉLETE ÉS
MUNKÁSSÁGA

TIMÁR ZSÓFIA

TÉMAVEZETŐ: DALOS ANNA

MUZIKOLÓGIA MA SZAKDOLGOZAT

2014

Tartalomjegyzék

Rövidítésjegyzék	5
Köszönetnyilvánítás	9
Bevezetés	10
1. Életrajz	15
2. Műjegyzék	44
2.1. Filológiai problémák	44
2.2. Útmutató a műjegyzékhez	55
2.3. Vujicsics-műjegyzék	72
Bibliográfia	145
Diszkográfia	148
Internetes források	149

Rövidítésjegyzék

Könyvek, tanulmányok, kéziratok

Eperjessy (1999) = Eperjessy Ernő: „In memoriam Vujicsics Tihamér (1929–1975)”. In: Ruzs Boriszláv (szerk.): *Magyarországi szerbek néprajza 2.* Budapest: Magyar Néprajzi Társaság – Szerb Országos Önkormányzat – Szerb Fővárosi Önkormányzat, 1999. 164–166.

Janka (2009) = Janka László: *Vujicsics Tihamér zeneszerző, népzenekutató születése 80. évfordulójára.* Pomáz: Testvérműzsák Alapítvány, 2009.

Maác (1983) = Maác László: „Találkozások a tánccal”. In: dr. Kaposi Edit (szerk.): *Táncművészeti dokumentumok.* Budapest: Magyar Táncművészek Szövetsége, 1983. 220–221.

Maác-Várady (1964) = Maác László és Várady Gyula: „13 táncminiatűr: Az Állami Népi Együttes új kamaraműsora”. *Táncművészeti Értesítő* 1964/1: 15–38.

Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) = Veress József (szerk.): *Magyar Filmlexikon* Budapest: Nemzeti Filmarchívum, 2005.

Pálfi (1964) = Pálfi Csaba: „Tizenhárom új tánc egy műsorban. Gondolatok az Állami Népi Együttes kamaraműsoráról”. *Táncművészeti Értesítő* 1964/1: 39–51.

Petrovics (2006) = Petrovics Emil: *Önarckép: álarc nélkül. I. 1930-1966.* Budapest: Elektra, 2006.

Szakmai önéletrajz = Szakmai önéletrajz. Vujicsics Tihamér gépelt levele a Kulturális Minisztériumnak. É. n. Lelőhely: MZA, Vujicsics-hagyaték, „Személyes

írások/Önéletrajzi írások”. Egy A/5-ös rózsaszín füzetben megtalálható a szöveg első felének kézzel írt piszkozata is.

Személyes önéletrajz = Személyes önéletrajz. Vujicsics Tihamér gépelt levele a Kulturális Minisztériumnak. É. n. Lelőhely: MZA, Vujicsics-hagyaték, „Személyes írások/Önéletrajzi írások”. Egy A/5-ös rózsaszín füzetben megtalálható a szöveg kézzel írt piszkozata is.

Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73) = Ábel Péter et al. (szerk.): Új Filmlexikon. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971–73.

Új magyar társas-táncok (1952) = Sz. Szentpál Mária (szerk.): Új magyar társas-táncok. Budapest: Zeneműkiadó, 1952.

Új magyar társas-táncok. Zongorára (1950) = Új magyar társas-táncok. Zongorára. Budapest: Bartók Béla Szövetség és Magyar Táncszövetség, 1950.

VT emlékére (2007) = Gracza Lajos (szerk.): „Nem biccentek igent a pusztulásnak”. Vujicsics Tihamér emlékére. Budapest: Balassi Kiadó, 2007.

VT-kézirat A/5 = Vujicsics Tihamér kézírata. A/5-ös, vonalas, kék füzet. É. n. Lelőhely: MZA, Vujicsics-hagyaték, „Személyes írások/Önéletrajzi írások”.

Vujicsics Sztoján (1997) = Vujicsics Sztoján: *Szerbek Pest-Budán* (= A mi Budapestünk). Budapest: Városháza, 1997.

Vujicsics Sztoján (1999) = Vujicsics Sztoján: „Eredetem töredékekben”. *Napút* 1/3 (1999. április). O. n.

Internetes forrása: http://www.napkut.hu/naput_1999/1999_03/005.htm (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

Vujicsics Sz. – Filmlista = Vujicsics Sztoján gépelt kézírata Vujicsics Tihamér filmzenéiről. Lelőhely: OSZK hagyatéki anyag és MZA, OSZK-ból hozott másodpéldányok mappája.

Hang- és mozgóképfelvételek

Chorus and Orchestra [é. n.] = *Chorus and Orchestra of the Hungarian State Folk Ensemble*, Qualiton, é. n., LPX 1073.

Dalok és zenés paródiák [1977] = *Dalok és zenés paródiák*, Qualiton, [1977], LPX 16597.

Furulyaszó (1996) = *Treasures of Hungarian Folk Music No 1, Furulyaszó*, Lamarti, 1996, LCD 1010.

Holtág (1993) = *Holtág*, M. Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány, MTV, 1993 (vhs).

In memoriam VT (2005) = *Az utolsó garabonciás: in memoriam Vujicsics Tihamér*, Hungaroton, 2005, HCD 18279.

Karagöz (1973, 1993) = *Karagöz. XVII. századi török játék*, M. Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány, MTV, 1973, 1993 (vhs).

Magyar táncok (MÁNE, 197?) = *Magyar táncok. Magyar Állami Népi Együttes Zenekara*, Hungaroton, 197?, LPX 18016.

MÁNE VT-feldolg (1980) = *Magyar Állami Népi Együttes Vujicsics Tihamér Feldolgozásai*, Hungaroton, 1980, SLPX 18049.

MuTá [1976] = *Muzsikáló tájak*, Hungaroton, [1976], SLPX 18020.

Selection (1989) = *A Selection of the Hungarian State Folk Ensemble's repertoire*, Gala I., 1989.

Világifjúsági és Diáktalálkozó Moszkva (1993) = *Világifjúsági és Diáktalálkozó Moszkva XII.*, M. Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány, MTV, 1993 (vhs).

Periodikák

BM = *Budapesti Műsorkalauz*; *DMo* = *Délmagyarország*; *EH* = *Esti Hírlap*; *ÉI* = *Élet és Irodalom*; *FSzM* = *Film Színház Muzsika*; *HBm Nl* = *Hajdú-Bihar Megyei Néplap*; *MH* = *Magyar Hírlap*; *MN* = *Magyar Nemzet*; *MűN* = *Művelt Nép*; *OV* = *Ország Világ*; *SN* = *Somogyi Néplap*; *SzN* = *Szabad Nép*; *TÉ* = *Táncművészeti Értesítő*; *Tm* = *Táncművészet*; *TN* = *Tolnai Népújság*; *ÚZSze* = *Új Zenei Szemle*; *ZH* = *Zalai Hírlap*.

Egyéb

MÁNE = Magyar Állami Népi Együttes; *HH/GL* = Gulyás László-hagyaték a Hagyományok Házában; *MNF* = Magyar Nemzeti Filmarchívum; *MZA* = a budapesti MTA-BTK Zenetudományi Intézetének 20–21. Századi Magyar Zenei Archívuma; *MR* = Magyar Rádió.

Köszönetnyilvánítás

Mindenek előtt köszönettel tartozom Vujicsics Mariettának – Vujicsics Tihamér sógornőjének, Vujicsics Sztoján özvegyének –, áldozatos munkájáért és segítőkészségéért. Nemcsak hozzáférést biztosított a hagyaték minden egyes részéhez, hanem élménybeszámolóival bepillantást nyújtott a család életébe és a szerb kultúra gazdag hagyományvilágába. Segítsége nélkülözhetetlen volt az idegennyelvű kéziratok fordításában, a nehezen olvasható feljegyzések megfejtésében, a kéziratokon feltüntetett személyek azonosításában.

A Hagyományok Házában mindig készséggel állt rendelkezésemre Hadas Gyöngyvér, lehetővé téve, hogy minden ott található, a kutatáshoz szükséges dokumentum elérhető legyen számomra. A saját állományban lévő, illetve a Gulyás László-hagyatékban fellelhető, az összehasonlító munkához nélkülözhetetlen kéziratok időigényes, precíz szkennelését is neki köszönhetem.

A Magyar Rádió zenei archívumában Permay Mária segített összegyűjteni egy dokumentumba a különböző adatbázisokban található, Vujicsics Tihamérral kapcsolatos felvételeket. Munkámat türelmével jelentősen megkönnyítette. Menyhárt Veronikának, a Magyar Rádió kottatárosának köszönöm a nem csekély súlyú Vujicsics-kották raktárból kottatárba történő, nem kevésbé zökkenőmentes átszállítását. Köszönöm továbbá Belinszky Anna muzikológus hallgatótársamnak, hogy segítségével a Bábszínház kottatárába is bejuthattam.

Szeretném kifejezni köszönetemet témavezetőmnek, Dalos Annának, hogy munkámat kezdettől fogva végigkísérte, bármikor fordulhattam hozzá kérdéseimmel, és szövegemet körültekintően, segítő tanácsokkal korrigálta. De leginkább azt köszönöm, hogy lehetővé tette számomra a kutatásban való részvételt, amely során megtanulhattam elsődleges forrásokkal dolgozni, azokat szakszerűen kezelni és feldolgozni.

Timár Zsófia

Budapest, 2014. április 16.

Bevezetés

2013 tavaszán kaptam felkérést Dalos Annától, az MTA BTK Zenetudományi Intézetének „Lendület” 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum és Kutatócsoport vezetőjétől Vujicsics Tihamér hagyatékának rendezésére és ez alapján egy hagyatéki lista összeállítására. A hagyaték egy része akkor már több mint tizenöt, másik része csaknem tíz éve az Intézet raktárában volt, az özvegy, Kovács Rózsa letétjeként, s ez alatt az idő alatt gyakorlatilag senki nem nyúlt a dokumentumokhoz.

Első feladatomban a hagyatékban található, részben ép, részben már lapjaira hullott könyvek, kották és kéziratok összetartozó részeinek egyesítése volt. Ezt követhette a talált egységek összeírása, rögzítése. A munka folyamán egyre inkább beleástam magam a kezdetben minden rendszer nélkül halomban álló, átláthatatlannak tűnő papírok-kéziratok azonosításába, s éppen szakdolgozattémát keresve úgy gondoltam, érdemes lenne tovább foglalkozni a kéziratanyaggal, hogy tapasztalataimat, eredményeimet ilyen formában is közzétehessem.

Szakdolgozatomban Vujicsics Tihamér műjegyzékét állítottam össze, melyben saját műveit és saját feldolgozásait rendszereztem. A hagyaték természetesen nem csak ezekből a kéziratokból áll, de már az is rengeteg munkával járt, míg ezek a kották feldolgozásra készen álltak a polcokon.

Vujicsics Tihamér hagyatéka szinte teljesen feldolgozatlan volt, így ez a szakdolgozat az életmű első tudományos feldolgozásának tekinthető. A Vujicsics Tihamér halála óta megjelent kiadványok és az elmúlt évtizedben készült internetes források Vujicsics zeneszerzői és népzenei munkásságának csak töredékéről tudósítanak. A Vujicsics Tihamér emlékére 2007-ben megjelent kötet¹ összesen 28 befejezett kompozícióját (ezek közt található a *Naše pesme* című népzenei gyűjteménye is), kettő befejezetlen művét és az egy posztumusz megjelent kötetét² sorolja fel.³ A Vujicsics Együttes honlapján⁴ található lista kicsit bővebb, már negyven befejezett műről ad számot. Néhány olyan Vujicsics-mű is szerepel ezek között, amelyek létét

¹ *VT emlékére* (2007).

² *Muzičke tradicije južnih Slovena u Madarskoj* (A magyarországi délszlávok zenei hagyományai), Budapest: Tankönyvkiadó, 1978.

³ *VT emlékére* (2007), 111–112.

⁴ <http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/> (utolsó meglekintés: 2014.04.15.).

egyedül ez a forrás tanúsítja, kézirat ugyanis nem áll rendelkezésre (*Táncrakérés, Éjjél után, Maglódi táncok, A béke arca*). Janka Lászlónak, a zeneszerző születésének 80. évfordulójára készült néhány oldalas emlékfüzetében szintén találunk egy felsorolást Vujicsics műveiből.⁵ Ez teljes egészében a Vujicsics Tihamér-emlékkötetben olvasható adatokat közli. A különböző internetes oldalakon⁶ több-kevesebb átfedéssel ugyanazt a néhány művét találjuk meg, amiket a MÁNE előadásai vagy a TV tettek ismertté. Például: *Kalotaszegi Concerto, Drágszéli szvit, Maros és Küküllő mentén, Makar Csudra, Pásztorbotoló, Kádár Kata, Svatovac, A csodafurulyás juhász, Változatok egy találkozásra, Koncert, Az életbe táncoltatott leány, A Tenkes kapitánya, Bors, Princ, a katona, Az árgyélus kismadár, Éjjéli operabemutató*.

Ezekon a jegyzékeken kívül megjelent továbbá Kiss Máriától egy recenzió Vujicsics posztumusz kiadott, a magyarországi délszlávok körében tett gyűjtéseinek eredményét összefoglaló kötetéről.⁷ Ez az eddigi csaknem egyetlen írásos dokumentuma annak, hogy valaki foglalkozott Vujicsics népzenei tevékenységével – s ez is közvetlenül Vujicsics könyve után jelent meg, immár 35 éve. Eredics Gábor írt ezen kívül egy rövid beszámolót „Vujicsics Tihamér zenei hagyatéka” címmel,⁸ a cím azonban többet ígér, mint amennyi ebbe az alig több mint két oldalas cikkbe beleférhetett. Mindemellett a Vujicsics Együttes elszántan munkálkodik névadójuk munkásságának folytatásán, feldolgozásán. Ennek főként hanglemezek formájában láthatjuk nyomát. E lemezekon azonban nem Vujicsics saját műveit, hanem a gyűjtött népzenei repertoár feldolgozásait adják közre.⁹

Ugyanakkor minél előbb szeretném leszögezni: munkám csak részeredményekre vezethetett egyelőre. A rendelkezésre álló anyag óriási, és a dolgozat terjedelmi korlátai

⁵ Janka (2009), 27–28.

⁶ <http://www.hagyomanyokhaza.hu/oldal/240/> és <http://www.vidorfest.hu/2013/index.php?v=v&a=eloado&id=268> és <http://www.hzo.hu/cikk/vujicsics-egyuttas-jubileumi-koncert> és <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC16241/16915.htm> és <http://www.klubhalo.hu/modules.php?name=News&file=print&sid=3823> (utolsó megtekintések: 2014.04.15.).

⁷ Kiss Mária: „Vujicsics Tihamér: Muzičke tradicije južnih Slovena u Madarskoj [A magyarországi délszlávok zenei hagyományai]”. *Ethnographia*, XC/2 (1979): 286–287.

⁸ Eredics Gábor: „Vujicsics Tihamér zenei hagyatéka”. In: Rusz Boriszláv (szerk.): *Magyarországi szerbek néprajza 2.* (Budapest: Magyar Néprajzi Társaság – Szerb Országos Önkormányzat – Szerb Fővárosi Önkormányzat, 1999), 170–172.

⁹ Például: *Chants et Danses Croates* (Horvát népzenei hagyományok Magyarországon), Budapest: Quintana-Harmonia Mundi, 903071, 1992.

sem tesz lehetővé, hogy mindent egyformán részletezve közöljek. De még azt sem mondhatom el, hogy amit közlök, azt mind kifogástalanul, végleges formában fogom tudni ismertetni.

Van ugyanis még egy másik tényező, ami megnehezíti, hogy a feldolgozás kezdetlegességét gyorsan leküzdjem. Vujicsics Tihamér hagyatéka nem mondható lezártnak. Ez a hagyatéki dokumentáció jellegéből fakadóan olyan, amelyhez hónapról hónapra, de napról napra is kerülnek elő újabb és újabb információk, adatok. Olyan váratlanul, a kutatás során vagy kutatás nélkül felbukkanó anyagok, melyek a korábbi eredményeket kiegészítik, árnyalják, sőt akár felül is bírálhatják. Ennek okai:

1. Vujicsics Tihamér váratlanul, fiatalon hunyt el. Műveinek, kottáinak, könyvtárának rendszerezését senki – ő maga sem – érezte aktuális, sürgető feladatnak.
2. Vujicsics Tihamér életstílusa, kompozíciós gyakorlata mellőzött minden rendszert és szabályos keretet. A legkülönbözőbb helyeken, a legkülönbözőbb időkben és a legkülönbözőbb papírokra írta műveit. Ilyen körülmények között könnyen elszóródhattak kéziratok. Ebből egyrészt az következik, hogy kéziratok semmisültek meg vagy lappanganak. Másrészt szem előtt kell tartanunk azt, hogy az eltérő kottaméret és tollszín nem feltétlenül biztosíték arra nézve, hogy két különböző mű partitúrája van a kezünkben.
3. A hagyatéka nem egyszerre és nem teljes egészében került a Zenetudományi Intézetbe. Többfordulós szállítás esetében pedig a veszteség esélye is nagyobb. Sok könyv, kotta és kézirat maradt a teljes hagyatéka feldolgozása után is töredékes. Ezért olykor töredékes kéziratokról kellett a lehető legtöbbet megtudnom, a műjegyzék megkívánta adatokat lehetőleg tévedés nélkül megállapítanom.
4. A hagyatéka, illetve a Vujicsics Tihamérhoz kapcsolódó dokumentumok jelenleg több helyszínen találhatóak: a 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum mellett az Országos Széchényi Könyvtárban, a Hagyományok Házában, a Gulyás László-hagyatékban (Hagyományok Háza), a Magyar Rádió Kottatárában, a Budapest Bábszínházban, illetve az egyik jogörökösénél, Vujicsics Mariettánál. Megnehezítette a kutatást, hogy nem mindig volt lehetséges ugyanannak a műnek a különböző helyszíneken őrzött kéziratait egyszerre tanulmányozni.

Az intézeti hagyatéki rész feldolgozása tehát nem egyenlő az életmű teljes feldolgozásával. Természetesen igyekeztem mindenhova eljutni, ahol tudomásom volt Vujicsics-anyagról. A felsorolt lelőhelyeken sikerült a zeneszerzővel kapcsolatos teljes dokumentációt átnézni és regisztrálnom, minden kottát, kéziratot összeírnom. Kéziratok ennek ellenére lappanghatnak még az előbbi helyszíneken is, de még inkább egykori barátoknál, ismerősöknél, akiről még csak tudomásunk sincs. Vujicsics Tihamér sok művét odaadhatta barátainak ajándékba vagy megtanulásra, melyek aztán később nem kerültek vissza hozzá. A Rádió és az Állami Népi Együttes egykori zeneszeinél vagy azok utódainál pedig valószínűleg ugyancsak lappang néhány kézirat vagy másolati példány. Ezen kívül nem tudhatjuk azt sem, hogy Vujicsics halála után a hagyatéka érintetlen maradt-e, s ha nem, akkor milyen mértékben kerültek ki belőle dokumentumok.

Bármikor előkerülhet tehát az eddigi kialakult műjegyzéket bővítő, az eddigi eredményeket módosító újabb kézirat, másolat, szöveges feljegyzés, népzenei lejegyzés. Ezért hívom fel a figyelmet arra, hogy a szakdolgozatomban nyújtott eredményeket és információkat rugalmasan, nyitottan kell kezelni, mindig szem előtt tartva azt, hogy azok nem egy lezárt, hanem egy folyamatban lévő kutatás eredményei.¹⁰

Nehézségek merülnek fel a zeneszerző élettörténetének megírásakor is. Vujicsics Tihamér életrajzának felvázolásához meglehetősen kevés forrásból meríthet a kutató. Az életművel eddig még nem foglalkoztak, a zeneszerző életéről csak rövid, néhány bekezdésnyi összefoglaló szövegeket találhatunk az *Életrajzi Lexikonban*¹¹ és internetes forrásokban¹² – melyek többsége egymásból merítve ismétli a már korábban leírtakat.

¹⁰ Dolgozatom lezárása előtt másfél héttel szereztem tudomást arról, hogy a Bősze Ádám Zenei Antikvárium 2014. április 24-i árverésén Vujicsics-kéziratok is kikiáltásra kerülnek. Az aukciós jegyzék öt teljes vagy töredékben fennmaradt mű kéziratáról ad leírást. A műjegyzékben ezeket is feltüntettem, de a kéziratokat kézbe venni nem tudtam. A kéziratokat az aukción vételi megbízással nyerték el. Az új tulajdonosról, így a kották lelőhelyéről az antikvárium nem adhat tájékoztatást.

¹¹ <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC16241/16915.htm> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹² Úgy mint: <http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/> vagy <http://www.hagyományokhaza.hu/oldal/240/> vagy http://hu.wikipedia.org/wiki/Vujicsics_Tiham%C3%A9r vagy <http://www.vidorfest.hu/2013/index.php?v=v&a=eloado&id=268> vagy <http://www.hzo.hu/cikk/vujicsics-egyuttes-jubileumi-koncert> vagy <http://www.klubhalo.hu/modules.php?name=News&file=print&sid=3823> vagy <http://www.mulatos-zene.hu/hirek/vujicsics-tihamer-es-a-nepzene.zene> (utolsó megtekintések: 2014.04.15.).

Az eddigi legbővebb Vujicsics-életrajznak a Janka-féle ismertető tekinthető.¹³ Problematikussá teszi a valós élettörténet leírását emellett a további rendelkezésre álló források típusa. A rövid életrajzokon kívül legnagyobb számban a zeneszerző halálára írt baráti és kollegiális nekrológok teszik ki a Vujicsics Tihamérral kapcsolatos irodalom jelentős részét. Ezek azonban műfajukból kifolyólag nem tekinthetők szakszerű, hiteles forrásoknak, és elsősorban nem egy objektív életrajzhoz szükséges, tényszerű információkat közölnek. Nyilvánvaló, hogy a megemlékezések célja nem az életrajzi adatok rögzítése, hanem egy váratlanul elhunyt művész érdemeinek és a hiányából fakadó veszteség fájdalmának kifejezése. Ezért alapvetően az elsődleges források – úgy mint Vujicsics Tihamér kéziratai, Vujicsics Marietta saját, valamint férje Vujicsics Sztoján elmondásain alapuló beszámolói és Vujicsics Sztoján írásai – segítségével igyekeztem felépíteni és kibontani a komponista életútját, kiegészítésképpen felhasználva a kortársak megemlékezéseit¹⁴ és az eddig megjelent rövid életrajzi összefoglalókat.

¹³ Janka (2009).

¹⁴ Ezek többsége összegyűjtve megtalálható a Vujicsics Tihamér emlékére kiadott kötetben: *VT emlékére* (2007).

1. Életrajz

Vujicsics Tihamér 1929. február 23-án született Pomázon. Édesapja Vujicsics Dusán, görögkeleti lelkészként Pomázon kezdte szolgálatát, diplomáját a belgrádi ortodox teológián végezte kitűnő eredménnyel, „summa cum laude; sub auspiciis regis”.¹⁵ Vujicsics Dusánnak a bonyhádi gimnáziumban alsóbb évfolyamosként osztálytársa volt Illyés Gyula, s ez a kapcsolat közvetetten Vujicsics Tihamér zeneszerzői munkásságára is hatott.¹⁶ Vujicsics Dusánt tanulmányai befejeztével, 1928-ban helyezték Pomázra, majd 1939-ben a budai, egykor a Tabánban állt rácvárosi Szent Demeter templom lelkésze lett. Ekkor költözött a család Budára (Attila u. 37., I. kerület). Vujicsics Dusán volt a tabáni templom utolsó plébánosa, mert a templom a háborúban megsérült, majd 1949-ben a kommunista önkényuralom lerombolta (Sztálin 70. születésnapja alkalmából).¹⁷ Az apa később püspöki vikárius (protojerej sztavrofor), azaz püspök-helyettesi tisztséget kapott, amit 1990-ben bekövetkezett haláláig viselt.¹⁸

Felesége, Vujicsics Tihamér édesanyja, Budimlics Nevenka, Zomborból származott.¹⁹ A zombori polgári Felsőbb Leányiskolában végzett,²⁰ családja később Hercegszántóra költözött.²¹ A Vujicsics házaspárnak két gyermeke született, mindketten a pomázi szerb paplakban (Pomáz, Plébánia u. 1.).²² Az idősebb volt Tihamér, majd négy évvel később, 1933-ban született öccse, Sztoján, akiből irodalom-, színház-, művelődéstörténész, műfordító, költő lett.²³ Kötetei jelentek meg Belgrádban, Újvidéken, s alapító igazgatója volt a szentendrei Szerb Ortodox Egyházművészeti Gyűjteménynek.²⁴

¹⁵ *Személyes önéletrajz, 1.*

¹⁶ Vujicsics Sztoján (1999), valamint Vujicsics Marietta közlése. Vujicsics Sztoján leírja, hogy édesapjuk és a költő kapcsolata később egy időre feledésbe merült a családban. Ezt felelevenítve kezdett Vujicsics Tihamér Illyés Gyula-verseket megzenésíteni (lásd a műjegyzéket: *Nélküled*; 1974.07.26. és *Két életet vagy egyet se [Dupla vagy semmi]*; é. n.).

¹⁷ Erről szól a *Requiem egy templomért* című film, melyben Vujicsics Sztoján emlékezik. Rendezte Lengyel Ágnes, 1995.

¹⁸ I. h.

¹⁹ Budimlics Nevenka születési helye már Hercegszántó volt.

²⁰ *Személyes önéletrajz, 1.*

²¹ Vujicsics Marietta közlése.

²² Janka (2009), 1.

²³ † 2002, Róma.

²⁴ I. h., valamint VM közlése.

A Vujicsics-család gyökereinek megismeréséhez érdemes a magyarországi szerb lakosság történetével is foglalkozni. Szerbek már a 14. század végén megjelentek Magyarországon, nagyobb számban Zsigmond (1368–1437) és Mátyás (1458–1490) uralkodása idején telepedtek le.²⁵ A törökök terjeszkedése meggyorsította a szerbek magyarországi meghonosodását, s ettől kezdve folyamatosan érkeztek az országba.²⁶ A Vujicsics-család ősei mindkét ágon a balkáni felszabadító hadjáratok idején, a 17. század végén települtek magyar területre.²⁷ Ezekben az évtizedekben, az 1683–1699 között zajló osztrák–török háborúk során a szerbek számos privilégiumot kaptak a bécsi udvartól, melyek – többek között – lehetővé tették vallásuk szabad gyakorlását és szokásaik megtartását.²⁸ Az egyik legfontosabb engedményt I. Lipót császár adta 1690-ben III. Arsenije Čarnojević (Csarnojevics Arzén) érseknek. Ebben a rendeletben a szerbeket önálló nemzetnek ismerték el. Ez azt jelentette, hogy szabadon választhatták meg érseküket, aki egyszerre töltötte be az egyházi és világi vezető szerepét. 1691-ben pedig az újabb rendelkezések révén kivonták a szerbeket a magyar vármegyék és országgyűlés joghatósága alól.²⁹ Mindez elősegítette, hogy a szultáni megtorlástól tartó, Magyarországon eredetileg csak átmeneti menedéket kereső szerb családok végleg itt maradjanak. Az eddig csak a Balaton vonaláig terjeszkedő szerbek ekkor jelentek meg a főváros környékén is: Pomázon, Szentendrén, Budán a Tabánban és Érden.³⁰ A budai oldalon a Vár és a Gellért-hegy között elterülő Rácvárosnak nevezett „alsóvárosban”, Pesten pedig a Kecskeméti kapu (mai Kálvin tér és Kecskeméti utca találkozási pontja) és az Alsó-Duna bástyánál lévő Belgrádi kapu (mai Váci utca és Fővám tér torkolata) vonalában alakították ki közösségeiket.³¹

Vujicsics Tihamér ősei apai ágon Csarnojevics Arzén oldalán érkezve Baranyában telepedtek le.³² Az apa Dunaszekcsőn született, ahonnan az ő édesanyja,

²⁵ Vujicsics Sztoján (1997), 3.

²⁶ I. h.

²⁷ Vujicsics Sztoján (1999).

²⁸ Bíró László recenziója Dejan Mikavica *A szerbkérdés a magyar országgyűlésben, 1690–1918* című könyvéről. Közzétéve: 2013. április. Internetes forrás: <http://www.tti.hu/szemlemenu/771-a-szerb-kerdes-magyar-orzaggyulesben> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

²⁹ I. h.

³⁰ http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyarorsz%C3%A1gi_szerbek (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

³¹ Vujicsics Sztoján (1997), 3.

³² Vujicsics Sztoján (1999).

Ljubica Bebić származott.³³ A Vujicsics-család anyai ágából voltak, akik Borjádön, Budmérön is megtelepedtek, távolabbi rokonaik azonban maradtak még Rácgorcsönyön és környékén is.³⁴ Vujicsics Tihamér édesanyjának ősei Szarajevóban voltak ismert, gazdag kereskedők, mielőtt a Bácskában találtak volna otthonra.³⁵ Felmerül a kapcsolat a szerbül Budimként emlegetett Buda városával is, de hogy család- és városnév miként függ össze, azt Vujicsics Sztoján később sem tudta kikutatni.³⁶

Az biztosan állítható, hogy oldalágon rokonságban álltak a Vitkovics famíliával, melynek egyik jeles tagja volt az egri szerb–magyar költő, Vitkovics Mihály (1778–1829).³⁷ A Vujicsics-fivérek dédnagyanyja, Perszida Vitkovics abból a hercegovinai eredetű Vitkovics-családból való, amely Trebinje mellől származott el magyar földre. A Vitkovics-család a 18. században népes szerb nemzetség volt Magyarországon, főleg az egri Vitkovicsok ismertek.³⁸ A Vujicsics-családban található kereskedők, tanítók, papok – és már a 19. században számos szerb könyv és folyóirat előfizetői között szerepelnek a család különböző tagjai.³⁹ Az MZA-ban Vujicsics Tihamér kéziratai közt olvasható néhány feljegyzés is arról árulkodik, hogy családjuk eredetének, gyökereinek felfejtett szálai nem fonhatók össze folyamatos történeté: „Felmenő ági őseink eredete homályba vész; főként parasztok, paraszt-iparosok voltak: írástudók és félig, vagy egészen analfabéták egyaránt”.⁴⁰ A családnak csak távolabbi rokonai maradtak Jugoszlávia területén, Belgrádban élt például a Vujicsics-fivérek keresztapja, Stevan Đurđević esperes.⁴¹ Vujicsics Dusán plébános feleségével és gyermekeivel 1937-ben tett látogatást az országban – sokáig ez volt Tihamér egyetlen külföldi utazása.⁴²

Kettős kötődése, kétnyelvűsége révén Vujicsics Tihamér már születésétől kezdve sajátos környezetben nevelkedett. Egyszerre vált két kultúra világának befogadjává. A család erősen konzervatív világnézete és az emberöltőkön át szülőktől gyermekekre

³³ I. m.

³⁴ Janka (2009), 1.

³⁵ Vujicsics Sztoján (1999).

³⁶ I. m.

³⁷ I. m.

³⁸ I. m.

³⁹ I. m.

⁴⁰ *Személyes önéletrajz*, 1.

⁴¹ VM közlése.

⁴² Vujicsics Tihamér kézírata. 4 A/4-es lapon, ceruzával és kék tollal írt szöveg. É. n. Lelőhely: MZA, Vujicsics-hagyaték, „Személyes írásk/Önéletrajzi írásk”.

hagyományozódó hatalmas szellemi örökség különleges atmoszférát teremtett a szerb ortodox lelkész mindenkori házában. Az ódon hangulat és a könyvtár a Váci utcai lakásban tett egykori látogatásai után Petrovics Emil emlékeiben ekképp maradt meg:

Az ormótlan bútorok sokaságában is megmaradtak a nagy terek, keleti szőnyegekkel borított deszkapadlókon járkálhattunk, ikonok, szobrok, kegytárgyak, szertartások ornátusai, s már bizonyára olvashatatlan több évszázados könyvek, kódexek ezrei között.⁴³

Pomogáts Béla benyomása pedig ez volt:

A Vujicsics családot, kivált Tihamért és Sztojánt, valamiféle békevilági hangulat vette körül: az 1918-ban megbukott monarchia hangulata, egy olyan letűnt világé, amelyben egyformán otthonra talált szerb és magyar.⁴⁴

Nem kétséges, hogy ez a különleges környezet Vujicsics Tihamért már iskolába íratása előtt sajátos háttértudással, élményekkel, tapasztalatokkal látta el, melyek később szinte utolérhetetlen előnyt jelentettek számára népzenei gyűjtései során. Bármilyen nemzetiség körében ülve is otthonosan mozgott, gond nélkül részévé vált és beépült egy világtól elzártan élő közösség életébe. Zeneszerzői munkája során is épített a származásának köszönhető élményeire. Egy 1968-as rádióriportban mesélte el Vujicsics pomázi gyermekkori emlékeit, felidézve a régi falusi mulatságokat. Gyakran figyelte a tamburásokat, táncosokat. Sok mindent ellesett tőlük, s a látottakat, hallottakat évek múltán saját műveibe is belekomponálta.⁴⁵

Vujicsics Tihamér az elemi iskolát a Pomázi Szerb Elemi Iskola intézményében végezte, majd miután apját budai parókussá nevezték ki (1939), a Werbőczy Gimnáziumban⁴⁶ folytatta tanulmányait, Budapesten. Magánúton kezdett zongorát

⁴³ Petrovics (2006), 376. NB: Petrovics Emil szavai félreérthetők, hiszen kódexek sosem voltak a Vujicsics-család birtokában. A régi könyvek jórészt a parókiához tartozó anyakönyvek és liturgikus könyvek voltak. (VM közlése).

⁴⁴ Pomogáts Béla visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 61.

⁴⁵ MR 1968.09.22. *Látogatás VT zeneszerzővel szülőfalujában, Pomázon*. Riporter: Kispista István, Bertalan Ágnes. A riport meghallgatható a Magyar Rádió digitális archívumában.

⁴⁶ Ez a mai Petőfi Sándor Gimnázium (Attila út 43., I. kerület).

tanulni, de a háború fejleményei miatt nem járhatott sokáig az órákra. Az 1944-es német megszállást követően édesanyjával és öccsével Hercegszántóra utaztak, hogy itt, az anyai nagyszülőknél vészeljék át a bombázásokat. Hercegszántón furulyázni, hegedülni, tamburázni és harmonikázni tanult.⁴⁷ Volt lehetősége emellett zongorát gyakorolni a hercegszántói Kalocsai Iskolanővérek által fenntartott elemi népiskolában,⁴⁸ és harmóniumon játszani a baptista imaházban. A hercegszántói származású Gracza Lajoséknál,⁴⁹ az orvoslakban, szintén volt pianínó, így Tihamér állandó vendége lett a családnak, s a fiúk közt barátság szövődött.⁵⁰ Vujicsics zenei érdeklődése ezekben az években erősödött fel, a zenei pálya gondolata itt vált egyre meggyőzőbbé. Vujicsics Tihamér saját bevallása szerint ekkor már egy száztagú leánykart is szervezett, mellyel világi és egyházi dalokat énekeltek.⁵¹ Öccse így látta őt ekkor:

Tihamér Bartókkal, Sztravinszkijjal, Schönberggel vette körül magát, s a diszsonancia hadállásait védelmezte csökönyösen. Így azután érthető, hogy viszolyogva engedték gyakorolni a hercegszántói apácázárda zongoráján vagy a baptista imaház harmóniumán.⁵²

Az apácázárdában a gyakorlás mellett lehetősége nyílt Vujicsicsnak a könyvtárban is időzni, olvasni. Itt talált rá Kodály Zoltán iskolai énekgyűjteményének 1–2. kötetére, melynek függelékében a szomszédos népek dallamait fedezte fel. Többek között ennek hatására kezdte el édesanyja szülőfalujának dalait megfigyelni és összegyűjteni.⁵³ Az első dallamokat nagyanyjától jegyezte le, aki 80 évesen is nagyon sok népdalt tudott, és szívesen énekelt.⁵⁴ Mikor a háború után a szovjet csapatok megszállták Magyarországot, Tihamér a krími tatár, ukrán és grúz katonák zenéjével is

⁴⁷ *Szakmai önéletrajz*, 1.

⁴⁸ Gracza Lajos visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 29.

⁴⁹ Gracza Lajos (1932), tanár, kémikus, művelődéstörténész.

⁵⁰ Gracza Lajos visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 29.

⁵¹ *Szakmai önéletrajz*, 1. Ugyanitt megemlíti Vujicsics „vezérénekesnőjét” név szerint is. Jelić Manda, a kiváló magyar öttusázó, Villányi Zsigmond édesanyja volt az.

⁵² Vujicsics D. Sztoján, *A magyarországi délszlávok zenei hagyománya: Vujicsics Tihamér monográfiája*. Vujicsics Sztoján beszámolója bátyja könyvéről. Gépelt kézirat az OSZK hagyatéki anyagában, é. n.

⁵³ *Szakmai önéletrajz*, 2.

⁵⁴ Janka (2009), 2.

találkozott. Ez a zene teljesen magával ragadta, s úgy tűnt számára, ez a zenei világ „ugyanaz, mint a magyar, csak háromszor olyan régi”.⁵⁵

A háború befejezését követően 1946-ban a család Pestre költözött át (Váci utca 66., V. kerület), ahol Vujicsics Dusán a pesti szerb templom plébánosa lett, s többet ezután már nem költöztek. Tihamér 1948-ban leérettségizett az Eötvös Gimnáziumban, vizsgáit kitüntetéssel tette le.⁵⁶ Eredetileg rádiómérnöknek készült, de ebbe végül bele sem fogott,⁵⁷ mert zenei ambíciói korábban megerősödtek, annak ellenére is, hogy zenével igazán csak későn, 14-15 éves korában, a hercegszántói évek alatt kezdett el foglalkozni. A kisgyermekkorú környezet azonban – az őt körülvevő szerb, horvát, magyar, szlovák és más nyelvű népdalok világa –, úgy tűnik, megfelelő alapot biztosított a zenei pálya megkezdéséhez.

Vujicsics Tihamér komolyzenei téren való tájékozottságáról kevés ismeretünk van. Öccse fenti emlékein kívül az OSZK-ban letétbe helyezett Vujicsics-hagyatékban találni még néhány árulkodó gyermek- vagy ifjúkori kéziratot.⁵⁸ Kitépett füzetlapon láthatjuk Vujicsics datálatlan rajzait, feljegyzéseit. A lap egyik oldalán Vujicsics néhány komponistát és műveiket jegyezte fel. Édesanyjával gyakran jártak koncertekre,⁵⁹ ezeket a műveket minden bizonnyal így volt lehetősége meghallgatni, megismerni. A lista alapján egy romantikus beállítottságú ifjú képe jelenik meg előttünk: Muszorgszkij *Éj a kopár hegyen*, Beethoven *Pasztorál szimfónia*, Debussy *Egy faun délutánja*, Mendelssohn *Szentivánéji álom – nyitány*, Wagner *Trisztán és Izolda – előjáték és szerelmi halál*. Bartók, Stravinsky és Schönberg disszonanciája itt nem kap helyet. Évszám híján nem tudjuk pontosan megállapítani, mikor készült a kézirat. Árulkodó jel lehet, hogy Budapest neve többször szerepel a füzetlapon. Feltételezhető, hogy az adott tartózkodási helyét jelölte meg ezzel Vujicsics. Két időszakra vonatkozhat tehát a megjelölés: a hercegszántói éveket megelőző időszakra (1944 előtt) vagy az azt követő évekre (1946).⁶⁰ Vujicsics Marietta közöl további adalékokat arra nézve, kik lehettek

⁵⁵ *Szakmai önéletrajz*, 2.

⁵⁶ *Személyes önéletrajz*, 2. Az ezt dokumentáló bizonyítványok meglétéről, hollétéről nincs tudomásom.

⁵⁷ I. h.

⁵⁸ A kéziratok fénymásolatai az MZA-ban is megtalálhatók.

⁵⁹ VM közlése.

⁶⁰ Vujicsics Marietta feltételezése szerint a család Pomázról Budára költözése, azaz 1939 után keletkezettek a rajzok. In: *VT emlékére* (2007), 76.

Vujicsics zeneszerző-példaképei. Elmondása szerint Vujicsics szobája falát a zongora közelében Liszt, Bartók, Stravinsky, Kodály és Wagner képe díszítette.⁶¹

1946 őszétől a gimnázium mellett Vujicsics a Nemzeti Zenedében is beiratkozott hallgató volt. Felvételt nyert Lajtha László, Hammerschlag János, Major Ervin, később pedig Szervánszky Endre osztályaiba, ahol zeneszerzést tanult.⁶² 1947-ben felvették a Zeneakadémia zeneszerző és karmesteri szakára. Előbbiből Veress Sándor és Farkas Ferenc irányítása alatt fejlődött, karnagyként pedig Kórodi András és Ferencsik János voltak tanárai.⁶³ Vujicsics azonban valószínűleg tévesen jegyezte fel zeneakadémiai felvételének évét. A Zeneakadémia évkönyveinek tanúsága szerint Vujicsics Tihamér neve csak az 1948/49-es tanévben jelenik meg a hallgatók névsorában.⁶⁴ Az is kiderül az évkönyvi statisztikából, hogy Vujicsics egyszerre volt előkészítő zeneszerző és előkészítő karnagy szakokon I. évfolyamos hallgató. Tanáraiként csak Veress Sándort és Ferencsik Jánost tünteti fel a hivatalos dokumentum.⁶⁵ Hozzá tartozik Vujicsics zeneakadémiai tanulmányaihoz a következő történet is. A fiatal akadémiai hallgató úgy ismerte a kelet- és a közép-európai népzénet, hogy Kodály felmentette a népzene tárgy hallgatása alól, még vizsgáznia sem kellett.⁶⁶ Vujicsics Sztoján költőbarátja, Fodor András pontosítása szerint Tihamér népzenei stúdiumai elején Kodály Zoltán kijelentette: „Nincs már mit tanulnia tőlem”.⁶⁷

Vujicsics saját szakmai önéletrajza szerint így az érettségivel egy időben a zeneszerzés 1–2. előkészítő osztályaiból is levizsgázott, kitűnően, illetve jól. 1949-ben azonban osztályidegen volta – klerikális származása és szerb nemzetisége – miatt eltávolították a Zeneakadémiáról,⁶⁸ s a Nemzeti Zenede utódintézményében, a Budapesti

⁶¹ *VT emlékére* (2007), 76.

⁶² *Szakmai önéletrajz*, 1.

⁶³ I. h.

⁶⁴ Kapitánffy István (szerk.): *Az Országos Magyar Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola évkönyve az 1948/49.-i tanévről*. (Budapest: Országos Magyar Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, 1949): 57.

⁶⁵ I. m.

⁶⁶ Vujicsics Sztoján visszaemlékezését meséli el Eperjessy Ernő: Eperjessy (1999), 164. A felmentést dokumentáló bizonyítványokról, leckekönyvekről nincs tudomásom.

⁶⁷ Fodor András: „Forgóajtó. Vujicsics Tihamér emlékezete”. *FSzM XXI/34* (1977. augusztus 20.): 15. 15.

⁶⁸ *Szakmai önéletrajz*, 1. A gépiratban tollal át van húzva, de jól olvasható az eredeti folytatás: „a karmesterségtől bizony eltanácsoltak”. Aláírva a javítás: „majd származási bajaim miatt (1949-ben [...] az Állami Zenekonzervatóriumban folytathattam csak tanulmányaimat)”.

Állami Zenekonzervatóriumban folytathatta csak tanulmányait.⁶⁹ Hogy nehézségek nélkül tovább dolgozhasson, Kodály gondoskodott Vujicsics számára zongoráról.⁷⁰ A konzervatóriumban Sugár Rezső irányítása alatt tanult, s 1953-ban végbizonyítványt szerzett. Ettől kezdve zeneszerzőként önállóan működött.

Az 1949-ben Budapesten megrendezett VIT meghatározó élményt jelentett Vujicsics Tihamér számára, különösképpen azért, mert a külföldre utazás lehetőségei ez idő tájt igen korlátozottak voltak. A programsorozat idejére egy háromtagú munkacsoportot szerveztek a nagyszabású találkozó zenei repertoárjának rögzítésére: Vujicsics Tihamér, Ránki György és Volly István fogott közös munkába.⁷¹ Összesen kilencórányi zenei anyagot vettek fel, melynek feldolgozása után Vujicsics feljegyzése szerint nyomtatott kiadvány is megjelent *Népek dalai, népek táncai* címmel.⁷² Ekkor fogalmazódott meg az ifjú zeneszerzőben: „vannak [...] fejlődésükben megrekedt nemzetek, és ezen belül megrekedt társadalmi tudatok, semmihez sem rokonítható zenék”.⁷³ Más népek kultúrája iránti tiszteletét példázza az is, hogy az 1955-ben megrendezett első Országos Nemzetiségi Fesztiválon a budapesti Néphadsereg Színházban⁷⁴ ő vezényelte három nemzetiség, a délszlávok, németek, szlovákok közös kórusát.⁷⁵

Vujicsics saját kettős gyökereit is ápolta egész életében. Állandó résztvevője volt nemzetiségi táncházaknak, programoknak. A tánc és a táncok zenei kísérete nem csak befogadóként érdekelte. A különböző közösségi táncmulatságokból ifjúként, felnőttként is aktívan kivette a részét. Petrovics így emlékezik a Rózsák téri Szerb-horvát

⁶⁹ A Nemzeti Zenede és a Székesfővárosi Felsőbb Zeneiskola összevonásával létrejött új intézmény 1949. november 1-jén kezdte meg működését a Semmelweis utcai épületben. 1952-től a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola nevet kapta meg. Adatok az intézmény történetét 1949-ig feldolgozó tanulmány alapján: Solymosi Tari Emőke: „A Nemzeti Zenede története (1919–1949)”. In: Tari Lujza és Sz. Farkas Márta (szerk.): *A Nemzeti Zenede*. (Budapest: Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Budapesti Tanárképző Intézete, 2005), 177–257. 253.

⁷⁰ Gracza Lajos visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 30.

⁷¹ *Szakmai önéletrajz*, 3., illetve: VT-kézirat A/5.

⁷² *Szakmai önéletrajz*, 3. Egyelőre nem találtam nyomát annak, milyen kiadványra utalt Vujicsics. Az OSZK-ban megtalálható néhány füzet, melyekben harmóniákkal ellátott táncdallamokat adtak ki az 1950-es évek legelején: *Az ifjúság tánca* (Budapest: k. n., 1952); *Szovjet népek táncai* (Budapest: Népszava, 1950). Ezek között azonban egy sincs olyan, amelynek pontosan a Vujicsics által említett címe lenne, vagy amelyen Vujicsics–Ránki–Volly neve egyaránt fel lenne tüntetve.

⁷³ I. h.

⁷⁴ A mai Vígszínház.

⁷⁵ Eperjessy (1999), 165.

Gimnáziumban rendezett népdaléneklő, táncos összejövetelekre, melyeken alkalomadtán együtt vettek részt:

Furulyázott, énekelt, duhajkodott, majd többnyire vállalta a »kolovodja« feladatát. Az összekapaszkodott sor élére állt, s a körtáncban ő választotta és mutatta a legkülönbözőbb lépéseket, figurákat. Mindenki figyelt, és követte a rögtönzés bűvös gyönyörűségét.⁷⁶

Kricskovics Antaltól tudjuk, hogy az 1950-es évek elején alakítottak Vujicsiccsal közösen táncsoportot a Rózsák téri délszláv iskolában.⁷⁷ Kricskovics volt a koreográfus, Vujicsics a zenei vezető. Itt merült fel bennük először a magyarországi délszláv népzene, néptánc és népszokások gyűjtésének gondolata is.

Vujicsics Tihamér népzenei kutatással és gyűjtéssel már akadémiai tanulmányai alatt foglalkozott.⁷⁸ Koreográfus és zeneszerző kortársait is bevonta sokat ígérő, izgalmas vállalkozásaiba. Náfrádi Lászlóval, Martin Györggyel, Borbély Jolánnal (Martin György későbbi feleségével), Gulyás Lászlóval, illetve Kricskovics Antallal járta a falvakat. A népzene gyűjtést ő maga sohasem hagyta abba. Legkedveltebb gyűjtési területei a szerbek, horvátok és szlovének által lakott Pest, Bács-Kiskun, Baranya, Zala, Vas, Csongrád és Békés megye voltak.⁷⁹ Leginkább a magyar, a balkáni és a keleti népek zenéinek kapcsolata foglalkoztatta, valamint az egyes dallamok közt felfedezhető motívumvándorlások.

Sokat komponált már tanulóként is, főként népi ihletésű feldolgozásokat írt.⁸⁰ A népzenei stílusokban való jártassága, a legkülönfélébb népi hangszerek ismerete fiatalok ellenére belépőt biztosított számára az Állami Népi Együtteshez. Az együttes 1951-es megalakulását követően gyakran szerepeltek annak műsorán Vujicsics művei,⁸¹

⁷⁶ Petrovics (2006), 376.

⁷⁷ Kricskovics Antal visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 49.

⁷⁸ Dékity Márk: „80 éve született Vujicsics Tihamér”. *Barátság* XVI/2 (2009. április). 6009–6010. 6009.

⁷⁹ I. h.

⁸⁰ Vujicsics Tihamér [önéletrajz]. 24 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat, 1 oldal. É. n. Lelőhely: MZA, Vujicsics-hagyaték, „Személyes írások/Önéletrajzi írások”.

⁸¹ Az következő felsorolás Vujicsics Tihamér saját jegyzete szerint: i.m.

mint például a *Palóc Fantázia* (1954), *Kalotaszegi lányok* (1958),⁸² *Kalotaszegi Concerto* (1958), *Drágszéli táncok* (1954)⁸³ vagy a *Pásztorbotoló* (1958). Népi táncballadákat is komponált, a *Makar Csudra* (Gorkij nyomán, 1955), *Kádár Kata* (1959), *Csodafurulyás juhász* (1958), *Ius primae noctis* (1960)⁸⁴ című műveket. Majd a balett terén kísérletezett. Ezt képviseli a *Változatok egy találkozásra* című alkotása, melyet a Pécsi Balett számára írt. Koreográfiát Eck Imre készített hozzá, bemutatója pedig 1961. január 3-án volt a Pécsi Nemzeti Színházban.⁸⁵

Az Állami Népi Együttes akkori vezetője, Rábai Miklós felismerte Vujicsics Tihamér zenei tehetségét, népzenei ihlettségét.⁸⁶ Ennek köszönhetően, bár rövid ideig, de az együttes házi szerzője lehetett.⁸⁷ 1952-ben egy évig kapott munkát az Állami Népi Együttesnél, a népi hangszercsoport és népi hangszerkészítő műhely vezetője volt.⁸⁸ Komolyan foglalkoztatta őt, hogyan lehetne régi, jellegzetes népi hangszereket zenekari játékokra alkalmassá tenni.⁸⁹ De nem volt kizárólagos szerepe a MÁNE zenei repertoárjának, arculatának kialakításában. Mások mellett Szokolay Sándor és Petrovics Emil is kaptak megbízást rajta kívül Rábaitól.⁹⁰

1955-ben Vujicsics néhány hónapig – januártól áprilisig – a SZOT Művészegyüttesnél dolgozott.⁹¹ Több forrás szerint a Vujicsics-testvérek 1956-ban a

⁸² Vujicsics Tihamér e jegyzetében így utal rá, de előfordul a *Kalotaszegi táncok/Kalotaszegi leánytánc* címváltozat is. Valószínűleg ugyanarra a műre utalnak. A HH/GL-ban található partitúrán a címlapon ez olvasható: „Kalotaszegi ~~táncok~~ [sic!] leánytánc”. Ehhez lásd még a műjegyzék vonatkozó tételét.

⁸³ A *Drágszéli szivtről* van szó, a kotta kéziratán így szerepel a cím.

⁸⁴ Ennek évszáma a Vujicsics Együttes honlapja alapján:

<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

⁸⁵ A Színházi Adattár online adatbázisa szerint:

<http://www.szinhaziadattar.hu/index.php?lang=hu&db=oszmi.01.01&kf> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

⁸⁶ Az együttes művészeti vezetője a kezdetekben Gulyás László volt, aki később, 1956-ban elvesztette állását. Erről ír: Banovich Tamás, in: *VT emlékére* (2007), 17, 19.

⁸⁷ Janka (2009), 3.

⁸⁸ *Szakmai önéletrajz*, 1.

⁸⁹ „Szakmai írások”, kemény, lila-mintás borítójú A/4-es, vonalas füzet, é. n., [4.] Lelőhely: MZA.

⁹⁰ Petrovics Emil: „Az Állami Népi Együttes, Rábai Miklós által irányított új törekvéseiben, a néptánc-elemekből színpadra állított balladáihoz, komédiáihoz – drámai fogantatású új műveihez – hármunkat ösztönzött zeneírásra: Vujicsics Tihamért, Szokolay Sándort és engem. Ezt a munkát az Együttes zenei vezetője: Gulyás László irányította, átadta saját tapasztalatait, tanácsokat adott a kibővített, felduzzasztott »népi zenekar« kezeléséhez”. Petrovics (2006), 376.

⁹¹ Vujicsics Tihamér kézírata. 4 A/4-es lapon, ceruzával és kék tollal írt szöveg. É. n. Lelőhely: MZA, Vujicsics-hagyaték, „Személyes írások/Önéletrajzi írások”.

Petőfi Kör alapító tagjai között is ott voltak.⁹² Valószínűleg Vujicsics Sztoján elbeszélése nyomán került át a Vujicsicsról szóló összefoglalásokba ez az információ.⁹³ Nincs azonban olyan dokumentum, ami igazolná ennek tényét, az ülések jegyzőkönyveiben sem szerepel nevük.⁹⁴ Vujicsics Marietta elmondása szerint az első összejövetelen több értelmiségi baráttal együtt valóban részt vettek a Vujicsics-fivérek, de aztán soha többet.

1956 őszén Vujicsics Tihamér Jugoszláviába, Szarajevóba látogatott. A magyar és jugoszláv rádió csereprogramjában vett részt,⁹⁵ s még a forradalom kitörése előtt utazott ki. Ám az októberi események miatt kint tartózkodása a tervezettnél hosszabbra nyúlt. Csak egy év múlva, 1957 őszén tudott hazatérni. A kint töltött egy év alatt a Szarajevói Rádió népzenei tanácsadója volt, „külföldi specialista” minőségben.⁹⁶ Sok időt fordított itt tartózkodása alatt a helyi kulturális élet megismerésére is. Az ebből az évből fennmaradt programfüzetei arról tanúskodnak, hogy gyakran ellátogatott kiállításokra, hangversenyekre. Hallotta többek között Ravel *Boleróját*, Muszorgszkij *Egy éj a kopár hegyen*, Bartók *Cantata Profana* című műveit, Rahmanyinov 2. *zongoraversenyét*, Mozart K. 504-es szimfóniáját, Ralph Vaughan Williams 3. *Pasztorál szimfóniáját*, Beethoven op. 38-as trióját.

A legközelebbi biztos adatunk Vujicsicsról 1962–63-ból van, amikor a Magyar Jégrevü zenei vezetője volt.⁹⁷ Ebben a tisztségében gyakrabban utazhatott. Kétszer járt Grúziában, kétszer Ukrajnában. Egy hónapig Isztambulban, öt hónapig Lengyelországban tartózkodott, s néhány napot Romániában, illetve Csehszlovákiában töltött. Zeneszerzői megbízásai és utazásai mellett olykor előadóművészként is fellépett.

⁹² Janka (2009), 4. és Dékity Márk: „80 éve született Vujicsics Tihamér”. *Barátság* XVI/2 (2009. április). 6009–6010. 6009.

⁹³ Vujicsics Sztoján (1999).

⁹⁴ <http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-petofi-kor-sajtovitajanak-jegyzokonyve> és <http://mek.oszk.hu/12100/12101/12101.pdf> (utolsó megtekintések: 2014.04.15.).

⁹⁵ Vujicsics Marietta közlése.

⁹⁶ *Szakmai önéletrajz*, 1. Kiss Máriának írt 1957. január 19-én, Szarajevóban kelt levelében Vujicsics úgy fogalmaz: „...a Rádió népzenei osztályán dolgozom, mint »általános színvonalemelő mindenek«”. Kiss Mária idézi a levelet, in: *VT emlékére* (2007), 44.

⁹⁷ *Szakmai önéletrajz*, 2. Az évszámot megkérdőjelezi egy, az MZA-ban, a „Személyes írások” közt található gépelt kézirat, mely a Magyar Jégrevü új műsorának kialakításáról szóló értekezletet rögzíti. A feljegyzés datálása 1961. október 29., s a résztvevők névsorában Vujicsics Tihamér neve is fel van tüntetve.

1965. május 1-jén Bécsben szerepelt a Collegium Hungaricumban, ahol saját elmondása szerint paródiákkal szórakoztatta a bécsi magyar közönséget.⁹⁸

1967-ben Komlós János megalapította a Mikroszkóp Színpadot. Ez volt a főváros legkisebb színháza. Komlós János a műsorok nagy részét saját maga írta és konferálta.⁹⁹ Vujicsics Tihamér ennek a színháznak lett zenei vezetője, s öt féléven keresztül dolgozott itt. E munkájának köszönhetően többször megfordult Csehszlovákiában és Jugoszláviában. Ezekben az útjain többnyire vele tartott felesége, Kovács Rózsa is, akivel 1966-ban kötött házasságot.¹⁰⁰ Ebben az időszakban (1967 körül), egy olyan nemzeti ének-zene táncegyüttest tervezett létrehozni az Állami Népi Együttes mintájára, amely repertoárját az etióp nemzeti hagyományokra építené.¹⁰¹ A kilencoldalas, a tervezett napi próbarend meghatározásáig részletesen kidolgozott elképzelés címzettjéről sajnos nincs tudomásunk.

Zeneszerzőként való foglalkoztatottságából fakadó útjai mellett rengeteget utazott saját költségén is, hogy népzene kutatói munkát folytathasson. Beutazta Angliát, Franciaországot, Spanyolországot, Görögországot, Olaszországot, Bulgáriát, Romániát, Csehszlovákiát és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságot.¹⁰² A nyugati országokba – amikor már valamivel könnyebben lehetett utazni – főként baráti látogatásokra vagy turisztikai célból utazott.¹⁰³ Később, 1972-ben a magyar–mongol kulturális csere-egyezmény keretében eljutott Moszkvába, valamint a mongol fővárost, Ulanbatort és Mongólia Altaj-hegység környéki területeit is bejárta. Vujicsics Tihamér, s Magyarország általa képviselt zenei arca annyira népszerű lett, hogy az Altaj-hegység tövében „a leghaladóbb almatermelő kolhoz” róla nevezett el egy almafasort.¹⁰⁴

Az 1950-es évek végétől kezdve a filmszakma is felfigyelt Vujicsics tehetségére. Rövid élete során 137 filmzenét komponált.¹⁰⁵ Több filmben maga is szerepelt, így vált

⁹⁸ I. h.

⁹⁹ <http://mek.oszk.hu/02100/02139/html/sz13/495.html> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹⁰⁰ Vujicsics Tihamér tanúja Szokolay Sándor volt. Írja Szokolay Sándor a visszaemlékezésében, in: *VT emlékére* (2007), 98.

¹⁰¹ A – néhány kék színű kiegészítést leszámítva – fekete tollal írt kézirat az MZA-ban található, a „Szakmai írások” közt. Kilenc A/4-es lap, szöveg csak a lapok egyik oldalán. Kelt 1967. februárban.

¹⁰² *Szakmai önéletrajz*, 2.

¹⁰³ VM közlése.

¹⁰⁴ *Szakmai önéletrajz*, 2.

¹⁰⁵ Janka (2009), 3.

személye, neve egyre ismertebbé: *Koncert* (Szabó István, 1961 v. 1963),¹⁰⁶ *Oldás és kötés* (Jancsó Miklós, 1963),¹⁰⁷ *Nem* (Révész György, 1965),¹⁰⁸ *Bors* (Szabó István et al., 1968),¹⁰⁹ *A nagy kék jelzés* (Nádasy László, 1969),¹¹⁰ *Téli sirokkó* (Jancsó Miklós, 1969).¹¹¹ Az *Oldás és kötés* kivételével mindegyik film zenéjét is ő szerezte. Egyik legkedvesebb munkájának a Banovich Tamás rendezte *Az életbe táncoltatott leány* (1964) című táncjátékhoz írt zenéjét tartotta.¹¹² Bizonyos esetekben a film egy korábbi tánckoreográfia kísérőzenéjéből nőtte ki magát (*Botoló*, Banovich Tamás, 1958), máskor fordítva, a filmes megvalósítás került át színpadra is (*Csata után*, Banovich Tamás, 1958; *Ballada egy lányról*, Banovich Tamás, 1959).¹¹³

A filmzene azonban meglehetősen tág fogalom. Beletartozhatnak néhány perces, negyedórás rövidfilmek, TV-sorozatok zenéi és másfél órás játékfilmek is. Vujicsics Tihamér is komponált mindegyik műfajban (például rövidfilm a *Nem fog fájni*, Kárpáti György, 1963; sorozat – bár később játékfilm is készült belőle – a híressé vált *Tenkes kapitánya*, Fejér Tamás, 1963; és nagyfilm a *Miért rosszak a magyar filmek*, Fejér Tamás, 1964). A 137 filmnek csupán valamivel több mint a felét (81)¹¹⁴ tudjuk dokumentálni vagy a kéziratok alapján¹¹⁵, vagy más, filmtörténetet feldolgozó források segítségével. Egy film, ezáltal a hozzátartozó filmzene létét nem minden esetben igazolja az összes rendelkezésre álló forrás. 17 filmet az Ábel Péter és Veress József szerkesztette filmlexikonokban¹¹⁶ és a Vujicsics Sztoján által összeállított lista¹¹⁷ alapján

¹⁰⁶ Ezt minden Vujicsicsről szóló internetes forrás megemlíti.

¹⁰⁷ Vujicsics Sz. – Filmlista.

¹⁰⁸ *Magyar Filmlexikon* (Veress, 2005), 1190.

¹⁰⁹ <http://www.hzo.hu/cikk/vujicsics-egyuttes-jubileumi-koncert> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹¹⁰ *Új Filmlexikon* (Ábel, 1971–73), 643. Valamint ezt tanúsítja az MZA-beli hagyatékban megtalálható megállapodás Vujicsics Tihamér és a Magyar Filmgyártó Vállalat közt, mely szerint Vujicsics játssza a filmben a zeneszerző szerepét, 400 Ft napidíjért (datálatlan levél, a kotta mellé társítva).

¹¹¹ Vujicsics Sz.-Filmlista alapján. A fentiekén kívül az alábbi internetes forrás szerint Vujicsics Tihamér színész volt még a *Sziget a szárazföldön* (Elek Judit, 1969) című filmben is: <http://nda.sztaki.hu/kereso/index.php?a=get&id=1986&pattern=&t=Sziget+a+sz%E1razf%F6ld%F6n> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.). A *Magyar Filmlexikon* (Veress, 2005) szerint Vujicsics zeneszerzője volt a filmnek.

¹¹² Janka (2009), 3.

¹¹³ Bővebben lásd a műjegyzéket.

¹¹⁴ A „Filmek” kategóriában 77 tétel szerepel, további négy pedig a „A hagyaték alapján dokumentálható művek, zenei anyag nélkül” csoportban található.

¹¹⁵ Hogy milyen kézirat áll rendelkezésre egy adott filmből: partitúra-e vagy zongorakivonat, esetleg szólamkotta, teljes mű, néhány tétel, vagy mindössze pár sornyi vázlatos anyag, az teljesen esetleges.

¹¹⁶ Lásd a rövidítésjegyzékben a *Magyar Filmlexikon* (Veress, 2005) és az *Új Filmlexikon* (Ábel, 1971–73) tételeket.

regisztrálhatunk (például: *Félúton*, Kiss József, 1962; *Testamentum*, Ventilla István, 1965¹¹⁸; *Téli sirokkó*, Jancsó Miklós, 1969), kéziratuk azonban eddig nem került elő. Ezek legtöbbje az interneten utánakereshető, a kézirat tehát valószínűleg lappang; néhány esetben azonban a kézirat hiányán kívül az internet segítségével sem támasztható alá a filmek elkészülte (*Ők és mi*, 1968; *Szentendre*;¹¹⁹ *Lehel*).

Ugyanakkor van két olyan film (*Nosztalgia*, Fazekas Lajos, 1966, rövid dokumentumfilm és a *Büntetőexpedíció*, Magyar Dezső, 1970, rövid játékfilm), amit viszont csak az interneten találtam meg,¹²⁰ de sem a két filmlexikon, sem Vujicsics Sztoján filmlistája nem említi, és Vujicsics Tihamér hagyatéka sem tartalmazza. Más esetben rövid utalást találni csak Vujicsics szöveges feljegyzései közt egy Kollányi Ágoston rendezte *Kalimantán* című filmre. Erről azonban a filmlexikonok és Vujicsics Sztoján sem tudott, és az interneten sem találni nyomát. Olyan filmzenékről is tudunk, melyekhez a kéziratok közt találunk több-kevesebb kottát, s az interneten is megtalálhatók, de a két lexikon és Vujicsics Sztoján listája nem említi (például: *A póráz két végén*, Kárpáti György, 1963; *Öröklakás*, Kardos G. György, 1963; *Távirat*, Makk Károly, 1965).

Nem szabad elfelejtenünk ezen kívül azt sem, hogy ebből a valamilyen módon dokumentálható 81 filmzenéből néhánynak a szerzősége kérdéses. Egyes filmeket bizonyos források nem Vujicsics Tihamérnak tulajdonítanak. A *Sziget a szárazföldön* (Elek Judit, 1969) zenéjét a *Magyar Filmlexikon*¹²¹ és Vujicsics Sztoján filmlistájának ellentmondóan internetes források Körmendi Vilmosnak tulajdonítják.¹²² A *Nem szoktam hazudni* (Kárpáti György, 1966) című film pedig bár az *Új Filmlexikon*¹²³ és Vujicsics Sztoján jegyzékében megtalálható, szintén internetes források szerint Lendvay

¹¹⁷ Lásd a rövidítésjegyzékben a Vujicsics Sz.-Filmlista tételt.

¹¹⁸ Igaz, az újvidéki Neoplanta Filmvállalat Vujicsicshez címzett levelében megemlítődik. A levél megtalálható az MZA hagyatéki anyagában, a „Személyes írások” közt. A film az interneten megtekinthető: <https://www.youtube.com/watch?v=YVJX3YPIyG4> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹¹⁹ Van *Szentendre* címmel műve Vujicsics Tihamérnak, melyet tenor szólóra, vegyeskarra és zenekarra írt. Kérdés, hogy ez lenne-e az állítólagos film zenéje.

¹²⁰ Az MNF oldalán található Balázs Béla Stúdió adatbázisában: <http://www.bbsarchiv.hu/index.php> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹²¹ *Magyar Filmlexikon* (Veress, 2005).

¹²² <http://nda.sztaki.hu/kereso/index.php?a=get&id=1986&pattern=&t=Sziget+a+sz%E1razf%F6ld%F6n> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.). Valamint a megbízhatónak mondható MNF adatbázisa szerint is: <http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=80000710> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹²³ *Új Filmlexikon* (Ábel, 1971–73).

Kamilló zenéjével készült.¹²⁴ Néhány tétellel kapcsolatban pedig az a kérdés, valóban filmhez készültek-e (*Nyáron egyszerű: Walkür csárdás, Feketeszárú cseresznye*, 1964; *A beatnik lány/Könyvsátor*, 1967; *Óza*, 1967). A 137 filmzenéből tehát csak úgy tudunk nyolcvanegyét regisztrálni, ha minden bizonytalan, fenntartásokkal kezelendő adatot is beleszámolunk.

Az így is hiányzó 57 filmhez készült zene címe, holléte, egyáltalán a léte, a kutatás jelenlegi szakaszában teljesen ismeretlen. Banovich Tamás visszaemlékezésében azt írja, hat év alatt körülbelül 30 filmet készítettek Vujicsiccsal közösen.¹²⁵ A műjegyzékben ehhez képest mindössze nyolc film szerepel az ő rendezésében. A fennmaradó 22 filmről egyelőre semmit sem tudunk. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az MZA-ban elhelyezett hagyaték tartalmaz még eddig beazonosíthatatlannak minősített kottákat. Könnyen elképzelhető, hogy ezek némelyike egy-egy lappangó filmzene.

Vujicsics Tihamér a médiaágazat másik nagy vállalkozásával, a rádióval is gyakran dolgozott együtt. Rádiójátékokhoz is komponált, a hagyaték alapján 18 művet tudunk ide sorolni. Ezek közül egy rádiójáték zenéje nem kizárólag Vujicsics műve, és a kísérezeneként felhasznált tétel sem kifejezetten ahhoz a rádiójátékhoz készült. A *Mata Hari, a hírhedett kémnő élete és halála* című műsor (rendezője Hegyi Árpád) zenéjéhez ugyanis több szerzőtől válogattak össze már megírt zeneműveket, melyeket Nagy Árpád hangszerelt, egészített ki és szerkesztett egybe.¹²⁶

Nem minden esetben ismerjük a rádiójátékok rendezőit, de ahol tudjuk, azok közül a legtöbbet Marton Frigyes rendezte. A *Buffó misztérium* (1967), a Shakespeare nyomán írt Barbara Garson paródiához komponált *Makbegy* (1966), a *Kint is bárány, bent is farkas* (1971), a *Theophania* (1971) és a *Poloska* (1979) mind kettejük közös munkája. Némelyik népszerűbb rádiójátékot többször is elővették, és újra leadták a Rádióban. Legtöbbet a *Theophania* produkciót sugározták. A Magyar Rádió rendelkezéseimre álló adatbázisai alapján tizenhét hangzott el, legutóbb 2008-ban. Kitűnik még játszottságban a *Tékozló ország* (Varga Géza, 1972, 10 játszás), a Hüvelyk

¹²⁴ http://www.port.hu/nem_szoktam_hazudni/pls/w/films.film_page?i_film_id=3396 (utolsó megtekintés: 2014.04.15.) Az MNF adatbázisa szerint is:

<http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=80000646> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹²⁵ Banovich Tamás visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 17.

¹²⁶ Lásd a műjegyzéket.

Matyiról szóló rádiójáték (Marton Frigyes, 1969, 9 adás) és a *Kint is bárány, bent is farkas* (Marton Frigyes, 1971, 8 sugárzás) című műsor.

Vujicsics Tihamér munkastílusáról legendák keringtek ismerősei körében. Ha barátai, kollégái mesélnek róla, a legtöbben tudnak egy-egy emlékezetes történetet, melyben Vujicsics – művésztársai nem csekély aggodalma, bosszúsága és izgalma mellett – a bemutató vészes közelsége ellenére még mit sem tud felmutatni a műből.¹²⁷ Megbízásainak teljesítését rendszerint az utolsó pillanatra hagyta, sokszor csak többedszeri felszólításra haladt előre a munkával. A szóbeli figyelmeztetés is sokszor kevésnek bizonyult, ilyenkor ténylegesen rá kellett kényszeríteni őt az írásra. Szilágyi János idézi Eck Imre koreográfus visszaemlékezését, melyben elmeséli a Pécsi Balett ötvenéves fennállásának évfordulójakor történt esetet. Vujicsics írta az ünnepi műsor zenéjét, s úgy tűnt, a zenekari partitúra sohasem fog elkészülni, ha nem tesznek lépéseket az ügy érdekében. Ezért aztán bezárták Vujicsicsot egy zeneterembe, ellátták étellel, itallal, de muszáj volt dolgoznia.¹²⁸

Másik híres történet, mikor egy, a Rádió zenekarának készülő partitúrával Vujicsics ismét nem készült el időben. Sőt a próbák megkezdése előtt egy nappal Lengyelországba utazott, s a kéziratot magával vitte. Az volt ugyanis a terve, hogy az úton megírja a művet, majd a mozdonyvezetővel visszaküldi a partitúrát, s megkéri, vigye be a Rádióba. Ez sikeresen meg is valósult, ám a kotta bizony magán viselte a rázós vonatút nyomait. A hangok nem mindig oda kerültek, ahova Vujicsics írni akarta. A próbán persze botrány tört ki, de nem lehetett mit tenni, a felvételt el kellett halasztani, míg Vujicsics haza nem érkezett.¹²⁹

Nyilvánvaló, hogy Vujicsics állandó időzavarral küszködött, rendszerint túlvállalta magát – amellet, hogy a társasági életről sem tudott lemondani. Megfeszített tempóban élt. Nem meglepő, ha ehhez az életmódhoz az ital is szervesen hozzátartozott.¹³⁰ Nem tagadták ezt a róla emlékező barátai sem.¹³¹

¹²⁷ A Vujicsics Tihamér tiszteletére kiadott, visszaemlékezéseket tartalmazó könyvben ez az egyik leggyakrabban említett élmény a zeneszerzővel kapcsolatban. Például: *VT emlékére* (2007), 19, 25–26, 35, 55, 64, 67–68, 71.

¹²⁸ Szilágyi János emlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 67.

¹²⁹ A történetet Kovacsics András írja le saját honlapján. Lásd: <http://www.kovacsics.hu/hallo.html> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹³⁰ Gracza Lajos, „Előbeszéd”, in: *VT emlékére* (2007), 11.

Kísérőzenék komponálásán kívül saját maga is többször fellépett a Magyar Televízió és a Magyar Rádió műsoraiban, főként személyesen előadott paródiáival. Szinte bármilyen zenei stílusban képes volt egy adott dallamot bemutatni. Maác László is erre emlékezik vissza az Állami Népi Együttesnél töltött éveit felidézve¹³² és erről tanúskodik a *Halló fiúk, halló lányok* 1968-ban sugárzott VIT különkiadása is, melyben Vujicsics a riporter Antal Imre előtt mutatja be különböző országok jellemzően kedvelt zenestílusát.¹³³

A felhasznált népdal elterjedtsége és a mű játszottsága révén azonban legismertebb stílusparódiája *Az árgyélus kismadár* (1963) kezdetű népdalra komponált műve.¹³⁴ Szintén kedvelt volt az *Éjjéli operabemutató* című operaparódiája, melyet a Magyar Rádió 1963-ban tűzött műsorra, s azóta is többször újra sugároz, főleg szilveszteri kabaréadásokban.¹³⁵ Sok évvel később Vámos László rendezésében a Magyar Televízió is színre vitte Báthory Ödönke történetét a „Zenés TV Színház” nevű népszerű sorozatban (1985).¹³⁶ Gyakorlatilag ez az a két mű, ami Vujicsics Tihamértől ma bárki számára elérhető, meghallgatható. A Magyar Rádió archívuma alapján az *Éjjéli operabemutatót* újból leadták 1964 júliusában, 1975 júliusában és 1980 novemberében. *Az árgyélus kismadár* esetében pedig 1975 novemberéből, 1980 novemberből, 1985 májusából és 1987 januárból van adat újrajátszásra. Feltehető azonban, hogy e felsorolás valójában jóval bővebb lehetne. A rendelkezésemre álló adatbázisok valószínűleg nem adtak számot minden sugárzásról. Hiszen például Az

¹³¹ Lásd a *VT emlékére* (2007) kötet írásait, például Gracza Lajos „Előbeszéd”, Banovich Tamás, Borbély Jolán írásait.

¹³² Maác (1983), 220–221.

¹³³ <https://www.youtube.com/watch?v=MqQVhn1EzJw> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.). Stílusismerete, utánzókézsége vissza-visszatérő elem a Vujicsicsról emlékezők körében (például Béres János, Petrovics Emil, Pomogáts Béla, Scholz Péter, Vujicsics Marietta, Szokolay Sándor visszaemlékezései, in: *VT emlékére*, 2007).

¹³⁴ Interneten meghallgatható, letölthető: <https://www.youtube.com/watch?v=ZN2MpqRebYs> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹³⁵ Interneten meghallgatható, letölthető (három részletben): <https://www.youtube.com/watch?v=RU9JhshBYuw>, <https://www.youtube.com/watch?v=JqWv7gGkxFU>, <https://www.youtube.com/watch?v=SnSTzuFORDQ> (utolsó megtekintések: 2014.04.15.).

¹³⁶ Janka (2009), 4.

árgyélus kismadár paródiáját Vujicsics saját előadásában, korai rádiófelvételtől¹³⁷ ismerte meg a közönség, még sincs jegyezve adás a szerző halála előttről.¹³⁸

Nem fogadta Vujicsics munkáját mindenhol ilyen elismerés. A komolyzenei életben mintha nem lett volna keresnivalója. Nehéz felmérni azt, milyen volt a viszonya a politikához egy, a politikától erőteljesen függő zenei életben. Bár e ponton ez a kérdés nem elhanyagolható, zenepolitikai tevékenységéről – vagy tétlenségéről – érdemben írni források hiányában nem lehet. A Magyar Zeneművészek Szövetségének meghívóit ő is megkapta,¹³⁹ de hogy részt vett volna annak programjain, ülésein, azt már nem tudjuk dokumentálni. Úgy tűnik, Vujicsics kivonta magát a politika színteréről. Mégsem volt közömbös, amint azt majd az alábbiakban néhány példával szemléltetem. Az azonban világos, hogy Vujicsics Tihamér, az éjjel-nappal tevékeny zeneszerző, a komolyzenei és a *komoly* zenei életben gyakorlatilag mindvégig periférián maradt. Révai József, a Művelődésügyi Minisztérium egyik kollégiumi ülésén „titóistának” nevezte Vujicsicsot.¹⁴⁰ Ez már elég indok lehetett mellőzéséhez.

A magyar zeneművészet 20. század második felét feldolgozó vagy azt is érintő zenetudományi munkákban alig-alig akadunk Vujicsics Tihamér nevére.¹⁴¹ Nem volt jelen a zenei köztudatban, a zenei közbeszédben. Tehetségét a zenei kultúra elitköreiben elismerték, de zeneszerzői termését nem tekintették értékelendő, megvitatásra érdemes életműnek. Petrovics Emil fogalmazott így önéletrajzi könyvében: „Egy furcsa,

¹³⁷ VM közlése.

¹³⁸ Szűk körben eljátszotta az Állami Népi Együttes próbatermében: Maác (1983), 220.; baráti összejövetelen az Ulászló utcai lakásában: Stepanovic Predrag visszaemlékezése, in: *VT emlékére*, (2007), 65. Hogy a rádióban mikor hangzott fel először, arra nincs adatunk. De több internetes forrás is azt állítja –valószínűleg egymástól átvéve az információt –, hogy ez a kabaréműsor tette őt ismertté: <http://www.mtva.hu/hu/sajto-es-fotoarchivum/6860-vujicsics-tihamer-zeneszerzo-nepzenekutato-85-eve-szueletett> vagy <http://www.vidorfest.hu/2013/index.php?v=v&a=eloado&id=268> vagy <http://www.mulatos-zene.hu/hirek/vujicsics-tihamer-es-a-nepzene.zene> (utolsó meglátások: 2014.04.15.).

¹³⁹ Az MZA-ban elhelyezett hagyatékban négy ilyen levél található. Minden bizonnyal sokkal többet is kapott, de ezek nem maradtak fent.

¹⁴⁰ Vitányi Iván visszaemlékezése nyomán: *VT emlékére* (2007), 69. Vitányi megvédte Vujicsics Tihamért Révai vádjával szemben, s ezért állásával fizetett.

¹⁴¹ Kroó György: *A magyar zeneszerzés 30 éve*. (Budapest: Zeneműkiadó, 1975). Kroó nem említi Vujicsics nevét a 20. századi magyar zeneszerzőket felsoroló listáján sem.; Földes Imre: *Harmincasok. Beszélgetések magyar zeneszerzőkkel*. (Budapest: Zeneműkiadó, 1969). Ebben Szokolay Sándor hozza szóba Vujicsics nevét. Itt is csak azért, hogy önmagát egy szituációban hozzá hasonlítsa: mikor arról mesél, hogy minden munkáját az utolsó pillanatra hagyja, Vujicsics jut eszébe.; Breuer János: *Negyven év magyar zenekultúrája*. (Budapest: Zeneműkiadó, 1985); Tallián Tibor: *Musik in Ungarn. Zeiten, Schicksale, Werke*. (Budapest: Frankfurt '99 Kht., 1999).

végtelenül, de *terméketlenül* [kiemelés tőlem] tehetséges zenész, zeneszerző bukkant fel életében: Vujicsics Tihamér, a pomázi születésű szerb őstehetség”.¹⁴² A 2005-ben, Vujicsics halálának harminc éves jubileumára megjelent CD-lemez kísérfüzetében pedig így fogalmaz: „Garabonciás, tudós, énekmondó, költő, tréfamester – ilyenek jutnak eszembe Vujicsics Tihamérra emlékezvén. S nem az, hogy zeneszerző, mert hiszen több is volt ennél, meg más is”.¹⁴³ Járdányi Pál egyszerűen „mediterrán kozmopolitának” nevezte.¹⁴⁴ Szokolay így magyarázza Vujicsicsnak ezt a jellemző megítélését: „Műfajok, stílusok közötti tehetsége nehezen volt kategorizálható, talán ezért nem tudtak mit kezdeni vele a pedánsok”.¹⁴⁵

Ha eltekintünk a MÁNE számára írt művektől, azok bemutatóitól és előadásaitól, azt tapasztaljuk, Vujicsics műveit nem játszották, a komolyzenei színtéren egyáltalán nem volt jelen. Az Országos Filharmónia által rendezett budapesti koncertekről 1955-től kezdve a kiadott műsorfüzetekből tájékozódhatunk. Az 1955 előtti hangversenyek műsorait pedig az MZA-ban található katalóguscédulákon találhatjuk meg. Az 1948–1975 közötti időszakot átnézve egyértelműen kiderül, hogy Vujicsics műveit a szélesebb közönség előtt, Budapest elsőszámú koncerttermeiben gyakorlatilag nem játszották. Összesen két alkalommal szerepelt neve a katalóguscédulákon és a kiadott füzetekben összegyűjtött koncertműsorokban. Először egy 1953. október 28-i koncert kapcsán találjuk meg nevét. A Zeneakadémián volt egy *Kórus- és kantáta-bemutató*, ennek keretében adták elő Vujicsics Tihamér művét is. A konkrét műsorszámokat sajnos nem ismerjük, mivel a műsorfüzet csak a felhangzó művek zeneszerzőit sorolja fel.¹⁴⁶ Vujicsics egy másik műve 1955. december 16-án szólalt meg a Bartók-teremben. A Magyar Zeneművészek Szövetségének II. Kamarazene-estjét rendezték meg, melyen kifejezetten fiatal zeneszerzők kompozícióit mutatták be. Vujicsicstól az Arany János

¹⁴² Petrovics (2006), 376.

¹⁴³ *Az utolsó garabonciás: in memoriam Vujicsics Tihamér*, Hungaroton, 2005, HCD 18279. Ugyanez megtalálható még: Petrovics Emil visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 57.

¹⁴⁴ Baross Gábor visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007).

¹⁴⁵ Szokolay Sándor: „A kései utód”, in: *VT emlékére* (2007), 98.

¹⁴⁶ A Vujicsics mellett szereplő zeneszerzők: Grabócz Miklós, Kadosa Pál, Polgár Tibor, Halmos László, Pődör Béla, Bárdos Lajos, Vetéssy Gy., Patachich István, Dávid Gyula, Sárközy István, Szőnyi Erzsébet, Járdányi Pál, Kodály, Vavrinecz Béla, Behár György, Ribáry Antal, Tardos Béla, Kurtág György. A koncert műsora katalóguscédulán szerepel. (Vetéssy Gy. nevének feloldását nem sikerült megfejteni).

Népdal című versét feldolgozó *Ráckevei balladát* hallhatta a közönség.¹⁴⁷ Az MZA-ban a „Személyes írások” közt található ezen kívül egy 1967. december 8-án kelt levél, amely az Országos Filharmónia és Vujicsics Tihamér közti megállapodásról tanúskodik. A szerződés szerint Vujicsics művei egy, az Országos Filharmónia által 1968. január 15-én, Baján rendezett hangversenyen fognak majd elhangozni. A művekről sajnos csak annyit tudunk meg a levélből: „Selmeczi Elekkel történt megbeszélés szerint”. További dokumentáció magáról a koncertről nem áll rendelkezésre.

A hagyatékban fellelhető meghívók, feljegyzések tudósítanak ugyanakkor arról, hogy kisebb klubokban, közösségi találkozóhelyeken, művészkörökben bemutatták, előadták Vujicsics műveit (Fészek Klub,¹⁴⁸ Rátkai Klub,¹⁴⁹ Egyetemi Színpad¹⁵⁰). Gyakran saját maga adta elő szerzeményeit, vagy művészbarátai tanulták meg legújabb dalait, paródiáit. 1968. március 25-én, este tíz órakor került sor Vujicsics szerzői estjére a Rátkai Klubban.¹⁵¹ A műsorból ítélve meglehetősen hosszú, éjszakába nyúló koncerten vettek részt a vendégek. Abody Béla nyitotta meg a hangversenyt köszöntő szavaival, majd dalok következtek: Balassi Bálint, Jan Kochanowski, Đore Držić versmegzenésítések, és Amadé László *Egy kis tarka madár* versének feldolgozása,¹⁵² melyeket Vujicsics maga adott elő. A következő műveket Török Erzszi tolmácsolta: Csokonai Vitéz Mihály és Arany János költeményeit megzenésítő *Esküszöm, szép Lilla*, és *Ráckevei ballada* dalokat ő énekelte. Majd ismét Vujicsics lépett fel Miroslav Krleža *Petrica Kerempuh* balladák feldolgozásával, ezután József Attila-versek következtek, a *Kiáltozás*, *Ki-be ugrál*, *Regős ének*, és az *Ime, hát megleltem...*, Szirmay Márta, Palcsó Sándor, Várhelyi Endre és Vujicsics Tihamér kamaraegyüttesének előadásában. A

¹⁴⁷ A koncert további műsorszámait. Arányi György: *II. fűvóstrió*; Bánhalmi György: *Vonósnégyes*; Kőműves János: *Dalok Sárközi György verseire: Valaki hí, Parancs*; Vári Ferenc: *Rózsadalok*; Ribáry Antal: *I. vonósnégyes*; Szokolai Sándor: *Zongoraszonatina*; Petrovics Emil: *Jugoszláv dalok*. A koncert műsora katalóguscédulán szerepel.

¹⁴⁸ Meghívó egy 1974. október 14-i „Jugoszláv irodalmi est”-re, melyen Vujicsics Tihamér is közreműködött. A meghívó megtalálható az OSZK és az MZA hagyatéki anyagában is.

¹⁴⁹ Szerzői estje itt volt, lásd a főszöveg következő sorait.

¹⁵⁰ Pomogáts Béla visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 61. Elmeséli, hogy Vujicsics egy szerzői estjén vett itt részt, melyen egy szál zongorával és szellemességével nyugozta le a közönséget. Dátumot nem ad meg. Vujicsics Marietta is említi Tihamér előadásait az Egyetemi Színpadon, in: *VT emlékére* (2007), 71.

¹⁵¹ A műsor megtalálható az OSZK Vujicsics-hagyatékában, valamint illusztrációként a Vujicsics Tihamér emlékére megjelent kötetben: *VT emlékére* (2007), 34.

¹⁵² Amadé László versei közt nem találtam ilyen címűt, ellenben Faludi Ferencnél igen (<http://mek.oszk.hu/06200/06222/html/makolt180010006.html>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

Tolcsvay-trió megint csak egy József Attila-verset mutatott be, a *Betlehemi királyok* megzenésítését, valamint Weöres Sándor *Buba éneke*, és *Ugrótánc* verseit. Az első rész zárásaként a *Concerto Illyrico* 3. tétele hangzott el, Antal Imre és Vujicsics Tihamér előadásában. A szünet után két kisfilmet is levetítettek, Szabó István *Koncert* és Ventilla István *Testamentum* című kisfilmjeit, melyekhez Vujicsics komponálta a zenét. Végül népzenei improvizációk zárták a koncertet.

Maác László, az Állami Népi Együttes néprajzkutatója úgy emlékezik vissza Vujicsicsra az együttesnél töltött időkből, hogy „az egyre intézményesebb állapotokban személye »a bűnös és vonzó szabadúszó« státusát képviselte”.¹⁵³ Vujicsics gyakran megjelent a táncosok próbáin, s a zongora mellé ülve improvizált, vagy az aktuális koreográfia zenéjével kísérletezett. Paródiáinak fogadtatását is gyakran itt próbálta ki először. Ezek a paródiák közéleti célzásoktól sem voltak mentesek. E tekintetben „legveszélyesebb” dala *Az albán kecsketenyésztő indulója* volt. A hagyatékban kottája sajnos nem található, de a Kiss Károly által írt és dedikált vers túlélte a hagyaték viszontagságos éveit.¹⁵⁴ Maác László értelmezte a paródia üzenetét: „...az albánok csak ürügyként szolgáltak, hogy Tihamér kipécézzé az ’50-es évek Magyarországnak heroikus-himnikus szövegköltészetét, s nem kevésbé a kor optimizmusban és menetelésekben tobzódó zenei világát”.¹⁵⁵ Majd ennek következményeit is összefoglalta: „Mivel pedig paródiája sokfelé vágott, s a hivatalos zenei kurzus sok notabilitása is magára ismerhetett, világos, hogy sokan néztek rá görbe szemmel”.¹⁵⁶ Máskor is szeretett Vujicsics a politikával élcelődni. Baráti összejöveteleken gyakran olvasott fel a Bibliából, majd megmagyarázta, értelmezte a találmányra kiválasztott szakaszokat, utalva az aktuális politikai viszonyokra is – meséli Stepanovic Predrag író.¹⁵⁷

Az ő személyes művészete tehát más közönségnek szólt, más pódiumra készült. Személyes művészet alatt értem azt, mikor nem megrendelésre írt, azaz nem kísérőzenét, filmzenét, stb. komponált, hanem saját kedvtelésből vagy olyan igényeknek eleget téve, melyeket magáénak érzett. Így szűkítve az életművet főleg népzenei

¹⁵³ Maác (1983), 219.

¹⁵⁴ Dallamára is sokan emlékeznek még (VM).

¹⁵⁵ Maác (1983), 221.

¹⁵⁶ I. h.

¹⁵⁷ Stepanovic Predrag visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 65.

feldolgozások és dalok maradnak a középpontban. Ezek között is sok szórakoztató, könnyed hangvételi művet találunk. Az ilyen alkotások pedig valóban vagy táncházakban, népdaléneklő baráti összejöveteleken, vagy a művészvilág alternatív alkotó helyein (klubok, kávéházak) nyernek létjogosultságot, találják meg azt a közeget, ahol mondanivalójuk célt érhet. Szokolay Sándor ír arról, hogy Vujicsics művészete nagymértékben improvizációra épült, majd így folytatja: „Az ilyenfajta muzsikát, amelyet az agogika jellemez, nehéz lejegyezni. Talán ezért maradt olyan kevés nyomtatott mű utána; vagy azért, mert nem is fektetett súlyt erre?”¹⁵⁸

Semmiképpen nem nevezném tehát Vujicsics életében kudarcnak, hogy műveit az Országos Filharmónia nem vette fel koncertműsoraira. Ő nem is e célból komponált, s minden bizonnyal maga is tisztában volt vele, hogy nem azt az irányt képviseli zenéjével, amelyet Magyarország koncertszervező vállalata azokban az évtizedekben el tudott képzelni a komolyzenei hangversenypódiumokon. Novák Ferenc koreográfus szavai jól kifejezik Vujicsics művészetében a potenciális és aktuális közötti feszültséget:

Éreztük, az improvizált ötletekből komoly zeneművek születhetnének, ha zavartalanul, nyugodt körülmények között tudott volna dolgozni. [...] Mivel azonban nem az „íróasztalának” dolgozott, hanem aktuális feladatokat kellett megoldania, nem születtek meg a „komoly, rangos” művek.¹⁵⁹

Népzenei tevékenységét azonban annál inkább elismerték, szakmai körökben is. Életkörülményeinek köszönhetően Vujicsics olyan hozott adottságokkal rendelkezett, amelyeket egyébként csak hosszú tanulás útján szerezhethet meg valaki. Ezáltal pótolhatatlan személlyé vált a népzene kutatás területén. Szerb–magyar kettős kötődése, a különböző kultúrák ismerete, nyelvtudása, anyagismerete, zenei felkészültsége köztudott volt, s így tőle várták, hogy feltárja a gyűjtött népzene bonyolult összefüggésrendszerét.¹⁶⁰ A balkáni és kelet-európai zenefolklór összehasonlító munkájára készült, de rendszerezését már nem tudta kidolgozni. Eperjessy Ernőtől tudjuk, hogy Bartók volt e téren a fő inspiráló személyiség Vujicsics számára. Az ő

¹⁵⁸ Szokolay Sándor visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 98.

¹⁵⁹ Novák Ferenc visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 51.

¹⁶⁰ Vargyas Lajos: „Vujicsics Tihamér búcsúztatása”. In: *Keleti hagyomány – nyugati kultúra*. (Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1984), 415–417. 416.

példája adott indíttatást és követendő mintát népzene gyűjtéséhez, az összehasonlító népzene tudomány munkamódszeréhez.¹⁶¹ Ugyanakkor Lajtha László akkor még figyelembe nem vett hangszeres gyűjtéseit is ismerte, sőt népzene feldolgozó műveinek komponálásakor ezekből is merített.¹⁶²

Vujicsics az MTA Zenetudományi Intézet munkájába is szeretett volna bekapcsolódni – tudjuk meg saját feljegyzéseiből. Intézményi keretek között szeretett volna ugyanis kelet-európai összehasonlító munkáját kivitelezni. A MZA-ban a „Személyes írások/Önéletrajzi írások” közt található egy kis cím nélküli, halványkék vonalas füzet, amelyben Vujicsics beszámol eddigi tudományos, szakmai tevékenységéről.¹⁶³ A kéziratból sajnos nem derül ki, mikor készült ez a szakmai önéletrajz, de minden bizonnyal egy intézeti állás pályázathoz írta. Ebben a kéziratában Vujicsics összeírja, milyen kompetenciákkal, gyakorlattal, tudással rendelkezik, hogy tanúsítsa, munkájára szükség van az Intézetben. Ajánlkozásában Vujicsics nyilván felülértékelte tudományos tevékenységét. A kézirat jelentősége azonban nem ebben áll: mindezt nem feledve mégis sok információt kapunk szakmai munkásságára vonatkozóan.

Zeneszerzői és előadóművészi ténykedését ebben Vujicsics, mint „ami úgylis köztudomású”, nem részletezi. Rögtön rátér etnomuzikológusi tapasztalatainak és tudásának leírására. Megtudjuk, hogy 1946–1947-ben a Néprajzi Múzeum zenei osztályán került kapcsolatba Lajtha Lászlóval, s részt vett az ő gyűjtéseinek, a széki muzsika, udvarhelyi táncok, később a Tendl-féle¹⁶⁴ anyag lejegyzésében. Főleg a harmóniai és ritmikai problémák tisztázása volt a feladata. Ugyanitt közreműködött Vikár Béla és Dincsér Oszkár fonográf-felvételeinek leírásában, később Róheim Géza pápua felvételeit kottázta le.

Vujicsics népzenei gyűjtőmunkáját is a következőkben e kéziratára támaszkodva tudom bemutatni. Ilyen irányú tevékenységét ezek szerint 1944-ben kezdte meg. 1946-tól már kontrollgyűjtéseket végzett, 1948-ban pedig az akkori Néptudományi Intézet támogatásával tette meg első „tényleges népdalgyűjtő” útját Baranya megyében. Saját

¹⁶¹ Eperjessy (1999), 164.

¹⁶² Maác (1983), 216.

¹⁶³ VT-kézirat A/5.

¹⁶⁴ Tendl Pál és fiai soproni adatközlői voltak Lajthának.

becslése szerint ennek eredménye mintegy 800 olyan énekelt és hangszeres dallam lett, amely csak ezeken a területeken fordul elő a 2000 olyan dallam mellett, amely akkor már közismert volt a népzenevel foglalkozók körében.

1949-ben görög menekült gyerekek kórusát vezette Beloiannisfalván,¹⁶⁵ tőlük és szüleiktől gyűjtött körülbelül 200 dallamot. Albán népzeneét egyetemi hallgatóktól, átutazó együttesektől jegyzett le. 1953–1954-ben Kricskovics Antal néptánc-koreográfussal kezdte meg hivatalos gyűjtőútjait. Péterfán (Gradišće) jártak először, majd Felsőszölnök volt soron.¹⁶⁶ Együtt járták be a Dráva mentét, Baranyát,¹⁶⁷ Bácskát,¹⁶⁸ és keresték fel a szórványban élő szerbeket Csongrádban,¹⁶⁹ Battonyán, Pest környékén.¹⁷⁰ Az 1950-es évek elején Vujicsics Borbély Jolánnal is járta a falvakat.¹⁷¹ Mikor 1956–1957-ben a szarajevói rádiónál dolgozott, régi városi és hegyi-pásztori énekes-hangszeres népzeneét, valamint a rigómezei albán területeken instrumentális zenét vett fel. Ezen kívül makedón, toszk albán énekes többszólamúságot, török, yürük, cigány dallamokat gyűjtött.¹⁷² Kezdetben Vujicsics hallás után jegyezte le a dallamokat, de mihamarabb igyekezett áttérni a magnetofonos rögzítésre.¹⁷³

Ezután Vujicsics az egyházzenei irányú munkáira is kitér. Szentendrén 1956-ban felvette a teljes egyházi ciklust, a grúz fővárosban, Tbilisziben – ahol a Jégrevü karmestereként járt – grúz egyházzeneét rögzített, Isztambulban örmény miseénekeket és intonációs formulákat, Sárospatakon pedig görögkatolikus ciklust vett fel. Konstantinápolyban 1963-ban a nyolc tónust, Krétán, Makedóniában és szerb kolostorokban szintén egyházi anyagot gyűjtött össze. E munkái és kutatásai révén

¹⁶⁵ 1950-es alapítású görög nemzetiségi település Fejér megyében.

¹⁶⁶ Kricskovics Antal visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 49.

¹⁶⁷ Kákásd, Kökény, Ártá. Kricskovics Antal visszaemlékezése alapján: *VT emlékére* (2007), 49.

¹⁶⁸ Csávoly, Gara, Csikéria. I.h. alapján.

¹⁶⁹ Deszk. I. h. alapján.

¹⁷⁰ Eperjessy (1999), 164. Az évszám azonban javítva Kricskovics Antal visszaemlékezése alapján, in: *VT emlékére* (2007), 49.

¹⁷¹ Borbély Jolán visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 27. Borbély beszámolója szerint a Dráva mentén, Lakód környékén kezdték meg a gyűjtést. Ilyen településnévnek azonban nem találtam nyomát. Feltehető, hogy Lakócsára gondolt. A MZA-ban a „Szakmai írások” közt található ugyanis egy jelentés, melyben Vujicsics az 1953. január 26–30. között folytatott lakócsai gyűjtéséről számol be.

¹⁷² VT-kézirat A/5.

¹⁷³ Eredics Gábor: „Vujicsics Tihamér zenei hagyatéka”. In: Ruzs Boriszláv (szerk.): *Magyarországi szerbek néprajza 2.* (Budapest: Magyar Néprajzi Társaság–Szerb Országos Önkormányzat–Szerb Fővárosi Önkormányzat, 1999), 170–172. 171.

megtanulta a különféle kottarögzítési módokat olvasni, és azokat mai, nyugati írásmódra átírni.

A sok gyűjtőmunkát követően könyvben is szeretne volna bemutatni a magyarországi délszlávok zenei kultúráját. 1957-ben jelent meg Budapesten a *Naše pesme* [Mi dalaink] című kötete,¹⁷⁴ melyben a legarchaikusabbnak tartott száz magyarországi szerb, horvát, szlovén népdalt és húsz kóló dallamát ajánlja felhasználásra és újraalkotásra. Ennek folytatása gyűjtéseinek tudományos rendszerezése lett volna. Ez azonban már csak részben készült el. A töredékeiben fennmaradt kéziratot végül Sztevanovity Milutin, a magyarországi *Srpske Narodne Novine* folyóirat főszerkesztője rendezte sajtó alá. A kötet *Muzičke tradicije južnih Slovena u Madarskoj* (A magyarországi délszlávok zenei hagyományai) címmel jelent meg 1978-ban, két nyelven.¹⁷⁵

A Zenetudományi Intézet hagyatéki anyagában fellelhető egy jegyzőkönyv is, amely 1970. október 2-án készült a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségének ülésén. A szövetség elnöke, Ognjenovity Milán, illetve Sztevanovity Milutin és Vujicsics Tihamér részvételével zajlott a megbeszélés, melynek témája „a magyarországi délszlávok népi költészeti, zenei táncbeli, valamint szokásanyagának reprezentatív jellegű kiadványának sajtó alá rendezése” volt.¹⁷⁶ A tárgyalt kiadvány konkrét címét nem nevezik meg, de feltehetőleg az imént említett posztumusz mű állt a megbeszélés középpontjában. A szövegből kiderül, hogy Vujicsics a közéletet keresve ismeretterjesztő és tudományos munka között, egy reprezentatív, de információban gazdag kötetet tervezett. A megbeszélés alapján a jegyzőkönyvben leírták a könyv alapjául szolgáló népzenei gyűjtéseket, s a szükséges nyomdai és további kutatói feladatokat. Azt is megtudjuk, hogy Vujicsics lektornak dr. Ortutay Gyulát és Kiss Lajost kívánta felkérni.¹⁷⁷ Vujicsics javaslataival és terveivel a szövetség másik két képviselője teljes mértékben egyetértett. Nem akadályozta volna tehát semmi a kötet még Vujicsics életében való megjelenését, ha Vujicsicsnak lett volna ideje befejezni azt.

¹⁷⁴ A Zeneműkiadó kiadásában.

¹⁷⁵ Vujicsics Tihamér: *Muzičke tradicije južnih Slovena u Madarskoj*. (Budapest: Tankönyvkiadó, 1978). Megjelenését közli Eperjessy: Eperjessy (1999), 165. A könyv nyomdából visszaküldött kézírata a napokban, április 23-án, került át Vujicsics Mariettától a Zenetudományi Intézetbe.

¹⁷⁶ A gépiratos jegyzőkönyv az MZA-ban található, a „Szakmai írások” között.

¹⁷⁷ Kiss Lajos lektori jelentése megtalálható az OSZK hagyatéki anyagában.

A fentiekben ismertetett, szakmai tevékenységét leíró kéziratában sorolja fel Vujicsics nyelvismereteit is. A szerb és a magyar nyelvet egyaránt anyanyelvként tudta. Oroszul, németül, franciául „tűrhetően” tudott. Az olaszt, románt, spanyolt, albánt, angolt, újjörögöt inkább csak értette. Holt nyelvek közül latinul, óegyházi szláv és bizánci görög nyelveken értett. Vujicsics kifejezi sajnálatát is, hogy arab, perzsa, örmény nyelveken nem tanult még, de írni cirill, ószláv, gót, görög és új-grúz betűkkel is tudott. Egyéb képességeiként említi meg, hogy szöveg alapján tudja énekelni a bizánci szerb–ószláv tónusokat, ismeri a perzsa, arab és török makámok rendszerét, emellett elemi szinten táncírással is foglalkozott. Vujicsics a jegyzetében végül publikációit sorolja fel. Nem hosszú ez a lista, és nem is nagy volumenű műveket tartalmaz. Legjelentősebb munkája közülük a már említett *Naše pesme*, ezen kívül konferencia-előadásait sorolja fel – ezekről alább még szót ejtünk. Megtudjuk azt is, hogy az iskolai énekeskönyvek 7–8. osztályos kötetét öccsével szerbhórvára átültették.¹⁷⁸

Tudjuk, hogy Vujicsics Tihamér részt vett népzenei konferenciákon, melyeken olykor maga is előadott.¹⁷⁹ 1957 augusztusában olvasta fel *Narodne pjesme i igre jugoslavenskih manjina u Mađarskoj* (A magyarországi délszláv nemzetiségek népdalai és táncai) című tanulmányát a Varasdon megrendezett IV. Kongres i Godišnja Skupština Saveza Udruženja Folklorista Jugoslavije (Jugoszláv Folkloristák Egyesületének IV. kongresszusa és éves találkozója) keretein belül.¹⁸⁰ A Zenetudományi Intézetben megtalálható a konferencia programja és az elhangzott előadások, így Vujicsics tanulmányának absztraktja is, szerb nyelven. 1960 szeptemberében Szkopj–Tetovo–Ohrid városokban megrendezett VII. Kongres Saveza Udruženja Folklorista Jugoslavije (A jugoszláv folklorista-társaságok szövetségének VII. Kongresszusa) konferencián szintén részt vett. Erről a konferenciáról a résztvevők listáját találjuk csak meg, előadásaiknak címe nincs feltüntetve. Az 1965-ös, szlovéniai Celje városában szerveztek konferenciát, melynek résztvevői közt szintén megtaláljuk Vujicsics nevét. A

¹⁷⁸ Nincs arról adat, milyen énekeskönyvet. Vujicsics kérdőjelesen megjegyzi mellette az évszámot: 1954. VM szerint a testvérek elkészítették a tankönyvet, de a kiadás már nem valósult meg.

¹⁷⁹ A most következő dokumentumokra nem hivatkozom külön-külön, mindegyik az MZA-beli hagyatékban található, a „Szakmai írások” között.

¹⁸⁰ A Magyar Életrajzi Lexikon szerint 1959-ben volt a kongresszus: <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC16241/16915.htm> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.). A hagyatékban talált gépelt dokumentum és programfüzet szerint azonban 1957.08.28–09.01. között rendezték meg.

programfüzetben azonban már nem szerepel neve, és az absztraktok között sem található szöveg tőle, így feltételezhető, hogy előadást itt nem tartott. 1967-ben *Balkanska muzika na raskršću istoka i zapada – Problemi i zadaci* (A balkáni zene a Kelet és Nyugat kereszteződésében – problémák és feladatok) címmel tartott előadást Prizrenben (Koszovó). Erről nemcsak a műsorfüzet tanúskodik, hanem a szerb nyelvű előadásszöveg is rendelkezésre áll. A következő dokumentum 1973-ból származik. Újvidéken volt a Saveza Udruženja Folklorista Jugoslavije Jugoslavije (A jugoszláv folklorista-társaságok szövetségének) 20. kongresszusa, melynek az absztraktokat tartalmazó füzete található meg a hagyatékban. Vujicsics előadásának címe itt *Folklore-Elemente in Liedern Isidor Bajić's und Marko Nešić's* (Folklór-elemek Isidor Bajić és Marko Nešić dalaiban) volt. 1974 szeptemberében egy rendkívül nagyszabású, nemzetközi konferencia zajlott Bukarestben, a III. Congrès International des Études du Sud-Est Européen (Dél-Kelet európai Kutatások III. Nemzetközi Kongresszusa). Ezen a konferencián bátyja mellett Vujicsics Sztoján is részt vett. Tihamér itt a *Byzantinismes et orientalismes dans la tradition musicale orale de l'Europe du Sud-est* (Bizantinizmusok és orientalizmusok a délkelet-európai szájhagyományban) című előadását tartotta meg, melynek gépelt szövege szintén megtalálható a hagyatékban.

Tudományos népzenei tevékenységének dokumentációjához hozzátartoznak még az MZA Vujicsics-hagyatékában található különböző kézzel írt vagy gépiratban meglévő jegyzetek, melyek előadásaihoz, tanulmányaihoz, tervezett könyveihez készülhettek, esetleg a zeneszerzőt foglalkoztató, saját kérdéssel feltevéseit bontják ki. Kevés ezek közt a kidolgozott, teljes, nyomdakész szöveg. De sok értékes információt nyújtanak Vujicsics népzenekutatói eredményeiről, rendszerezési elveiről. Találunk itt szerbül írt tanulmányt zenei példákkal, *Vagant i jugoistočno evropsko narodno stihosloženje* (Vágánsköltészet és délkelet-európai népi verselés) címmel; egy vázlatfüzetben csoportosítja Vujicsics a lakodalmas népzenei típusokat; tervezetet írt *Népzenék, avagy Az emlékezet elpusztíthatatlansága* címmel; *Cseh és szlovák népi táncok* című, gyerekeknek szóló rádióműsorhoz készült szövegének töredékes anyaga is fellelhető. Nem vitatható, hogy Vujicsics rengeteg tanulmányozásra érdemes munkát hagyott maga után. Különösen etnomuzikológusok számára jelenthet gazdag forrást a hagyaték ezen része.

Vujicsics Tihamér szülőfalujával haláláig szoros kapcsolatot tartott fenn. 1968-ban megalakult a Pomázi Szerb Klub, mely az első nemzetiségi klub volt Magyarországon.¹⁸¹ Az emlékezetes eseményen ő volt a meghívott vendég.¹⁸² Ugyanakkor folyamatosan gyűjtött népdalokat is Pomázon, és részt vett a falu minden nagyobb ünnepségén, egyházi ünnepeken, a szerb búcsúkon.

1975-ben magyar–iráni együttműködés révén kulturális egyezményt jött létre a két ország között.¹⁸³ Ennek jegyében kérte Vujicsics Tihamér az iráni kiküldetést. A kérvény fogalmazványa megtalálható az MZA hagyatéki anyagában. „Az egész ú.n. »keleti zene« bölcsője, máig fennmaradt őrzőhelye a mai Irán” – kezdi Vujicsics okait és indokait sorolni. „Szabolcsi B[ence] már nem juthatott el a főforrásig, hát hadd jussak el én, talán nem is egészen jogtalanul” – folytatja, majd kijelentését részletesen alátámasztja érvekkel is. Az utazás végül lehetővé vált. 1975. augusztus 19-én azonban, a szentendrei szerb búcsú éjjelén tragikus repülőgép-szerencsétlenség történt Damaszkusznál. Lezuhant egy Prágából induló, Iránba tartó gép, egyetlen magyar utassal, Vujicsics Tihamérral a fedélzetén, aki a Rákóczi-induló gyökereit indult el kikutatni.¹⁸⁴ Korniss Péter fotográfus meséli el, hogy Vujicsicsnak lett volna lehetősége másik géppel is utazni.¹⁸⁵ Vujicsics a saját jegyével csak prágai átszállással jutott volna el a Közel-Keletre, miközben egy másik, közvetlen gép is indult oda, egy labdarúgócsapattal a fedélzetén. Vujicsics kérvényezte, hogy ő is az utóbbi géppel utazhasson, de a Kulturális Kapcsolatok Intézetében megtagadták kérését. A szerencsétlenség után Vujicsics Tihamér földi maradványait hazaszállították, s a szentendrei szerb székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra.

Egy rendkívül sokrétű és gazdag életmű szakadt félbe váratlanul. Vujicsics Tihamér emléke előtt tisztelegve vette föl nevét a Pomázon mint helyi nemzetiségi

¹⁸¹ Popovics György, *Területi, települési esettanulmányok: VII. Szerb kisebbségi önkormányzat Pomázon*. Az interneten hozzáférhető:

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/altalanos/kisebbségi_onkormanyzato_k_magyarorszagon/pages/023_szerb_kisebbségi_onkormanyzat.htm (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹⁸² Janka (2009), 4.

¹⁸³ Csak magyar–pakisztán egyezményről találtam dokumentumot:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97500022.MT (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹⁸⁴ Ugyanezzel a géppel utazott Konrad Swinarski, a híres lengyel rendező és színházigazgató (1929–1975) is, akivel Vujicsics Tihamér ismeretségben volt (VM közlése).

¹⁸⁵ Korniss Péter visszaemlékezése, in: *VT emlékére* (2007), 48.

táncegyüttesként 1974-ben megalakult zenekar a Vujicsics Együttes nevet 1976-ban.¹⁸⁶ Majd a szentendrei zeneiskola is követte a példát 1978-ban.¹⁸⁷ Ennek egyik termében látható Ócsai Károly szobrász munkája, a Vujicsics Tihamér fejét megmintázó diófa posztamens. Utcák, terek, emléktáblák őrzik emlékét Pomázon, Szentendrén, Budapesten, Siklóson,¹⁸⁸ a Magyar Televízió dokumentumfilmet készített róla, *Töredékek egy muzsikusról* címmel.¹⁸⁹

¹⁸⁶ CD-kísérőfüzet: *Vujicsics Együttes – délszláv népzene*, Hungaroton, 1981, LTD 2000.

¹⁸⁷ Varsányi Lászlóné (szerk.): *Fejezetek a Pest megyei állami zeneoktatás 35 éves történetéből*. (Budapest: Pest Megyei Tanács Művelődési Osztálya, 1986): 61.

¹⁸⁸ Janka (2009), 6.

¹⁸⁹ A Vujicsics Együttes honlapja (<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/>, utolsó megtekintés 2014.04.15.) és az *Életrajzi Lexikon* (<http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC16241/16915.htm>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.) szerint 1975-ben készült a film. A riporter Szilágyi János volt, az operatőr Gothár Péter. Szilágyi János visszaemlékezése alapján: *VT emlékére* (2007), 67. A filmszalag sajnos nincs meg. Elveszett vagy újrafelhasználták. Az emlék-összeállítást több korábban készített riportból és felvételtől készítették. Alapjául szolgált többek között a Koltay Beáta rendezte *Két nyelven, egy húron* című, Vujicsics Tihamért bemutató film is. Hanganyaga magnószalagon a Vujicsics-hagyatékban (OSZK) található, digitális másolat a Zenetudományi Intézetben készül belőle (Vujicsics Marietta közlése).

2. Műjegyzék

2.1. Filológiai problémák

Mivel elsőként és alapvetően a 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumban őrzött hagyatéki anyagot dolgoztam fel, a kutatást itt kezdtem meg, itt volt teljes körű hozzáférésem a kéziratokhoz, de mindenekelőtt mivel itt volt feladatomban a hagyaték kezelése, erről az anyagról szeretnék rövid leírást adni, s a munka során felmerült problémákról beszámolni.

Vujicsics nemcsak zeneszerző, hanem népzene gyűjtő, népzenekutató is volt. A kéziratok jelentős részét ebből kifolyólag népzenei lejegyzések, gyűjtőfüzetek, népdalszövegek teszik ki. Saját művei mellett ez a másik igazán jelentős, a kutatók számára is feldolgozásra érdemes kéziratanyag, számomra pedig ez okozta a legnagyobb kihívást a rendszerezés során. Vujicsics ugyanis rengeteg népdalfeldolgozást írt, műveinek jelentős részében népzenei anyagot használt fel. Egy évvel ezelőtt, a kutatás kezdetén emiatt az jelentette a legnehezebb feladatot, hogy a gyűjtések során készült lejegyzéseket és saját, népzenei dallamot feldolgozó, de csak vázlatosan kidolgozott műveinek kézirateit elkülönítsem, megkülönböztessem. Most sem állíthatom, hogy döntéseim nem igényelnek újabb felülvizsgálatot. A népzenei gyűjtések rejthetnek még Vujicsics-mű részleteket, s a beazonosíthatatlan műveknek ítélt kéziratok közt is rábukkanhatunk idős emberektől hallott népdal-lejegyzésekre, népzene-sz bandáktól hallott hangszeres dallamlejegyzésekre. Műjegyzékem azonban – e fenntartásokat nem felejtve – a népzenekutató körébe tartozó dokumentumokat nem tartalmazza.

Az intézeti hagyaték népzenei dokumentációiról a számok szintjén az alábbiak mondhatók el: van 21 olyan papírmappa, amelynek Vujicsics többnyire címet is adott, földrajzi terület vagy műfaj szerint. Hogy ténylegesen mit tartalmaznak, az még tisztázásra szorul. További húsz olyan egység található a népzenei hagyatékban, amely vagy önálló füzetként, vagy kottapapírba csomagolva, összetűzve, stb. jól elkülöníthető egymástól. Ezeknél szintén találunk címfeliratokat, melyek legtöbbször egy tájegységet neveznek meg. Vannak ezen kívül táblapok – hat egységbe csoportosítva –, valamint olyan, főként kézzel, de olykor géppel írt szövegek is, melyek a népköltészethez

tartoznak. Ezen kívül találhatunk szólamkottákat, népzenei lejegyzéseket is, melyek nem Vujicsics kéziratai.

Szép számmal lelhetők fel a hagyatékban gyűjtőfüzetek is. Ezek egy részét – körülbelül ötven darabot – korábban már leltározták a Zenetudományi Intézet népzene-kutatói, ezen felül fennmaradt további 52 darab, még nem katalogizált füzet. 17 gyűjtőfüzet pedig ismét valószínűleg más szerzők műveit vagy más gyűjtők lejegyzéseit tartalmazza. A népzenei anyag rövid, de teljes körű leírásához végül egy kartondoboz tartalma is hozzátartozik, amelyben egyelőre rendszerezés nélkül, ömlesztve találunk népzenei lejegyzéseket. Ennek feldolgozása minden bizonnyal időigényes lesz, valószínűleg nem is lehet majd minden kéziratot azonosítani, a kottákon látható lejegyzéseket kivétel nélkül pontosan meghatározni.

Saját műveken és népzenei gyűjtéseken kívül Vujicsics könyv- és kottatárának bizonyos kötetei, valamint géppel és kézzel írt szöveges dokumentumok is megtalálhatók a hagyatékban. Levelek, meghívók, emlékeztető feljegyzések, naplók, képeslapok, kiállításkatalógusok, koncertműsorok, tanulmányvázlatok, versek, librettók, konferenciaszövegek sorakoznak a polcokon. A műjegyzékben ezeket sem regisztráltam. Az ebből nyerhető információkat természetesen beépítettem a műjegyzékbe, valamint az életrajzi fejezetbe, de külön listát ezekről nem készítettem. Vujicsics saját könyveiről és a saját használatra vásárolt vagy kapott kottáiról Hanvay Hajnalka, a 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum könyvtárosa készített jegyzéket. Vujicsics könyvtárának csak egy kisebb része került a Zenetudományi Intézethez, így is tekintélyes mennyiségű tételről tudunk számot adni. A lista tartalma jelenleg: 532 könyv, 990 kotta, 27 töredékes kotta, valamint 33 csak egy-egy lapban fennmaradt kotta.

A hagyaték további részét képezi Vujicsics kottagyűjteményének azon csoportja, amelyek nem nyomtatásban jelentek meg, hanem különböző másolók által kézirat formában kerültek a zeneszerző könyvtárába. Ezek egyrészt zenei tanulmányaihoz, másrészt kórusvezetői tevékenységéhez kapcsolódhattak. Valószínűsíthető, hogy a komolyzenei műveket iskolai feladatként elemezte-tanulmányozta, míg a népdalok, népszerű városi dallamok feldolgozásait kórusainak repertoárbővítéséhez gyűjtötte. Az életrajzi fejezetben szoltunk arról, hogy Vujicsics Hercegszántón kórust szervezett a község lakóiból. A szerb közösségekben ugyanakkor a családi ünnepek – születésnapok,

védsszent ünnepek, stb. – mindig egyben társadalmi eseményt is jelentettek. Rokonok, barátok összejöttek, találkoztak, és az éneklés elmaradhatatlan volt ezeken az alkalmakon. Elképzelhető, hogy a kottáknak olykor itt is hasznát vette.

Vujicsics Tihamér azonban mindenekelőtt szenvedélyes gyűjtő volt. Gyűjtötte a régi kottákat, partitúrákat, de a könyveket is. Hatalmas könyvtárában saját szakmájának irodalma mellett a filológia, a történelem, irodalom vagy a természettudományok körébe tartozó kötetek is szép számmal sorakoztak.¹ Arról nincs tudomásunk, hogy ezeket a kéziratos műveket kik másolták, kiknek a kéziratairól tanúskodnak. Van köztük régi, 20. század eleji másolat, és újabbak is, melyek már a század második felében készültek. A csaknem hatvan művet tartalmazó hagyatéki rész tételeit táblázatban közlöm az alábbiakban:

	Szerző	Cím	Megjegyzés
1.	Bajić, Isidor	<i>Kolo</i>	
2.	Bajić, Isidor	<i>Lovački zbor</i>	fordítás: Vadászinduló
3.	Bajić, Isidor	<i>Umorelo zlato moje</i>	töredék; fordítás: Meghalt a szerelmem; Marko Nešić (szöveg); kézirat hátoldalán két rövid dalfeldolgozás
4.	Bikar, Ivan	<i>[Polgári-városi dalok feldolgozása]</i>	
5.	Bizet, Georges	<i>Carmen-induló</i>	
6.	Bortnjanski, D.	<i>[Vegyeskari tétel]</i>	Krstić-feldolgozás hátoldalán
7.	Decker, C.	<i>Stü tu? Emlékszel-e?</i>	román dal
8.	Dorics István	<i>Bűnös szerelem</i>	dal
9.	Dorics István	<i>Ébred a világ</i>	dal
10.	Dorics István	<i>Meghalt egy szép leány</i>	dal
11.	Dorics István	<i>Óda J. S. Bach-hoz</i>	dal
12.	Dufay, Guillaume	<i>Messa: Ave Regina</i>	
13.	Dunstable, John	<i>Credo</i>	
14.	Havlas, G. (?)	<i>Legao sam</i>	S. Radašin másolta le.
15.	Hristov, D.	<i>[Bolgár népdal-feldolgozás]</i>	

¹ Vujicsics Tihamér hagyatékának az MZA-ba való szállításakor könyvtárának csak töredéke került az intézethez. Saját könyvei, kottái más intézményekben (OSZK, Hagyományok Háza) nincsenek. A könyvtár hiányzó, nagyobb részének sorsa egyelőre ismeretlen.

16.	Hristov, D.	<i>no. 8</i>	makedón szövegű
17.	Jakobi Viktor	<i>Ha lennék egy lánykának</i>	
18.	J. C.	<i>Guslar</i>	Jovan Jovanović Zmaj (szöveg)
19.	Jeney Zoltán	<i>Alef</i>	töredék
20.	Kadosa Pál és Hegedűs Géza	<i>Huli-nóta</i>	
21.	Kono, Kristo	<i>Hová mégysz kisleánykám</i>	
22.	Krstić, D.	<i>Seljančice</i>	egy dalbetét a műből
23.	Lukač, Nikola J. (?)	<i>Tijo noći</i>	négyszólamú férfikar; Davorin Jenko (szöveg)
24.	Massenet, Jules	<i>Elégie, op. 10</i>	hegedű
25.	Mokranjac, Stevan	<i>Seljančice</i>	egy dalbetét a műből
26.	Mokranjac, Stevan	<i>I. Rukovet</i>	fordítás: I. csokor
27.	Muntgan, Ivanje (?)	<i>[Román dal feldolgozása]</i>	
28.	Osvald [összeállította]	<i>Kolo za glasovir u četir ruke</i>	fordítás: Kolo zongorára, négykezesre; a kézirat hátoldalán ismert polgári dal: <i>Miruj, miruj srce moje</i>
29.	Palestrina, Giovanni Pierluigi da	<i>Bonus est Dominus</i>	
30.	Penava, Jozo	<i>„Ko se ono čerko” – lopovi</i>	
31.	Popović, Dimitrije	<i>Smesa srpskih pesama</i>	fordítás: Szerb népdal- egyveleg
32.	Radujković, Stevan	<i>[Dalfeldolgozás]</i>	töredék
33.	Roberto, Allan és Fisher, Doris	<i>Halálos méreg</i>	
34.	Rore, Cipriano de	<i>O morte, eterno fin</i>	tenor II szólamkotta; Giovanni Battista Giraldi Cinzio (szöveg)
35.	Sabo, Josip	<i>Trusa i Šargija</i>	zenekari partitúra
36.	Schönberg, Arnold	<i>Sech kleine Klavierstücke, op. 19, no. 4</i>	Vujicsics saját lejegyzésében; egyéb, néhány ütemes műrészletek mellett található
37.	Stanković, Kornelije	<i>Bosanac mars</i>	
38.	Stanković, Kornelije	<i>Kosovo mars</i>	
39.	Strauss, Johann	<i>Pizzicato-polka</i>	kontra szólamkotta

40.	Székely Endre	<i>Három vázlat: Reggel, Vihar, Este</i>	Vészi Endre (szöveg); szoprán hangra és gitárra
41.	Tolinger, R.	<i>Odbi se grana</i>	Jovan Jovanović Zmaj (szöveg)
42.	Tolinger, R.	<i>Svirac svira kolo</i>	
43.	Tomić, St.	<i>Polka</i>	datálás: 1905
44.	Vasiljević, Petar	<i>Pijmo vino</i>	fordítás: Bordal; Aleksa Šantić (szöveg); datálás: Budán, 1906.10.21.
45.	Vaszikov	<i>[Orosz kvadrill és más cím nélküli feldolgozások]</i>	töredék; egyik tétel datálása: Baja, 1903.01.13.
46.	Zajc, Ivan	<i>Djačka pesma</i>	töredék
47.	[olvashatatlan]	<i>[Crna Gora-i népdalfeldolgozás]</i>	Crna Gora = Montenegró
48.	[olvashatatlan]	<i>[Makedón feldolgozások]</i>	címlapon: 1945.04.23.
49.	[olvashatatlan]	<i>Plovi ladjo, Od Jenka, stb.</i>	Davorin Jenko (szöveg)
50.	N. N.	<i>Al' je divno</i>	S. Radašin tanító tulajdona, Buda, 1902.
51.	N. N.	<i>[Bolgár népdal-feldolgozások]</i>	zongorakíséretes dalok
52.	N. N.	<i>Hogyha szeretsz</i>	
53.	N. N.	<i>Na stražen</i>	fordítás: Őrségben; makedón katonadal
54.	N. N.	<i>Nem siratlak, nem kereslek</i>	
55.	N. N.	<i>Őszi rózsza</i>	Fehér Jenő (szöveg)
56.	N. N.	<i>Srpske narodne pesme no. 7</i>	fordítás: Szerb népdalok
57.	N. N.	<i>Srpsko tamburaško kolo za glasovir u 4 ruke</i>	fordítás. Szerb tamburás kóló, négykezes zongorára
58.	N. N.	<i>Szerelmes tagadás</i>	töredék; Csokonai Vitéz Mihály (szöveg); kézirat hátoldalán más szólamkotta
59.	N. N.	<i>Tamo daleko, Djaurko, Mara ima</i>	szerb dalok

A hagyaték feldolgozása során a népzenei anyagon kívül külön gyűjtöttem a csak szöveges feljegyzéseket tartalmazó kéziratokat is. Ezeket a szöveges dokumentumokat öt csoportra osztottam, e fő csoportosításon belül további rendszerezés még nem történt.

1. A versek, librettók csoportja. Ha felbukkant olyan vers- vagy színműszöveg, amellyel zeneműként korábban már találkoztam, akkor azt a szöveget a kottához társítottam. Maradt így is mintegy negyven tétel, amelyekhez zenei kézirat nem tartozik. Ezek többsége gépiratban készült, néhány vers található csak kéziratos formában, de ezek sem mind Vujicsics kéziratai. Vujicsics saját ötletei, vázlatai, versei is megtalálhatók a dokumentumok között, de ismert költők versei (például: Weöres Sándor: *Mezei románc*, Károlyi Amy: *Szűnyog-lakodalom*) és népszerű slágerszövegek (például: Brand István: *Mexikói dal*, N. N.: *Világvége-dal*) is. Vujicsics érdeklődött az irodalom iránt, rengeteget olvasott, mindig volt nála könyv.² A szövegek természetesen zeneszerzőként is érdekelték.³ Gyűjtötte a verseket, s ha valamelyik annyira megragadta, átültette zenére is. Elképzelhető, hogy az itt található versek közül is megzenésítette némelyiket, csak ezeknek a kézirata elveszett.

A fennmaradt librettók operaterveire, színpadi kísérőzenék terveire utalhatnak. Egy műről a szövegekönyvhöz mellékelt levél⁴ alapján biztosan tudjuk, hogy felmerült megzenésítésének gondolata. Ebben a gépelt levélben Deutsch Gábor kéri fel Vujicsicsot, hogy írjanak operát az Arany János költeményei nyomán írt *Buda halála* című librettóból. Vujicsics válasza nincs meg. Annyit tudunk csak megállapítani, hogy a vállalkozásnak zenei nyoma nem maradt fent. Ezen kívül több librettó is található Gomola Györgytől,⁵ tehát valószínűleg érdekelték Vujicsicsot az ő szövegei is. Versekről és Gomola három nagyobb szabású szövegekönyvéről van szó: *Faust visszatérése*, *Az utolsó előtti ember*, *Bolond játék*. Opera azonban, úgy látszik, egyikből sem készült.

² Vujicsics Marietta visszaemlékezése alapján: *VT emlékére* (2007), 71.

³ Egy 1971. október 18-én készült rádiófelvételen Vujicsics legkedvesebb verseiről mesélt. Bevezetésként a következőket nyilatkozta: „Könyvtáram egyharmad része verseskötet. Az egész világ költészete érdekel, a népköltészet és műköltészet egyaránt. Igyekszem annyit utazni, amennyit csak lehet, és mindenhol verssel jövök haza. Persze nem csak azért, mert szeretem a verset, hanem hogy megzenésítsem őket. [...] Szeretek eredetiben olvasni verseket, így közvetlen az élményem. Második élményem, amikor a verset jó költői fordításban olvashatom. A költészetet keresztül ismerhetem meg legjobban azt a népet, ahová járok. Mindig a költészet az útikalauzom, s benne a vörös fonál a nekem oly lényeges zene, amit kihallok belőle”. (Meghallgatható az MR digitális archívumában).

⁴ Deutsch Gábor levele, kelt: Budapest, 1971. február 23.

⁵ Író, kollázművész (1934–2008): http://muveszetitarlo.hu/egyeni_oldalok/gomolagyorgy.html (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

Ahogy ezek a szövegek is mutatják, tervei, ötletei mindig voltak Vujicsicsnak. Mindig sokkal több volt, mint amennyi egy – a kortársak legalábbis így látták⁶ – túlhajszolt tempót élő ember életébe is beleférhet. Sok minden foglalkoztatta, sok mindenbe bele is kezdett. A terveket keresztülvinni, végigküzdeni azonban már nem mindig tudta.

2. Vujicsics személyes írásai és a mindennapi gyakorlati teendők dokumentumai. Sokféle iratot találhatunk itt, a jövőben ezt a hagyatéki részt még árnyaltabban rendszerezni kell. Vannak például kéziratoson leírt versek: Weöres Sándor eredeti kézírata az *Őszi éj a mezőn* című verséből vagy például Vujicsics barátainak, Kiss Károlynak és Ditrői Ákosnak egy neki ajánlott közös verse, *Egy cigány dal* címmel. De, Vujicsics esetében talán nem meglepő módon, fellelhetünk lejárt kölcsönzésről szóló könyvtári értesítést a Néprajzi Intézet Könyvtárától (1974.11.26.), illetve terhelési értesítéseket az Országos Takarékpénztártól. Vannak még ezen kívül látogatási jegyek a Magyar Építőművészek Szövetségéhez vagy a Rátkai Márton Klubba, Vujicsics saját névjegykártyái, szerbül írt naplófeljegyzések, feljegyzett nevek, címek és telefonszámok. Láthatjuk azt is, hogyan gyakorolta Vujicsics az arab betűket, az idegen szavakat, valamint saját verseire is rábukkanhatunk. Továbbá különböző rajzokat, üzeneteket, még orvosi leleteket is megtekinthetünk. Csak néhány példát kiragadva is láthatjuk, mennyi minden található itt, s ez az anyag rejthet még értékes adalékokat Vujicsics életművéhez.

3. Szakmai írások, amelyek között Vujicsics saját tanulmányait, más kutatók cikkeit találhatjuk meg. Itt vannak a zeneszerző megjelent vagy tervezett könyveihez készült elméleti fejtegetések, jegyzetek, valamint előadás-absztraktok is. Kéziratos és gépiratban rögzített szövegeket egyaránt találunk itt. Tizenkét füzetben és papírlapokra írt jegyzetekben olvashatjuk Vujicsics írásait, szakmai kérdéseket tárgyaló elméleti gondolatmenteit, de gépiratos szövegek is vannak tőle. A konferenciákhoz kapcsolódó tanulmányok, absztraktok mind gépiratban olvashatók. Pál Katalin tekintélyes terjedelmű, *Bihari János és Lavotta János* című dolgozata, szintén gépiratban, ugyancsak megtalálható Vujicsics hagyatékában.

⁶ Banovich Tamás, Novák Ferenc, Petrovics Emil visszaemlékezései: *VT emlékére* (2009).

4. Szerb szövegek, melyeknek tartalma egyelőre nem volt rekonstruálható minden részletre kiterjedően.

5. Végül az egyéb kategóriába kerültek a képeslapok, újságcikkek, koncert-, és kiállításműsorok. Ezt kiegészíti 11 kis zsebnaptár és 2 zsebkönyv az 1944–1970 közötti időszakból.

A szerb nyelvű írásos dokumentumok jelzik, Vujicsics hagyatéka feldolgozásánál a nyelv kérdése további problémákat vet fel. Vujicsics Tihamér kétnyelvű volt, de számos más nyelven is beszélt, írt, vagy olvasott.⁷ Ideális esetben a Vujicsics-hagyatékkal foglalkozó kutatónak tudnia kell használni mind a magyar, mind a szerb nyelvet. Vujicsics saját műveinek kéziratain is gyakran használta mindkét nyelvet. Mindig szívesen gyakorolta egyéb nyelvtudását is, így találkozhatunk a kéziratokban görög, román, albán, török szövegekkel is. Sajnos a szerb nyelvvel jómagam kutatásaimat megelőzően gyakorlatilag semmilyen formában nem találkoztam. Nem tagadhatom, hogy a szöveges kéziratok közt található hosszabb, összefüggő szerb dokumentumok között vannak olyanok, melyeket a nyelvi korlátok miatt nem vontam komolyabb vizsgálat alá. Volt azonban segítségem a nyelvi problémák áthidalásában, így remélhetőleg a jelen szakdolgozathoz sikerült e kéziratokból is minden szükséges információt kigyűjtenem. Vujicsics Marietta készséggel segített a különböző nyelveken írt műcímek, szövegek és feljegyzések lefordításában, azonosításában, vagy ha irodalmi szövegről volt szó, akkor azok szerzőinek megtalálásában. Szintén ő adott tanácsokat a magyarul írt, de olvashatatlanak tűnő feliratok megfejtésében. A szerb nyelv ismerete különösen fontos a népzenei dokumentumok feldolgozásához, ezért is nem fogok erről a fentiekén túl bővebben számot adni.

Sajnálatos módon a rendezés után is maradt sok olyan kéziratröredék, vázlat, kottarészlet, melyeket nem tudtam azonosítani. Ezek között lehetnek filmzenék tételei, Vujicsics ugyanis néhol feltüntette az adott rész időtartamát percekben mérve. Lehetnek akár népzenei lejegyzések is, melyeket Vujicsics fel szeretett volna használni egy-egy saját művéhez vagy népzenei kiadványához. Előfordulnak bizonyos címfeliratok is e kéziratokban, de ezek nem alkalmasak az adott mű azonosítására, mert csak egy bizonyos részt jelző tételcímekekről van szó. Előfordulhatnak ebben a kéziratcsoportban

⁷ Erről részletesebben lásd az életrajz 40. oldalát.

nagyobb összetartozó egységek, műrészek is, melyek cím, kezdő- és záróütemek híján egyelőre nem azonosíthatók.

Vujicsics nem érezte fontosnak műveinek rendszerezését. Valószínűleg ő maga sem tartotta számon minden egyes kompozícióját. Életművének feldolgozása során így nem merül fel olyan, sok zeneszerző esetében problematikus kérdés, mint az opusz-számok helyes, végleges, a szerzői szándék szerinti feltüntetése. Az egész életművet tekintve azt mondhatjuk, hogy Vujicsics gyakorlatilag sosem ad meg opusz-számot. Kuriózumnak tekinthető az az összesen nyolc mű, amelyek esetében mégis találunk számozást. Ezek mind nagyon fiatalkori művek, első zsengei, zeneszerzői szárnypróbálgatásai. Valószínűleg tehát a tanoncként mestereit, példaképeit utolérni akaró-utánzó ifjú törekvésének nyomait láthatjuk ebben.

A számok ugyanakkor tanúskodnak már megírt, de elveszett vagy lappangó művek létéről is, ugyanis a nyolc mű számozása nem folyamatos. Rögtön hiányzik az elsősége miatt mindig oly nagy jelentőséggel bíró op. 1-es mű. Megvan azonban már az általam elnevezett op. 2-es [*Duó hegedűre és kisdobra*]. A mű keletkezési adatait sajnos nem ismerjük, de valószínűsíthetően a következő művekkel egy időszakban vagy azokat nem sokkal megelőzve írhatta, és az op. 3/b *Kantata* datálását már ismerjük (1944.08.14.). Ezt követi az op. 4-es [*Zene harmóniumra, 9 részben*] 1944. augusztus 23-áról. Az op. 5-ös *A haláltánc ballada* és az op. 6-os *Savremena rapsodija* [Kortárs rapszódia] ismét évszám nélküli művek, majd a cím nélküli, de keletkezési dátummal ellátott op. 7-es mű következik (1944.10.25.). Végül az op. 8-as *Stroj* – balet za igrače i orkestar [A gép – balett tánckarra és zenekarra] zárja a sort 1944. december 23-áról. Nagyobb kihagyással következik az utolsó opusz-számmal rendelkező mű, *A völgyben* című dal, amely már az op. 16-os számot viseli. Az op. 8 és 16 közötti hét műről semmit nem tudunk. Az op. 16 datálása hiányzik, de a lejegyzés stílusa alapján legkésőbb 1947-ben, vagy feltételezhetően még korábban keletkezhetett. Az op. 2–8. sorát tekintve, amely művek mind 1944-ben keletkeztek, valószínű ugyanis, hogy az opusz-számozás a Hercegszántón töltött években, tehát 1944–1946 között volt jellemző a zeneszerző Vujicsicsra. A későbbiekben opusz-szám már nem fordul elő az életműben. Elképzelhető, hogy ez összekapcsolható Vujicsics művészi szintű zenei képesítésének megkezdésével, a Nemzeti Zenedébe való beiratkozással is (1946 ősze).

Kiadott kotta elvértve akad csak a Vujicsics-életműben. Az a néhány darab táncdallam-feldolgozás, ami kiadásban megjelent, az Országos Széchényi Könyvtárban lelhető fel.⁸ A hagyatékban található zeneművek tehát mind kéziratok. Ezek közül azonban nem minden Vujicsics-kézirat. A véglegesített művek jó része különböző másolók kezéből került ki. A szólamkották szinte kivétel nélkül tisztázott, másolók által készített kották. A partitúrák vegyesen lehetnek Vujicsics kéziratai és kottamásolói példányok is.

Vujicsics befejezetlen műveinek tartják az *Árgírus királyfi* című darabját és zongoraversenyét.⁹ Előbbi kézirata megtalálható a Zenetudományi Intézetben. Rendkívül terjedelmes zenei anyagról van szó, az is elképzelhető, hogy a mű minden részletét tartalmazza, s ily módon lezárt alkotásnak tekinthető. Ennek megállapításához azonban a kottaanyag tüzetesebb vizsgálata volna szükséges, ugyanis a lejegyzés módját, stílusát tekintve sokféle kézirat-típus található benne. A tételek sorrendjének felállítása komoly filológiai munkát igényel. A zongoraverseny esetében még bizonytalanabb a helyzet. Van ugyanis egy *Concerto „Illyrico” III.* feliratú címlap, amin szerepel a mű apparátusa is: zongora és zenekar. Feltehető tehát, hogy ez lehet az említett zongoraverseny harmadik tétele. E címlapon kívül azonban semmilyen más dokumentum, kézirat nincs a hagyatékban, ami egy zongoraverseny tervét, vázlatait, netalán kész tételeit tartalmazná.

Ugyanakkor befejezetlen művekről beszélni nem olyan egyértelmű Vujicsics Tihamér esetében. Sok művének kottája egyáltalán nem kidolgozott. Ez többféle módon is megnyilvánulhat: vagy csak a dallamot írta le, vagy a harmóniákat, vagy csak a basszust, vagy van, ahol csak a szöveget jegyezte fel. Azt sem felejthetjük el, hogy számos kompozícióját zongorára írva fogalmazta meg, de nyilvánvaló, hogy végleges formájában nem zongorán vagy nem csak zongorán való eljátszásra szánta. Ilyen kottáiban a hangszerelési ötleteire, javaslataira is gyakran tesz utalásokat. Valószínűleg ezek a művek Vujicsics számára nem voltak befejezetlenek. Úgy gondolom, azért írta le így ezeket, mert neki nem volt szüksége többre ahhoz, hogy tudja, milyen lenne a mű, ha kidolgozná. Vagy pedig nem is akart végleges formát adni művének – különösen, ha

⁸ Ezeket a műjegyzékben külön jeleztem.

⁹ Például: <http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

népdalfeldolgozással kísérletezett. Befejezett vagy befejezetlen műalakokról van-e tehát szó? Nehéz eldönteni. A műjegyzékben éppen ezért nem is csoportosítottam ez alapján a darabokat. Főleg, mert sok esetben valószínűleg elveszett a mű egy adott része, nem pedig befejezetlenül maradt – bár sokszor azt is nehéz megállapítani, hiányzik-e még valamely része a kottának. Ha egyértelműen töredékről van szó, ezt a megjegyzésben jeleztem, ugyanakkor a kutatóknak tudniuk kell: ha bármilyen, a műjegyzékben megtalálható mű érdekli őket, nem biztos, hogy egy, a polcra levéve máris játszható kottát fognak kézbe kapni, hanem talán egy olyan kéziratot, ami sok szempontból még megfejtésre, sőt kiegészítésre szorul.

Nehezíti a muzikológus munkáját a Vujicsics-hagyaték feldolgozásakor a hagyományos zenetudományi szemléletmód. Vujicsics művész életformája, a felhasznált, igen jelentős hányadban népzenei anyag jellege, a számos, szórakoztató-ad hoc előadásra szánt produkció olyan életművet hozott létre, amely olykor nehezen viseli a beskatulyázást, csoportosítást, kategorizálást. Hallgatásra, éneklésre szánt népzenei feldolgozás-e egy kompozíció vagy táncoltak is rá? Valódi népdalt használt fel a zeneszerző egy adott művében vagy egy népszerű, városi dallamot? Kamaraművet komponált-e, saját maga által szerkesztett témával, vagy inkább népzenei feldolgozást készített modern hangszerelésben? Ha kottával hallgatunk egy felvételt, s nem ugyanazt halljuk, mint amit látunk, akkor vajon arról van-e szó, hogy létezett a műnek egy másik változata is, ami időközben elveszett, vagy pedig arról, hogy Vujicsics értelmezésében a „végleges műalak” elvisel bizonyos mértékű változtatást anélkül, hogy revideált vagy új műnek tekintsük a hangzó alakot?

Számos ilyen vagy hasonló kérdés merülhet fel bennünk az életmű osztályozása során. Az a fontos azonban, hogy merjük rugalmasan kezelni az anyagot. A kategorizálás úgy valósítható meg, ha elfogadjuk, egy mű akár több műfajcsoportban is megállná a helyét; ha tudjuk, hogy amikor a felhangzó népdalfeldolgozás másképp szól az előadáson, mint a kottában, attól még ugyanarról a műről van szó; ha belátjuk, hogy az improvizatív módon, rögtönzésszerűen született művek a jelenséget kívülről megfigyelők számára befejezetlennek tűnhetnek, de Vujicsics számára nem tűntek annak.

2.2. Útmutató a műjegyzékhez

Jegyzékem célja nem csak címek és keletkezési dátumok összegyűjtése volt, hanem a lehető legtöbb fellelhető adat és ismeret rögzítése egy adott művel kapcsolatban. Ugyanakkor a felmerült problémákra, egyelőre tisztázatlan kérdésekre is szerettem volna rámutatni. Műjegyzékem így nem csupán adatfelsorolás, hanem Vujicsics Tihamér zeneszerzői tevékenységének, munkamódszerének, ismertségének, státuszának az életrajzi fejezetben leírtakat kiegészítő, árnyaló dokumentuma.

Tizennégy pontban gyűjtöttem össze azokat az alapvető információ típusokat, amelyek mentén az életmű feldolgozása során haladtam: 1. Mű címe [Cím fordítása], 2. Keletkezés helye, dátuma, 3. Apparátus, 4. Szövegíró/Forгатókönyvíró, 5. Ajánlás, 6. Bemutató helye, dátuma, 7. Koreográfus, 8. Rendező, 9. Előadó, 10. Hangfelvétel adatai/Filmfelvétel adatai, 11. Kiadási adatok, 12. Kritika, 13. Lelőhely, 14. Megjegyzés.

Természetesen a legtöbb műnél a fentiekből csak több-kevesebb információ adható meg. Bizonyos esetekben nincs is létjogosultsága egy-egy szempontnak (ilyen például a rendező, koreográfus személye). Az egyes információhalmazokat pontosvesszővel választottam el egymástól. Egyéb központosítási jellel elválasztott minden adat egy szemponthoz tartozik az adott művön belül. Vesszővel választottam el az egyféle adatsoron belüli, összetartozó információkat. Ha egy adategységen belül áll rendelkezésre többféle, egymástól független információ, ott használtam a pontot – ez főként a „Megjegyzés”-ben fordul elő.

Műjegyzékemben műfaj szerinti csoportosításban közlöm Vujicsics műveit, az alábbiak szerint:

Tánckoreográfiák kísérőzenéje

Népzenei feldolgozások, népi táncdallam-feldolgozások, népi zenekarra írt művek

Filmek

Rádiójátékok

Reklámok, TV-műsorok

Dalok

Nagyobb szabású vokális műfajok, kórusművek (egyházi témájúak is)

Versenyművek, szólóhangszerre írt művek, kamaraművek (hagyományos műfajok)

Színpadi művek

Bábjátékok

Átiratok

Műfajilag nem behatárolható művek

Cím nélkül

A hagyaték alapján dokumentálható művek, zenei anyag nélkül

Vázlatfüzetek

Nem mindig egyértelmű a döntés, melyik mű melyik csoportba tartozzon. Olykor cím alapján osztottam be egy tételt egy adott csoportba. Például az *Adószedők tánca – Eördögh táncz – Boszorkány – Csoda[furulya]* a tánc-koreográfiákhoz került; az *Invenció 3 szólamra* pedig a versenyművek, szólóhangszerre írt művek, kamaraművek csoportjában kapott helyet. Előfordulhat azonban, hogy a zenét jobban megismerve, vagy később előbukkanó adatok alapján kiderül majd egyes művekről, hogy egészen más műfajba illeszkednek, mint ahogy én feltételeztem.

A műfajok között ugyanakkor átfedés is lehet, egy-egy mű két csoportban is megállná helyét. Sokszor nehéz például eldönteni azt, hogy egy kompozíció a dal vagy inkább a népzenei feldolgozások csoportjába tartozik-e (például: *Három virág*); inkább a nagyobb szabású vokális műfajokhoz, vagy népdalfeldolgozásokhoz soroljam (például: *Körösfői részek alatt: Körösfői részek alatt, Édesanyám mondta nékem, Kavicsos és homokos a mi házunk eleje, Gólyamadár azt tanítja fiának*). A népdalfeldolgozások között ugyanakkor valószínűleg több olyan tétel is szerepel, amelyben Vujicsics nem a szűkebb értelemben vett, szigorúan meghatározott népdalt, „parasztdalt” használja fel, hanem városi-polgári népszerű éneket, népies műdalokat. Ezek megkülönböztetésére, elkülönítésére a kutatás jelenlegi fázisában nem vállalkoztam.

Szép számmal akadnak olyan Vujicsics-művek, amelyeknek kéziratai jelenleg nincsenek meg, csak más forrásból tudunk róluk. Például rádiófelvétel alapján vagy az internet révén. Ezeket szintén bevettem a műjegyzékbe, és besoroltam a nekik megfelelő műfajba. Természetesen minden esetben egyértelműen jeleztem, hogy az adott műhöz kézirat nem áll rendelkezésre. Kiderül ez egyrészt abból, hogy ezeknél a műveknél a

„Lelőhely” nincs feltüntetve. Másrészt a megjegyzésben is utalok arra, hogy a hagyatéki anyag alapján a mű léte nem dokumentálható (például: *Régi éjszaka*; [1959]; **Hf**: MR 1959.06.17. (fi). **M**: *kézirata lappang*).

Külön egységként határoztam meg azokat a lappangó Vujicsics-műveket, amelyekhez ugyancsak nem áll rendelkezésre magának a műnek a kottás kézírata, de létükről a hagyatéki anyagban megtalálható egyéb dokumentumok (címlap, levél, szöveges vázlat, stb.) alapján tudunk. Ezeket neveztem meg az alábbi módon: „A hagyatéki alapján dokumentálható művek, zenei anyag nélkül”.

A „Tánc-koreográfiák kísérőzenéje” elnevezésű csoportban azokat a műveket soroltam fel, amelyekről tudjuk, vagy valószínűsíthető, hogy egy koreográfus műsort készített hozzájuk, egy tánc-csoport pedig előadta azokat. Természetesen ezek legtöbbszörében is népzenei használatra készült fel Vujicsics, ennek ellenére célszerűnek láttam a népzenei feldolgozásoktól elkülönítve jegyezni a kifejezetten táncokhoz készült kísérőzenéket, mivel ez meghatározó műfaj volt Vujicsics életművében. Ugyanakkor a népzenei feldolgozások között is vannak olyan tételek, amelyek táncdallamokat használnak fel, mégsem egy adott tánc-koreográfiához készültek, így ezek a művek a népzenei feldolgozások közé kerültek.

A „Cím nélkül” csoportban felsorolt művek kézíratait részletesebben is jellemeztem a célból, hogy ezek a későbbiek során egyértelműen beazonosíthatók legyenek. Ezekben a leírásokban használtam a „lap” kifejezést. Ezzel a szóval itt egy oldalszélességnyi, recto-verso oldallal rendelkező kottapapírt jelöltem. Sok esetben két kottalap gyárilag egyben van. Ezeket az ilyenformán négy oldalas íveket is két lapnak, nem pedig egynek számoltam.

A műfaji egységeken belül kronologikus rendben haladtam. A keletkezési dátum nélküli művek mindig a felsorolás végére kerültek, abécé sorrendben.

Mű címe

A művek címeiként alapesetben a Vujicsics Tihamér által megadott, a kézirat címlapján vagy az első kottasor feletti címsorban olvasható címet adtam meg. A címeiket a könnyebb tájékozódás végett kiskapitális betűtípussal szedtem. Szögletes zárójelbe kerültek a címek az alábbi esetekben:

1. Olyan cím nélküli műveknél, ahol az azonosítást segítő valamilyen műfaji meghatározást javasoltam. Például: [NÉPZENEI FELDOLGOZÁSOK, MŰHELYMUNKÁK] vagy [TÁNCDALLAM-FELDOLGOZÁSOK].
2. Olyan cím nélküli művek esetében, ahol a szöveg alapján egyértelműen kiderült, milyen darabról van szó. Például: [SZÓZAT].
3. Olyan versmegzenésítések esetében, ahol a szerző által feltüntetett cím híján a szöveg kezdősorát adtam meg azonosításul. Például: [A SEMMI ÁGÁN ÜL SZÍVEM...].
4. Ha az alapvető műfaji besorolásnál többet nem lehet hozzátenni egy mű meghatározásához, ott használtam a [CÍM NÉLKÜL] megjelölést.
5. Vujicsics Tihamér a kéziratain a mű címét olykor rövidítve tüntette fel. Ebben az esetben a teljes címalakhoz szükséges kiegészítés is szögletes zárójelbe került. Például: DÉLIBÁB [MINDEN MENNYISÉGBEN].

El kellett döntenem ugyanakkor a tételcímek, a ciklusba szervezett művek egyes darabjainak, illetve az alcímeknek az eltérő, de egyértelmű jelölésének módját is. Ha olyan többtételes műről van szó, ahol a tételek önállóan nem állják meg helyüket, de kaptak a szerzőtől külön címet, ott ezeket a tételcímeteket gömbölyű zárójelbe téve, arab számokkal számozva írtam fel. Például: ALFÖLDI KÉPEK (1. TOBORZÓ, 2. SZERENÁD, 3. CSÁRDÁS). Ha a tételek sorrendjét nem tudjuk, ott a számozás elmarad. Például: PESTI MOZI (QUASI POLO, VALSE DE PARIS, PALEO-FOX TROTT, WILDWEST GALOP). Ciklusok esetében az egyes kis darabok címeit a főcím után kettősponttal írtam. Például: DVE PESME: OGLEDALO I RUŽA [Tükör és rózsza], ZVJEZDANI PRAH [Csillagpor]. Az is előfordul, hogy több tétel kapcsolódik egybe, ezek azonban nincsenek egy közös főcím alá rendezve. Ilyenkor hosszú kötőjellel elválasztva jegyeztem le az adott művet. Például: ROMÁN – ALBÁN NÓTA – RUMBA. Alcímet a főcím után, ponttal elválasztva írtam. Például: KALOTASZEGI SZVIT. CONCERTO.

Ha egy mű címének többféle variációja létezik, azokat egymástól ferde vonallal elválasztva adtam meg. Például: MAGYARVISTAI TÁNCOK. LEGÉNYES/LEGÉNYES. SÁRGA RÓZSA.

Cím után hosszú kötőjellel elválasztva, álló betűvel írva olyan műfaj-meghatározásokat és apparátus-megjelöléseket adtam meg, melyek Vujicsicstól származnak. Ezek legtöbbször a kéziratok címlapján olvasható zeneszerzői

megjegyzések. Például: AZ ÚZÖTT BETYÁR – drámai táncjelenet; vagy a SZÜRETI DAL – dal szopránhangra és kamaraegyüttesre.

[Cím fordítása]

A nem magyar címek fordítását közvetlenül a cím után szögletes zárójelben, álló betűtípussal tüntettem fel. Ahol nem adok meg fordítást, főként délszláv népzenei feldolgozások esetén, ott a címnek – Vujicsics Mariettával egyeztetve – nincs jól használható vagy félre nem vezető magyar fordítása.

Kizárólag a címeket közlöm eredeti nyelven, fordítással. Ha a kéziratban olyan más, szerbül írt megjegyzés is található, amit fontosnak tartottam közölni, azt csak – Vujicsics Marietta segítségével – fordításban adtam meg. Zárójelben jeleztem, hogy az adott szöveg eredetileg szerbül olvasható.

Keletkezés helye, dátuma

Alapvetően a kotta címlapján vagy a záróütemnél, a zeneszerző által feltüntetett adatokat közöltem itt. Ha a keletkezés dátumát tudjuk, a helyszínt azonban nem, ezt külön nem jegyeztem „h.n.” vagy más jelöléssel. Ennek hiányát egyszerűen az adat kihagyásával jeleztem. Amennyiben a keletkezésre vonatkozó információ nem Vujicsicstól származik, hanem más források segítségével kikövetkeztetett, ott a dátum és/vagy hely szögletes zárójelbe került. Ez jellemzően filmeknél fordul elő. Ezeknél ugyanis a kéziratokban gyakran sehol nem találunk évszámot feltüntetve, de a film gyártási évét fel lehet kutatni. Vujicsics Tihamér munkamódszerét ismerve pedig megalapozott az a feltételezés, hogy az általa írt filmzenék a filmmel azonos évben születtek.

A kronológia felállításával kapcsolatos tudnivalók:

1. A sorrend felállításakor figyelembe vettem a csak kikövetkeztetett, feltételezett dátumokat is.
2. Az egy éven belül keletkezett műveknél a pontos paraméterekkel (év.hónap.nap. vagy év.hónap.) rendelkezőket vettem előre, ezután következnek azok a művek, ahol csak az évszámot tudjuk.
3. Ha több mű keletkezett ugyanabban az évben a hónap és nap megadása nélkül, ott az abécé sorrend lépett érvénybe.

4. Ha egy mű keletkezési dátumaként nem egy konkrét év/nap adott, hanem egy időintervallum, ami alatt vagy amíg a mű készült, akkor a későbbi dátumot vettem alapul a sorbarendezéskor. Például: JÓZSEF ATTILA KÉSEI VERSEK [...]; 1970–74. Budapest. Ez a tétel az 1974-ben keletkezett művek közé került. Azon belül pedig a konkrét hónappal/nappal rendelkező tételek után következnek.

5. A 4. pontban megfogalmazott elv vonatkozik arra az esetre is, mikor egy műhöz két lehetséges keletkezési dátum is társítható. Ebben az esetben szintén a későbbi lehetséges dátumot vettem alapul. Például: ANDAXIN ÉS KORA; [1968 v. 1969]. Ez a mű az 1969-ben keletkezett kompozíciók közé került.

Apparátus

Problematikus szempont a Vujicsics-művek esetében a hangszerelés maradéktalan közlése. Vujicsics Tihamér ugyanis rendkívül sokféle hangszert alkalmazott műveiben, ráadásul nagyon sok különleges népi hangszert is. A kiválasztott hangszerek közül pedig némelyik nem is szerepel egy adott darabban annak elejétől a végéig. A partitúra első oldalán így gyakran nem is láthatók feltüntetve. Mindemellett Vujicsics jellemzően rövidítve, olykor olvashatatlan kézírással utal egy-egy hangszerre, amelyeket megfejtteni nem tudtam, emiatt megadni sem tudnék. Az idegen nyelvek szeretetéből fakadóan ráadásul Vujicsics ugyanazokat a hangszereket a különböző műveiben más és más nyelven adta meg. Az ütőhangszerek csoportját jelölte például „ütők”, „drums”, „percussion” vagy „batteria/batt” kifejezésekkel, melyek közé a legkülönbözőbb, zaj- és dallamhangot adó hangszerek tartozhatnak.

Sokszor láthatjuk azt, hogy a zeneszerző kijelöl egy „ütők” szólamot, majd alatta külön egy „vibrafon” szólamot is (például: CSAK EGY TELEFON partitúra). Máskor a vibrafon is az „ütők” szólamán belül van feltüntetve (például: ÉNEK A VASRÓL partitúra). Ez megnehezíti azt, hogy az ütőhangszereket következetesen, de a szerző szándékait is szem előtt tartva soroljuk fel egy műjegyzékben. Problémákat vet fel emellett az énekszólamok feltüntetése is. A kéziratokban legtöbbször egyszerűen „ének” vagy „canto” jelzi az énekes szólamot. A hangfajt Vujicsics gyakran már nem adja meg. Ez olykor persze kikövetkeztethető. Máskor azonban lehetetlen megállapítani, mert az énekszólam a kihagyott sorban még csak lekottázva sincs. Esetleg kizárólag a szöveget közli a zeneszerző (például: A BEATNIK LÁNY/KÖNYVSÁTOR). Ezért újból a

következetlenség problémája merül fel, ha az énekes szólamokat minden esetben közölni szeretnénk.

Azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy nagyon sok mű zongorakivonatban maradt csak fent. Ezeknél Vujicsics vagy beírt néhány hangszerelési javaslatot a kéziratba, vagy nem, mindenesetre az apparátust ezekben az esetekben nem lehetséges hiánytalanul, pontosan megadni. Szintén kérdéses a hangszerek feltüntetése abban az esetben, mikor nem állítható teljes biztonsággal, hogy minden tétel egy adott műhöz tartozik.

Ahhoz, hogy minden hangszert hiánytalanul feltüntessünk, figyelmesen végig kell tehát lapozni minden kéziratot, meg kell találni a különféle apró, rejtett, különböző nyelveken meghatározott hangszerekre vonatkozó bejegyzéseket. Ezt meg is tettem, ám a műjegyzék írásakor úgy tűnt, a hangszerek minden egyes műnél való felsorolása inkább nehezíti az olvasást, ugyanakkor sokszor lényegtelen is – amellett, hogy a fent részletezett okok miatt nehéz lenne minden kompozíciónál következetes, hiánytalan listát megadni. Ráadásul Vujicsics Tihamér zeneszerzői stílusából és az általa preferált zenei műfajokból adódóan nem feltétlenül az a fontos, milyen hangszereken szólal meg egy mű. A lényeg az effektus, a dallamvonal, a hangulat. A kivitelezés már az előadó körülményeitől, a rendelkezésére álló hangszerektől függ.

Ezért döntöttem úgy, hogy lemondok az apparátus művenkénti részletezéséről. A tánckoreográfiák és népi dallamok feldolgozásainak kategóriájában alapvetőnek veszem, hogy a művek „népi zenekarra” íródtak. Ez persze tág fogalom. Jellegzetessége, hogy szerepel benne az alábbi hangszerek némelyike, akár mindegyike: töröksíp, furulya, klarinét, cimbalom, kontra és koboz. A pontos hangszermegjelölés mellőzése ugyanakkor megengedi, hogy kivételek, variánsok is beleférjenek a kategóriába. Ha egészen más apparátusra készült egy mű, ott természetesen megadom az adott, konkrét hangszerelést.

Filmeknél egy esetben sem adom meg az apparátust, mert lehetetlen maradéktalanul felsorolni az összes előforduló hangszert. Ezekben a zeneművekben alkalmazza Vujicsics a legtöbb, legkülönfélébb hangszert – néhányat olykor csak egy-egy ütem erejéig.

Daloknál azonban a legtöbb esetben feltüntettem azok hangszerelését is. Akkor is, ha ez a rendelkezésre álló kottatípus meghatározásából is kiderül. Például: *Tavaszi dal*; 1947.09.24.; ének-zg; **Sz**: Füst Milán; **L**: MZA (ének-zg). Ha ezt mégsem közlöm, az a következőket jelentheti: 1. Nem egyértelmű, milyen apparátusra képzelte el Vujicsics a művét (például: ELADÓ, Szécsi Margit szövege). 2. Zenekar-kíséretes a dal (például: NÁSZÉNEK). 3. A mű címében maga a szerző megadta már a hangszerelést (például: SZÜRETI DAL – dal szopránhangra és kamaraegyüttesre).

A legtöbb dal zongorakíséretes darab. Sok esetben azonban csak dallam áll rendelkezésre a kéziratban. Ez nem elég bizonyíték arra nézve, hogy az adott mű is ének–zongora párosra készült. Máskor Vujicsics megadta a címlapon a hangszerapparátust, a kézirat azonban csak zongorakivonatot tartalmaz (például: DVE PESME daloknál az MZA-ban található kézirat esetében). Ilyenkor felsoroltam az apparátusnál a szerző által megadott hangszereket, a leőhelynél pedig jeleztem, milyen kotta áll valójában rendelkezésre az adott műből.

A „Cím nélkül” kategóriában felsorolt tételeknél az azonosítás megkönnyítése miatt megadtam minden egyes kottában jelzett hangszert.

A többi csoporton belül az volt az elvem, hogy ha nagyobb zenekari műről van szó, vagy olyan kompozícióról, ahol nem egyértelmű az apparátus, ott nem tüntettem fel a hangszereket. Amelyik mű kisebb kamaraegyüttesre íródott, azoknál viszont mind megadtam az egyes hangszereket is. Az ütős hangszereket azonban sehol nem részleteztem, csak összefoglalóan utaltam rájuk az „ütők” szóval.

A hangszerek megjelölésére rövidítéseket használtam, ezeket lásd a műjegyzéket megelőző rövidítésjegyzékben.

Szövegíró/Forгатókönyvíró

Szövegírók és forгатókönyvírók mellett itt adtam meg egy mű szövegének fordítóját, a rádióra alkalmazó személyt vagy azt a költőt-szerzőt és műcímet, ami alapján készült Vujicsics darabjának szövege. Ha nem a tényleges szöveg- és forгатókönyvírőt közöltem, a nevek után zárójelben jeleztem szerepüket is: fordító (ford), rádióra alkalmazó (rádióra alk), stb. Ezek a zárójeles megjegyzések egyszerre mindig csak egy névre vonatkoznak. Ha a fordító, rádióra alkalmazó előtt szerepel már egy név megjegyzés nélkül, az mindig a megzenésített mű szövegének konkrét íróját jelöli. A

„Szövegíró” kategórián belül ugyanakkor lehet szó egyaránt költőről, íróról, tehát versek szerzőjéről vagy librettók megfogalmazójáról is. Ha egy teljes információt zárójelben adtam meg, az azt jelenti, hogy az adott mű szövegének konkrét szerzője ismeretlen, csak a műhöz felhasznált forrásokat ismerjük. Például a MAKAR CSUDRA esetén láthatjuk az alábbi: **Sz:** (Makszim Gorkij novellája alapján). Amennyiben a megzenésítés címe más lett, mint a felhasznált szövegek címe, ez utóbbiak címét is megadtam a szerző feltüntetése mellett (például: A DUNA ÉNEKEL műnél **Sz:** Ady Endre *Magyar jakobinus éneke* és József Attila *A Dunánál* versei nyomán). Kétszerzős művek esetén a szövegírók neve között „és” szócska szerepel, lásd például A HEGESZTÉS című művet, ahol **Sz:** Brand István és Abody Béla (összekötő szöveg) olvasható.

Nemcsak a szövegíróknál, hanem minden előforduló személynév esetében igyekeztem a nevet teljes alakban közölni, a rövidített kereszt-, illetve vezetékneveket feloldani. Ahol mégis rövidített alakot adtam meg, ott nem sikerült az illető személy teljes nevét kikutatni.

Ajánlás

Bizonyos művek kéziratán Vujicsics Tihamér feltünteteti, kinek ajánlja művét. Vujicsics ezt sokszor humorosan vagy éppen költői megfogalmazásban tette. A műjegyzékben általában egyszerűsítettem a zeneszerző megfogalmazását, és csak a konkrét személynévet közöltem.

Bemutató helye, dátuma

Tánc-koreográfiák, színpadi művek, bábjátékok, dalok esetében tudunk bemutatókról. E tekintetben a Magyar Állami Népi Együttes számára írt művek dokumentálhatók legjobban. A Hagyományok Házában rendelkezésre áll ugyanis a népi együttes bemutatóinak gyűjteménye.¹⁰ Ebben megtaláljuk az előadások helyszínét, időpontját és műsorát is. Az együttes megalakulása, 1951 óta megjelent periodikák közül néhányat átlapozva azonban az derült ki, hogy ez nem egy teljes, olykor nem is pontos lista. Ezért minden tudható tény és minden adat pontos rögzítéséhez szükséges volna a korabeli sajtóorgánumokat végiglapozni. Ez még a jövő feladata, de nagy segítséget fog jelenteni hozzá az, hogy a Hagyományok Háza könyvtárában a MÁNÉ-ről szóló cikkek összegyűjtve, egy helyen megtalálhatók. Mivel azonban többnyire újságokból kivágtott

¹⁰ Az adatbázis az interneten is megtalálható: <http://www.hagyomanyokhaza.hu/page/1149/> (2014.03.24.).

és egymás mellé ragasztott cikkekről van szó, a bibliográfiai adatok megfelelő közléséhez szükséges lesz az elsődleges források kézbevétele is.

Előfordul, hogy egy táncműsor koreográfusát ismerjük, a mű bemutatójáról azonban nincs adatunk. Abban az esetben, ha ez a koreográfus Náfrádi László vagy Rábai Miklós volt, bár a bemutatóhoz nem tudtam mit megadni, szinte biztosra vehető, hogy a MÁNE bemutatta az adott művet, hiszen ők az együttesnél dolgoztak (például: BARÁTOK A TALÁLKÁN).

A filmnél látható, bemutatóra vonatkozó információk minden esetben a Magyar Nemzeti Filmarchívum adatbázisából származnak.¹¹

Rendező/Koreográfus

Filmek, rádiójátékok, valamint tánckoreográfiák esetében fontos információ. Jóformán problémamentes, egyértelmű adattípusról van szó. A kérdéses személyt vagy ismerjük vagy nem. Egy esetben találtam a különböző forrásokban ellentmondó adatot: A SZÜZESSÉG ACÉL TÜKÖRE [sic!]; [...]; **R:** Sík Ferenc/Békés András. Bővebben lásd a műjegyzéket.

Előadó

Ha ismerjük egy mű bemutatójának adatait, akkor az itt fellépő művészek, együttesek nevét adom meg. Daloknál gyakran előfordul, hogy Vujicsics a kéziratban feltünteti egy előadóművész nevét. Ez nyilvánvalóan a zeneszerzőnek az előadóra vonatkozó elképzelését mutatja. Abban az esetben, ha a mű elképzelt előadókkal történt megszólalását más dokumentummal (például: rádiófelvétel, hangversenymeghívó, stb.) megerősíteni nem tudjuk, akkor az előadó nevét szögletes zárójelbe tettem. Például: BALATONI FÉLREVEZETŐ; é. n.; [**E:** Mikes Lilla].

Hangfelvétel/filmfelvétel adatai

A hangfelvételek két csoportra oszthatók. Az egyik csoportba a lemezek, CD-kiadványok tartoznak. Műjegyzékemben az alábbi sorrendet követve közlöm a lemezek kiadási adatait: *Lemez címe*, Kiadó cég, évszám, lemezszám. A megjelenés helyét nem adom meg, tekintettel arra, hogy lemezkiadás csak Budapesten volt lehetséges. A hangfelvételek másik csoportját a rádiófelvételek alkotják. A Magyar Rádió digitális archívuma és a műsorok-felvételeket műfajcsoportosítás szerint rögzítő adatbázisai

¹¹ <http://www.filmintezet.hu/uj/filmkereso/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

alapján gyűjtöttem össze a vonatkozó adatokat. A rádiófelvételeket mindig az MR rövidítés vezeti be, ezt követi a dátum, ami két eseményt jelölhet. Mutathatja a felvétel időpontját, valamint az első sugárzás dátumát. Zárójelbe tett rövidítés: (fi), illetve (1s) teszi egyértelművé, melyik adatot ismerjük egy rádióban elhangzott előadás kapcsán. Sok esetben mindkét időpont rendelkezésre áll, ebben az esetben mindkettőt megadom, az ismertetett módon jelölve. Például: THEOPHANIA; [...]; **Hf**: MR 1971.10.08. (1s), 1971.06.25. (fi).

Ha csak a felvétel időpontját ismerjük, ennek kétféle magyarázata lehet. Vagy hiányos adatok álltak rendelkezésre a Magyar Rádió adatbázisában, vagy a felvett műsor leadására nem került sor. Például: BESTIARUM HUNGARICUM, AZAZ MAGYAR NEMZETI ÁLLATTÁR; [...]; **Hf**: MR 1958.05.22. (fi). Ha egy adott művet nemcsak többször sugároztak, hanem többször fel is vettek, ebben az esetben is mindig a legkorábbi ismert dátumot adtam meg.

Néhány esetben előfordul, hogy egy művet videófelvételen is rögzítettek. Ennek adatait is itt adtam meg, jelezve, hogy másfajta adathordozóról van szó. Például: SZATMÁRI DALOK ÉS TÁNCOK; é. n.; **Hf**: 1) MR 1965.07.01. (fi), 2) *Világifjúsági és Diáktalálkozó Moszkva* (1993) [vhs], 3) *Furulyaszó* (1996).

A Vujicsics zenéjével készült filmfelvételek esetén jóformán csak azok gyártási évét tudtam megadni. Azoknál a filmeknél, amelyek a Magyar Nemzeti Filmarchívum¹² „Magyar játékfilmek”¹³ és „Balázs Béla Stúdió gyűjtemény”¹⁴ adatbázisaiban is megtalálhatók, azt is ismerjük, melyik vállalat készítette az adott filmet. Például: DÉLIBÁB [MINDEN MENNYISÉGBEN]; [1961]; [...]; **Ff**: Budapest Filmstúdió, 1961. Kivételes esetekben videókazettán is kiadtak egy-egy filmet. Ezekre is hivatkozom, a gyártási adatoktól egyértelműen megkülönböztetve. Például itt: A DUNAI HAJÓS; [...]; **Ff**: 1) 1974 (gyártás éve), 2) Mokép Rt., 2004 [vhs], 3) MTV Rt.-Mokép Rt., 2005 [dvd], 4) MTVA, 2012 [dvd]. A filmforgatás helyét szintén nem közlöm, mivel két külföldi film (*Sarajevo*: Belgrád, és *Uzrok smrti ne pominjati*: Belgrád) kivételével valamennyi Budapesten készült.

¹² <http://www.filmintezet.hu/adatbazisok/index.php> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹³ <http://www.filmintezet.hu/uj/filmkereso/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

¹⁴ <http://www.bbsarchiv.hu/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

Kiadási adatok

Ritkán fordul elő ez az adat, hiszen Vujicsics művei csak elvétve jelentek meg nyomtatott formában. Ráadásul megjelent kompozíciói sem tartoznak az életmű legjelentősebbjei közé. Főként rövid táncdallam-megzenésítéseket találunk, népszerű kiadványokban. Ezek a kiadványok mind hozzáférhetők az OSZK Zeneműtárában.¹⁵ A bibliográfiai követelményeknek megfelelő precíz adatolás a legtöbb esetben nem lehetséges. A kották ugyanis nem közlik a kiadás minden adatát. Az a néhány rendelkezésre álló adat is gyakran csak az OSZK katalóguscéduláin olvasható könyvtárosi kiegészítések révén tudható. Például: *Az ifjúság tánca*; [1952]; **K**: Budapest: k. n., [1952].

Kritika

Egy-egy mű bemutatójáról kritikák is tudósítanak a különféle folyóiratokban. Az interneten hozzáférhető Színházi Adattár¹⁶ ad ezekről széles körű, ám bibliográfiailag hiányos leírást. Műjegyzékemben annyi adatot közlök, amennyi az adatbázis alapján tudható. Külön kiírva nem jeleztem, ha a szerző, a cikk címe vagy a folyóirat évfolyamszáma vagy más adat ismeretlen. A kutató számára a jövőre nézve van még bőséges feladat e téren. A Hagyományok Házában található sajtódokumentáció teljes körű tanulmányozása révén további kritikák közlése lesz lehetséges, valamint érdemes lenne a művek, műsorok játszottságát is ennek segítségével felmérni. A pontos bibliográfiai adatokat pedig a primer források kézbevitelével kell kiegészíteni, javítani.

Lelőhely

E helyen azt adtam meg, hogy a kéziratok, kották melyik intézményben található, valamint azt, hogy milyen típusú kotta áll rendelkezésre az egyes művekből. Főforrásom a 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum Vujicsics-gyűjteménye (MZA) volt, itt található a Vujicsics-művek több mint kétharmada. Ezt követi a Hagyományok Háza (HH) és a Hagyományok Házán belül található Gulyás László-hagyaték (HH/GL). A Gulyás-hagyatékot Vujicsics Mariettával átnézve, mintegy ötven művel gyarapodott a Vujicsics-kéziratok száma. Néhány esetben nem volt egyértelmű feladat eldönteni, hogy a kézirat Vujicsicstól vagy Gulyástól származik-e. A zeneszerzők írásmódjában

¹⁵ Raktári jelzetüket lásd a műjegyzékben.

¹⁶ <http://www.szhadattar.hu/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

hasonlóságok is felfedezhetők, emellett ugyanabban a stílusban komponáltak, ugyanolyan zeneszerzői megbízásokat kaptak. Két mű, *A libanoni cédrus* és a *Szovát lakodalmas* első kézbevételekor Vujicsics-műnek tűnt, jelenleg azonban óvatosabban, megjegyzéssel ellátva sorolom fel a műjegyzékben. A jegyzett művek mellett a Gulyás-hagyatékban fellelhető még egy azonosíthatatlan, de egyértelműen Vujicsics által írt töredék, valamint népzenei lejegyzések három kottalapon. Harmadik számú forrásom volt a Magyar Rádió Kottatára (MR KT). Itt is szép számmal találunk Vujicsics-műveket – körülbelül hetven kompozíciót –, ezek többsége azonban másolói példány, kevés közöttük a kézirat. Végül – számszerűleg – csak kiegészíti a műjegyzéket az OSZK-ban (OSZK) és a Budapest Bábszínház (BSz) kottatárában található néhány Vujicsics-mű.

Az OSZK-ban lévő Vujicsics-dokumentáció két csoportra osztható. Vannak már feldolgozott, katalogizált művek, kéziratok. Ez összességében nézve nagyon kevés dokumentum, tizennégy tétel. Ebből két tétel Vujicsics *Naše pesme* című könyve, kilenc tétel nyomtatott kotta és három tétel kézirat, ez utóbbiból is egy (*Pikkó hertzeg és Jutka Perzsi*) másolati példány. A raktári jelzettel rendelkező művek mellett pedig a raktárban őrzik négy dobozban azt a hagyatéki részt, amelyet Vujicsics Marietta adott át a könyvtárnak. A műjegyzékben jeleztem, ha valamely kotta a már katalogizált művek közé tartozik, s a raktári jelzet számát is közöltem. Amennyiben erre nem utaltam, akkor az adott dokumentum a bedobozolt hagyatéki anyagban található.

A rövidítéssel megadott lelőhely után gömbölyű zárójelbe téve tüntettem fel, milyen típusú kotta áll rendelkezésre az adott műből. A fejezet végén található rövidítésjegyzékben megtalálható minden ide tartozó adat. Leggyakrabban előforduló típusok a partitúra (part), szólamkotta (szk) és a zongorakivonat (zkiv). Például *A Maros és a Küküllő mentén* című mű esetében megtudhatjuk, hogy a Magyar Zenei Archívumban partitúra, a Hagyományok Házában partitúra és szólamkotta is van ebből a darabból: **L:** MZA-ZTI (part), HH (part, szk). A Rádióban található kottáknál „ms” kiegészítéssel külön jeleztem, ha eredeti Vujicsics-kézirat áll rendelkezésre. Például: *A SZELEK VÁROSA – rádiódrama; [...]*; **L:** MR KT (part ms, szk). Ez nem azt jelenti, hogy máshol nem található kéziratot kotta. Arról van csak szó, hogy a Rádióban ritka az, hogy eredeti kéziratot őrizzenek.

Két műnél (*Reggel és Négy darab népihangszer-együttesre: Egy gyenge kismadár, Körösfői részek alatt, Apor István tánca, Székely tánc*) találkozunk egy nem szokványos kifejezéssel is. Ezekből a darabokból ú. n. „direkció” áll rendelkezésre. Ez egy olyan szólamkottát jelent, amelyben az amúgy mindig más hangszerre/hangszerekre elosztott dallamot a partitúrából kiemelve, egy szisztémában írják le.

Tudni kell azonban azt, hogy a ténylegesen rendelkezésre álló számos kézirat gyakran csak fenntartásokkal, önkényesen nevezhető partitúrának, szólamkottának, zongorakivonatnak. A kéziratok nem ritkán hiányosak, töredékesek, vázlatosak, nehezen olvashatók, többféle zenei anyagot tartalmaznak, stb. Erről igyekeztem a „Megjegyzés” rovatban számot adni. Sokszor tehát kevesebb az, ami rendelkezésre áll, mint ahogy azt az adatközlés alapján feltételeznénk. Más esetben azonban a kézirat több, mint amit a „Lelőhely”-nél jelezni tudtam. A „zkiv” meghatározás ugyanis nem zárja ki annak lehetőségét, hogy ne lennének a kottában Vujicsics által beírt hangszerelési javaslatok.

Az is előfordul, hogy egy mű kéziratának bizonyos részei kidolgozottabbak, máshol csak a dallamvonalat adja meg a szerző. Ilyenkor a „vagy” szócskát rövidítve jeleztem, hogy a rendelkezésre álló kotta nem egységes. Lásd például: *A dunai hajós*; [...]; L: MZA (part v. zkiv). Ez tehát nem arra utal, hogy kétféle kézirat lenne az adott műből, és nem is arra, hogy eldönthetetlen a kottakép alapján meghatározni a típust.

Bizonyos műveknél a zongorakivonat és zongoraletét közti határ meghúzása problematikus. Előbbi alatt azt értem, mikor egy eredetileg zenekari vagy kamaraegyüttesre írt mű zongorakivonatban is elkészült. Ennek főként gyakorlati oka volt: a tánckoreográfiák betanulásakor a táncosok korrepetitor segítségével gyakoroltak, próbáltak. Az utóbbi fogalom pedig kétféle kéziratípust jelöl. Az egyik az az eset, mikor a zeneszerző először zongora mellett fogalmazza meg, zongorára írja le művét, azzal a szándékkal, hogy utóbb kidolgozza azt. A másik, hasonló helyzet népzenei dallamok feldolgozásánál gyakori. A zeneszerző zongorakottában írja le a zenei anyagot, de nem azért, hogy a művet zongorán szólaltassák meg. A zongoraletét csak egy támpontot ad a különböző hangszer-összeállítású együtteseknek a dallamhoz és a harmóniákhoz. A végleges, meghangszerelt kompozíciót azonban az előadók hozzák létre a letétből. Zongorakottában leírt művek típusát (zongorakivonat vagy zongoraletét) tehát nem minden esetben lehet megkülönböztetni (például: *Bukovinai táncok, Váraljai*

táncok). A műjegyzékben ezért egységesen a „zkiv” megjelölést használom minden zongorakottára, tudomásul véve azt, hogy a kategória a valóságban ennél árnyaltabb.

Ha egy műből több – ez minden esetben kettő – példány is rendelkezésre áll egy forráshelyen, azt is megadtam a szám és a mértékegység (db) kiírásával. Például: ÉVŐDÉS; é. n.; **Ko**: Molnár István; **L**: MZA (2 db zkiv).¹⁷

A kottatípusok, valamint a lelőhelyek rövidítéseit és feloldását lásd a fejezet végén található rövidítésjegyzékben.

Megjegyzés

Itt van helye minden kiegészítő, az adatsorban megadottakat árnyaló információnak. Az egyes művekről tudható speciális adatokat szintén itt közlöm, és az összes, más szempont alá be nem sorolható ismeretanyag számára is itt áll rendelkezésre korlátlan hely. A „Megjegyzés” egy folyószöveggel írt, a tájékozódást megkönnyítendő a szem számára jól elkülönített bekezdés. Hossza meglehetősen változó, néhány szavas kiegészítéstől tíz-tizenöt soros bekezdésig is terjedhet. A bekezdés elkülönítésével nem annak fontosságát akartam csökkenteni, hanem a műjegyzék olvasását szerettem volna segíteni. A megjegyzések ismerete és figyelembe vétele nélkül nagy a veszélye annak, hogy meglehetősen hamis képet kapunk egy Vujicsics-műről.

¹⁷ N.B.: Ha egy mű szólamkottáiból is több példány van – egy esetben fordul elő: *Könnyedén*; é. n.; **L**: MZA (2 db szk) –, az nem azt jelenti, hogy összesen két darab szólamkotta van meg egy darabhoz, hanem azt, hogy a szólamkották összessége van meg kétszer.

Rövidítésjegyzék a Vujicsics-műjegyzékhez:¹⁸

A: = ajánlás; A = alt (hangszerek előtt is); B = basszus; B: = bemutató helye, ideje; Bar = bariton (hangszerek előtt is); BĀ ZA = Bősze Ádám Zenei Antikvárium;¹⁹ BBS = Balázs Béla Stúdió online adatbázisa;²⁰ b.git = basszusgitár; br = brácsa; BSz = Budapest Bábszínház; car = carillon; cel = celesta; cor = kürt; dall = csak a dallam adott egy kéziratban; db = darab; E: = előadó; ének-zg = énekszólam és zongorakíséret adott; Ff: = filmfelvétel adatai; ffikar = férfikar; fg = fagott; fi = felvétel időpontja rádióban készült hangfelvételek esetén; fk = forgatókönyv; Fk: = forgatókönyvíró; fl = fuvola; ford = fordította; fur = furulya; gen.bass = generálbasszus; git = gitár; harm = betűkottával megadott harmonizáció; GL = Gulyás László; gykar = gyermekkar; harmk = harmonika; Hf: = hangfelvétel adatai; hf = hárfa; hg = hegedű; HH = Hagyományok Háza; HH/GL = Gulyás László-hagyaték a Hagyományok Házában; in A/B/Es/F = A/B/Esz/F-hangolású hangszer; K: = kiadási adatok; karm = karmester; kl = klarinét; Ko: = koreográfia; Kr: = kritika; ktr = kontra; ktr fg = kontrafagott; L: = lelőhely; lej. = lejegyezte; libr = librettó; M: = megjegyzés; mand = mandolin; MÁNE = Magyar Állami Népi Együttes; MÁNE-Bem = a Hagyományok Házában található jegyzék a Magyar Állami Népi Együttes bemutatóinak műsoráról;²¹ MNF = Magyar Nemzeti Filmarchívum online adatbázisa;²² ms = kéziratos; Ms = mezzoszoprán; MR = Magyar Rádió; MR KT = Magyar Rádió Kottatára; MZA = a budapesti MTA BTK Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívuma; nb = nagybőgő; ob = oboa; org = orgona; OSZK = a budapesti Országos Széchényi Könyvtár; part = partitúra; part ms = Vujicsics Tihamér által írt kéziratos partitúra;²³ R: = rendező; rádióra alk = rádióra alkalmazta; S = szoprán; sax = saxofon; soksz = sokszorosítása; Sz: = szövegíró; SzA = Színházi Adattár online adatbázisa;²⁴ szint = szintetizátor; szk = szólamkotta; T = tenor; tr = trombita; trb = harsona; v. = vagy; vázl = vázlatos, nem kidolgozott anyag, sokszor hiányos is; vc = cselló; VD = Vujicsics Dusán; vers = a feldolgozott, kottához mellékelt vers szövege; vkar = vegyeskar; VM = Vujicsics Marietta; VSz = Vujicsics Sztoján; VT = Vujicsics Tihamér; ZAK = Zeneakadémia könyvtára; zg = zongora; zk = zenekar; zkiv=zongorakivonat; 1s = első sugárzás dátuma rádióban készült hangfelvételek esetén; 2 zg = 2 zongorás letétben.

¹⁸ A bibliográfiai és diszkográfiai rövidítéseket lásd a dolgozat elején.

¹⁹ Néhány kézirat lelőhelye. Valószínűsíthetően csak átmenetileg. A kéziratok árverésére 2014. április 24-én kerül sor.

²⁰ <http://www.bbsarchiv.hu/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

²¹ Az adatbázis interneten is hozzáférhető: <http://www.hagyomanyokhaza.hu/page/1149/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

²² <http://www.filmintezet.hu/adatbazisok/index.php> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

²³ Csak a Magyar Rádió Kottatárában található műveknél jelzem.

²⁴ <http://www.szinhaziadattar.hu/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

A műjegyzék adatainak sorrendje:

MŰ CÍME [Cím fordítása]; keletkezés helye, dátuma; apparátus; **Sz**: szövegíró/**Fk**: forgatókönyv-író; **A**: ajánlás; **B**: bemutató helyszíne, dátuma; **Ko**: koreográfus; **R**: rendező; **E**: előadó; **Hf**: hangfelvétel adatai/**Ff**: filmfelvétel adatai; **K**: kiadási adatok; **Kr**: kritika; **L**: lelőhely.
M: megjegyzés.

2.3. Vujicsics-műjegyzék

Tánckoreográfiák kísérőzenéje

STROJ – balet za igrače i orkestar [A gép – balett tánckarra és zenekarra], op. 8.; 1944.12.23.; **L:** MZA (part).

M: *Az első oldalán datálás (eredetileg szerbül): „Kezdve: 1944.11.11. 14h 10min, befejezve: 1944.12.13. 19h 53min”. A hetedik oldalon a záróütemnél olvasható megjegyzés (eredetileg szerbül): „Na, ez is gyorsan elkészült, de amikor megcsináltam, hátra van még a koreográfia, és akkor áttérhetek az operára. (Nem lesz kész Karácsonyig)”. Az utolsó oldalon fent (eredetileg szerbül): „A befejezés, ami később jutott eszembe”, oldalt a záróütemnél: „Remélem, ez a végleges (definitív) befejezés. 1944.12.23. (Ma ugyanilyen »definitív« hó esett)”. Az utolsó oldalon valószínűleg a Mars c. mű kezdete.*

REZÁLÁS – Baranyai tánc; 1950.12.15.; **Ko:** Molnár István; **L:** MZA (zkiv).

TÜSKÖM-TÁNC; 1950.12.21.; **A:** I. V. Sztálin 71. születésnapjára; **Ko:** Molnár István; **L:** MZA (zkiv).

MAGYAR TÁNCDIVERTIMENTO ([I. hiányzik], II. *Gyermekeke tánca*, III. *Asszonyok tánca*, IV. *Férfiak tánca*); II: 1950–1951, III: Bp., 1951.08.21., IV. Bp., 1950.05.03.–1951.05.08.; **L:** MZA (part), HH (part, szk).

M: *MZA-partitúra csak a IV. tételből, HH-part csak a II–III. tételből, HH-szk pedig a II–III–IV. tételből. Az első tétel kézírata lappang.*

BARÁTOK A TALÁLKÁN; 1953.04.01.; **Ko:** Náfrádi László; **L:** HH (part, szk).

VÍZPARTON – poème choréographique; 1954.04.20.; **B:** 1954. „Kamaraműsor”; **Ko:** Rábai Miklós; **L:** HH (part, szk).

M: *Bemutató adatai a HH leltározójának szk-án és part-án olvasható sajátkezű feljegyzése szerint.*

SZÉKELY VERBUNK/SZÉKELY TÁNC; Bp., 1954.05.18.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1956.01.05., „Kamaraműsor”; **Ko:** Létay Dezső; **E:** MÁNE; **L:** MZA (part, zkiv).

M: *Az MZA-zkiv valószínűleg egy korábbi változatot mutat. A MÁNE-Bem az előadás dátuma alatt közvetlenül zárójelben azt is megadja: „Ősbemutató: 1955. november, Székház”. Egyelőre nem tisztázott, mire utal ez az ellentmondásos adat. Nem azonos az 1955.07.17-i datálású Székely verbunkkal. Elképzelhető, hogy a bemutató adatai erre a későbbi műre vonatkoznak. A MÁNE-Bem e koncertnél ugyanis a koreográfusok közt nem sorolja fel Létayt, Náfrádit viszont igen. A zkiv címlapján VT leírja, hogy a mű zenei anyagát különböző gyűjtésekből vette.*

DRÁGSZÉLI SZVIT; Bp., 1954.09.29.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1961.04.09., „Muzsikáló tájak”; **Ko:** Rábai Miklós; **E:** MÁNE; **L:** MZA (part), HH (part).

M: Az MZA-part külső borítóján a cím mellett másik tollal kiegészítésül odairva: „régí” és „I.ső [sic!] (hosszú) változat”. A belső címlapon jobb oldalt fent VT alábbi bejegyzése olvasható: „Az etikus és fáradhatatlan musicus atque copista példaképe (prototypus-a) [eredetileg görög betűkkel] Mgr. Hegedüs Árpád”. A bemutató dátuma a MÁNE-Bem alapján. De sajtódokumentumok szerint 1954.12.05-én bemutatták már a művet: TM (1954. december), SzN (1954.12.05. és 1954.12.13.), MüN, (1954.12.05.).

TÁNCRAKÉRÉS; 1954.

M: Kézirata lappang. Csak a Vujicsics Együttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

ALMALOPÁS; [1952–1954]; **Ko:** Rábai Miklós; **L:** MZA (part), HH (szk).

M: Az MZA-beli címlapon VT Kossuth-díjasként utal Rábaira. Rábai 1952-ben kapott Kossuth-díjat, a HH-ban található szk fedőlapja szerint pedig a darab 1954-ben volt műsoron. Ezért datálható a mű e két dátum közé. Bizonyos sajtódokumentumok GL műveként említik: HBm NI, (1954. június 6. és június 18.).

PÁSZTORTÁNC; [1954–1956]; **Ko:** Náfrádi László; **Hf:** MR 1976.12.14. (fi); **L:** HH (2 db part, szk).

M: A két part közül a filccel írt, és a szk Vavrinecz Béla hangszerelése. A HH leltározójának sajátkezű feljegyzése szerint: „bem. 1954. varsói VIT (ezüstérem)”. A szólamkottán feltüntetett évszám azonban 1955–1956. A varsói VIT is több internetes forrás szerint 1955-ben volt. Például:

<http://www.europeana.eu/portal/record/2023710/83092DF538088F9A91EF40B1A65C48DE59007272.html>,

http://hu.wikipedia.org/wiki/Vil%C3%A1giff%C3%BAs%C3%A1gi_Tal%C3%A1lkoz%C3%B3, <http://www.budapest13.hu/13kerulet/testvervarosok/varso-ochota> (utolsó megtekintések: 2014.04.15.). A HH-ban átnézett sajtófigyelő is ezt támasztja alá (például: MN, 1955.08.06.).

MAGYARVISTAI TÁNCOK. LEGÉNYES/LEGÉNYES. SÁRGA RÓZSA; [1953–1954]; **Hf:** 1) MR 1955.11.11. (fi), 2) MÁNE VT-feldolg (1980), 3) *In memoriam* VT (2005); **L:** HH (2 db part, szk).

M: A második címváltozat a szk-án olvasható. A ceruzával írt part utolsó, leragasztott oldalán, a ráragasztott lapot felfejtve látható: „Javítva: 1954.03.27.” A HH leltározójának sajátkezű feljegyzése a tollal írt part-án: „Első bemutató Rábai koreográfiájával, 1953. 2. bemutató Létai [sic!] koreográfiájával, 1962”. A szk borítóján 1962 szerepel, de zeneileg a part és szk megegyezik.

SZÉKELY VERBUNK; 1955.07.17.; **Ko:** Náfrádi László; **L:** HH/GL (part).

M: Nem azonos az 1954.05.18-i datálású Székely verbunkkal. Elképzelhető, hogy a korábbi műnél megadott bemutató adatai valójában erről a műről szólnak.

AZ ŰZÖTT BETYÁR – drámai táncjelenet; Bp., 1955.11.07.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1956.01.05., „Kamaraműsor”; **Ko:** Létay Dezső; **E:** MÁNE; **L:** MZA (zkiv), HH (part, szk).

M: Évszám a HH-beli partitúrán található. A MÁNE-Bem az előadás dátuma alatt közvetlenül zárójelben azt is megadja: „Ősbemutató: 1955. november, Székház”. Egyelőre nem tisztázott, mire utal ez az ellentmondásos adat.

MAKAR CSUDRA – táncjáték; Bp., 1955.11.24.; **Sz:** (Makszim Gorkij novellája alapján); **B:** Bp., Erkel Színház, 1956.01.05., „Kamaraműsor”; **Ko:** Náfrádi László; **E:** MÁNE; **L:** MZA (part), HH (szk).

M: Az alábbi internetes oldalakon „népi táncballada”-ként utalnak rá:

<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/>, <http://www.mtva.hu/hu/sajto-es-fotoarchivum/6860-vujicsics-tihamer-zeneszerzo-nepzenekutato-85-eve-szueletett>,

<http://www.vidorfest.hu/2013/index.php?v=v&a=eloado&id=268> (utolsó

megtekintések: 2014.04.15.). A MÁNE-Bem az előadás dátuma alatt közvetlenül zárójelben azt is megadja: „Ősbemutató: 1955. november, Székház”. Egyelőre nem tisztázott, mire utal ez az ellentmondásos adat.

BÉKESSÉG. BÖLCSŐ; Bp., 1955; **Ko:** Rábai Miklós; **L:** HH (szk).

KALOTASZEGI TÁNCOK/LEÁNYTÁNC; Bp., 1958.01.16.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1961.04.09., „Muzsikáló tájak”; **Ko:** Rábai Miklós; **Hf:** 1) *MuTá* [1976], 2) MR 1980.12.04. (fi); **L:** MZA (part), HH/GL (part, szk).

M: Datálás az MZA kézirata szerint. A HH/GL part címlapján a „táncok” áthúzva, és melléírva: „leánytánc”. Zeneileg ugyanaz, mint az MZA-beli kotta. A szk-án szintén Kalotaszegi leánytánc címmel szerepel. Bemutató dátuma a MÁNE-Bem alapján, de a HH/GL partitúrán a HH leltározójának sajátkezű feljegyzése ez: „bemutató: 1. változat 1951. ősz, 2. változat 1958. 01.18.” A HH/GL szk fedőlapján a leltáros két évszámot adott meg: 1952, 1961. A műből részleteket játszik VT furulyán egy vele készült rádióriportban: MR 1968.09.22. (1s).

A CSODAFURULYÁS JUHÁSZ; Bp., 1958.01.18.; **Sz:** (népmese nyomán); **B:** Bp., 1957.; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Duna Művészegyüttes; **L:** MZA (part).

M: A Sz, a B és az E adatai VT saját maga által összeírt listája alapján, ami az MZA, „Személyes írárok/Önéletrajzi írárok” közt található. A bemutató és keltezés ellentmondó dátuma arra utalhat, hogy a kotta revideált változat. VT jegyzetének adatait megerősíti dr. Jakabné Zórándi Mária A „Magyar Iskola” c. doktori disszertációja (Budapest: Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2009), 17. A disszertáció az interneten elérhető:

<http://www.filmacademy.hu/uploads/dokumentumtar/zorandimdolgozat.pdf> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.). Az alábbi internetes oldalakon „népi táncballada”-ként utalnak rá: <http://www.mtva.hu/hu/sajto-es-fotoarchivum/6860-vujicsics-tihamer-zeneszerzo-nepzenekutato-85-eve-szueletett>,

<http://www.vidorfest.hu/2013/index.php?v=v&a=eloado&id=268> (utolsó

megtekintések: 2014.04.15.).

PÁSZTORBOTOLÓ; Bp., 1958.01.18.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1960.04.04., „Felszabadulási emlékműsor”; **Ko:** Létay Dezső; **E:** MÁNE; **Hf:** 1) MR 1967.10.17. (fi), 2) MÁNE VT-feldolg (1980), 3) *In memoriam VT* (2005), 4) *Chorus and Orchestra* [é. n.]; **L:** MZA (part).

M: Van átfedés a Botoló és a Pásztorbotoló tánc című művel is. Egyelőre nem tisztázott, hogy a három mű hogyan kapcsolódik egymáshoz. Vagy azonos dallamot feldolgozó önálló művek, vagy egy műnek különböző stádiumait mutatják. A felvételeken ezt a művet hallhatjuk. A MÁNE-Bem listája dokumentál egy bemutatót 1961.04.09-én, amelyen előadták VT Kunsági pásztorbotoló című művét, Létay koreográfiájával. Egyelőre tisztázatlan, hogy másik műről van-e szó, vagy ugyanerre a műre utal.

FEHÉR LÁSZLÓ; Bp., 1958.10.22.; **B:** Bp., 1957; **E:** Duna Művészegyüttes; **L:** MZA (part).

M: A B és az E adatai VT saját maga által összeírt listája alapján, ami az MZA „Személyes írárok/Önéletrajzi írárok” közt található. A bemutató és keltezés ellentmondó dátuma arra utalhat, hogy a kotta revideált változat. A kézirat csak a mű második részét tartalmazza.

KÁDÁR KATA – táncballada; 1959.01.02.; **Sz:** Juhász Ferenc; **B:** Bp., Erkel Színház, 1961.04.06.; **Ko:** Rábai Miklós; **E:** MÁNE, Baross Gábor (karm.); **L:** MZA (zkiv), HH (part, szk).

M: Bemutató dátuma a HH-ban található sajtófigyelő alapján (MN, 1961.03.13., 5., BM, 1961.04.02., OV, 1961.04.05., Népszava, 1961.04.06.). A MÁNE-Bem szerinti datálás valószínűleg téves: Bp., Erkel Színház, 1958.05.11., „Ballada est”. A HH leltározójának sajátkezű feljegyzése a partitúrán: „Bemutató: 1959.02.15. 1000. ea. keretében, 1961. április, Ballada műsor”. A HH-ban található sajtófigyelő alapján sem 1958-ból, sem 1959-ből nincs adat arról, hogy a művet bemutatták volna, a sajtódokumentumok csak az 1961-es előadást igazolják.

HATVÁGÁS VERBUNK; 1959.01.13.; **Ko:** Létay Dezső; **Hf:** MR 1960.02.25. (fi); **L:** HH (part, szk).

M: Szk fedőlapján a HH leltározójának sajátkezű feljegyzésében 1959 szerepel. Ez az évszám a bemutatóra utal.

CSATA UTÁN [A KURUC TÁBORBAN]; Bp., 1959.03.08.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1959.03.22., „Tanácsköztársasági Emlékműsor”; **Ko:** Létay Dezső; **E:** MÁNE; **L:** HH (part, szk).

M: A MÁNE-Bem szerint a mű teljes címe: Csata után a kuruc táborban. Nem egyezik teljesen a Csata után című táncfilm zenéjével, de van átfedés a kettő között. Valószínűleg az 1958-as filmzenéből írta VT az egy évvel későbbi tánckoreográfia zenéjét. A HH-ban található kézirat lehet a koreográfia, az MZA-ban található kézirat pedig a film zenéjének kottája.

CIGÁNYOK – táncjáték Puskin nyomán; Bp., 1959.11.14.; **Sz:** (Puskin nyomán); **B:** Pécs, 1959; **Ko:** Simon Antal [Pécs]; **E:** pécsi Mecsek Táncgyűttes; **L:** MZA (zkiv).

M: A *Sz*, *B* és az *E* adatai VT saját maga által összeírt listája alapján, ami az MZA „Személyes írások/Önéletrajzi írások” közt található.

CIGÁNY REVÜ; 1960.07.22.; **Ko:** Boldog László; **L:** MZA (part, zkiv).

M: A címlap felirata alapján korcsolyatánchoz készült. A keletkezés dátuma a zkiv-on olvasható. A partitúra 88–105. oldala hiányzik.

IUS PRIMAE NOCTIS. VÉRNÁSZ; [1960]; **Sz:** Pákolitz István; **B:** Pécs, 1959; **Ko:** Simon Antal; **E:** pécsi Mecsek Táncgyűttes; **L:** MZA (zkiv).

M: Keletkezési évszám a Vujicsics Együttes honlapja alapján

(<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/>, utolsó meglekintés: 2014.04.15.).

A *Sz*, *B* és az *E* adatai VT saját maga által összeírt listája alapján, ami az MZA

„Személyes írások/Önéletrajzi írások” közt található. A keletkezési és a bemutató dátuma ellentmondó. Pákolitz István ilyen című művéről nincs tudomásunk.

VÁLTOZATOK EGY TALÁLKOZÁSRA; [1960]; **B:** Pécs, Pécsi Nemzeti Színház, 1961.01.03.; **Ko:** Eck Imre; **R:** Eck Imre; **E:** Pécsi Balett; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat címlapjának hátsó, belső oldalán 1960.11.25-i dátummal egy mű részlete látható. A kottakép hasonlósága alapján a 38. cím nélküli tételhez kapcsolódhat. Az itt látható kézirat egy 9/8-os ütemét kivéve zeneileg azonban kevésbé hasonlók.

SUBÁS PÁROS; Bp., 1961.11.02.; [**E:** Duna Művészegyüttes]; **L:** MZA (part).

M: Egy nagyobb mű egyik tétele lehet. A kéziratban „Belügyminisztérium-Duna Művészegyüttes” feliratú pecsét látható. Az előadóra ez alapján következtethetünk.

ÉV SZAKOK; 1961.11.??.; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Közgáz Néptáncgyűttes; **L:** HH/GL (part).

M: Az együttes honlapja szerint 1968-ban volt műsorukon

(<http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960>, utolsó meglekintés: 2014.04.15.).

FERGETEGES; 1961; népi zk, kórus; **B:** Bp., Erkel Színház, 1961.04.10., „Fereteges”; **Ko:** Rábai Miklós; **E:** MÁNE; **Hf:** 1) MÁNE VT-feldolg (1980), 2) *In memoriam VT* (2005); **L:** HH (part, szk), OSZK (karpert); **K:** Budapest: k. n., 1961, [ÁNE soksz].

M: Az 1961-es bemutatókoncert a MÁNE tíz éves jubileumát ünnepelte. Az OSZK-ban található karpertitúrát már katalogizálták, a Z 32.427. raktári jelzeten található meg. A kiadási adatok erre vonatkoznak.

KÉK ÉS SÁRGA – pantomim; 1962.02.04.; **Ko:** Manninger György; **L:** MZA (part).

TISZAVIRÁG; 1962; **B:** Bp., MÁNE Színházterme, 1964.03.13., „13 táncminiatűr”; **Ko:** Rábai Miklós, Vida Gábor; **E:** MÁNE; **L:** MZA (part); **Kr:** 1) Maác-Várady (1964), 2) Pálfi (1964).

M: A kézirat címlapján szerepel Vida Gábor koreográfusként. Más forrás szerint Vida Gábor szövegkönyvíró volt: TÉ, 1964/1, 27.

SZÉKELY LEGÉNYES; 1962; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Közgáz Néptáncgyűttes.

M: Kézirata lappang. Csak a Közgáz Néptáncgyűttes és a Vujicsics Együttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960> és <http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/> (utolsó meglekintések: 2014.04.15.).

CALIGULA CIRKUSZ; [Bp.], „Belügyminisztérium Tisztiház helyiségében”, 1964.08.03.; **Sz:** Kárpáti Gyula és Orbók Endre; **Ko:** Náfrádi László; **L:** MZA (zkiv).

VÁGYÓDÁS; 1964; **B:** 1964.03.13., Bp., MÁNE Színházterme, „13 táncminiatűr”; **Ko:** Rábai Miklós; **E:** MÁNE, Pászt Miklós (énekkarvezető karmester), Mátyus Zoltán (tánckarvezető); **L:** MZA (zkiv); **Kr:** Maác-Várady (1964).

PÁSZTORRAPSZÓDIA; 1964; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Közgáz Néptáncgyűttes.

M: Kézirata lappang. Csak a Közgáz Néptáncgyűttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960> (utolsó meglekintés: 2014.04.15.).

A HELYSÉG KALAPÁCSA; Buda, 1965.09.04.; **Sz:** (Petőfi Sándor nyomán); **A:** „Az Belügyek Mynistérioma színi companiájának”; **Ko:** Vadasi Tibor; [**E:** Duna Művészegyűttes]; **L:** MZA (zkiv, fk).

M: Lisziák Elek készített egy rövidfilmet ezzel a címmel, 1975-ben: <http://kritikustomeg.org/filmid.php?fid=34167> (utolsó meglekintés: 2014.04.15.). Elképzelhető, hogy VT írt hozzá zenét, mivel VSz filmeket összegyűjtő jegyzékében is megtalálható a cím. A kézirat mellett ráadásul a fk is megtalálható. A táncjáték és a film közötti tíz év eltérés azonban szokatlanul soknak tűnik.

KETTŐS AZ ÉLETBE TÁNCOLTATOTT LÁNY C. BALETTBŐL; 1965.09.04/07.; **Sz:** Banovich Tamás; **A:** Lőrinc Györgyéknek; **Ko:** Seregi László; **L:** MZA (part).

M: A part a Magyar Állami Opera zenekara részére készült. A keletkezés napja nem olvasható ki egyértelműen.

BUSÓ. SOKAC TÉLTEMETÉS; [1965]; **B:** Bp., Erkel Színház, 1965.12.05., „Hétszínvirág”; **Ko:** Létay Dezső; **E:** MÁNE, Lantos Rezső (karm.); **L:** MZA (part), HH (part, szk).

SVATOVAC – szerb lakodalmas; [1965]; **B:** Bp., Erkel Színház, 1965.12.05., „Hétszínvirág”; **Ko:** Rábai Miklós; **E:** MÁNE; **Hf:** 1) MÁNE VT-feldolg (1980), 2) In memoriam VT (2005); **L:** MZA (part), HH (2 db part, szk), OSZK (karpert); **K:** Budapest: k. n., 1977, [Tanért soksz].

M: Az OSZK-ban található karpert válogatott tételeket tartalmaz a műből. Már katalogizálták, a Z 39.251. raktári jelzeten található meg. A kiadási adatok erre vonatkoznak. Nem ugyanaz, mint a Svatovac – Šokačko kolo kompozíció.

METRUMOK – mathematico-paedagogicai ballet, vonós-, fúvós és ütős zenekarra; Bp., 1966; **L:** MZA (zkiv).

M: Címlapon szerepel Ruitner Sándor neve, aki dramaturg/zenei rendező volt a Magyar Rádiónál 1950-től. Elképzelhető, hogy a mű a Rádiónak készült, nem tánchoz.

EKEVASAT A KARDOKBÓL; 1970; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Közgáz Néptáncgyűttes.

M: Kézirata lappang. Csak a Közgáz Néptáncgyűttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960> (utolsó meglekintés: 2014.04.15.).

FÜLÖP BÁCSI LEGÉNYESE; 1971; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Közgáz Néptáncgyűttes.

M: Kézirata lappang. Csak a Közgáz Néptáncgyűttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960> (utolsó meglekintés: 2014.04.15.).

SOKÁC LÁNYTÁNC; 1972; nőikar, S, Ms, A szólók, zk; **B:** Bp., 1972.05.28, „Hétszínvirág”; **Ko:** Létay Dezső; **E:** MÁNE; **Hf:** 1) MÁNE VT-feldolg (1980), 2) *In memoriam VT* (2005); **L:** HH (part, szk).

M: A művet Vavrinecz Béla hangszerelte. A bemutató adatai a HH leltározójának sajátkezü feljegyzése, valamint a HH-ban található sajtódokumentumok alapján (EH, 1972.05.22.). A „Hétszínvirág” című összeállítás a MÁNE-Bem alapján 1965-ben volt műsoron. 1972-ben ezt újították fel, kiegészítve újabb számokkal, mint például a Sokác lánytáncsal (erről ír az: EH, 1972.05.22.). A felújítást már hónapokkal korábban hirdették. Például: MH, 1972.02.08.

MADOCsAI TÁNCOK; 1973; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Közgáz Néptáncgyűttes.

M: Kézirata lappang, csak a Közgáz Néptáncgyűttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1973> (utolsó meglekintés: 2014.04.15.).

PROMETHEUS HUNGARICUS, AVAGY MESE A VÁNDORLEGÉNYRŐL; 1974; **Sz:** (Györe Imre verse alapján); **Ko:** Novák Ferenc; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat csak töredék, vázlatos. Összesen egy oldalnyi zenei anyag van. A lap hátoldalán egy Elizabeth Barrett Browning-vers olvasható, Babits fordításában.

ADÓSZEDŐK TÁNCA – EÖRDÖGH TÁNCZ – BOSZORKÁNY – CSODA[FURULYA]; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat olykor csak vázlatos. Valószínűleg egy nagyobb mű néhány tételéről van szó.

ÁRADATBAN; é. n.; **Ko:** Seregi László.

M: Kézirata lappang. Csak Seregi László visszaemlékezéséből tudunk róla: VT emlékére (2007), 64.

BOTOS TÁNC; é. n.; **Ko:** Náfrádi László; **L:** MZA (zkiv).

CSIKÓS PÁROS; é. n.; **Ko:** Kiss István; **L:** HH (part, szk).

CSIKÓS TÁNC; é. n.; **Ko:** Kiss István; **L:** HH (part, szk).

ÉVÖDÉS; é. n.; **Ko**: Molnár István; **L**: MZA (2 db zkiv).

M: A zkiv-ok egyike egy ceruzával írt első fogalmazvány, a másik egy tollal írt tisztázat.

KIS BOJTÁR SZÓLÓJA; é. n.; **L**: MZA (zkiv).

M: Hangszerelés részben beírva. Esetleg része lehet egy nagyobb táncműsornak. A kéziratban sok javítás, áthúzás, pirossal beírt utasítások láthatók.

KIS SZÉKELY TÁNCOK; é. n.; **Ko**: Krizsán Sándor; **L**: MZA (part).

M: A kézirat hátoldalán megfejtethetlen utalás a bemutató helyszínére, előadóira.

KOMATÁL; é. n.; **Ko**: Náfrádi László; **L**: MZA (zkiv).

M: A kézirat töredékes, összesen kétoldali zenei anyag áll rendelkezésre.

KÖCSÖGÖS; é. n.; **Ko**: Széki József; **L**: MZA (part).

M: A part töredékes, az 1–5. és a 10–11. oldal van meg.

LAKODALOM ELŐTT – tánckép; é. n.; **Ko**: Molnár István; **L**: MZA (zkiv).

LEÁNYTÁNC; é. n.; **A**: Közgáz Néptáncgyűttesnek; **L**: MZA (zkiv), HH/GL (part).

M: Ajánlás a HH/GL-beli part alapján. A part bizonyos részei más hangnemben vannak, mint a zkiv-ban.

REGGEL; é. n.; **Ko**: Rábai Miklós; **L**: HH (direkció).

SARKANTYÚS; é. n.; **Ko**: Létay Dezső; **L**: MZA (zkiv).

M: Elképzelhető, hogy egy nagyobb mű egyik tétele.

Népzenei feldolgozások, táncdallam-feldolgozások, népi zenekarra írt művek

HÉT SZERB NÉPDAL ÉS TÁNC: LEPO TI JE RANO URANITI, KOKONJEŠTE, PLAČEM VEĆ TRI DANA..., EJ, SAN ZASPALA..., EVO SRCU MOME RADOSTI..., AJD' D'IDEMO JAGODO..., BAČVANSKO KOLO; 1946.02.16.; énekhangra és vonósnégyesre; **L**: MZA (part).

VRANJANKA – CARIGRADJANSKA – BARANJSKA POVODICA; 1947.03.04.; **L**: MZA (zkiv).
M: Népi táncdallam-feldolgozások. Hátoldalán baranyai népdallejegyzés látható („Kraj bunara grana jorgovana...”), amit esetleg apjától gyűjtött (a feltehetőleg „D.V.” monogram valószínűleg erre utal).

BAČKO KOLO. GAJDAŠKO [Bácskai kóló. Dudás]; 1947.10.06.; **L**: MZA (zg).

M: Egy lapon a Potam povam Stojane művel, annak hátoldalán található.

POTAM POVAM STOJANE; 1947.10.06.; **L**: MZA (zg).

M: Egy lapon a Bačko kolo művel, annak hátoldalán található.

MOJE JE DRAGO – ŽANGURICA; 1948.01.22.; **L:** MZA (zkiv).

M: Több rövid népi táncdallam feldolgozását tartalmazza a kézirat. Ez a két cím volt feltüntetve, de további tételeket is tartalmaz a kézirat. Az évszám nehezen olvasható, nem biztos, hogy valóban 1948.

ČIFTE-ČIFTE; 1948.04.11.; **L:** MZA (part).

M: Egy kéziratban található a Jelke tavničarke [1] művel.

JELKE TAVNIČARKE [Fekete fenyők] [1]; 1948.04.11.; **L:** MZA (part).

M: Egy kéziratban található a Čifte-čifte művel. A népdal másik feldolgozását lásd alább [2] számmal.

[NÉPZENEI FELDOLGOZÁSOK, MŰHELYMUNKÁK]; 1947–1948.; **L:** MZA (vegyes).

M: 1947–48-ból való zeneszerzői műhelymunka nyomai. Főként népzenei feldolgozások. Az olvasható címek: Puščeno oro, Ej zađi semce, na zašlo ga (1947.10.04.), Fughetta (1947.06.04.), Baranjko, Tema drugog stava, Varijacije (1947.06.01.), Medvefő tánc, Sitne bole, Jelke tavničarke, Zapregni velo, [Cím nélküli rövid tételek] (1948.01.05.). Van köztük zkiv, dall, kisebb part is. Némelyik vázlat teljesen önálló mű lehet. VT néhol megad pontos dátumokat, ezeket fentebb jeleztem. Máskor csak a hónapot, napot közli.

BOLGÁR-MAKEDÓN NÉPDALOK; Bp., 1950.01.??.; énekhang (magas), kl in B, harmk, 5 git, hg, nb, ütők; **L:** MZA (part).

GÖRÖG NÉPDALOK: BOJTÁR VOLTAM, ÖRVENDEZZ VALA, ZAKINTHOSZ, CITROM DAL, AZ ÉN SZÍVEM NAGYON FÁJ, HENTESTÁNC; Bp., 1950.01.31.; **Sz:** Szabó Miklós (ford); **L:** MZA (part), MR KT (szk).

ALBÁN NÁSZÉNEKEK ÉS TÁNCOK: VALLE E GAJDĚS, SHEGĚ E AMBEL, ZAMAKU I BARDHĚ, ULU MALE, KANGA HATIXHES, VITORI, O BORZILOG, LOJE KRYTE SI ROSA, BERATÇE, VALLE DHRE PULLITE; Bp., 1950.11.13.; **L:** MZA (part, szk). MR KT (szk).

M: Az MZA-ban csak S, Ms, A szk van. A pecsét alapján ezek is eredetileg az MR KT-hoz tartoztak.

SZOVJET NÉPEK TÁNCAI; [1950]; **K:** Sz. Szentpál Mária (szerk.). Budapest: Népszava, 1950.; **L:** OSZK (zkiv).

M: Már katalogizálták, a 209.430. raktári jelzeten található meg.

AZ IFJÚSÁG TÁNCAI; [1952]; **K:** Budapest: k. n., [1952]; **L:** OSZK (zkiv).

M: Nyomatott kotta. Már katalogizálták, a Z 30.315. raktári jelzeten található meg. A kötet más szerzők feldolgozásait is tartalmazza. A VT által feldolgozott népdalok: 1. A szántói híres utca, cimbalommal van kirakva, 2. Tisza partján mandulafa virágzik. Ugyanezek a VT-feldolgozások megtalálhatók egy másik gyűjteményes kötetben Új magyar társas-táncok (1952). Ezt is katalogizálták, a Z 30.285. raktári jelzeten található meg. E kötetben a dalszövegek 2. és 3. szakaszait Kopányi György és Varga Imre írták. Tartalma nem egyezik az Új magyar társas-táncok. Zongorára (1950) kiadvánnyal.

DUNÁNTÚLI TÁNCOK; Sárospatak, 1953.01.14.; **L:** HH (part).

KURUCZ PHANTASIA; Bp., 1953.05.31.; **L:** MZA (part), HH (szk).

M: *Nem ugyanaz, mint a Kuruc fantázia.*

PALÓC FANTÁZIA – nagy népi zenekarra; Bp., 1954.01.25.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1961.04.09., „Muzsikáló tájak”; **E:** MÁNE; **L:** MZA (part), HH (szk); **Kr:** Fodor Lajos: „Az Állami Népi Együttes új műsora”. *ÚZSze* V/6 (1954. június): 24–26.

M: *A bemutató dátuma a MÁNE-Bem alapján. Sajtódokumentumok szerint már 1954 áprilisában bemutatták: MűN (1954. április 11.). A kézirat záróüteme alá feljegyezve: „Javítva: 1954.04.08.” Nem ugyanaz, mint a II. Palóc fantázia. Bár a HH-ban csak ennek a műnek a szk-ja szerepel, a felvételeken mégis a II. Palóc fantázia hallható (a felvételek adatait lásd a II. Palóc fantáziánál).*

[BOLGÁR ÉS ROMÁN TÁNCZENÉK MEGHARMONIZÁLVA]; [1955]; **K:** Sz. Szentpál Mária (szerk.): *Baráti népek táncai – bolgár, cseh, lengyel, német, román néptáncok.* Budapest: Zeneműkiadó, 1953.; **L:** ZAK.

BOLGÁR TÁNC; Bp., 1955.02.01.; **L:** MZA (part).

AZERBAJDZSÁNI ÉS ÜZBÉG TÁNC; 1955.03.19.; **L:** HH/GL (part).

II. PALÓC FANTÁZIA – nagy népi zenekarra; 1955.04.25.; **A:** az Állami Népi Együttes Zenekarának; **Hf:** 1) MR 1957.06.10. (1s), 2) MÁNE VT-feldolg (1980), 3) *In memoriam VT* (2005); **L:** MZA (part).

M: *Nem egyezik a Palóc fantázia (1954) című művel. Miután VT megírta ezt, valószínűleg felváltotta az elsőt, mivel a hanglemezeken ez a változat hallható.*

SZERB ROMÁNCOK ÉS BALLADÁK: U OMERA VIŠE SARAJEVA [Omernál, Szarajevó fölött], ĐUL DJEVOJKA [Rózsaleány], SMRT KRALJEVIČA MARKA [Márko királyfi halála], MOMČE MI PROMČE [Elszökik a legény]; 1955; br, git, ob; **Hf:** MR 1955.07.05. (1s); **L:** MZA (zkiv), MR KT (szk-ms).

M: *Az első sugárzás időpontját az MR KT-ban található kézitról ismerjük. Ezen olvasható az is, hogy mű a „Rózsatövén” című műsorhoz készült. A MZA-ban lévő zkiv-ban a Đul djevojka és a Momče mi promče tételekben egy második szólam is adott a zg szólama felett.*

HAT JUGOSZLÁV NÉPDAL: MENE MRIKA [sic!] POSLALA, MOJ ČARDAČE, O DIVNI MARJANE MOJ, OJ VIOLO, TRI GODINE, BISERKA KOLO, BAČVANSKO KOLO; [1955.05.09. előtt]; hg, nb, git, harmk, mand; **L:** MR KT (part-ms, szk).

M: *A kézirat mappáján ceruzás megjegyzés a partitúrához: „Szerző elvitte 1955.05.09.” A műnek tehát ezt megelőzően már készen kellett lennie.*

HAT JUGOSZLÁV DAL ÉS TÁNC; Bp., 1956.04.21.; ének, hg, nb, git, mand, harmk, fur; **L:** MR KT (part-ms, szk).

ALBÁN NÉPDALOK ÉS TÁNCOK [Kangë dhe valle popullore shqipe]; 1956.04.25. előtt; szimf. zk, S (szóló), 3 T I, 3 T II, 3 Bar; **Sz:** Szabó Mikós (ford); **L:** MZA (part), MR KT (szk).

M: Az MZA-ban található kottán a cím először magyarul van megadva, alatta kisebb betűkkel albánul. A MR KT-ban a szk-ák két raktári szám alatt található meg (231/1 és 256/4). A datálás a 231/1 számú szk-n olvasható. A MR KT 256/4 delijén az alábbiak állnak: „Partitúra: szerzőnél, 1956.04.25.”, ill. „Szabó Miklós fordításai”. A műnek tehát e dátumot megelőzően már készen kellett lennie.

CSÁNGÓ LAKODALMAS/BUKOVINAI SZÉKELY; Bp., 1956.05.13.; **Hf:** MR 1972.03.?? (fi); **L:** MZA (part), HH (part, szk). HH/GL (part, szk).

M: A HH-ban található part fénymásolt. A MZA kéziratának címlapján az alábbi olvasható: „Megírva 1956 nyarán, revidálva 1972 telén” és „Dr. Kiss Lajos és Agócsy László gyűjtése nyomán”. A MR adatbázisa szerint a tételek a következők: 1. Megbocsásson édesanyám, 2. Üres ládám az ajtóban, 3. Korán nyílik a kikirics, 4. Ez az utca egyenes. A felvétel időpontja az MR adatbázisában nem volt feltüntetve, ezt a MR zenei archívum munkatársának közlése alapján adtam meg.

LJUBIMO SE DIKO OD MALENA [Kiskorunk óta szeretjük egymást]; Szarajevó, 1956.11.08.; népi zk és S, Ms, A; **L:** MZA (part).

M: Címlapon olvasható (eredetileg szerbül): „Dráva menti kólóra, Felsőszentmárton”.

PASTIRI PASTIRI [Pásztorok, pásztorok]; Szarajevó, 1956.11.11.; fl, ob, kl in A, git, glas, I-II. hg, br, vc, nb.

M: Címlapon látható feljegyzés: Mohács, Baranya megye (eredetileg szerbül).

SITNE BOLE [Kis bánatok]; Szarajevó, 1956.12.03.; fl, ob, kl in B, fg, git, I-II. hg, br, vc, nb; **L:** MZA (part).

M: Műfajba sorolása nem egyértelmű.

LJESE; Szarajevó, 1956.11.09.; **L:** MZA (part).

M: Címlapon olvasható (eredetileg szerbül): „Pomázi népi tánc – Budapest környéke”.

BRALA BI LOZU [Szednék szőlőt]; [1956]; 2 fl, ob, 2 kl in B, fg, 6 szólamú vkar; **L:** MZA (part).

M: A hat énekes szólam szólistáké is lehet. A népdalt feljegyezte: Cvjetko Rihtman.

UVERTIRA [Nyitány] – tamburazenekarra; Szarajevó, 1957.01.05.; **L:** MZA-ZTI (part).

A MAROS ÉS A KÜKÜLLŐ MENTÉN. MAROSMENTI CONCERTO – versenymű kis- és nagy népi zenekarra; Bp., 1958.06.10.; **Hf:** *Magyar táncok* (MÁNE, 197?); **L:** MZA (part), HH (part, szk).

M: *A bemutató a HH leltározójának sajátkezű feljegyzése („1961. MÁNE 10 éves jubileum”) alapján az alábbi műsorban lehetett: Bp., Erkel Színház, 1961.04.10., „Fereteges”. A HH-ban található sajtófigyelő dokumentumai alapján azonban ez nem erősíthető meg. A MZA-ban található part-án olvasható: „Átdolgozott változat 1958”. A felhasznált dallamok lelőhelyei: 1a. Lőrincrève (lej. VT), 1b. Lőrincrève (lej. VT), 2. Lőrincrève (lej. VT), 3a. Kőrispatak (lej. Lajtha L[ászló]), 3b. Marosvásárhely (lej. Buházi Z[oltán]), 3c. „Magam tsinálmánya”.*

KALOTASZEGI SZVIT. CONCERTO; Bp., 1958.09.29.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1959.01.18.; **E:** MÁNE; **L:** MZA (part), HH (szk).

M: *A bemutató adatai a HH-ban található sajtófigyelő alapján: FSZM, 1959.01.09. A cikk előre hirdeti az együttes ünnepi, 1000. fellépését.*

GÓBÉK A KORCSOMÁBAN; Bp., 1958.12.12.; **L:** MZA (part).

ÉJFÉL UTÁN; 1958; **Ko:** Náfrádi László; **E:** Közgáz Néptáncegyüttes.

M: *Kézirata lappang. Csak a Közgáz Néptáncegyüttes és a Vujicsics Együttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960> és <http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/> (utolsó megtekintések: 2014.04.15.).*

CSÍKI CSÁRDÁS; Bp., 1959.05.29.; **Hf:** MR 1959.06.17. (fi); **L:** HH (part, szk), MR KT (szk).

M: *Az MR KT-ban egy raktári jelzet alatt található a Csíki csárdás, Régi héjsza, Duda-csárdás, Duda-friss tételek. Ez arra utalhat, hogy a tételek együtt egy szvitszerű művet alkotnak.*

DUDA-CSÁRDÁS; Bp., 1959.06.08.; **Hf:** MR 1959.06.19. (fi); **L:** MZA (part), MR KT (szk).

M: *Az MR digitális archívumában „Dudacsárda” című felvételt találunk, valószínűleg erről a műről van szó. A MR KT-ban egy raktári jelzet alatt található a Csíki csárdás, Régi héjsza, Duda-csárdás, Duda-friss tételek. Ez arra utalhat, hogy a tételek együtt egy szvitszerű művet alkotnak.*

DUDA-FRISS; 1959.06.11.; **L:** MZA (part), MR KT (szk).

M: *Az MR KT-ban egy raktári jelzet alatt található a Csíki csárdás, Régi héjsza, Duda-csárdás, Duda-friss tételek. Ez arra utalhat, hogy a tételek együtt egy szvitszerű művet alkotnak.*

ALFÖLDI KÉPEK (1. TOBORZÓ, 2. SZERENÁD, 3. CSÁRDÁS) – népi zenekarra; Bp., 1959.12.28.; **B:** Bp., Erkel Színház, 1974. március 31.; **E:** MÁNE, Pászti Miklós (énekkar-vezető), Daróci Bárdos Tamás (zkar-vezető), Várady Gyula (tánckar-vezető); **Hf:** 1) MR 1961.02.25. (fi), 2) MÁNE VT-feldolg (1980), 3) Selection (1989), 4) *In memoriam VT* (2005); **L:** MZA (part), HH (part), MR KT (szk).

M: Az MZA part-ája csak a harmadik tételt, és az első tétel címlapját tartalmazza. A HH-ban csak az első és második tétel part-ja van meg, ennek datálása 1959.10.31. Tóth István és Arany János gyűjtése nyomán felhasznált dallamok. A Vujicsics Együttes honlapján, ezek szerint tévesen, a mű keletkezési éve 1970 (<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

RÉGI HÉJSZA [sic!]; [1959]; **Hf:** MR 1959.06.17. (fi); **L:** HH (part, szk), MR KT (szk).

M: Az MR KT-ban egy raktári jelzet alatt található a Csíki csárdás, Régi héjsza, Duda-csárdás, Duda-friss tételek. Ez arra utalhat, hogy a tételek együtt egy szvitszerű művet alkotnak. Évszám a HH leltározójának sajátkezü, kérdőjeles feljegyzése alapján.

RÉGI ÉJSZAKA; [1959]; **Hf:** MR 1959.06.17. (fi).

M: Kézirata lappang.

RÉGI VERBUNK – nagy cigányzenekarra; 1961.01.11.; **L:** HH (part, szk).

KANÁSZTÁNC; [1961]; **E:** Béres János népi kamarazk-a; **Hf:** *Tavaszi szél – Magyar népdalfeldolgozások*, MR lemezfelvétele, 1961.06.24.

M: Az MR adatbázisában található meg a mű. Mivel nem volt lehetőségem meghallgatni, nem tudni, egyezik-e a kéziratok közt található valamelyik kanásztáncal.

SZERB DALOK; [1965]; **L:** MZA (part), HH (szk).

M: Évszám a HH leltározójának sajátkezü, kérdőjeles feljegyzése alapján.

A KANYARGÓ SZAMOS MENTÉN; [1967]; **Hf:** MR 1967.10.11. (fi).

M: Kézirata lappang.

LÍRAI TÁNC; [1967]; **Hf:** MR 1967.10.11. (fi).

M: Kézirata lappang.

TOBORZÓ ÉS FRISS; [1967]; **Hf:** MR 1967.10.11. (fi).

M: Kézirata lappang.

VERBUNKOS; [1967]; **Hf:** MR 1967.10.11. (fi).

M: Kézirata lappang.

NEO ÁBÉCÉDÉ; Bp., 1969.11.20.; **L:** MZA (zkiv).

M: Bár az első kottasor felett ez a felirat olvasható, kérdés, hogy valóban a mű címéről van-e szó. A kézirathoz mellékelt vázlatból az derül ki, hogy táncokat tartalmaz. Az ABC-dalhoz nem kapcsolódik.

VARIÁCIÓK EGY NÉPDALRA; [1970]; **Hf**: MR 1970.03.05. (fi), 1970.04.05. (1s).

M: *Kézirata lappang.*

ADHORATIO NEOPLANTAE; Újvidék, 1971.09.19.; nagyzk, ob-kl-fg concertini, tamburazk ripieno; **A**: in memoriam Jovan Pačić; **L**: MZA (part).

M: *A part csak két tételt tartalmaz a háromból, ezekben is sok rész vázlatos.*

PUSZTAI DALOK; Bp., Magyar Rádió és Televízió Pagoda büféje, 1971.09.29.; **A**: Béres fivérek; **L**: MZA (vázlat).

RÁBAKÖZI TÁNCOK; 1972; **Ko**: Náfrádi László; **E**: Közgáz Néptáncgyűttes.

M: *Kézirata lappang. Csak a Közgáz Néptáncgyűttes honlapja alapján tudunk róla: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).*

ALFÖLDI NÓTÁK; é. n.; fur-git/fur-cimb; **L**: ismeretlen.

M: *A BÁ ZA 2014.04.24-ére hirdetett aukciós listájából tudunk a műről. A kézirat árverés utáni új tulajdonosáról, így a kották lelőhelyéről az antikvárium nem adhat tájékoztatást.*

APÁTFALVI TÁNCOK: SARKON VAN, DOMBON A KISANGYALOM HÁZA, HAJNAL HASAD, CSILLAG RAGYOG, TÁNCDALLAM, ENDEM HÍVNAK FÁBIÁN PISTÁNAK, HA NEM SZERETNÉLEK, FEL SEM KERESNÉLEK, CSÖRÖG, PÖRÖG A SARKANTYÚ, TÁNCDALLAM; é. n.; **Hf**: MR 1977.07.29. (fi).

M: *Kézirata lappang. A Hajnal hasad című tétel önállóan is előfordult az MR-adatbázisban. Elképzelhető, hogy a kettő ugyanaz.*

APOR ISTVÁN TÁNCA – TYUKODI NÓTA (VIETÓRISZ KÓDEX); é. n., **L**: MZA (part).

M: *A kézirat több oldalán más dallamok feldolgozásai lehetnek. Az Apor István-táncában ugyanazt a dallamot használja fel, mint a Négy darab népihangszer-együttesre című mű Apor István tételében.*

AZT HALLOTTAM RÓZSÁM – KI VAGY, MI VAGY – JAJ BE FÁZOM – ELADNÁM A LÁNYOMAT – ELMENT, ELMENT AZ ÉN PÁROM; é. n.; **L**: MZA (zkiv).

M: *Népdal-feldolgozások, lehetnek még lappangó tételei.*

A ZSEBKENDŐ – délszláv népdal; é. n.; **E**: Kersics Anka; **Hf**: MR 1955 előtt.

M: *Kézirata lappang. A MR adatbázisában csak az átjátszás időpontja adott: 1994.12.12. Az eredeti felvétel hozzávetőleges időpontját az MR zenei archívum munkatársának közlése alapján adtam meg.*

BÁTASZÉKI (?) [sic!]; é. n.; **L**: MZA (zkiv).

M: *A felhasznált dallamok Bogdánfalváról és Hertelendifalváról származnak. Eredeti címfelirat áthúzva: ~~Csángó táncok~~. Ceruzás feljegyzés a feldolgozások alatt: „NB. Nem végleges verzió. Használati feldolgozás!”*

BIG-BEN SZÉKELY MÓDRA; é. n.; **L**: MZA (part).

BUJDOSIK AZ ÁRVA MADÁR NÉPDALCSOKOR: BUJDOSIK AZ ÁRVA MADÁR, HA CSAKUGYAN NEM TALÁLOK SZERETŐT, TÁNCDALLAM (ERDÉLYI); é. n.; **Hf:** 1) MR 1975.11.03. (fi), 2) *Világifjúsági és Diáktalálkozó Moszkva* (1993) [vhs].

M: *Kézirata lappang. Béres János is beszámol róla, hogy VT megharmonizálta számára a Bujdosik az árva madár dallamát: VT emlékére, (2007), 25.*

BUKOVINAI TÁNCOK: BUKOVINAI TÁNCOK, KAROS, NEM FÜSTÖL AZ ARADI GYÁR; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: *A tételcímek mellett zárójelben „Bencsik” és „Szentpál” nevek olvashatók, valószínűleg gyűjtőkre utalnak. Utóbbi valószínűleg Sz. Szentpál Mária, aki az Új magyár társas-táncok (1952) füzet összeállítója volt.*

CVETALA MI RUŽA U PENDŽERU [Ablakomban kinyílt a rózsza]; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: *A kézirat hátoldalán dalmát nép-, vagy városi dalok szövege olvasható.*

DÉLKELET-EURÓPAI NÉPDALOK; é. n.; **L:** MR KT (2 db part, 2 szk).

M: *A part és a szk közül is az egyik példány nem teljes. Tizenhárom tétel, román, bolgár, szlovák, albán népdalok feldolgozásai. Talán erről szól az az MZA-ban található levél, melyben értesítik VT-t, hogy egy 1951.03.06-i műsorban tervbe vették Albán, bolgár és román dalok című művének lejátzását a Magyar Rádióban.*

DÉLSZLÁV NÉPDALOK [1]; é. n.; **L:** MZA (part), MR KT (szk).

M: *Ugyanezzel a címmel két mű is létezik, de zeneileg nem azonosak.*

DÉLSZLÁV NÉPDALOK [2]; é. n.; **L:** MZA (szk), MR KT (szk).

M: *Az MZA-ban található szk csak az ének szövegét tartalmazza. A MR KT-ban található szk az ének szöveg kivételével az összes többi szöveg kottáját tartalmazza. Ugyanezzel a címmel két mű is létezik, de zeneileg nem azonosak. A MR KT-ban a Pomázi táncok kottája is e mellett található meg, külön raktári jelzet nélkül.*

[DI BI BILA...]; é. n.; **L:** MZA (karpart).

M: *Népdalfeldolgozás. Szövege bácskai nyelvjárást tükröz, említődik benne Szenttamás település neve is. A kézíraton a feldolgozás alatt egy másik, makedón dallam lejegyzése látható.*

DUNI MI DUNI LADJANE [Fújdogálj szellő]; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: *A zkiv csak vázlatos. A kézirat hátoldalán az Áldott szép Pünkösdsnek feliratú mű kezdete található.*

DVE PESME U NARODNOM DUHU [Két dal népi stílusban]; é. n.; **Sz:** Milorad Petrović; **L:** MZA (zkiv).

[EJ VEČERAS ČU...] [Ej ma este én...]; é. n.; **L:** MZA (karpart).

M: *Humoros népdal. VT valószínűleg háromszólamú nőikarra dolgozta fel.*

[ELTÖRÖTT A KUTAM GÉMJE...]; é. n.; **L:** MZA (part).

M: Nem biztos, hogy a part teljes.

EMLÉKSZEL-E AZ ÓRÁRA – dalmát népdal; é. n.; **E:** Kersics Anka; **Hf:** MR 1955 előtt.

M: Kézirata lappang. Szövege szerbül: *Sečaš li se onog sata...* Ezzel a szöveggel található egy rövid háromszólamú feldolgozás az MZA-ban, ezt lásd alább. A MR adatbázisából nem derül ki, Kersics Anka milyen nyelven énekelt. A MR adatbázisában csak az átjátszás időpontja adott: 1994.07.15. Az eredeti felvétel hozzávetőleges időpontját az MR zenei archívum munktársának közlése alapján adtam meg.

FÜZÉRKAJATAI VÁLLTÁNC; é. n.; **L:** MZA (zg).

M: Molnár István neve a kottához mellékelt kéziratos népdallejegyzésen látható, valószínűleg a gyűjtőre utal. A feldolgozás egy nyomtatott kotta 7–10. oldalán található. Kiadási adatok nincsenek feltüntetve.

HAJNAL HASAD – délszláv népdal; é. n.; **E:** Kersics Anka; **Hf:** MR 1955 előtt.

M: Kézirata lappang. A MR adatbázisában csak az átjátszás időpontja adott: 1994.11.17. Az eredeti felvétel hozzávetőleges időpontját az MR zenei archívum munktársának közlése alapján adtam meg. Elképzelhető, hogy megegyezik az Apátfalvi táncok azonos című tételével.

HÁROM SZATMÁRI DAL: CSÜTÖRTÖKÖN VIRRADÓRA, SZÓL A FIGEMADÁR, KOVÁCS PENGETI A VASAT; é. n.; **L:** HH (part).

HAT ROMÁN NÉPDAL; é. n.; [**E:** Török Erzsébet, Lakatos Sándor zenekara;] **L:** MZA (dall+harm).

HAVASI KÉPEK (1. BEVEZETŐ, 2. BALLADA, 3. TÁNC); é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat csak vázlatos.

HÁZUNK ELŐTT VAN EGY MAGOS EPERFA; é. n.; **L:** MZA (part).

HEJ GLETE ČIČO [Nézd csak öreg]; é. n.; **L:** MZA (dall).

M: Csak maga a népdal van meg. A kéziron a címsorban olvasható felirat utal arra, hogy VT feldolgozta a dallamot. Hátoldalán található a „Vihorka” koncertno kolo feldolgozás.

HORVÁT KÓLÓ [sic!]; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

HUSZÁR; é. n.; **L:** HH (szk).

IMPERIAL HARVEST [Királyi szüret] – SEZĂTOAREĂ ROMÎNEASCA; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A két tétel hangszerelése eltérő, emiatt elképzelhető, hogy egymástól független tételek.

INTAVOLATURA – UNGARESCA – DUDA IN G DISCANT; é. n., **L:** MZA (zkiv).

[JA PRODADOH KONJA VRANA...] [Eladtam fekete lovamat]; é. n.; **L**: MZA (karpart).
M: A kézirat a népdalfeldolgozást csak vázlatos kidolgozásban tartalmazza.

JELKE TAVNIČARKE [Fekete fenyők] [2]; é. n.; **L**: MZA (dall).
M: A népdal egy másik feldolgozása lehet. Előbbit lásd [1] számmal. A Vranjanka művel egy kottalapon.

KALOCSAI – főcím; é. n.; **L**: MZA (part).
M: Valószínűleg Gulyás László hangszerelte, mivel a címlapon ez áll: „Gulyás-Vujicsics”. Elképzelhető, hogy a folytatás hiányzik.

KANTÁTA GÖRÖG PARTIZÁNDALOKRA; é. n.; **L**: MR KT (szk).
M: Raktári jelzete az MR KT-ban 253/6, digitális katalógusukban még nem szerepelt (2014.02.21-én).

KAPUVÁRI TRIÓ; é. n.; **L**: MZA (dall).

KARCSAI CSÁRDÁS; é. n.; **L**: MZA (zkiv).

KERESKEDŐVÁROSOK ZENÉJE, é. n.; **L**: MZA (dall v. zkiv).
M: Kézirata vázlatos. Kis egységekből áll, melyek címei alapján kólók, táncok sorozata lehet (VM közlése).

KUKORICASZEDÉS – délszláv népdal; é. n.; **E**: Kersics Anka; **Hf**: MR 1955 előtt.
M: Kézirata lappang. A MR adatbázisában csak az átjátszás időpontja adott: 1994.12.01. Az eredeti felvétel hozzátétőleges időpontját az MR zenei archívum munkatársának közlése alapján adtam meg.

KUKURUZI; é. n.; **L**: MZA (part).
M: Valószínűleg vonós hangszerelésre készült. Elképzelhető, hogy nem VT feldolgozása.

KUNSZENTMIKLÓSI VERBUNKOS; é. n.; **L**: ismeretlen.
M: A BÁ ZA 2014.04.24-ére hirdetett aukciós listájából tudunk a műről. A kézirat leírása szerint csak fur szk áll rendelkezésre. A kézirat árverés utáni új tulajdonosáról, így a kották lelőhelyéről az antikvárium nem adhat tájékoztatást.

KURUC FANTÁZIA; Bp., 19???.08.25.; **L**: MZA (part).
M: Nem ugyanaz, mint a Kurucz phantasia.

LÁBATLANKODÓ; é. n.; **L**: MZA (part).

LAKODALMAS ÉNEKEK ÉS TÁNC; é. n.; **L**: MZA (ének-zg).

LASSÚ CSÁRDÁS; é. n.; **L**: MZA (zkiv).
M: Valószínűleg egy nagyobb kompozíció része.

LJESE – STARO KOLO – TRESKAVAC – MAĐARAC – POVOĐANAC – ÔRE; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: Néptáncdallam-feldolgozások.

MAGYAR TÁNC; é. n.; **L:** MZA (dall).

M: A Pesti séta című mű hátoldalán található.

MAROSSZÉKI KESERVES – KICSI KUTYA FARKA – KANÁSZTÁNC – MEGKÖTÖM LOVAMAT – ÜRÖGI KANÁSZTÁNC – EGY GYENGE KISMADÁR; é. n.; **L:** MZA (harm).

MEGBOCSÁSSON ÉDES ANYÁM – ADDIG ÉLEM VILÁGOMAT – KORÁN NYÍLIK A KIKERIC; é. n.; **L:** MZA (ének-zg).

M: Népdal-feldolgozások. A kézirat csak vázlatos.

MEGYEK AZ ÚTON LEFELÉ; é. n.; fur, hg, br, nb, cim; **A:** Bige József; **L:** HH/GL (szk).

M: A kottán így nevezi meg Bige Józsefet: „Dr. Vitéz, Nemes, Bige József aranysarkantyús vezérőrnagy és furulyaművész”.

MONDD MEG ANYÁM – délszláv népdal; é. n.; **E:** Kersics Anka; **Hf:** MR 1955 előtt.

M: Kézirata lappang. A MR adatbázisában csak az átjátszás időpontja adott: 1994.12.09. Az eredeti felvétel hozzávetőleges időpontját az MR zenei archívum munkatársának közlése alapján adtam meg.

NANE, KAŽI TAJKU – BOJO MI BOJO – BOLAN MI LEZI KARA MUSTAFA – NAŠE SELO NAJGOLEMO; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat vázlatos.

NÉGY DARAB NÉPIHANGSZER-EGYÜTTESRE: EGY GYENGE KISMADÁR, KÖRÖSFŐI RÉSZEK ALATT, APOR ISTVÁN TÁNCA, SZÉKELY TÁNC; é. n.; **L:** MZA (direkció, szk).

M: Szk hiányos. Az Apor-tánc megtalálható hangszerelve is az Apor István tánca – Tyukodi nóta tételnél.

NÉPDALOK: ÜTIK A RÉZDOBOT, HEJ KÉT TYÚKOM; é. n.; **L:** MZA (part).

NINCSEN NEKEM EGYÉB BAJOM; é. n.; **Hf:** MR 1976.12.14. (fi).

M: Kézirata lappang.

OJ VODO DUBOKO, OJ VODO ŠIRA [Mély víz, széles víz]; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A kézirat nehezen olvasható. VT nem ad meg pontos hangszermegnevezéseket. Elképzelhető, hogy csak kórusra írta, hangszeres kíséret nélkül.

OLA TA AETOPULA; é. n.; **L:** MZA (szk).

PÁSZTORBOTOLÓ TÁNC; é. n.; **L:** MZA (part, harm, dall).

M: *Dallama ugyanaz, mint a Botoló című műé, és van átfedés a Pásztorbotoló című darabbal is. Egyelőre nem tisztázott, hogy a három mű hogyan kapcsolódik egymáshoz. Vagy azonos dallamot feldolgozó önálló művek vagy egy műnek különböző stádiumait mutatják. Esetleg ez a mű a Pásztorbotolónak egy részlete.*

POMÁZI SZERB NÉPDALOK: PEVA PETO [Kakas kukorékol], MOG OVALENA [A falu közepén], ŠTO SE KRUŠKE KORAMANKE [Koló - Kármán körte], LEPA NÉRA [A szép Néra]; é. n.; **Hf:** MR 1978.12.12 (fi).

M: *Kézirata lappang. A MR adatbázisában szerepelt így, rövid 'o'-val, a fordítás: „Koló - Kármán körte”.*

POMÁZI TÁNCOK; é. n.; **L:** MR KT (szk).

M: *Nincs külön raktári jelzete az MR KT-ban, hanem a Délszláv népdalok [2] szk-ái mellett található meg.*

PUSZTAI KÉPEK; é. n.; **Hf:** 1) MR 1972.07.13. (fi), 2) *Furulyaszó* (1996); **L:** HH (part). HH/GL (szk).

M: *A HH/GL szk-ából a cimb szólama hiányzik.*

RÉGI MAGYAR TÁNCOK – ZÖLD ERDŐBEN – APOLLO ÉS DIANA – KÖNNYŰ VENNI FELESÉGET – ARANY IDEIM FOLYÁSA – EGY GYENGE KISMADÁR; é. n.; **L:** ismeretlen.

M: *A BÁ ZA 2014.04.24-ére hirdetett aukciós listájából tudunk a műről. A kézirat leírása szerint csak fur szk áll rendelkezésre a tételekből. A kézirat árverés utáni új tulajdonosáról, így a kották lelőhelyéről az antikvárium nem adhat tájékoztatást.*

ROMÁN – ALBÁN NÓTA – RUMBA; é. n.; **L:** MZA (dall v. harm).

M: *Három rövid tétel. Az első tételhez nagybőgő szólamot ad meg, a másik kettőnél harmóniákat, betűkottával leírva.*

ROMÁN, SZLOVÁK, ALBÁN, LENGYEL NÉPDALOK; é. n.; **L:** MR KT (szk).

M: *Tételcímek, ahogy a szk-án szerepelnek: 1. román: Jaj nekem, Zöld az ága a jávorfának, 2. szlovák: Orač-Hová mégy te kislegényke, Junak-Lesz nékem lovacskám, 3. albán: Nyílj ki rózsa [csak ének szk van], 4. lengyel: Az én pejkóm, Mogyorófa vessző, Kujaviják-Én a hegyre, te a völgybe.*

[SEČAŠ LI SE ONOG SATA, KAD SI MENI OKO VATA...] [Emlékszel-e az órára...]; é. n.; **L:** MZA (karpart).

M: *Rövid, kétsoros mű, valószínűleg háromszólamú nőikarra készült a feldolgozás. Elképzelhető, hogy VT szóló dalként is feldolgozta, lásd az Emlékszel-e az órára tételt.*

SIÓAGÁRDI TÁNCOK; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: *Cím után zárójelben „Bencsik” olvasható. Valószínűleg a gyűjtő nevére utal.*

SIÓAGÁRD-VÁRALJAI TÁNCOK; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: *Cím után zárójelben „Szentpál” olvasható. Valószínűleg Sz. Szentpál Máriára utal, aki az Új magyar társas-táncok (1952) füzet összeállítója volt.*

SMESA ZA TAMBURE [Tamburaegyveleg]; é. n.; **L:** MZA (part).

S'ULICE BAŠTICA; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: Régies írásmóddal, speciális íróeszközzel írt kézirat. Elképzelhető, hogy nem VT feldolgozása. E tétel felett és a kézirat másik oldalán egy-egy további feldolgozás látható, címük azonban le lett vágva, így nem olvasható.

SVATOVAC – ŠOKAČKO KOLO; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A part nagyon vázlatos, szinte csak a dallam adott. Nem ugyanaz, mint a Svatovac – szerb lakodalmas kísérőzene 1965-ből. Az első tétel címsorában látható „Mimika” felirat talán Mlinko Joco Mimika tamburásra utal.

SZATMÁRI DALOK ÉS TÁNCOK; é. n.; **Hf:** 1) MR 1965.07.01. (fi), 2) Világifjúsági és Diáktalálkozó Moszkva (1993) [vhs], 3) Furulyaszó (1996); **L:** MR KT (2 db part, szk).

SZATMÁRI HANGSZERES DALLAMOK; é. n.; **Hf:** MR 1976.12.14. (fi).

M: Kézirata lappang.

SZERB NÉPI MELÓDIÁK FURULYÁRA ÉS ZONGORÁRA; é. n.; **L:** ismeretlen.

M: A BÁ ZA 2014.04.24-ére hirdetett aukciós listájából tudunk a műről. A kézirat leírásában itt az olvasható: „A kotta a felirattal ellentétben furulya és basso continuo letétre van”. A kézirat árverés utáni új tulajdonosáról, így a kották lelőhelyéről az antikvárium nem adhat tájékoztatást.

SZÉKELY KÉP; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A kézirat hiányos. A címfelirat a kéziraon így szerepel: „Csámpay-Tiboldi: Székely kép”. Nem tudni kikre utalnak a nevek. Elképzelhető, hogy esetleg nem is VT művéről van szó.

SZÉLES DUNA – délszláv népdal; é. n.; **E:** Kersics Anka; **Hf:** MR 1995 előtt.

M: Kézirata lappang. A MR adatbázisában csak az átjátszás időpontja adott: 1994.12.09. Az eredeti felvétel hozzátvetőleges időpontját az MR zenei archívum munktársának közlése alapján adtam meg.

[SZILÁGYI ÉS HAJMÁSI]; é. n.; **L:** MZA (part v. dall).

M: A kézirat töredékes, vázlatos. Nem tudni, VT írt-e darabot erről a balladáról. A kéziratban szerepel a fent megadott két név, ezért elképzelhető, hogy tervezett egy, az ő történetüket feldolgozó művet.

SZLOVÁK NÉPDALOK: VICHODI, ZACHODI [Fönt és lent], JANICKO JANKO [Jankó mátkája], PRISOU MI POD OBLOK [Ablak alatt], POVIEDAM MI JEDON CHLAPEC... [Azt mondta egy legény]; é. n.; **Hf:** MR 1978.12.12. (fi).

M: Kézirata lappang.

SZOVÁT LAKODALMAS; é. n.; **L:** HH/GL (dall+harm).

M: *A Gulyás-hagyatékából került elő, nem állapítható meg teljes biztossággal, hogy VT műve, vagy nem.*

SZÜRET; é. n.; **L:** MZA (part).

SZVIT; é. n.; **L:** HH (szk).

TÁRSASTÁNCOK A KAUER-SOROZATBÓL; é. n.; **L:** ismeretlen.

M: *A BÁ ZA 2014.04.24-ére hirdetett aukciós listájából tudunk a műről. A kézirat leírása szerint csak fur szk áll rendelkezésre. Valószínűleg a Magyar táncok Haydn korából. 25 régi magyar táncdarab zongorára (közléteszi: Szabolcsi Bence, Bónis Ferenc, de közreműködött benne Kauer Ferdinánd is. Budapest: Zeneműkiadó: 1959) kiadványból dolgozott fel VT tétéleket. A kézirat árverés utáni új tulajdonosáról, így a kották lelőhelyéről az antikvárium nem adhat tájékoztatást.*

TÓTH – ÁRIÁK ÉS DALLOK; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: *Valószínűleg Tóth István kótáskönyve (Kolozsvar, 1886), valamint Tóth István: Áriák és dallok (1832–1843) kéziratok énekeskönyvekből vett dallamok. (A kótetek megtalálhatók az MTA könyvtárában, az előbbi mikrofilmen).*

TÖMEGTÁNCOK; é. n.; **L:** MZA (zkiv), MR KT (part, szk), OSZK (zkiv); **K:** *Új magyar társas-táncok. Zongorára. Budapest: Bartók Béla Szövetség és Magyar Táncszövetség, 1950.*

M: *Az OSZK-ban található zkiv nyomtatott kotta. A kiadási adatok erre vonatkoznak. Már katalogizálták Z 15.052. jelzettel. Új magyar társas-táncok. Zongorára címmel adták ki, de tartalma megegyezik az MZA-ban és az MR KT-ban található Tömegettáncok című kompozícióval. Nem azonos azonban az Új magyar társas-táncok (1952) kiadvánnyal. MZA-ban található zkiv-on az alábbi tételrend olvasható: 2 széki lassú, 2 cillárka, 2 farkasjáték, 2 gyors páros. A MR KT-beli kotta a következő tétéleket tartalmazza, megadva a feldolgozott népdalokat is: 1. Lassú páros tánc (Kedvesemnek széles földön nincs párja), 2. Lassú páros tánc (Zöld erdőben de magos a juharfa), 3. Gyors páros tánc (Ha még egyszer legény lennék), 4. Farkasjáték (Kerek a káposzta, száraz a levele). Az OSZK-ban ugyanezek a (MR KT-ban olvasható) tétélek szerepelnek. A MZA-beli kézirattal tehát csak részben vannak átfedésben.*

VRANJANKA; é. n.; **L:** MZA (part [vázlatos]).

M: *A kézirat vázlatos. A Jelke tavnicarke [2] művel egy kottalapon található. A cím Vranje városra utal, ahonnet származik ez a kóló. Speciális lépések és koreográfia jellemző rá (VM közlése).*

ÜRÖGI KANÁSZTÁNC; é. n.; **L:** MZA (part).

M: *A kézirat más (cím nélküli, illetve olvashatatlan feliratú) dallam-feldolgozásokat is tartalmaz.*

VÁRALJAI TÁNCOK; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: *A kéziratban olvasható „Bencsik” a gyűjtő nevére utalhat.*

„VIHORKA” KONCERTNO KOLO; é. n.; L: MZA (szk).

M: Nem egyértelmű, milyen hangszer szk-áját tartalmazza a kézirat. Talán hg szk-áról van szó. A kottalap hátoldalán található a Hej glete čičo népdal.

ZAPJEVALA SOJKA PTICA – ČUJEŠ SEKO – DUNAVE, DUNAVE – PE MARGINEA DUNARII; é. n.; L: MZA (zkiv).

M: A kézirat csak vázlatos zenei anyagot tartalmaz. Az utolsó tétel kísérete kidolgozott.

[ZASPALA DJEVOJKO...]; é. n.; L: MZA (dall).

M: A kézirat csak egy vázlatos feldolgozást mutat. Ugyanezen a lapon található a Cigányballada boszniai népdal feldolgozásának vázlatos kézírata.

ZEMPLÉNI CSÁRDÁSOK; é. n.; L: HH/GL (part).

3 BÁCSKAI TÁNC (1. KOLO, 2. LOGOVAC, 3. TODORE); é. n.; L: MZA (zkiv).

M: A kézirat első oldalán olvasható: „Lejegyzte és feldolgozta Vujičić Tihomir”. A műből csak másfél tétel van meg. Az utolsó oldal alján található feljegyzés szerint a folytatás nem elveszett, hanem nem készült el: „Ennek még nincs vége, de nem küldöm még el, mert megint voltam az öregnél, és még egyszer kell elmennem, hogy a lejegyzést kiegészítsem és kijavítsam (az öregnek különben egy Amatija van (1713). Küldött lejegyzésem távolról sem hasonlít az eredetihez”. Az első oldal jobb felső oldalán egy lakcímet is találunk: „Budapest, IV. Veres Pálné u. 17.” Elképzelhető, hogy az említett adatközlőjének címe volt ez.

[SZERB NÉPDAL-FELDOLGOZÁSOK]

L: MZA (part).

M: Több hasonló stílusú kézirat, hasonló módon való feldolgozással, melyeket két csoportra bontva, felsorolásban közlök. Bár nincs évszám minden kézíraton, valószínűleg egy időszakban keletkezett az összes feldolgozás.

1) Tamburazenekar (tamburák és vonósok) és különböző összeállítású kórusok (ezt tételenként jelzem):

LJEPO TI JE DRUGA TITA KOLO [Tito elvtárs kólója, meglévő dallamra]; 1957.05.18.; vkar.

M: A népdalt feljegyezte N[ikola] Diklić.

KUPI DIKO [Szedjél kislány]; Szarajevó, 1957.05.29.; nőikar.

U BAŠČI PROCVALI ORASI [A kertben kivirágoztak a diófák]; Szarajevó, 1957.05.31.; nőikar.

LOLO MOJA CRNI CIGANINE [Szép fekete cigánylegény]; Szarajevó, 1957.06.07.; nőikar.

EJ ROMANIJO VISOKA PLANINO [Hej, Romanija, magas hegység]; Szarajevó, 1957.06.10.; ffikar.

M: A népdalt feljegyezte Cvjetko Rihtman.

UKOPALA NANA MILOVANA [Eltemették Milovánt]; Szarajevó, 1957.06.13.; nőikar.

M: A népdalt feljegyezte Vl. Milosević.

NISAM ZNALA NISAM VJEROVALA [Nem tudtam, nem is hittem]; Szarajevó, 1957.06.14.; nőikar.

M: A népdalt feljegyezte Vl. Milosević.

MENI MOJA GOVORILA NANA [Nekem anyám azt mondta]; Szarajevó, 1957.06.24.; nőikar.

M: A népdalt feljegyezte Vl. Milosević.

CRNE OČI TO JE FINA BOJA [Fekete szem, az a szép szín]; é. n.; vkar.

M: A népdalt feljegyezte Cvjetko Rihtman.

EVO BRAĆE [Íme, a testvérek]; é. n.; ffikar.

M: A népdalt feljegyezte Vl. Milosević.

JA MALENA [Én, a kislány]; é. n.; nőikar.

M: A népdalt feljegyezte Vl. Milosević.

KAD JA PODJOH BRATE U SOLDATE [Amikor én katonának mentem]; é. n.; nincs kórus.

M: Dallam J. Pervantól.

OJ DA ZNAŠ DRAGI [Ó, ha tudnád kedvesem]; é. n.; egyszólamú kar, a tamburazenekart kiegészíti 1 fl, 2 harmonika.

M: A népdalt feljegyezte M. Vasiljević, a kéziratban feltüntetve Sandžak régió neve, ez a gyűjtés helyére utal.

OJ DJEVOJKO DRAGAJ DUŠO MOJA [Ó kis leány, kedves lelkem]; é. n.; ffikar.

M: A népdalt feljegyezte Vl. Milošević.

PILA BIRAKIJU [Pálinkát innék]; é. n.; 3 szólamú nőikar.

M: A népdalt feljegyezte Lj. Kuba.

2) Más hangszerelésben: I-II. hg, br, vc, nb, 2 harmonika, git, kl in B; mindegyik é. n.
M: *A partitúrákon olykor nem egyértelmű a hangszermegjelölés. VT azonban ezt néhány kottán megmagyarázza. Például: Bulbul Pjeva okolo mostara és Zarobljeno srce moje. Ez alapján mindegyik part hangszerelését tudjuk.*

BLAGO SUNCU [Hála a Napnak].

BULBUL PJEVA OKOLO MOSTARA [Bülbül énekel Mostar mellett]; **Sz:** Alexa Šantić; **Dallam:** Ismet Alajbegović.

M: *Nem egyértelmű, hogy a fent megnevezettek a szöveg/dallam írói vagy gyűjtői voltak.*

CIJELE NOĆI [Egész éjjel].

DJEVOJKA VIČE [Kislány kiált].

JA ZAGRIZOH ŠARENIKU JABUKU [Nyári almába haraptam].

KIŠA LIJE TRAVA RASTE [Eső esik, nő a fű].

KOLO (STANIŠINO) [Staniša kólója].

KOLO „VOJE TRIFUNOVIĆA” [Voja Trifunović kólója].

MISLIO SAM [Gondoltam én].

SARAJEVO DIVNO MJESTO [Szarajevó gyönyörű hely].

„SAVINO” KOLO [Sava kólója].

M: *A címlapon ez olvasható: „kolektivna stilizacija: Mirković, Vujičić, Alejbegović”. Ez alapján nem dönthető el, ki mit alkotott a műben, esetleg közösen hangszerelték, harmonizálták-e.*

SENJAČKO KOLO [Senjaki kóló].

ŠTO BI BILA ĐUZEL ĐULA [Mi lennél, szépséges rózsá?].

TRI PTIČICE SASTALE SE [Három madárka találkozott].

U BAŠTI MI ZUMBUL CVETA [Jácint virágzik a kertemben].

ZAROBLJENO SRCE MOJE [Szívemet elrabolták].

Filmek

SARAJEVO – muzika za dokumentarni film [Szarajevo – zene a dokumentumfilmhez]; Belgrád, 1957.07.17.; **Fk**: Jan Beran és Radenko Mišević; **R**: Radenko Mišević; **Ff**: 1957; **L**: MZA (part).

BOTOLÓ; 1958.03.08.; **R**: Banovich Tamás; **Ko**: Létay Dezső; **Ff**: 1958; **L**: HH/GL (part).

M: *Van átfedés a Pásztorbotoló és a Pásztorbotoló tánc című művel is. Egyelőre nem tisztázott, hogy a három mű hogyan kapcsolódik egymáshoz. Vagy azonos dallamot feldolgozó önálló művek vagy egy műnek különböző stádiumait mutatják. A Közgáz Néptáncgyűttes honlapja szerint van egy Botoló című VT-mű, melynek koreográfiáját Náfrádi László készítette: <http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).*

CSATA UTÁN; [1958]; **R**: Banovich Tamás; **L**: MZA (part).

M: *Valószínűleg VT ezt használta fel a Csata után [a kuruc táborban] című tánc-koreográfiához. A kettő nem ugyanaz, bár némi átfedés van köztük. A HH-ban található kézirat lehet a koreográfia, az MZA-ban található kézirat pedig a film zenéjének kottája. A MZA-beli part végén is található azonban néhány z-kiv-oldal, ami viszont már a tánc-koreográfiához tartozhat.*

HUSZÁRTÁNC; [1958]; **R**: Banovich Tamás; **E**: Sajti Sándor; **Ff**: 1958; **L**: HH (part, szk).

BALLADA EGY LÁNYRÓL [= EGY LEÁNY BALLADÁJA]; 1959.04.24.–05.03.; **Sz**: Banovich Tamás; **Ko**: Rábai Miklós; **R**: Banovich Tamás; **Ff**: 1959; **L**: MZA (part).

M: *A kézirat olvasható az Egy leány balladája cím. A part címlapján a közreműködő művészek aláírása látható. A műnek a MÁNE-Bem alapján színpadi változata is lehetett, amit MÁNE mutatott be: Bp., MÁNE színházterme, 1964.03.13., „13 táncminiatűr”. Erről az előadásról szóló kritikák: 1) Maác-Várady (1964), 2) Pálfi (1964). Az 1) kritika alapján úgy tűnik, előbb volt a film, s abból lett később színpadi változat. Mivel csak egy kézirat van, kérdés, hogy VT mindkét változathoz ezt a kottát használta-e, vagy a színpadi változat kézírata esetleg lappang. Szintén tisztázatlan, van-e kapcsolat Az életbe táncoltatott lány című táncfilm zenéjével. Elképzelhető, hogy ez a színpadi változat ahhoz tartozik.*

DÉLIBÁB [MINDEN MENNYISÉGBEN]; [1961]; **Fk**: Szabó István és Molnár Károly és Kardos Ferenc; **B**: Bp., Bartók Mozi, 1961.01.04.; **R**: Szinétár Miklós; **Ff**: Budapest Filmstúdió, 1961; **L**: MZA (part).

M: *VSz-Filmlista és az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73) alapján VT Gulyás Lászlóval együtt írta a zenét. Ezt az MNF is megerősíti:*

<http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=75000270> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.). *A kézirat mellett volt eredendően a 26. cím nélküli, a Sláger és a Tangó című tétel is, de a művek közti kapcsolat bizonytalan.*

FARSANG; [1961]; **Ff:** 1961.

M: *Kézirata lappang. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható.*

GÖMBÖC; [1961]; **Sz:** Guy de Maupassant; **R:** Banovich Tamás; **Ff:** 1961.

M: *Kézirata lappang. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73) és a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) felsorolásában is megtalálható.*

BALATON; 1962; **R:** Ventilla István, Borsodi Ervin, Roszik Gyula; **Ff:** 1962; **L:** MZA (part).

FÉLÚTON; [1962]; **Sz:** Galgóczi Erzsébet; **B:** Bp., Vörösmarty, 1963.04.24.; **R:** Kiss József; **Ff:** Budapest Filmstúdió, 1962.

M: *Kézirata lappang. Az MNF adatbázisában*

(<http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=75000293>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.), és egy további internetes oldalon is megtalálható

(http://users.atw.hu/filmtortenet/inc/tortenelmi_62.html, utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

KERTES HÁZAK UTCÁJA; [1962]; **Fk:** Csurka István; **B:** Bp., Puskin Mozi, 1963.01.03.; **R:** Fejér Tamás; **Ff:** Budapest Filmstúdió, 1962; **L:** MZA (part).

KONCERT; [1962].; **R:** Szabó István; **Ff:** MOKÉP, [1962]; **L:** MZA (2 zg).

M: *Filmetűd, Szabó István vizsgafilmje. VT is szerepel benne. A film datálása a különböző internetes oldalakon eltérő. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005), valamint a BBS*

(<http://www.bbsarchiv.hu/?module=movies&action=movie&mid=269>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.) egyaránt 1962-re teszik. A kézirat csak néhány oldalt tartalmaz, kézongorás letétben. A zenei anyag nagy része hiányzik. A film megtekinthető az interneten: <http://www.youtube.com/watch?v=FruqJ1yhl5A> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

MESE; [1962]; **R:** Kárpáti György; **Ff:** 1962; **L:** MZA (part).

A PÓRÁZ KÉT VÉGÉN; [1963]; **R:** Kárpáti György; **Ff:** 1963; **L:** MZA (part).

A TÁNC EREDETE/TÖRTÉNETE; [1963]; **R:** György István; **Ff:** 1963; **L:** MZA (part, szk).

M: *Szk csak a Bugi tételből van.*

ÉNEK A VASRÓL; 1963; **R:** Kollányi Ágoston; **Ff:** 1963; **L:** MZA (part).

ÖRÖKLAKÁS; [1963]; **Sz:** Kardos G. György; **R:** Makk Károly; **Ff:** 1963; **L:** MZA (part).

M: *Az internetes filmkatalógus szerint (<http://www.filmkatalogus.hu/Oroklakas--stablista-f11320>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.) a fk-író Palotai Boris. Elképzelhető, hogy Kardos szövege alapján ő készítette el a fk-et.*

SINECOR-ÜGY – TV-játék kísérőzene és táncdal; 1963; **Ff**: 1964; **L**: MZA (part, szk).

M: *Benkő Gyula játszott benne (az alábbi honlap szerint:*

<http://www.szineszkonyvtar.hu/contents/a-e/benkofilm.htm>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

TALÁLKOZÁS; [1963]; **Ff**: 1963; **R**: Elek Judit.

M: *Kézirata lappang. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható.*

TEGNAP, MA, HOLNAP; [1963]; **R**: Basilides Ábris; **Ff**: 1963; **L**: MZA (part, szk).

M: *A szk hiányos. Csak valószínűsíthető, hogy erről a filmről van szó.*

TRENKES [sic!] KAPITÁNY [sorozat]; [1963]; **Sz**: Örsi Ferenc; **R**: Fejér Tamás; **Ff**: 1963; **K**: Hálóker 2001 Kft., 2010 [dvd]; **L**: MZA (part, szk).

M: *a szk hiányos. VT szándékosan, szójátékként írt Tenkes helyett „Trenkes”-t a kézirat címlapjára. A Gulyás-hagyatékban található egy Tenkes-induló című kotta, mely a főcím zenei anyagát dolgozza fel, Gulyás László áthangszerelésében. Nincs külön kézírata a filmnek és a sorozatnak, valószínűleg VT mindkettőhöz ugyanazt használta fel.*

A TENKES KAPITÁNYA [film]; [1964]; **Fk**: Örsi Ferenc; **B**: Bp., Uránia, 1965.06.10.; **R**: Fejér Tamás; **Hf**: MR *A legszebb TV-filmslágerek*, 1995.???.??.?.; **Ff**: 1) Magyar Televízió, 1964 (gyártás éve), 2) Bp., s. n., 1993 [vhs], 3) Mokép, 2002 [vhs], 4) Mokép, 2004 [vhs].

M: *Nincs külön kézírata a filmnek és a sorozatnak, valószínűleg VT mindkettőhöz ugyanazt használta fel.*

FÁJÓ KRITIKA; 1964.12.??.; **Sz**: Sólyom László; **R**: Makk Károly; **Ff**: MTV Drámai Osztály, 1964; **L**: MZA (part).

M: *A Ff adatai az alábbi honlap alapján: <http://metropolis.org.hu/?pid=16&aid=393> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).*

AZ ÉLETBE TÁNCOLTATOTT LEÁNY; 1964; **Fk**: Banovich Tamás; **Ko**: Rábai Miklós, Seregi László; **B**: Bp., Vörös Csillag, 1964.10.19.; **R**: Banovich Tamás; **Ff**: 1964; **L**: MZA (part).

M: *Elképzelhető, hogy volt színpadi változata Egy leány balladája címmel. Ehhez bővebben lásd a Ballada egy lányról című tétel megjegyzéseit.*

AZ UTOLSÓ BUDAI BASA; [1964]; **R**: Mamcserov Frigyes; **Fk**: Fehér Ferenc, (Jókai Mór alapján); **Ff**: 1964; **L**: MZA (part).

LEVELEK JÚLIÁHOZ; [1964]; **Fk**: Kardos Ferenc; **R**: Kardos Ferenc; **Ff**: BBS, 1964; **L**: MZA (part).

MIÉRT ROSSZAK A MAGYAR FILMEK; [1964]; **Fk**: Csurka István, Vargha Balázs (dalszövegíró); **B**: Bp., Puskin, 1964.06.11.; **R**: Fejér Tamás; **Ff**: MAFILM, 1964; **L**: MZA (part, szk).

M: *Csak néhány darab szk van.*

NYÁRON EGYSZERŰ: WALKÜR CSÁRDÁS, FEKETESZÁRÚ CSERESZNYE; [1964]; **Hf**: MR 1965.12.11. (1s), 1965.12.03. (fi); **L**: MR KT (part).

M: *Hf csak a Walkür csárdásból van. A MR KT-ában „Nyáron egyszerű” gyűjtőnév alatt különböző művek szerepelnek, különböző szerzőktől, bár az MR katalógusában az egész gyűjtemény Vujicsics neve alatt található. Kérdéses, hogy mihez íródtak a művek. Létezik ilyen című film Bacsó Péter rendezésében, amely a Hunnia Filmstúdióban készült 1964-ben, de itt zeneszerzőként csak Fényes Szabolcs neve van feltüntetve (<http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=80000587>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.). Ennek ellenére lehet, hogy többen is írtak hozzá zenét. Az is elképzelhető, hogy az MR-nak volt műsora ilyen címmel, esetleg a filmből játszottak le zenei betéteket. Datálása a part-án olvasható „Előadható 1964.06.18.” felirat alapján.*

BARÁT VAGY ELLENSÉG?; [1965]; **Ff**: 1965; **R**: Basilides Ábris.

M: *Kézirata lappang. A VSz-Filmlistában található meg.*

FÉNY A REDŐNY MÖGÖTT; [1965]; **Fk**: Szabó Miklós; **B**: Bp., Vörös Csillag, 1966.02.24.; **R**: Nádasy László; **Ff**: MAFILM, 1965; **L**: MZA (part).

GYÓGYNÖVÉNYEK; **L**: MZA (part).

M: *Valószínűleg erről van szó: Magyar gyógynövények; [1965]; R: Basilides Ábris; Ff: 1965.*

NEM; [1965]; **Fk**: Kállai István; **B**: Bp., Puskin, 1966.05.13.; **R**: Révész György; **Ff**: MAFILM, 1965; **L**: MZA (part).

M: *VT szerepelt is benne a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005), 1190 szerint. Nem biztos, hogy a kéziratban található minden tétel valóban ehhez a műhöz tartozik.*

NEM FOG FÁJNI; [1965]; **R**: Kárpáti György; **Ff**: 1965; **L**: MZA (part).

TÁVIRAT; 1965; **Sz**: Viktor Konyeckij; **R**: Makk Károly; **Ff**: 1965; **L**: MZA (part).

TESTAMENTUM; [1965]; **Fk**: Ventilla István; **R**: Ventilla István; **Ff**: BBS, 1965.

M: *Kézirata lappang. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható. Interneten megtekinthető: <https://www.youtube.com/watch?v=YVJX3YPIyG4> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).*

EGYSZER EGY KIRÁLYFI; [1966]; **Fk**: Bródy Vera; **R**: Kende Márta; **L**: MZA (part).

KEMET ISTENEI; [1966]; **Ff**: 1966; **R**: Bodrossy Félix.

M: *Kézirata lappang*. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható.

NEM SZOKTAM HAZUDNI; [1966]; **Fk**: Lelkes Éva; **B**: Bp., Szikra, 1966.11.10.; **R**: Kárpáti György; **Ff**: MAFILM, 1966.

M: *Kézirata lappang*. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható. Más források szerint a zeneszerző Lendvay Kamilló: http://www.port.hu/nem_szoktam_hazudni/pls/w/films.film_page?i_film_id=3396 (utolsó megtekintés: 2014.04.15.) és

<http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=80000646> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

NOSZTALGIA; [1966]; **R**: Fazekas Lajos; **Ff**: BBS, 1966.

M: *Kézirata lappang*. A BBS adatbázisában található meg:

<http://www.bbsarchiv.hu/?module=movies&action=movie&mid=359> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

PÉKEK; [1966]; **R**: Dobray György; **Ff**: BBS, 1966.

M: *Kézirata lappang*. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható, valamint a BBS is dokumentálja: <http://www.bbsarchiv.hu/?module=movies&action=movie&mid=382> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

PRINC, A KATONA; [1966]; **Fk**: Örsi Ferenc; **R**: Fejér Tamás; **Ff**: 1966; **L**: MZA (part).

M: *A hetedik rész interneten is megtekinthető*:

<http://embed.indavideo.hu/player/video/03bd5bf592> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

TISZTA ÖRÜLET; 1966; **R**: Bánki László; **Ff**: 1966; **L**: MZA (part).

TRANQUILLÁNSOK; [1966]; **Fk**: Bánki László; **R**: Bánki László; **L**: MZA (part).

A BEATNIK LÁNY/KÖNYVSÁTOR; 1967; **Sz**: Jevgenyij Jevtusenko, Garai Gábor (ford); **L**: MZA (part, szk).

M: *Egyelőre nem tisztázott, mihez készült a kézirat. Létezik film ezzel a címmel:*

Könyvsátor 67, többek között az alábbi színészekkel: Balázs Samu (az alábbi honlap szerint: <http://www.szineszkonyvtar.hu/contents/a-e/balazssfilm.htm>, utolsó megtekintés 2014.04.15.) és Szendrő József (az alábbi honlap szerint:

<http://www.szineszkonyvtar.hu/contents/p-z/szendrofilm.htm>, utolsó megtekintés. 2014.04.15.). Kérdéses még, az Ózához hogyan kapcsolódik (lásd ott).

A TRÓJAI HÁBORÚ; [1967]; **Sz**: Trencsényi Imre (Homérosz: *Iliász, Odüsszeia*, Euripidész: *Iphigenia Auliszban* alapján), Devecseri Gábor (ford); **R**: Bodrossy Félix; **Ff**: 1967, MAFILM Népszerű-tudományos és oktatófilm Stúdiója; **L**: MZA (part, fk).

M: *Nem kizárt, hogy bizonyos tételei az Isten és ember előtthöz tartoznak. Ff adatai a fk alapján.*

HELLÁSZ ISTENEI; [1967]; **R:** Bodrossy Félix; **Ff:** 1967; **L:** MZA (part).

ÓZA; 1967; **Sz:** Andrej Voznyeszenszkij, Garai Gábor (ford); **L:** MZA (part, szk, vers).
M: *A címlapon ez olvasható: „Könyvsátor 1967 produkció, gyárt. vez.: Szenteczky András”. Egyelőre nem tisztázott, mihez készült a kézirat. Kérdéses még, A beatnik lány/Könyvsátorhoz hogyan kapcsolódik.*

UZROK SMRTI NE POMINJATI [A halál oka ismeretlen]; 1967; **Sz:** Branko V. Radičević; **R:** Jovan Živanović; **Ff:** 1968.

M: *Kézirata lappang. A VSz-Filmlista tartalmazza. Datálás VSz 1999.01.20-án kelt, filmintézethez írt levele alapján (az OSZK-ban elhelyezett hagyatéki anyagban található meg). A film az interneten is megtekinthető:*
<http://www.veoh.com/watch/v17289798HssbsfYH?hl=Uzrok+smrti+ne+pominjati>
(utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

NÉGY ÉVSZAK; 1968.03.??.; **R:** Basilides Ábris; **L:** MZA (part).

M: *A kézirat címlapján három vezetőknév szerepel: „Basilides-Jankovits [sic!]-Széplaki”. Az utóbbi két név feltehetőleg Jankovics Marcellra, és Széplaki Gyula operatőrre utal.*

BORS; [1968]; **Fk:** Köllő Miklós, Fülöp János, Brand István; **R:** Szabó István, Herskó János, Markos Miklós, Palásthy György, Simó Sándor, Fazekas Lajos; **Ff:** MAFILM, 1968; **K:** Europa Records Kft., 2007 [dvd]; **L:** MZA (part).

M: *TV-film-sorozat. Nem VT szerezte az összes rész zenéjét. A part mellett megtalálható a Magyar Filmgyártó Vállalat megbízási igazolása. Az alábbi honlap szerint VT is szerepelt az egyik részben: <http://www.hzo.hu/cikk/vujicsics-egyuttas-jubileumi-koncert> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).*

HOLTÁGBAN; [1968]; **R:** Dömölky János; **Ff:** 1) 1968 (gyártás éve), 2) *Holtág* (1993) [vhs]; **L:** MZA (part).

M: *A kéziratból hiányozhatnak részek. Dömölky János filmjének pontos címe Holtág. A BBS ugyanakkor regisztrál egy filmet 1967-ből, ugyancsak Holtág címmel, melynek rendezője Kiss Gyula, zenéjét Petrovics Emil szerezte. Minden bizonnyal két különböző filmről van szó.*

ISTEN ÉS EMBER ELŐTT; [1968]; **Fk:** Galambos Lajos; **B:** Bp., Puskin, 1968.11.14.; **R:** Makk Károly; **Ff:** Jadran film (Zágráb), MAFILM, 1968; **L:** MZA (part).

M: *Nem kizárt, hogy bizonyos tételei A trójai háborúhoz tartoznak.*

ŐK ÉS MI; [1968]; **Ff:** 1968.

M: *Kézirata lappang. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható.*

ANDAXIN ÉS KORA; [1968 v. 1969]; **Sz:** Kárpáti György (Radványi Ervin novellája alapján); **R:** Kárpáti György; **Ff:** Bp., Híradó- és Dokumentumfilm Stúdió, 1968; **L:** MZA (szk, part, fk).

A NAGY KÉK JELZÉS – AVAGY A HÚSÉG JUTALMA; [1969]; **Fk**: Hegedűs Zoltán; **B**: Bp., Puskin, 1970.06.11.; **R**: Nádasy László; **Ff**: MAFILM, 1969.08.18–19.; **L**: MZA (part). **M**: A kézirat mellett található egy levél is a Magyar Filmgyártó Vállalattól. A 11. cím nélküli tétel szintén e part mellett volt, de a lejegyzés különbözősége miatt valószínűleg más műhöz készült. A film szöveges vázlata egy, az MZA-ban található narancssárga, A/4-es, keménykötésű füzetben található meg. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73) szerint VT szerepelt is a filmben.

CHINOIN '70; [1969]; **R**: Bokor László; **Ff**: 1969.

M: Kézirata lappang. A VSz-Filmlistában található meg.

GYILKOSSÁG A MÜTEREMBEN; [1969]; **R**: Makk Károly; **Ff**: 1969; **L**: MZA (part, szk).

MALANGAN; [1969]; **R**: Kollányi Ágoston; **Ff**: 1969.

M: Kézirata lappang. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható.

SZIGET A SZÁRAZFÖLDÖN; [1969]; **Fk**: Mándy Iván; **B**: Bp., Puskin, 1969.09.11.; **R**: Elek Judit; **Ff**: MAFILM, 1969.

M: Kézirata lappang. A Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható. Más források szerint Vujicsics Tihamér színész volt benne, a zeneszerző pedig Körmenyi Vilmos volt, például az alábbi honlap szerint: <http://nda.sztaki.hu/kereso/index.php?a=get&id=1986&pattern=&t=Sziget+a+sz%Elraz%F6ld%F6n> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.). Valamint az MNF szerint is: <http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=80000710> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

TÉLI SIROKKÓ; [1969]; **Fk**: Hernádi Gyula; **B**: Bp., Duna, 1969.12.04.; **R**: Jancsó Miklós; **Ff**: Les Films Marquise, MAFILM, 1969.

M: Kézirata lappang. Az Új Filmlexikon (Ábel, 1971–73), a Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) és a VSz-Filmlista felsorolásában is megtalálható, valamint az MNF is tartalmazza (<http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=80000707>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.). A fenti források csak „Sirokkó” címen említik. VT is szerepelt a filmben.

BÜNTETŐEXPEDÍCIÓ; [1970]; **Fk**: Dobai Péter; **R**: Magyar Dezső; **Ff**: BBS, 1970.

M: Kézirata lappang, csak a BBS online adatbázis tartalmazza (<http://www.bbsarchiv.hu/?module=movies&action=movie&mid=66>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

CSAK EGY TELEFON; [1970]; **Fk**: Fehér Klára, Brand István (történet); **B**: Bp., Szikra, 1970.08.27.; **R**: Mamcserov Frigyes; **Ff**: MAFILM, 1970; **L**: MZA (part).

M: Bizonyos tételek Darvas Ferenc átiratában található meg. A film megtekinthető az interneten is: <https://www.youtube.com/watch?v=w-ZB6O4-Mfs> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

SZÉP MAGYAR KOMÉDIA; [1970]; **Sz:** Garai Gábor; **Fk:** Banovich Tamás, Garai Gábor; **B:** Bp., Szikra, 1970.09.24.; **R:** Banovich Tamás; **Ff:** MAFILM, 1970; **L:** MZA (part).

ZALAI SZIMFÓNIA; [1970]; **R:** Kiss Károly; **Ff:** 1970; **L:** MZA (part).

HOGYAN SEGÍTSÜNK A BŰNÖZŐKNEK; [1971]; **R:** Kárpáti György; **Ff:** 1971; **L:** MZA (part).

M: A kézirat néhány felirata alapján valószínűsíthető, hogy erről a filmzenéről van szó, de egyértelmű adat nincs erre vonatkozólag. Az is elképzelhető, hogy a part nem minden része tartozik ide.

ZRÍNYI; [1973]; **Fk:** Őrsi Ferenc; **R:** Zsurzs Éva; **Ff:** 1973; **L:** MZA (part v. z kiv).

M: A z kiv vázlatos, valószínűleg hiányos is. Csak feltételezés, hogy a kézirat ezt a filmzenét dokumentálja.

A DUNAI HAJÓS; [1974]; **Fk:** Markos Miklós, (Jules Verne nyomán); **R:** Markos Miklós; **Ff:** 1) 1974 (gyártás éve), 2) Mokép Rt., 2004 [vhs], 3) MTV Rt.-Mokép Rt., 2005 [dvd], 4) MTVA, 2012 [dvd]; **L:** MZA (part v. z kiv).

M: Az alábbi internetes forrás szerint Hidas Frigyes is közreműködött zeneszerzőként: http://www.port.hu/a_dunai_hajos/pls/w/films.film_page?i_film_id=497 (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

A FÉNY BALLADÁJA; é. n.; **Ko:** Novák Ferenc.

M: Kézirata lappang. Csak Novák Ferenc visszaemlékezéséből tudunk róla: VT emlékére (2007), 51.

BARCSAY; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A VSz-Filmlista alapján sorolom a filmekhez.

HUNGARIAN FRUITS; é. n.; **L:** MZA (part, fk).

M: A kottához mellékelt filmleírás Gyümölcsös kosár Magyarországról címet viseli, de valószínűleg erről a filmről szól.

LEHEL; é. n.

M: Kézirata lappang, a VSz-Filmlistában található meg.

MAGYAR GYÓGYSZERIPAR; é. n.; **L:** MZA (part).

MOHÁCS; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A VSz-Filmlista alapján sorolom a filmekhez.

ÓCEÁNIA; é. n.; **R:** Kollányi Ágoston; **L:** MZA (part).

M: Kollányi Ágoston neve a kézíraton látható, de internetes források nem közölnek ilyen című filmet az ő rendezésében.

POP-EYE, A TENGERÉSZ; é. n.; **L:** MZA (part).

M: *Kétféle kéziratról van szó. Az egyik egy 28 soros kottapapír, amelyen ötsornyi dallam van, fekete tollal, kissé elmosódva. A másik 24 soros kottapapíron három szólam lejegyzése látható, kék tollal. Ez a szöveg alapján tartozhat a Pop-eye műhöz.*

RÁK; é. n.; **L:** MZA (part).

M: *A part mindössze egy tételt tartalmaz. A VSz-Filmlista alapján sorolom a filmekhez.*

SZENTENDRE; é. n.

M: *Kézirata lappang. A VSz-Filmlistában található meg. Van egy azonos című mű, T szólóra, vkarra, zkarra. Nem tisztázott, hogy az a filmhez készült-e, vagy felhasználta-e ahhoz.*

Rádiójátékok

BÁTHORY ÖDÖNKE [=ÉJFÉLI OPERABEMUTATÓ] – drámai vígopera; 1964; **Sz:** László Miklós és Brand István; **Hf:** MR 1963.07.13. (1s és fi); **L:** MR KT (part, szk).

M: *Meghallgatható, letölthető három részletben az alábbi linkekről:*

<https://www.youtube.com/watch?v=RU9JhshBYuw>,

<https://www.youtube.com/watch?v=JqWv7gGkxFU>,

<https://www.youtube.com/watch?v=SnSTzuFORDQ> (utolsó megtekintések: 2014.04.15.).

AZ ÖZVEGYEMBER TÖRTÉNETE; [1965]; **Sz:** Hidedzsi Hodzso, Vajda Miklós (ford); **Hf:** MR 1965.12.07. (1s), 1965.06.09. (fi).

M: *Kézirata lappang.*

A SZELEK VÁROSA – rádiódrama; Bp., 1966.10.24.; cimb, mand, ének; **L:** MR KT (part ms, szk).

M: *Az „Asug IV. dala” tétel part-áján olvasható az alábbi feljegyzés: „Kirson–Maráz n.n. rádiódrama”. Nevekre utalhat, utóbbi Maráz Lászlóra, aki műsorszerkesztő volt az MR-nál (tudjuk meg az MR adatbázisaiból). Előbbi név egyelőre megfejtetlen. A kézirat tartalmaz egy „Gumizene” feliratú tételt is, ennek idetartozása kérdéses.*

HUNGAROBEAT, AVAGY REGÖPHONIA 67; [1966.11/12.]; **Sz:** Mikes György és Somogyi Pál (összekötő szöveg); **Hf:** 1) *Dalok és zenés paródiák*, [1977], 2) MR 1985.05.08.; **L:** MZA (part, karpant), MR KT (szk).

MAKBEGY/MAKKBEGY. MAKBEGY ALIAS LADY MACBIRD – kísérőzene; [1966]; **Sz:** Barbara Garson, (Shakespeare nyomán), Orbán Ottó (ford); **R:** Marton Frigyes; **Hf:** MR 1968.06.10. (1s), 1967.08.31. (fi); **L:** MR KT (part ms, szk).

M: *Forrás a szövegíróhoz és évszámhoz:*

<http://epa.oszk.hu/01300/01348/00125/2623.htm> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

BUFFÓ MISZTÉRIUM; [1967 első fele]; **Sz:** Vlagyimir Majakovszkij, Radó György (ford); **R:** Marton Frigyes; **Hf:** MR 1967.07.16. (1s), 1967.05.19. (fi); **L:** MZA (part), MR KT (szk).

A HEGESZTÉS. MEGZENÉSÍTETT ZÁRTHELYI DOLGOZAT – technokratikus kantáta; [1967.11/12.??]; „1 beat együttesre, 1 harmónia vokálra és 1 drb. Tihamérra”; **Sz:** Brand István és Abody Béla (összekötő szöveg); **Hf:** 1) *Dalok és zenés paródiák* [1977], 2) MR 1985.08.05. (1s), 1985.06.28. (fi); **L:** MZA (part), MR KT (szk).

M: *A megrendelő Fenyvesi Mikós egyetemi hallgató. A MR digitális archívumában egy nyolcvanas évek-beli felvételt regisztráltak, de minden bizonnyal korábban is leadták, először valószínűleg 1967.12.31-én, a szilveszteri műsorban. Erre utal az MZA part címlapján olvasható feljegyzés: „BÚÉK 1968”, illetve „Előadható 1967.12.27.”*

A TRAGÉDIÁK TRAGÉDIÁJA, AVAGY A NAGY HÜVELK [sic!] MATYI ÉLETE ÉS HALÁLA; Bp., 1969; **Sz:** (Henry Fielding nyomán), Mesterházi Márton (ford, rádióra alk); **A:** Major Anna; **R:** Marton Frigyes; **Hf:** MR 1969.07.18. (1s), 1969.06.24. (fi); **L:** MZA (part, fk), MR KT (szk).

M: *Az MZA-ban található kézirat címlapján így olvasható: „Tom the Thumb the Great (Hüvelyk Matyi)”.*

POLOSKA; [1970]; **Sz:** (Vlagyimir Majakovszkij nyomán), Radó György (ford); **R:** Marton Frigyes; **Hf:** MR 1970.08.14. (1s), 1970.07.06. (fi); **L:** MZA (part), MR KT (part, szk).

M: *Az MR KT-ban található part két tételt tartalmaz.*

KINT IS BÁRÁNY, BENT IS FARKAS; [1971]; **Sz:** Gosztonyi János; **R:** Marton Frigyes; **Hf:** MR 1971.06.15. (1s), 1971.02.10. (fi); **L:** MR KT (part ms, szk).

THEOPHANIA; [1971]; **Sz:** Szegedi Lőrinc, Nyerges András (rádióra alk és befejezte); **R:** Marton Frigyes; **Hf:** MR 1971.10.08. (1s), 1971.06.25. (fi); **L:** MZA (part), MR KT (part, szk).

M: *Az MZA-ban található part-án Szegedi Gergely szerepel szövegíróként. A MR adatbázisa és internetes források szerint azonban Lőrinc volt a keresztnéve annak, aki Theophania címmel könyvet írt (Debrecen, Komlós András nyomdájában, 1575). Erről ad számot például: <http://mek.oszk.hu/12000/12036/html/index.html> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).*

A TÉKOZLÓ ORSZÁG; [1972]; **Sz:** Juhász Ferenc, Dorogi Zsigmond (rádióra alk); **R:** Varga Géza; **Hf:** 1972.04.11. (1s), 1972.03.16. (fi); **L:** MZA (part és/v. szk), MR KT (szk).

M: *Az MZA-ban szk csak néhány tételhez van. Az itt található zenei anyag csak feltételesen tartozik ide. A MZA part-áját borító kottapapíron VT egy saját, Dal (Ladám) című verse olvasható. A mű Mária-ének tétele külön felvételen is megtalálható az MR adatbázisában, 1973.04.19-i dátummal. Előadói Csengery Adrienne (ének), és Bakki József (zg) voltak.*

A LÁDIKA; [1973]; **Sz:** (Plautus *Rudens* című komédiájából), Devecseri Gábor (ford), Mesterházi Márton (rádióra alk); **R:** Varga Géza; **Hf:** MR 1974.06.25. (1s), 1974.06.24. (fi); **L:** MZA (part v. szk), MR KT (szk, fk).

M: Az MR KT-ban található szövegek könyv hátulján Kornis (Mihály?) szignója, 1973.05.15. dátummal.

PESTI MOZI (QUASI POLO, VALSE DE PARIS, PALEO-FOX TROTT, WILDWEST GALOP); [1973]; **Sz:** Mándy Iván; **R:** Elek Judit; **Hf:** MR 1973.10.06. (1s), 1973.04.14. (fi); **L:** MR KT (zkiv).

AZ ÉJSZAKA KÉPEI; Bp., 1974. Húsvét; S, T, gykar, osztott vkar, nagy-zk, quadrophon eljárásban; **Sz:** Juhász Ferenc, Dorogi Zsigmond (rádióra alk); **Hf:** MR 1976.10.14. (1s), 1976.04.29. (fi); **L:** MZA (dall), MR KT (2 db part).

M: Az MZA-ban található zenei anyag töredék, nem biztos, hogy minden része ehhez a műhöz tartozik. A MR KT-ban található két part közül az egyik VT kézírata.

A HARMADIK KERESZTES HÁBORÚ; é. n.; **Sz:** Rolf Schneider, Széll Jenő (ford); **L:** MZA (part), MR KT (szk).

MATA HARI, A HÍRHEDETT KÉMNŐ ÉLETE ÉS HALÁLA; é. n.; **R:** Hegyi Árpád; **Hf:** MR 2004.02.18. és 08.30.

M: Több zeneszerző művéből összevágott hangjáték. Nem tudni VT-tól melyik művét használták fel. A műveket hangszerelte, kiegészítette Nagy Árpád.

SZEMÉRMES ATHEISTÁK; é. n.; **Sz:** Komondy László; **L:** MR KT (part ms, szk).

Reklámok, TV-műsorok

HALLÓ FIÚK, HALLÓ LÁNYOK; [1966–1968 között]; **A:** Illés együttesnek, ének: Koncz Zsuzsa; **R:** Pauló Lajos; **Ff:** 1966–1968; **L:** MZA (part, szk).

M: Nem tisztázott, mire és kire utal a címlap felirata: „arr. Subik István”.

SZOMBATI KABARÉ/SZIGNÁL 1–3; [1969]; **L:** MR KT (part ms).

M: Datálás a part-án olvasható „Előadható 1969.02.18.” feljegyzés alapján. Marton Frigyes kabaréműsorának állandó szignálja volt a rendező haláláig (VM közlése).

FABULON; [1971.10.]; **L:** MZA (part).

M: Címlapján olvasható: „eredeti partitúra leadva 1971.10.13.”

REGGEL, DÉLLEN, ESTE; [1971.11.]; **Hf:** MR 1971.12.29. (fi); **L:** MZA (part), MR KT (part, szk).

M: Az MR KT-ban található part csak a Reggel tételt tartalmazza. A MR Krónika című műsoraihoz készült.

ÁLLAMI HIRDETŐ SZIGNÁL; é. n.; **L:** MZA (part).

FOGMOSÓ BUGI; é. n.; ionika, ütők, banjo, nb, fogkefe; **L:** MZA (szk).
M: *Feltehetően reklám, de műfaj-besorolása kérdéses.*

OTP-LOOTTOO [sic!] SZIGNÁL; é. n.; **L:** MZA (part).

MAGYAR HIRDETŐ; é. n.; **L:** MZA (part, szk).

MEGVETTE MÁR AZ E HETIT?; é. n.; **R:** Banovich Tamás.

M: *Kézirata lappang. A Sportfogadási Vállalat megrendelésére írt totóreklám-sorozat zenéje. Csak Banovich visszaemlékezéséből tudunk róla: VT emlékére (2007), 19.*

MYDOCALM; é. n.; **L:** MZA (part).

M: *Bár a név egy gyógyszerre utal, a kézirat hosszúsága miatt elképzelhető, hogy kisfilmnek készült. Nem biztos, hogy a kézirat minden része ehhez a műhöz tartozik.*

Dalok

TAVASZIDAL; 1947.09.24.; ének-zg; **Sz:** Füst Milán; **L:** MZA (ének-zg).

[HARAPI, HARAPI, VAGY ÉN HARAPLAK...]; Bp., 1947.12.23.; ének-zg; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (ének-zg).

M: *A kézirat mellett egy vázlatos zenei anyag, amely talán másik műhöz készült.*

KATONANÓTA – baritonhang zongorakíséréssel; Bp., 1950.05.24.; ének-zg; **Sz:** Weöres Sándor; **L:** MZA (2 db ének-zg, vers).

M: *A kotta mellett megtalálható Weöres Sándor eredeti vers-kézirata, a szerző saját javításaival. Ennek hátoldalán VT és VD kézírásában népdal-szövegek láthatók (VM közlése). Ugyanaz, mint: Ugrótánc, illetve 2 dal Weöres Sándor verseire/Ugrótánc. Az egyik ének-zg kotta egy már tisztázott kézirat, amely Ugrótáncként jelöli a művet. A Gulyás-hagyaték egy dokumentuma szerint: „Az Ugrótánc az egyik első Weöres-megzenésítése, 1948 táján”. Ezek szerint elképzelhető, hogy VT már korábban is foglalkozott a művel.*

HÁLÓ; Bp., 1950.12.20.; ének-zg; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (ének-zg).

TARTÓZKODÓ KÉRELEM; 1953.01.11.; ének, népi hangszerek, ill. ének és kis-zk; **Sz:** Csokonai Vitéz Mihály; **L:** HH (2 db part).

M: *Egy tollal és egy ceruzával írt part. A ceruzával írt part datálása: 1954.10.04. Prevada. Más hangszerelés, más hangnem, de zeneileg ugyanaz. Elképzelhető, hogy átdolgozás, revízió.*

TAVASZI ŐRSÉG; 1953.05.09.; ének-zg; **Sz:** Timár György; **L:** MZA (ének-zg).

M: *Kórus-kamarazenekari átíratát lásd a „Nagyobb szabású vokális műfajok, kórusművek” között.*

BESTIARUM HUNGARICUM, AZAZ MAGYAR NEMZETI ÁLLATTÁR – „Fáj a kutyámnak a lába” 6 magyar népdal; Bp., 1956.05.12.; picc, ob, kl in B, cimb, hg, nb, ének (szóló női hang); **A:** Török Erzsébet; **Hf:** MR 1958.05.22. (fi); **L:** MZA (part), MR KT (szk).

M: Az MZA-ban található part alapján a megbízó: „a Magyar Republica Szikra-Tár-Író-Állomása”.

KICSI VAGYOK ÉN; Bp., 1958.11.01.; ének-zg; **Sz:** Szabó Lőrinc; **L:** HH/GL (ének-zg, vers).

NÉGY DAL: A LOM LOMA, AL BINT EL CHALABIYA, YA GHAZAYEL, YA MAYLA (+HALA LA LAYA); [1959]; **L:** HH (part, szk).

M: A szk a Hala la laya tétel nem tartalmazza. A part-ban a Ya Ghazayel mellett van a Hala la laya című tétel. Bizonytalan, hogy ez a szk-ból hiányzik, vagy nem tartozik a Négy énekhez. E két tételnél van pontos datálás: 1959.07.05. Valószínűleg mindegyik tétel ebben az időszakban keletkezett.

PETRICA KEREMPUH BALLADÁI: GALŽENJAČKA, GUMBELIJUM ROŽA, SANOBORSKA; 1959.08.20–21.; **Sz:** Miroslav Krleža; **L:** MZA (zkiv, vers).

M: A Galženjačka tételből ceruzás kézirat és tisztázat is van, 1959.08.20-i datálással. A Sanoborska tételből szintén van ceruzás kézirat és tisztázat is, 1959.08.21-i datálással. A Gumbelijum Roža tételből csak a ceruzás kézirat van.

AZ ÁRGYÉLUS KISMADÁR – változatok egy magyar népdalra; 1963.11.15.; **Sz:** Kaposy Miklós (összekötő szöveg); **Hf:** 1) MR 1975.11.29. (1s), 1975.11.20. (fi), 2) Dalok és zenés paródiák [1977]; **L:** MZA (part).

M: A szerző maga adta elő művét az MR-ban, bár nincs adat halála előtti felvételtől. Erre utal azonban a part-án olvasható „Előadható 1963.11.18.” feljegyzés. VM is megerősíti, hogy az 1963-as szilveszteri kabaréműsorban adta elő VT a paródiát.

AZ OKOS EMBER BALLADÁJA; [1963]; **Sz:** Soós Zoltán; **E:** Csákányi László; **Hf:** MR 1963.11.30. (1s), 1963.11.21. (fi).

M: Kézirata lappang.

KI A FELELŐS; [1963]; **Sz:** Komlós János és Kaposy Miklós; **E:** Kazal László; **Hf:** MR 1963.11.30. (1s), 1963.11.21. (fi).

M: Kézirata lappang.

[ZENÉS FELKONFERÁLÁSOK]; [1963]; **Sz:** Bodor Zoltán; **E:** Turán László, Módos Vokál; **Hf:** MR 1963.11.30. (1s), 1963.11.21. (fi).

M: Kézirata lappang.

KÖLTÉSZET. NOVEMBER 7. – improvizációs motívumok; [1963k.]; ének-zg; **Sz:** Jevgenyij Jevtusenko: *Bűvölő*, Gennagyij Rozsgyesztvenszkij: *Sírató*, Andrej Voznyeszenszkij: *Mesterek*; **L:** MZA (dall, zg).

M: Datálás VM szerint. A Bűvölőnek zenekari változatát lásd alább.

ABC-DAL; [1964]; **E:** Szirmai Márta; **Hf:** MR 1964.12.31. (1s), 1964. 12. 28. (fi).
M: *Kézirata lappang. A dal az MR digitális archívumában meghallgatható. Ez alapján a Hány Jánosból ismert Kodály Ábécédé-dalt is parodizálja. A Neo ábécédével nincs összefüggés.*

[OPERAPARÓDIÁK: VERDI, WAGNER, BARTÓK, DEBUSSY, MUSZORGSKIJ]; [1965]; **Hf:** MR 1965.04.10. (1s), 1965.02.22. (fi).
M: *Kézirata lappang.*

MIT BÁNOM ÉN; [1966]; ének-zg; **Sz:** S. Nagy István; **K:** 1) *Mit bánom én.* Budapest: Zeneműkiadó Vállalat, 1966. nov., kiadói szám: Z. 5416e, 2) *Újévi táncalbum. Énekhangra és zongorára, gitárjelzéssel.* Budapest: Zeneműkiadó, 1967.; **L:** MZA (ének-zg), OSZK (ének-zg).
M: *Mindkét lelohelyen nyomtatott kotta található. A kottán feltüntetve: „Komár László műsorából”. Az OSZK-ban már katalogizálták. A különkiadás Z 35.487. raktári jelzeten, a gyűjteményes kötet részeként pedig a Z 35.482. számon található meg.*

RUSSZKAJA [Orosz dal]; [1966]; **L:** MZA (part).

SCOTTISH HIGHLAND BAGPIPERS; [1966]; **L:** MZA (part).

YA HABIBI [Szeretlek]; [1966]; **L:** MZA (part).

BŰVÖLŐ; [1967]; **Sz:** Jevgenyij Jevtusenko, Illyés Gyula (ford); [**E:** Darvas Iván]; **Hf:** MR 1968.10.04. (fi); **L:** HH/GL (part), MR KT (2 db part, szk).
M: *Ének-zg változata a Költészet című kompozíció része. Évszám a HH/GL kottán látható „Sanzon 1967” felirat alapján. Egy Bp., 1967.11.01. datálású levélben (MZA hagyatéki anyag, „Személyes írások”) az Allami Építőipari Vállalat felkéri VT-t, hogy lépjen fel többek között ezzel a művével is, egy decemberi rendezvényükön.*

ÚGY ÉLEK, MINT MÁS; [1967]; ének-zg; **Sz:** Halmágyi Sándor; **L:** MZA (ének-zg, vers).
M: *Az 1967-es Táncdalfesztiválra készült pályamű. A pályázat sikertelen volt (ezt dokumentálja a kézírathoz mellékelt levél).*

KÉT DAL WEÖRES SÁNDOR VERSEIRE: BUBA ÉNEKE, UGRÓTÁNC; Bp., 1968.03.; dallamhangszer, ritmushangszer, bőgő; **Sz:** Weöres Sándor; **A:** Tolcsvay Trió; **L:** MZA (part).
M: *Ugrótánc tétele ugyanaz, mint a Katonanóta, illetve az Ugrótánc című művek.*

HIDD EL, HOGY VESZTETTÉL; [1968]; ének-zg; **Sz:** Szalkai Sándor; **L:** MZA (ének-zg, vers, dall).
M: *Az 1968-as Táncdalfesztiválra készült.*

MINDEN CSODA HÁROM NAPIG TART; [1968]; ének, org, kl in B, 2 tr, 2 trb, ütők, T sax in B, Bar sax, 2 git, b.git; **Sz:** Halmágyi Sándor; **E:** Ambrus Kyri; **Hf:** MR 1968.02.21. (fi); **L:** MR KT (szk).

APRÓ KÉPEK BALLADÁJA; [1969]; **Sz:** François Villon, Szabó Lőrinc (ford); MR KT (szk); **Hf:** 1) MR 1969.11.10. (fi), 2) *Dalok és zenés paródiák* [1977], 3) *In memoriam VT* (2005); **L:** HH/GL (part).

M: *Datálás a HH/GL-beli kottán olvasható „Előadható 1969.04.11.” felirat alapján.*

KÖÖKÖR; [1969]; **Sz:** Christian Morgenstern; **E:** Vujicsics Tihamér; **Hf:** MR 1969.???. (fi).

M: *Kézirata lappang.*

A MODERN EMBER; [1960–70]; org, git, ütők, zg, nb, ének; **Sz:** Szántó Miklós; **L:** MZA (part).

M: *Datálása VM elmondása szerint az 1960-as évekre tehető.*

BALLADA A BOLOND SZERELEMRŐL; [1970]; **Sz:** François Villon, Mészöly Dezső és Szabó Lőrinc (ford); **Hf:** MR 1970.08.14. (fi); **L:** HH/GL (part), MR KT (szk).

M: *A HH/GL part címlapján olvasható: „Randevu, 1970, Fáy”. A datálás innen származik.*

NÁSZÉNEK; [1970]; **Sz:** François Villon, Mészöly Dezső (ford); **A:** „Házassági évfordulónkra magunknak”; **Hf:** 1) MR 1970.08.14. (1s), 2) *Dalok és zenés paródiák* [1977], 3) *In memoriam VT* (2005); **L:** HH/GL (2 db part), MR KT (szk).

M: *Konkrét bemutatóról nincs adat, de az 1976.07.11-i szentendrei VT-émléknep műsor és VM közlése szerint aznap biztosan elhangzott a mű (Keönch Boldizsár előadásában, Gulyás László zongorakíséretével). A beszkenelt műsor megtalálható az MZA eddig digitalizált VT-anyagai közt. A HH/GL-beli egyik part-án olvasható a feljegyzés: „Randevu, '70 Fáy”. A datálás innen ered. A HH/GL-beli egyik part Tornai Péter hangszerelése.*

DVE PESME: OGLEDALO I RUŽA [Tükör és rózsa], ZVJEZDANI PRAH [Csillagpor]; Bp., Zágráb, Veli Lošinj, 1971.08.?.?.; glas, fl, ob, kl, hf, br, vc, nb; **Sz:** Gustav Krklec; **L:** MZA (ének-zg), OSZK (2 db part).

M: *Az MZA-ban található kotta vázlatos. Az OSZK hagyatéki anyagában megtalálható az eredeti kézirat és egy fénymásolat is, két külön dobozban. VT az első tételnél konkrétan megadja a keletkezés idejét, helyét: „1971.08.29. Zágráb, Veli L.” A MZA-ban található egy meghívó a Fészek Klub 1974.10.14-i előadására: „Pódiumra kerülnek személyesen és műveikkel: Desanka Maksimovic, Gustav Krklec, Matej Bor. Közreműködnek. Bitskey Tibor, Kohut Magda, Vallai Péter, Vujicsics Tihamér”. VT ezen az esten eljátszotta ezeket a Krklec-megzenésítéseket is (VM közlése).*

3 ÉNEK AZ ÚJVILÁGRÓL; Bp., 1971 nyara; **Sz:** Edgar Allan Poe *Eldorádó* és Nicolás Guillén *Munka nélkül* és Dylan Thomas *És nem fog rajtuk erőt a halál* című verseire, Kálnoky László (ford, Dylan Thomas versét), Gáspár [?] (ford, Nicolás Guillén versét); **Hf:** MR 1971.12.28. (fi, *Eldorádó*), MR 1972.01.07. (fi, *És nem fog rajtuk erőt a halál*, valamint *Munka nélkül*); **L:** MZA (ének-zg), HH/GL (part), MR KT (szk).

M: A HH/GL-beli part csak a *Munka nélkül* című tételt tartalmazza. Ez a part a zongorakíséretes műnek egy átdolgozott változata (más hangnem, hosszabb előjáték, stb.), de ugyanazt a zenei anyagot használja. A MR KT-ban található szk-án „Bezzeg az én időmben” felirat olvasható, ami egy TV-/Rádió-műsorra/filmre utalhat. Edgar Allan Poe versének fordítójáról nincs adat.

HOGYAN KEZDJÜK ÚJRA; 1971.09.11.; játék tr, gyerek zk, kereplő, klaxon, utcazaj, kiszűrődő zene és még ami akad; **L:** MZA (part).

M: Szöveg nincs, ezért a műfajbesorolás nem egyértelmű.

EGY EMBERPÁR ÉNEKE; Bp., 1971.09.25.; **Sz:** Nagy László *Liliom-dal*, *Testőröm, déli sugaram* és Szécsi Margit *Körülöttem bolyongok* versei; **Hf:** MR é. n.; **L:** MZA (ének-gen.bass), HH/GL (part), MR KT (szk).

M: A HH/GL-ban található kotta más hangnemben közli a darabot, mint az MZA-ban fellelhető kézirat.

MUZIKANTI [Muzikusok] – dal orosz szövegre; Bp., 1971.09.30.; ének-zg (v. harmonika); **Sz:** Ivan A. Krilov; **E:** Grünauer Tibor (harm), Benkő Dániel (git); **L:** MZA (zkiv). HH/GL (ének-zg, vers).

M: Az MZA-ban található zkiv vázlatos, szinte csak a dallam adott. Előadók az MZA kézírata alapján.

HÁROM DAL: CÉRNA VITÉZ, CSÓRÓ DAL, ÉNEK APÁMRÓL; 1971.12.31.; ének-zg; **Sz:** Mezei András; **L:** MZA (ének-zg, vers).

M: A kéziraton olvasható: „Az Népművelési Minisztérium rendelete alapján”.

HARMÓNIA A MŰVÉSZETBEN; Bp., 1971.12.; **R:** B. Révész László; [**E:** Szörényi László, Szörényi Szabolcs, Vujicsics Tihamér]; **L:** MZA (zg, dall).

M: A kéziraton olvasható feliratok: „Vitányi Iván műsora. A TV Közművelődési Főszerkesztőségének”.

MOJ RAZGOVOR'S TOVĀRIŠČOM LÉNINIM [sic!] [Beszélgetésem Lenin elvtárral]; Bp., 1972.11.07.; **Sz:** Vlagyimir Majakovszkij; **L:** MZA (dall+harm).

HA NEM LESZEL... – dal zongorával; Bp., 1973.11.20.; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (ének-zg).

M: A kézirat nem eredeti, hanem fénymásolt.

MANDALAY; Bp., 1973.12.13.; **Sz:** Rudyard Kipling, Tandori Dezső (ford); **L:** MZA (ének-zg, vers).

KIJÁROK ÉN POMÁZRA – kuplé dal; Bp., 1974.02.08.; ének-zg; **Sz:** R. Győző Vilmos; **L:** MZA (ének-zg).

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY ÖT VERSE: A SZABADSÁGHOZ, A REMÉNYHEZ, A TIHANYI EKHÓHOZ, ESKÜVÉS, TARTÓZKODÓ KÉRELEM; Bp., Fonyód, 1974.06.23.; fl, zg, vc, ének; **Sz:** Csokonai Vitéz Mihály; **L:** MZA (zkiv), HH/GL (2 db part, szk).

M: Az MZA-beli zkiv mindössze négysornyi töredéket tartalmaz A tihanyi Ekhóhoz című dalhoz. A HH/GL-beli egyik part a 2-3-4-5. tételeket tartalmazza, a másik az 1-2-3-5. tétteleket. Szk a 2-3-4-5. tétélekből van. A HH/GL-ban található egyik partitúra címlapján olvashatjuk: „A magyar televíziónak, Költő felel IV.” Valószínűleg a megzenésítés ehhez az 1974-ben indult TV-műsorhoz készült.

EVE MAID OF ATHENS – Isten veled athéni lány; Szentendre, 1974.07.13.; ffhang-kamarazk; **Sz:** George Byron, Vujicsics Tihamér (ford); [**E:** Kertész Péter]; **Hf:** 1) *Dalok és zenés paródiák* [1977], 2) *In memoriam VT* (2005); **L:** MZA (dall, part). HH/GL (part).

M: Az MZA-ban található part vázlatos. Ennek datálása korábbi: 1974.06.23. Budapest-Fonyód.

KÉT DAL: ODILJAM SE [Elbúcsúszom], RONDEL. KÖRÖCSKÉZŐ – dal tenorhangra és kamaraegyüttesre; 1974.07.13.; **Sz:** Đore Držić, Tótfalusi István (ford) és Guillaume Machaut, Illyés Gyula (ford); **Hf:** 1) *Dalok és zenés paródiák* [1977], 2) *In memoriam VT* (2005); **L:** *Odiljam se:* MZA (part), HH/GL (part), *Rondel:* HH/GL (dall).

M: Az Odiljam se hangszerelése: MZA: fl kvartett (S, A, T, B), git, ének. HH/GL: fl, kl in B, br, vc, ének, git, nb. Konkrét bemutatóról nincs adat, de az 1976.07.11-i szentendrei VT-émléknapon az Odiljam se biztosan elhangzott (Keönch Boldizsár előadásában, Gulyás László zongorakíséretével). A beszkenelt műsor megtalálható az MZA eddig digitalizált VT-anyagai közt. A HH/GL hagyatékban szerepel a mű Két dal főcím alatt. VSz szerint a Đore Držić verset Tarbay Ede fordította. Évszám a HH/GL-beli Odiljam se kottán látható. Elképzelhető, hogy ez egy revideált, tisztázott változat, ami a Rondelből nem készült. A Machaut-megzenésítés a lemezekon „Liliomfahéren” címmel szerepel.

NÉLKÜLED; 1974.07.26.; **Sz:** Illyés Gyula; **L:** MZA (dall).

FALU VÉGÉN KURTA KOCSMA – dal szopránhangra és kamaraegyüttesre; Szentendre, 1974.07.27.; **Sz:** Petőfi Sándor, Zmaj-Jova Jovanović (szerb fordítás); [**E:** Harangozó Teréz]; **Hf:** 1) *Dalok és zenés paródiák* [1977], 2) MR 1978.01.30. (1s és fi), 3) *In memoriam VT* (2005); **L:** HH/GL (part).

M: Feljegyzések a kottán: „(egy nóta két nyelven, majdnem ugyanegy zenére)” és „zenéjét szerző Vujicsics Tihamér (régí források alapján)”.

JÓ ILLAT MEZŐKBEN – magyar madrigál; „Szentendre város főterén, kaján mosolyok közepette”, 1974.07.27.; **Sz:** Balassi Bálint (a hagyomány szerint); **L:** MZA (dall, vázl), HH/GL (part, vers).

M: Konkrét bemutatóról nincs adat, de az 1976.07.11-i szentendrei VT-émléknapon biztosan elhangzott a mű (László Margit előadásában, a Revival Együttes kíséretével). A beszkenelt műsor megtalálható az MZA eddig digitalizált VT-anyagai közt.

LES RUBIS D’ORIENT [Kelet rubintja] – rondel à chanter et à jouer; Szentendre, 1974.07.27.; **L:** HH/GL (part).

SZÜRETI DAL – dal szopránhangra és kamaraegyüttesre; Szentendre, 1974.07.29.; **Sz:** Matija Petar Katančić, Csuka Zoltán (ford); **L:** MZA (ének-zg), HH/GL (part).

M: Az MZA-ban található kézirat vázlatos.

VÖRÖS RÉBÉK; Bp., 1974.10.01.; **Sz:** Arany János; **L:** MZA (ének-zg).

M: A kotta mellett található Szabó József Vörös rébék című filmnovella vázlata, és egy „Főcím” feliratú tétel partitúrája. Ilyen című film azonban eddig nem került elő. Elképzelhető, hogy csak terv maradt a film, s a kézirat máshoz készült.

JÓZSEF ATTILA KÉSEI VERSEK: KI-BE UGRÁL, MEDÁLIÁK, IME, HÁT MEGLELTEM..., REGÖS ÉNEK, [CÍM NÉLKÜLI TÉTEL] – dalciklus 3 énekhangra, blues együttesre; Bp., 1970–74.; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (szk), HH/GL (part, vázl).

M: Az MZA-beli szk csak az első három tételt tartalmazza. A HH/GL anyagban van még két további tétel, a Regös ének és egy cím nélküli. Mindkettő csak vázlatos. Nem egyértelmű, hogy ezek is részei-e a ciklusnak, és az MZA szk-jából hiányoznak, vagy nem tartoznak ide. Elképzelhető, hogy a cím nélküli tétel a VT szerzői estjén (1968.03.25.) elhangzott Kiáltozás című József Attila-vers-megzenésítés vázlata. Külön tételként lásd még az Ime, hát megleltem... művet.

PORADECI; Bp., 1975.01.25.; kórus, T, zk; **Sz:** Lasgush Poradeci (álnév) = Llazar Sotir Gusho; **L:** MZA (zkiv).

MALCOLM LOWRY’S EPITAPH BY HIMSELF; Bp., „Keringő” [espresso], 1975.04.11.; ének-zg; **Sz:** Malcolm Lowry; **L:** MZA (ének-zg).

ILONA; Szentendre, 1975.06.01.; ének-zg; **Sz:** Kosztolányi Dezső Ilona című versére; **L:** MZA (ének-zg).

A RONGYOLI BONGYOS CIGÁNYDALOSOK; é. n.; ének-zg; [**Sz:** Dante Alighieri, Füst Milán (ford)]; **L:** MZA (ének-zg).

M: Forrás a szövegíróhoz és fordítóhoz: <http://pim.hu/object.D5D984E4-7D60-409E-B356-426F5EE55BDD.ivy> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

[A SEMMI ÁGÁN ÜL SZÍVEM...]; é. n.; ének-zg; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (ének-zg).

M: A kézirat vázlatos.

ÁDÁM (BÖLCSŐDAL); é. n.; ének-zg; **L:** MZA (ének-zg).

A BÜROKRATA VALLOMÁSA; é. n.; ének-zg; **L:** MZA (ének-zg, vers).
M: *Paródia lehet (VM közlése).*

A DUNA ÉNEKEL; é. n.; **Sz:** Ady Endre *Magyar jakobinus éneke* és József Attila *A Dunánál* című versei nyomán; **Hf:** digitalizált hangszalag az MZA-ban VM-től (VT énekel és kíséri magát); **L:** MZA (part, szk), HH/GL (part), MR KT (part, szk).
M: *Három változata van a műnek. A MZA-part a kamara-változat. A MZA-beli szk git és ének összeállításra készült, a HH/GL-ban és az MR KT-ban található part pedig kórus-szóoló-zk változatot mutat. A rendelkezésre álló hangszalag a Mikroszkóp Színpad próbáján készült, ahol Gábor Ila adta elő a művet összesen egy alkalommal. A hangszalagot Gábor Ila művésznő adta VM-nak (VM közlése).*

ANYÁM BALLADÁT TÁNCOL; é. n.; **Sz:** Sinka István; **L:** MZA (zkiv).

ADJON AZ ISTEN; é. n.; **Sz:** Nagy István; **L:** MZA (dall).

A VARKOCS DALA; é. n.; **L:** MZA (dall).

A VÖLGYBEN, op. 16.; é. n.; ének-zg; **Sz:** Füst Milán; **L:** MZA (ének-zg).
M: *VM szerint 1947k. keletkezhetett.*

BAKFARK BÁLINT NÓTÁJA – VERSEIMRŐL; é. n.; ének-kamarazk; **Sz:** Jan Kochanowski; **L:** MZA (part, zkiv), HH/GL (par, vers).
M: *A HH/GL-ban part csak az első tételből van. HH/GL és MZA-beli hangszerelés eltér. A MZA-beli kották nem teljesen kidolgozottak, nincs címfeliratuk, szöveg alapján lehet azonosítani ezeket („Hogyha szóra nyílna lantom...” és „Másként verset nem írok, mint ahogyan élek...”).*

BALATONI FÉLREVEZETŐ; é. n.; [**E:** Mikes Lilla]; **L:** MZA (dall).
M: *Váci Mihálynak van verse ilyen címmel, esetleg ahhoz készülhetett.*

BÉKEHOZÓ DAL, AZ ÚJJÁSZÜLETÉSRŐL VALÓ ÉNEK; é. n.; **Sz:** Vasko Popa *Békehozó dal* című verse, Weöres Sándor (ford), és balkáni népi szövegek (Sej, Milánom, Írták szombaton, Kimegyek a doberdói harctérre, Fiúk, ha volna kedvetek, Fegyver), VT (ford); **L:** MZA (szk, vers).
M: *Szk az énekszólamokhoz van.*

BETLEHEMI KIRÁLYOK; é. n.; **Sz:** József Attila; **E:** Tolcsvay Trió.
M: *Kézirata lappang. VT szerzői estjének (1968.03.25.) műsora tanúsítja csak létét: VT emlékére (2007), 34.*

BOR VITÉZ; é. n.; ének-zg; **Sz:** Arany János; **L:** MZA (ének-zg).
M: *A kézirat vázlatos.*

CIGÁNYBALLADA; é. n.; **Sz:** Füst Milán; **L:** MZA (dall).

M: *Mindössze kétsornyi zenei anyag adott, ami alatt olvasható a „Füst Milán CIGÁNYBALLADA!” felirat. Füst Milán azonban nem írt verset ilyen címmel. Ugyanezen a lapon található a Zaspala dj veljko boszniai népdal feldolgozásának vázlatos kézírata.*

CONTEST SONG – CONTEST SONG ABOUT PEACE – DES CHAMPS LOVAG ÉNEKE A HÁBORÚRÓL; é. n.; **L:** MZA (dall, dall+harm, vers).

M: *Valószínűleg egy nagyobb mű részei lehetnek.*

[CSAK NE KÉRDEZD]; é. n.; **L:** MZA (dall).

M: *Csak töredék. Három és fél sornyi zenei anyag, nincs vége, a többi oldalon más kotta látható.*

DAL; é. n.; ének, vibr, git; **Sz:** Marsall László; **L:** MR KT (part ms).

M: *A címlapon olvasható: „(Maráz Lászlónak) dramaturgia, a »III-dik háború nélkül« című. produkcióhoz”. Nem tudjuk, volt-e ténylegesen ilyen műsor.*

ELADÓ; é. n.; **Sz:** Szécsi Margit; **L:** MZA (dall, vers).

[ELBOCSÁTÓ, SZÉP ÜZENET]; é. n.; **Sz:** Ady Endre; **L:** MZA (dall).

M: *Töredékes kézirat, mindössze néhány sornyi zenei anyag.*

EL NE SIESD TANGÓ; é. n.; **Sz:** Futár András; **L:** MZA (zkiv).

EGY KIS TARKA MADÁR; é. n.; ének-zg; **Sz:** Amadé László; **L:** HH/GL (ének-zg, dall).

M: *Az ének-zg kézirat csak vázlatos.*

ESKÜSZÖM SZÉP LILLA; é. n.; **Sz:** Csokonai Vitéz Mihály; **E:** Török Erzsébet.

M: *Kézírata lappang. VT szerzői estjének (1968.03.25.) műsora tanúsítja csak létét: VT emlékére (2007), 34.*

EXEGI MONUMENTUM; é. n.; **Sz:** Alekszandr Puskin (3. vk); **L:** MZA (dall).

M: *Orosz nyelven, nemzetközi átírásban.*

HÁROM VIRÁG; é. n.; ének-zg; **L:** MZA (zg).

HAZAMEGYEK A FALUMBA; é. n.; **Sz:** Ady Endre; **Hf:** MR 1972.06.05. (fi); **L:** MZA (ének-zg), HH/GL (part), MR KT (szk).

M: *HH/GL anyagon nem teljesen olvasható felirat látható: „Ar: Jereb...” Ez arra utalhat, hogy a zenekar-kíséretes változatot más zeneszerző (Jereb Ervin?) készítette.*

[HIDD EL, HOGY VESZTETTÉL...]; é. n.; **Sz:** Drégely László; **L:** MZA (dall, vers).

HOMMAGE Á MARC CHAGALL; é. n.; ének-zg; **Sz:** Mezei András; **A:** „azoknak, akik képtelenek megérteni”; **L:** MZA (ének-zg).

M: A kézirat nem teljesen kidolgozott.

IKREK DALA; é. n.; **Sz:** Brand István; [**E:** Váry duett (Váry Ágnes, Váry Judit)]; **L:** MZA (dall+harm).

IME, HÁT MEGLELTÉM...; é. n.; ének-zg; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (ének-zg).

M: Ez a tétel szerepel a József Attila Kései versek dalciklusnál is, de zeneileg eltérőek.

JÓSNŐSORS; é. n.; ének-zg; **Sz:** Dávid Rózsa; **L:** MZA (ének-zg).

M: A címlapon így szerepel: „Jósnősors / Vujicsics Tihamér / és / Dávid Rózsa”. Bár a kottában nincs konkrét szöveg megadva, feltételezhető, hogy Dávid Rózsa szövegíró volt.

JÖHET-E MÉG?; é. n.; két verzió: 1) ének-zg, 2) ének, org, git, zg, nb, csinn, gong, vibr; **Sz:** Szenes Iván; **L:** MZA (ének-zg, part).

KIÁLTOZÁS; é. n.; **Sz:** József Attila; **E:** Török Erzsébet.

M: Kézirata lappang. VT szerzői estijének (1968.03.25.) műsora tanúsítja csak létét: VT emlékére (2007), 34.

[KLÁRISOK A NYAKADON...]; é. n.; ének-zg; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (ének-zg).

M: A kézirat vázlatos. Mellette van egy másik kotta, verssel együtt. Ez már más műhöz is tartozhat. VM közlése szerint a szöveg Kiss Károly-stílusú, a korai '50-es években keletkezhetett (esetleg paródia is lehet).

KÉT KARODBAN; é. n.; **Sz:** Radnóti Mikós; **L:** MZA (dall).

KÖNNYEDÉN; é. n.; **L:** MZA (2 db szk).

M: Szk csak ének szólamokhoz van. Része egy nagyobb műnek/műsor-összeállításnak. Esetleg az 51. cím nélküli tételhez tartozhat.

MADRIGÁL; é. n.; 3 szólamú nőikar; **Sz:** Ady Endre; **A:** K. É-nak, „Nőnapra”; **L:** OSZK (part).

M: Az OSZK-ban megtalálható az eredeti kézirat és egy fénymásolt példány is. Az eredeti kéziratot már katalogizálták, Ms. Mus. 6.761 raktári jelzettel. A könyvtári cédula szerint Pergel Évától került a kézirat az OSZK tulajdonába. A K. É. rövidítés esetleg az ő lánykori nevére utalhat.

MAJOMORSZÁG; é. n.; **Sz:** Weöres Sándor; **Hf:** MR 1969.??.??; **L:** MZA (dall, dall+harm, vers).

[MEGSOKASODÉK A FÖLDÖN AZ EMBER...]; é. n.; **L:** MZA (dall).

M: Nem egyértelmű, mihez készült a mű. Bibliai szereplők fordulnak elő benne (Káin, Ábel, Noé). Lehet, hogy paródia, elképzelhető, hogy egy nagyobb mű része.

MEGTARTOM ÉN; é. n.; **Sz:** S. Nagy István; **L:** MZA-ZTI (dall, vers).

MÉG UTOLJÁRA; é. n.; ének-zg; **Sz:** Brand István; **L:** MZA (ének-zg, vers).

M: A kézirat vázlatos.

MUZSIKUSOK: CESTA ZA STARTIM, DAVNA PIESEN, SLOVA, GAZEMBER, EZ A CIGÁNY, KÜPIM TI PEKLO; é. n.; **L:** MR KT (part, szk).

M: Nem ugyanaz, mint a Muzikanti című mű. Mindegyik tételnél feltüntetve: „arr: Malek Miklós”. A hangszerelés az ő munkája lehet. A part-ákon feltüntetett „Pozsony-Budapest” nem tudni mire utal (talán a vonaton írta a művet, az MR számára, VM közlése szerint). A part-ákon előforduló nevek: Marcela Laiferová, Balázs Eszter, Majláth Júlia. Az Ez a cigány tételből egy nagyobb apparátusú part is van, ezen az olvasható: „Feldolg. Bágya A[ndrás]”.

NÉMA BÚ; é. n.; 2 T, Bar, zg; **Sz:** Arany János; **L:** MZA (part).

Ó, TE DACOS; é. n.; ének-zg; **Sz:** Szenes Iván; **L:** MZA (ének-zg).

M: A dal elhangzik a Fény a redőny mögött című filmben.

[ÖRÖKKÉ ANNYI, MINT EGY PILLANAT...]; é. n.; **L:** MZA (dall+harm).

PESTI SÉTA; é. n.; **Sz:** Ambrózy [Ágoston?]; **L:** MZA (dall).

RÁM NEHEZÜL; é. n.; **L:** MZA (ének-zg).

M: A szövegíró ismeretlen.

SLÁGER; é. n.; fl, org, cemb, hg, git, ütő, vibr, fütty, nb, ének; **L:** MZA (part).

M: Eredetileg a Délibáb [minden mennyiségben] kézírata mellett volt, de a két mű közötti kapcsolat bizonytalan.

STYLUS; é. n.; zg, trb, A [sax?] in Es, T [sax?] in B, tr, nb, git, ütők **Sz:** S. Nagy István; **L:** MR KT (part, szk).

SZÁGULDJ VELÜNK; é. n.; **Sz:** Futár András; **L:** MZA (dall+harm, vers).

[SZÉCSI MARGIT VERSEK]: FOTÓS ÉNEK I-II., MEGHURKOLÓDIK, GLOSAS SOBRE LA M. SZÉCSI; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat nagyon vázlatos. Az utolsó tétel talán nem Szécsi verse, hanem az ő mintájára készült szöveg.

[SZÍVEM ÖRÖK SZERELMI AMULETT]; é. n.; **L:** MZA (dall+harm, vers).

M: Része lehet egy nagyobb színpadi műnek. A kézirat hátoldalán, és egy külön lapon olvasható egy vers, ami nem biztos, hogy ehhez a műhöz tartozik („Kérdezem én, de hiába / hol jártál te iskolába...”).

[SZÓZAT]; é. n.; kíséret nélkül; **Sz:** Vörösmarty Mihály; **L:** MZA (dall).

TOPRONGY-SONG; é. n.; hg-ének; **Sz:** Benjamin László; [**E:** Mikes Lilla]; **L:** MZA (hg, harm, vers).

UGRÓTÁNC; é. n.; Bar, nagy népi zk; **Sz:** Weöres Sándor; **L:** MZA (part), HH (szk).
M: Ugyanaz, mint a Katonanóta, illetve a 2 dal Weöres Sándor verseire/Ugrótánc című művek.

[VAK SZEMEMBE ZÁRVA...]; é. n.; **L:** MZA (dall).
M: A szövegíró ismeretlen.

VIDÁM TEMETÉS; é. n.; **Sz:** Eörsi István, Déry Tibor; **E:** Psota Irén, Békés Rita; **Hf:** 1975.10.30. (1s), 1975.10.10. (fi).
M: Kézirata lappang.

Nagyobb szabású vokális műfajok, egyházi és világi kórusművek

[CÍM NÉLKÜL]; 1. tétel: 1944.12.31–1945.01.03., 2. tétel: 1945.01.03, 11, 15, 16, 17., 3. tétel: 1945.02.05.; sax, cimb, [nem azonosítható], hg, br, vc, nb, kórus, 2 ének (szóló); **L:** MZA (part).

M: A 3. tételnél olvasható megjegyzés (eredetileg szerbül): „Technikailag nem vagyok képes a folytatásra. Még lejegyzem a gondolataimat és várok. Most vázlatot tudok készíteni, majd várom, hogy mit teszek vele”.

HORSKE VEŽBE. VJERUJU [Kórusgyakorlatok. Hiszekegy]; 1945.05.20.; **L:** MZA (karpert).

M: Felette a II. tánc, hátoldalán a Mars című tétel folytatása található.

[HISZEKEGY]; 1945.04.23. délelőtt; S, A, T, B; **L:** MZA (part).

M: A 73. cím nélküli tétel kéziratában található.

FALEN ISUS... [Dicsértessék a Jézus]; 1947.09.07.; **L:** MZA (zg).

M: Népi vallásos ének. Nincs szöveg megadva, csak kíséret. A kéziratban ezt a tételt még négy rövidebb, ceruzával írt tétel követi, melyekhez VT szövegkezdetet ad meg, bunyevác tájszólásban.

PETTYES KATA; 1951.09.22.; ének-zk; **Sz:** Weöres Sándor; **L:** MZA (part), HH (part, szk).

M: Az MZA-ban található part-ában ezt a művet közvetlenül követi a Felelgetős című tétel, külön felirat nélkül.

FELELGETŐS; 1951.09.29.; **L:** MZA (part), HH/GL (part, szk).

M: Az MZA-ban található part bizonyos részei csak vázlatosak. A kézirat az MZA-ban a Pettyes Kata part-ájában található, külön felirat nélkül, annak folytatásaként. Elképzelhető, hogy a két tétel összetartozik.

RÁCKEVEI BALLADA; [1951]; **Sz:** Arany János *Népdal* című verséből; **Hf:** 1) *Dalok és zenés paródiák* [1977], 2) *MÁNE VT-feldolg* (1980), 3) *In memoriam VT* (2005); **L:** MZA (ének-zg), HH (part, szk), HH/GL (part).

M: Az MZA-ban található kézirat szinte csak dallamot ad meg. Itt a cím „Ráczkevi [sic!] ballada”-ként van feltüntetve. A HH-ban háromféle part található: 1. kis-zk, 2. nagy népi zk, Bar szóló, 3. nagy népi zk, B szóló, ffikar. A HH-beli szk-án a cím „Ballada”-ként feltüntetve. A HH/GL part-án a cím „Ráczkevi [sic!] ballada”-ként feltüntetve. Datálás a HH-beli szk alapján 1951. A HH-ban található part-ákon azonban a HH leltározójának sajátkezű, kérdőjeles feljegyzése 1959.

TÁNC A NYÁRBAN – vegyeskarra, zenekarkísérettel; Bp., 1953.02.06.; **L:** MZA (part).

M: Mellékelve egy levél (feladója a Népművészeti Intézet, 1955.10.27-i keltezéssel), melyben visszautasítják a mű kiadását.

O THANATOSZ TON HROMATON, AVAGY A SZÍNEK HALÁLA – kantáta szólókra, énektrióra, vegyeskarra és zenekarra; 1965.04.25.; **L:** MZA (part).

SPORT-INDULÓ – induló és tömegdal; Bp., 1968.12.??.; **Sz:** Halmágyi Sándor; **A:** Vasas Clubnak; **L:** MZA (ének-zg, szk, vers).

DJURDJEVDANSKI TROPAR [Szent György napi tropárium] [1]; Bp., 1970; **A:** Jovanka Zubković; **L:** MZA (part), OSZK.

M: Az MZA-ban található part szkennelve is megtalálható az MZA eddig digitalizált VT-anyagai közt. VT feljegyzése a kézironon (eredetileg szerbül): „Jovankának emlékül Tihamértól”. A MZA-ban és az OSZK-ban található művek ugyanazt a dallamot dolgozzák fel, de elképzelhető, hogy VT két külön feldolgozást írt. Az ünnepi tropárium-dallam egy újabb feldolgozását lásd még a Djurdjevdanski tropar [2] tételnél.

PESME ZAVIČAJNE [Földijeim dalai] – 3 kislányhangra és 3 szólamú nagylánykórusra/lánydalok, 6 hangra: 3 szólóra és 3 szólamú kórusra; Bp., 1971 tavasz; **A:** „Az énekeseim lányainak és unokáinak ajánlja T. V.” (eredetileg szerbül); **L:** MZA (2 db címlap), HH (2 db part).

M: Az MZA-ban található címlapok közül az egyiken szerb címmel, latin betűkkel, a másikon szerb címmel, cirill betűkkel olvasható a felirat, utóbbi 1970, Budapest datálása. A HH-ban található part-ák közül az egyik szerb című és 1971. tavasz datálása. Ebben csak a 4. tétel van meg. A másik part címe magyarul van, datálása Bp., 1970. Ez utóbbi part-hoz a HH leltározója sajátkezű megjegyzést írt, mely szerint ennek alapján készült 1972-ben, Létay Dezső koreográfiájával, a „Sokác lánytánc”. A MZA-beli hagyatékban található egy Bp., 1970.11.30. datálású „Feljegyzés” Vuity István igazgató nevével, melyből kiderül, hogy a művet VT egy iskola (a Rózsák téri Szerbhorvát Általános Iskola?) jubileumi ünnepségére ígérte. Azt is megtudjuk, hogy a művet az előjátás után elfogadták. 1970-ben tehát volt már egy kész változata a műnek. Az általam a címnél megadott első apparátus a HH magyar című part-áján olvasható, a második fajta hangszerelés pedig az MZA-ban található a cirill betűs címlapon.

OPROŠTAJNA ELEGIJA (TROČLENJENA) ZA DVA KAVALA I TROGLASNI HOR [Búcsúelégia (3 részre tagolt) 2 kavalra és 3 szólamú nőikarra]; Ohrid, 1973.07.31.; **L:** MZA (part).

KURUCOK EMLÉKEZETE – kantáta; [1974]; Bar, ffikar, 2 fl, kl, cor ingl, cimb, ütők; **A:** Pálóczi Horváth Ádám; **Sz:** (korabeli szövegek); **Hf:** MR 1974.01.19. (fi); **L:** MR KT (2 db part, szk, libr).

M: *A part-ák közül az egyik VT kézírata. VT feljegyzése: „Korabeli szövegek nyomán, korabeli dallam-motívumok alapján szerző Vujicsics Tihamér”.*

LIBERTÉ; Bp., 1975.04.01.; **Sz:** Paul Éluard; **L:** MZA (zkiv, vázl, vers).

M: *A címlapon olvasható feljegyzés: „Szabadságunk 30 éves”.*

JÖVEL SZABADSÁG – dal szólóénekre, énekkarra és zenekarra; [1975]; **Sz:** Nagy László *Adjon az Isten és József Attila Levegőt* című versei nyomán; **L:** MZA (zkiv).

M: *Nem biztos, hogy a kézirat teljes. A címlapon olvasható felirat: „Szabadságunk 30 éves”.*

A HALÁLTÁNC BALLADA, op. 5.; é. n.; ének, br, harmk, cel; **Sz:** ismeretlen költő a 15. századból, Faludy György (ford); **L:** MZA (part).

M: *VM közlése szerint 1948k. keletkezhetett.*

A LIBANONI CÉDRUS; é. n.; 3 szólamú ffikar; **Sz:** Nagy László; **L:** HH/GL (karpart).

M: *A Gulyás-hagyatékból került elő. Egyelőre nem tisztázott, valóban VT műve-e.*

AGNUS DEI; é. n.; **L:** MZA (karpart).

M: *Töredék, mindössze egy oldal van meg.*

ÁLDOTT SZÉP PÜNKÖSDNEK; é. n.; **L:** MZA (part).

M: *Csak a kezdete van meg. A Duni mi duni ladjane című mű kéziratának hátoldalán található.*

ELŐRE TRAKTOROK – népi énekkarra és zenekarra; é. n.; **Sz:** Vasvári István *Traktor-dal* című verse; **L:** MZA (zkiv, vers).

M: *A kézirat Weöres Sándor Szüreti dal című versét is tartalmazza.*

HERUVIKA [Kerubok éneke]; é. n.; 2 kórus; **L:** MZA (part).

M: *Liturgikus ének feldolgozása.*

HOLT VIDÉK; é. n.; ffikar; **Sz:** József Attila; **L:** MZA (part).

M: *A kézirat töredékes, csak a part kezdete van meg.*

HŐS IFJÚSÁG – induló; é. n.; szólóének, egyneműkar, zg; **Sz:** Timár György; **L:** MZA (ének-zg).

KOSOVO POLJE – RIGÓMEZŐ – a short cantata; é. n.; **Sz:** Vasko Popa; **L:** MZA (part).

KÖRÖSFŐI RÉSZEK ALATT: KÖRÖSFŐI RÉSZEK ALATT, ÉDESANYÁM MONDTA NÉKEM, KAVICSOS ÉS HOMOKOS A MI HÁZUNK ELEJE, GÓLYAMADÁR AZT TANÍTJA FIÁNAK – kolozs megyei népdalok; é. n.; népi vkar; **K:** *Körösfői népdalok*. Budapest: k. n., 1965 [Múzeumok rota soksz.]; **L:** HH/GL (karpant), OSZK (karpant [csak 2 népdalhoz, nyomtatott]).

M: Az OSZK-ban nyomtatott kotta áll rendelkezésre, amit már katalogizáltak a Z 34.767. raktári jelzeten. Két népdalfeldolgozás szerepel csak benne (Körösfői részek alatt, Édesanyám mondta nékem), 3 szólamú egyeneműkarra. A kiadási adatok erre vonatkoznak. A HH/GL-ban található kéziratot fedő borítón „Körösfői táncok” szerepel címként.

MADRIGALE; é. n.; 3 szólamú nőikar (?); **L:** MZA (part).

M: A kéziratban három szólam adott, nem egyértelmű, milyen szólamokat jelöl. A szövegkezdet: „Ha eljöttem, eljöttem, leszáll a köd mögöttem...”

MANOLE; é. n.; **L:** HH/GL (dall, libr).

M: Valószínűleg nem teljes a kézirat. Ami rendelkezésre áll, az is vázlatos. Manole egy mesterépítész a román mitológiában, Kőműves Kelemenhez hasonló figura. A MZA-ban található egy „Meşterul Manole/avagy Rashomon” feliratú egyoldalas kézirat, amely zenei anyagot nem tartalmaz, csak szöveges feljegyzéseket. Elképzelhető, hogy a két vázlat összetartozik.

[MI ZSE SZENTANDREJCI SZLAVNI SZVEGO SZVJETA]; é. n.; **L:** MZA (karpant), OSZK (dall).

M: Szent Miklóshoz szóló ének. VM közlése szerint az éneket VT hozta vissza a szerb népi kórusrepertoárba. Dallama és szövege megtalálható a Vujicsics: Muzičke tradicije južnih Slovena u Madarskoj (Budapest: Tankönyvkiadó, 1978) kötet 304. oldalán. Itt az áll (eredetileg szerbül): „Szentendrei városi, polgári dal, ú.n. szentendrei himnusz, 1948.”

PORAVNA/ I. PODOBNI; é. n.; **L:** MZA (part).

M: *Népdalok és vízkereszti liturgikus szöveg.*

PRIDITE POSLJEDNJE CELOVANJE [Jöjjetek a búcsúcsókra]; é. n.; **L:** MZA (2 db part).

M: Egy liturgikus ének feldolgozása. Ógyházi szláv nyelven, halotti szertartás szövegére (VM közlése). VT kétszer is leírta a művet, egyszer fekete, egyszer kék tollal. A kék tollal írt lejegyzés mellett található egy vázlatos kompozíció, francia nyelvű szövegbeírásokkal. Nem tisztázott, mi a kapcsolat a két mű között, elképzelhető, hogy nem tartoznak össze.

PRIMORSKI NAPEVI [Tengermelléki dalok]; é. n.; S, A, T, B; **L:** MZA (part).

M: A kézirat töredékes. Az első oldalon Stevan Mokranjac neve olvasható. Elképzelhető, hogy az ő művéről van szó, vagy pedig VT az ő művét dolgozta fel.

SAVREMENA RAPSODIJA [Kortárs rapszódia] op. 6; é. n.; ének, hg, sax, zg, ütők; **Sz:** Vujicsics Tihamér; **L:** MZA (part).

M: A lejegyzés stílusa alapján 1944–1945-ben keletkezhetett. A kézirat vége hiányzik.

SZENTENDRE; é. n.; T, vkar, zk; **Sz:** Vasko Popa, Nagy László (ford); **L:** MZA (part, dall), OSZK (part, dall).

M: Minden rendelkezésre álló anyag fénymásolatban van meg. Az OSZK hagyatéki anyagában található levél tanúsága szerint a fénymásolatot Dusan Radić küldte Belgrádból. A VSz-Filmlistában található egy Szentendre című film is. Egyelőre nem tisztázott, hogy ez a mű a filmhez készült-e, vagy felhasználta-e Vujicsics ahhoz.

SZÉP ZAKHINTOSZ – 2 görög népdal; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A kézirat csak töredék.

TAVASZI ŐRSÉG („JANUÁR 15.”); é. n.; kórus, harangjáték, xyl, trg, csinn, kiscsörgő, 2 zg; **Sz:** Timár György; **L:** MZA (part).

M: Zongorakiséretes dal változatát lásd a „Dalok” között.

TRI STARA SRPSKA MADRIGALA [Három régi szerb madrigál]; é. n.; 2 db 3 szólamú nőikar, B szóló; **A:** Dimitrije Stefanović; **L:** MZA (part), OSZK (part).

M: A part-ák mind fénymásolatban vannak meg. Az OSZK-ban több példány is van. Itt a címlap eredetije is megtalálható. Ezen a cím folytatása: „...na stare teme sozdana i Kir Dimitriju Stefanoviću posvešćenno” [...régii témára összeállítva és Dimitrije Stefanović úrnak ajánlva].

Versenyművek, szólóhangszerre írt művek, kamaraművek (hagyományos műfajok)

KANTATA, op. 3/b; 1944.08.14.; 2 cor, 2 tr, trb, hf, nb; **L:** MZA (part).

M: Címlapjának belső oldalán egy cím nélküli orgonadarab látható.

[ZENE HARMÓNIMUMRA, 9 RÉSZBEN] op. 4; 1944.08.23.; **L:** MZA.

M: A hatodik oldalon olvasható megjegyzés (eredetileg szerbül): „Új zenei formák utáni kutatási kísérlet. Körülbelül a modern zene minden elemét föltaláltuk, csak a formák hiányoznak. Egyelőre meg kell alkotnunk az új formákat, még akkor is, ha azok önkényesek is. Még mindig nem tudjuk, mit akarunk. A kísérletek az új klasszicizmus irányában számunkra nem jők. Ha már minden új, legyen a forma is az!” Az utolsó oldalon (eredetileg szerbül): „Megjegyzés: azt hiszem, a kísérlet nem sikerült. Mindenesetre ez a leghosszabb darab az egész sorozatban”.

II. IGRA [II. Tánc]; 1944.10.10.; „violina, gitara, klarinet, bubanj” (hg, git, kl, dob); **L:** MZA (part).

M: VT jegyzete a záróütemnél (eredetileg szerbül): „Délután a padláson. Azt hiszem a forma már kicsit megmutatkozik”. Alatta a Horské vezbe. Vjeruju feliratú kis tétel, hátoldalán a Mars című kompozíció folytatása.

VELIKO PEVANJE [Nagy ének]; 1945.05.22. délelőtt 11:30, 1945.05.29., 1945.06.08., 1945.06.09. 11:30; **L:** MZA (zg).

M: VT tételenként datálja a művét. Valószínűleg Hercegszánton készült.

MARS (NASTAVAK [folytatás]); 1946.06.14.; **L:** MZA (zg).

M: A mű eleje valószínűleg a Stroj – balet za igrače i orkestar című mű utolsó oldalán látható Mars feliratú négy soros kompozíció-töredék. A kézirat hátoldalán található a II. Igru és a Horske vežbe. Vjeruju feliratú kis tételek.

DEČJI KOMADI [Gyermeckdarabok]; 1946.09.10–11.; **L:** MZA (zg).

TÁNCCSOKOR; Bp., 1947.03.13.; **A:** Jovanka Zubković; **Hf:** MR 1994.06.09–10. (fi); **L:** OSZK (zg).

M: Eredeti kézirat és annak fénymásolata is megvan az OSZK-ban.

SONATINA ZA KLAVIR; Bp., 1947.06.30.; **A:** Julia Skrab úrhölgynek; **L:** MZA (zg).

TÁNC SZVIT (1. DIVNA, DIVNA, 2. JELKE TAVNIČARKE, 3. KOKOŃESTE, 4. BARAŃESKA POVODICA); 1948.01.04.; **L:** MZA (zg), OSZK (zg).

M: Az MZA-ban csak egy tétel van meg, fénymásolatban, VM-től. A MZA-ban és az OSZK-ban is megtalálható az a meghívó, ami arról tanúskodik, hogy 1999.03.18-án, egy Eisenstadtban rendezett koncerten Szelényi István eljátszotta a művet.

[CÍM NÉLKÜL]; 1948.08.21. este 23h 55 min; orgonadarab; **L:** MZA.

M: Az op. 3/b Kantata címlapjának belső oldalán található.

DOPPELKONZERT; Bp., 1951.07.23.; **L:** MZA (2 zg-ás zkiv).

SONATINA SHQIPTARE PREJ TIHOMIR VUJIĆIQ; Bp., 1951.11.24.; **L:** MZA (zg), MR KT (zg).

VÉGVÁRI VITÉZEK; népi hangszeres együttes; 1951. ősz.

M: Kézirata lappang. Csak Béres János visszaemlékezéséből tudunk róla: VT emlékére (2007), 25.

ÚTTÖRŐ INDULÓ; [1967]; **Hf:** 1967.12.14. (fi).

M: Kézirata lappang.

MAGYAR NYITÁNY; 1952/7.10.12.; 2 zg; **L:** MZA (part).

M: A 27. cím nélküli tétel is a kéziratban volt, de valószínűleg nem tartozik össze a két mű.

A BOLOND DUDÁS; Bp., 1963 eleje; rezes trióra; **A:** A Varasdy fúvóegyüttesnek; **L:** MZA (part).

TÜZOLTÓZENEKAR – zenei paródia; [1965]; **E:** MRT fúvóegyüttese; **Hf:** MR 1965.12.11. (1s), 1965.12.03. (fi).

M: *Kézirata lappang.*

RÉGI MAGYAR DALLAMOK: BODROG PARTJÁN, TAVASZI SZÉL, MEDVE-ÉNEK, NYÚL-ÉNEK; Bp., 1971.04.21.; 4 gitár; **A:** „a Bakfark Bálint kamaraegyüttesnek, Szendrey-Karper László tanítványainak”/”Szendrey-Karper Lászlónak és (nagyratörekvő) tanítványainak”; **L:** HH/GL (part).

M: *Konkrét bemutatóról nincs adat, de az 1976.07.11-i szentendrei VT-emléknapon biztosan elhangzott a mű, a Magyar Gitárkvartett előadásában (Fodor Ferenc, Róth Ede, Mosóczi Miklós, Tornai Péter).*

SZILVESZTERI JELENETEK (1. KÖSZÖNTŐ. ESTE. „BORT, BÚZÁT, BÉKESSÉGET”, 2. VIDÁM INDULÓ. HAJNALBAN, 3. MACSKAJAJ. MÁSNAP DÉLELŐTT); Bp., Pátria üzemegység, 1970–1971 fordulóján; ffikar, zg, sax trió; **A:** Kiss Sándor; **L:** OSZK (part).

M: *Kéziratos part van az OSZK-ban, amit már katalogizáltak az Ms. Mus. 8.163 raktári jelzettel.*

DOROTTYA (1. TOPONÁR, 2. HANÁCKÁ, 3. ALLA POLACCA, 4. ÉCOSSAISSE, 5. CACCIA, 6. LANGAUS, 7. STYRIAI, 8. PROMENADE, 9. KÁNTUS, 10. BORDAL); [1972]; **Sz:** Csokonai Vitéz Mihály; **L:** MR KT (part ms, szk).

M: *Datálás a kották mellett található, 1972. okt. 12-én kelt üzenet alapján. Az Écossaisse part-áján VT saját verssorai olvashatók. Nem tisztázott, hogy a tételek mind a fenti gyűjtőnév alá tartoznak-e. Ének szk egyik tételből sincs. A kéziratban egy „6. Barack” feliratú lap is van, ez valószínűleg nem tartozik ide.*

SEI CONCERTI; 1974.06.20.; **L:** MZA (zkiv), HH (zkiv), OSZK (címfelirat és datálás).

M: *Cím az OSZK-ban: „Sei concerti grossi per assieme da zingari con concertini diversi, speziali d’organisti, chitarri, zampagni e dall’alto modo che possibili tutti stromenti detti ongari. prima concezione con basso genarale”. A MZA-ban sok, sorbarendezetlen, vázlatos és töredékes anyag tartozik ide. Egyes részeket a kottakép, másokat bizonyos szavak kötnek össze. Nem biztos, hogy minden ehhez a műhöz tartozik. Van egy „Concerto grosso V.” feliratú köteg, melyen datálás is olvasható: „1974.10.03. Budapest”. Egy A/4-es, zöld, vonalazás nélküli füzetben szöveges vázlatokat is találunk a műhöz, ebben a füzetben az 1. és a 11–12. oldalon sorol fel VT tételcímeiket. A két felsorolás nem azonos, de vannak átfedések. A 11–12. oldalon az alábbi tételsort olvashatjuk: „Partium, Mezővárosok, Észak, Zríny-Dráva, Partium-kurucz, Transsylván, Kárpáti-Bukovina-Hucul, Nyugat”. A vázlatfüzetek közül a szürke, spirálos, A/4-es méretű füzetben is található egy „Concerto V.” feliratú, néhány oldalnyi zkiv. A HH-ban található kézirat is vázlatos, e mellett található VSz levele, egy „Átvételi elismervény és megállapodás” (kelt: Bp., 1975.09.19.). Ebben az áll: „A szerző feljegyzései szerint a művet 1974. június 20-án, Budapesten, ill. 1974. július 30-án, Szentendrén kezdte írni, s a Magyar Állami Népi Együttes fennállása 25. évfordulójára szánta”. A levélben megbízást adnak a mű befejezésére és hangszerelésére. Arról nincs tudomásunk, hogy erre sor került volna.*

CONCERTO IRANICO; Bp., 1974.08.04.; hg szóló, vonóskar; **L:** MZA (hg+gen.bass).

A BÉKE ARCA; é. n.; dzsessz-zk, a ZAK új orgonája.

M: Kézirata lappang. A műről a Vujicsics Együttes honlapján olvasható leírás alapján tudunk (<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

CHORAL, FUGA; é. n.; L: MZA.

M: Vázlatosan lejegyzett anyagok. A két rész valószínűleg egymástól független. A két tétel közötti kis átvezető tétel felirata nem kiolvasható.

[CIMBALOMVERSENY]; é. n.

M: Kézirata lappang. Szokolay Sándor szerint volt VT-nak egy befejezetlen cimbalomversenye: VT emlékére (2007), 102.

CONCERTO ALLA MODA – AMORF I.; é. n.; L: MZA (part, szk).

M: Valószínűleg nem teljes.

[DUÓ HEGEDŰRE ÉS KISDOBRA] op. 2; é. n.; L: MZA (part).

M: Egy 1. és egy 2. rész. Az utóbbi egy különálló, A/5-ös lapon található. A nagy kotta hátoldalán és a belső oldalakon egy hg, banjo, sax, ütők hangszerelésű mű látható, ami nem biztos, hogy ennek folytatása.

FURULYVERSENY; é. n.; L: MZA (fur-zg).

HÍVOGATÓ; é.n.; fur; A: Béres János.

M: Kézirata lappang. Csak Béres János visszaemlékezéséből tudunk róla: VT emlékére (2007), 24.

INVENCIO 3 SZÓLAMRA; é. n.; L: MZA (part).

M: Nem egyértelmű, VT milyen hangszerekre gondolt.

MENNY ÉS POKOL ELŐZENE; é. n.; ob, mand, git, ütő; L: MZA (part).

M: Az ütő szólama nincs kitöltve.

[MISÉTÉTELEK: INTROITUS, DIES IRAE, AGNUS DEI]; é. n.; L: MZA (vázlatok).

M: A kézirat csak nagyon vázlatos zenei anyagot tartalmaz.

NEZADOVOLJNI PSALAM [Elégedetlen psalmus]; é. n.; L: MZA (part).

M: Csak a mű kezdete van meg, összesen 2 oldal. Szimfonikus hangszerelésű. A lejegyzés stílusa alapján 1944–1945-ben keletkezhetett.

SALTUS – BALLO; é. n.; rézfúvósok, lant; L: MZA (szk).

SYMPHONIA; é. n.; L: MZA.

M: Nagyon vázlatos, minden bizonnyal nem is teljes kézirat.

TANGÓ; é. n.; szóló hg, akkordikon, zg, ütő; **L:** MZA (part).

M: *Egy nagyobb mű része lehet. Eredetileg a Délibáb [minden mennyiségben] kéziratában volt, de a két mű közötti kapcsolat bizonytalan.*

TWIST-BOOGIE; é. n.; ütő, nb, zg; **L:** MZA (szk).

M: *Nem biztos, hogy a zongora szk is ehhez a műhöz tartozik. Valószínűleg egy nagyobb mű része.*

VALSE; é. n.; **L:** MZA (zg).

Színpadi művek

MEDVEFŐ – pantomimdráma; Hercegszántó, [1948] júl.–aug. 16.; **Sz:** Országh György, „Thurnwald, Siewert, Le Roy, Powel Cotton, pater [sic!] Schumacher, Shebesta, Passarge, Howitt, Bachofen stb. szakmunkáinak igénybevételével”; **L:** MZA (2 db zkiv, fk).

M: *A két zkiv közül az egyik ceruzával írt, teljes mű, a másik tollal írt, tisztázott, de csak az eleje van meg. A forgatókönyv datálása: 1948.06.26.–07.08.*

HÁZASODJ, AUSZTRIA – daljáték, avagy amit akartok; [1967]; **Sz:** Hubay Miklós és Vargha Balázs (dalszövegek), (Mikszáth Kálmán *Akli Miklós* című regénye alapján); **B:** Miskolc, Miskolci Nemzeti Színház, 1967; **R:** Orosz György; **L:** MZA (ének-zg, fk).

M: *VT első lehetősége színpadi zene írására. Nem összetévesztendő az 1968-as rádiójátékkal, majd az ebből készült 1970-es filmmel, aminek zenéjét Kerekes János szerezte (R: Horváth Ádám). Információk az alábbi honlapon olvashatók: <http://dia.jadox.pim.hu/jetspeed/displayXhtml?docId=0000007500&secId=0000810323&mainContent=true&mode=html> (utolsó megnézés: 2014.04.15.).*

A NAGY BAKLÖVÉS; 1968 előtt; **Sz:** Urbán Ernesto; **B:** Bp., Kis Színpad, 1968.01.19.; **R:** Horváth Tivadar; **L:** MZA (zkiv, libr); **Kr:** 1) [„fencsik”]: „Bakok, szüzek, blöffök”. *EH* 1968.01.18., 2) Barabás Tibor cikke. *EH* 1968.01.20., 3) Gábor István: „A nagy baklövés: Új zenés komédia a Kis Színpadon”. *MN* 1968.01.27., 4) Mátrai-Betegh Béla: „A nagy baklövés – telitalálatokkal”. *Tükör* 1968.01.30., 5) Akác László cikke. *DMo* 1968.02.10., 6) Koltai Tamás cikke. *Népszabadság* 1968.03.02., 7) Létay Vera: „A konvertábilis aranyborjú”. *ÉI* 1968.03.30., 8) Vajk Vera: „A nagy baklövés”. *Népszava* 1968.04.06., 10) *Nógrád* 1968.04.26., 11) *FSzM* 1968/2.

M: *A librettóból csak részletek vannak meg.*

PIKKÓ HERTZEG ÉS JUTKA PERZSI – szomorú víg-opera; Bp., 1969.06.21.; **Sz:** Szalkay Antal; **B:** Szentendre, Szentendrei Teátrum, 1969; **R:** Békés István; **L:** MZA (2 db part, zkiv), HH/GL (part, zkiv), OSZK (szk); **Kr:** *Színház* II/9 (1969. szeptember): [15–25.].

M: *Az MZA-ban egy eredeti és egy fénymásolt part, a HH/GL-ban fénymásolt part és zkiv található. VT az első magyar opera szövegét zenésítette meg. A Színház folyóirat az interneten is elérhető: http://www.szinhaz.net/pdf/1969_09.pdf (utolsó megnézés: 2014.04.15.).*

A SZÜZESSÉG ACÉL TÜKÖRE [sic!]; Bp., 1970.12.01.; **Sz:** Békés István (Nagybányai Mátyás 16. századi, Táncz Menyhért 18. századi és ismeretlen szerzők művei alapján); **A:** Szentendrei Teátrumnak; **B:** Szentendre, Szentendrei Teátrum, 1971.07.02.; **R:** Sík Ferenc/Békés András; **L:** MZA (zkiv, szk). HH/GL (zkiv, szk); **Kr:** 1) *Színház* IV/11 (1971. november): [17–20.], 2) Digitális Irodalmi Akadémia, <http://dia.pool.pim.hu/html/muvek/SPIRO/spiro00098a/spiro00117/spiro00117.html> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

M: *A Sza szerint Sík Ferenc, VT kézírata szerint Békés András volt a rendező. A MZA-ban és a HH/GL-ban található zkiv is részben fénymásolt. A MZA-beli szk csak a „Tömlöc-quartett”-et tartalmazza. A Színház folyóirat az interneten is elérhető: http://www.szhaz.net/pdf/1971_11.pdf (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).*

NÉGYEN PIZSAMÁBAN; [1970]; **Fk:** Brand István és Kardos G. György (K. Iszajev és A. Galics vígjátéka nyomán); **B:** Bp., Fővárosi Operettszínház, 1970; **R:** Kalmár András; **L:** MZA (zkiv, szk, libr).

M: *Urungu felirat is előfordul címként. Csak a no. 18-as tételhez van szk.*

A GYERTYAÖNTŐ; [1972]; **Sz:** Giordano Bruno, Németh László (ford); **B:** Kaposvár, Csiky Gergely Színház, 1972.05.26.; **R:** Verebes István; **E:** Csiky Gergely Színház Társulata; **L:** MZA (part, szk); **Hf:** MR 1973.06.16. (1s), 1972.06.13. (fi); **Kr:** 1) *FSzM* 1972/25., 2) *SN* 1972.05.30., 3) *ZH* 1972.05.31., 4) Pályi András cikke. *MH* 1972.06.05., 5) Rajk cikke. *Népszava* 1972.06.15.

M: *Part csak két tételhez van, a kézirat valószínűleg nem teljes. Bizonyos szk-on zárójelben „Hőgye” olvasható. Ez Hőgye Zsuzsanna színésznőre utalhat.*

ÁRGÍRUS KIRÁLYFI – magyar zenei széphistória 3 felvonásban, elő- és utójátékkal; Bp., 1973.11.23.; **Sz:** Vujicsics Tihamér (Gergei Albert, Csokonai Vitéz Mihály, Vörösmarty Mihály, József Attila nyomán); **L:** MZA (zkiv, libr).

M: *Befejezetlen operaként tünteti fel a Vujicsics Együttes honlapja (<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/>, utolsó megtekintés: 2014.04.15.) és a VT emlékére (2007) kötet is.*

KARAGÖZ – XVII. századi török játék; [1973 vagy előtte]; **Sz:** Weöres Sándor (előjáték), Jánosy István (ford); **R:** Kazimir Károly; **Hf:** *Karagöz* (1973, 1993) [vhs].

M: *Kézírata lappang. Zenéjét összeállította és részben szerezte Vujicsics Tihamér és Ladányi Árpád (az alábbi honlap szerint:*

http://nektar2.oszk.hu/LVbin/LibriVision/lv_view_records.html, utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

MARCO POLO MILLIÓI; [1973]; **Sz:** Eugene O'Neill; **B:** Pécs, Pécsi Nemzeti Színház, 1973.05.25.; **E:** Pécsi Nemzeti Színház; **Hf:** MR 1974.02.08. (1s), 1973.06.18. (fi); **Kr:** 1) Lukácsy András: „Marco Polo milliói”. *MH* 1973.05.30., 2) Barta András: „Marco Polo milliói”. *MN* 1973.06.01., 3) *TN* 1973.06.02., 4) Apáti Miklós: „Marco Polo milliói”. *FSzM* 1973.06.09., 5) Futaky Hajna cikke. *Jelenkor* 1973/7–8., 6) Majoros József cikke. *Színház* 1973/10., 7) G. Bécsy Tamás cikke. *Színház* 1973/12.; **L:** MZA (part).

M: Sokféle vázlatos, töredékes anyag van együtt. Egyelőre kérdéses, mi tartozik ebből össze. A mű nagy része valószínűleg hiányzik. Egy Byron-vers részletét is tartalmazza a kézirat.

GYÁSSZENE; Bp., 1974.05.09.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat vázlatos. Valószínűleg Száraz György A nagyszerű halál című drámájához készült (a mű címlapja erre utal), ez esetben azonban csak egy nagyobb mű része van meg.

THE TEMPEST; [1975]; **Sz:** William Shakespeare; **L:** MZA.

M: A kézirat vázlatos, hiányos, egy-egy frázis, dallammotívum látható. A kotta mellett található egy levél is („1975.05.06. Pécs” datálással) a Pécsi Nemzeti Színháztól, melyből megtudjuk, hogy a színház elküldte VT-nak Shakespeare Vihar című drámáját. Valószínű tehát, hogy tőlük kapott megbízást a színpadi zene megírására. Arról nincs tudomásunk, hogy elkészült-e a mű.

BÁNK [PETÚR BÁN]; é. n.; **L:** MZA (part, libr).

M: Csak néhány tételt tartalmaz, valószínűleg a kézirat nem teljes. A Mikroszkóp Színpad számára készült. A zenei anyag kéziratán olvasható a „Bánk” megjelölés, a fk címe „Petúr bán”. A fk szerint VT is szerepel benne. Nem egyértelmű, hogy a librettó ehhez a műhöz tartozik-e.

HÚZZUK FEL A TETŐT; é. n.; **L:** MZA (zkiv, libr).

M: A zkiv töredékes, mindössze kétoldali zenei anyag van. Elképzelhető, hogy egy kabaréműsor számára készült.

KÉT ÉLETET VAGY EGYET SE [DUPLA VAGY SEMMI]; é. n.; **Sz:** Illyés Gyula; **R:** Sík Ferenc; **E:** Pécsi Nemzeti Színház Társulata; **Hf:** MR 1976.03.06. (1s), 1965.04.10. (fi); **L:** MZA (dall).

M: A kézirat valószínűleg csak töredék.

LEAR KIRÁLY; é. n.; **Sz:** William Shakespeare, Komlós János és Görgey Gábor (ford); **L:** MZA (zkiv v. dall).

M: Vázlatos, valószínűleg nem teljes kézirat. Elképzelhető, hogy paródia (VM közlése).

Bábjátékok

DANI BOGÁRORSZÁGBAN – bábjáték kicsinyeknek; [1965]; **Sz:** Pápa Relly; **B:** Bp., Állami Bábszínház, 1965; **L:** BSz (part).

M: 1983.03.19-én újra bemutatták a darabot, Gulyás László kiegészítéseivel (erről tanúskodik az OSZK hagyatéki anyagában található levél, melyben engedélyt kérnek VT zenéjének felhasználására). A MZA-ban és az OSZK-ban csak az előadást hirdető szórólap található meg. A BSz-ban a part megtalálható VT kéziratában és másolói példányban is.

A TENKES FIA – kalandos bábjáték; é. n.; **Sz:** Örsi Ferenc; **R:** Urbán Gyula; **B:** Bp., 1987.01.19.; **L:** BSz (part, szk), OSZK (szórólap).

M: Az OSZK-ban található szórólapon Gulyás László is fel van tüntetve, mint zeneszerző. Valószínűleg ő írta a kísérőzenét, Vujicsics Tenkes kapitánya zenéjét felhasználva. A BSz-ban található fénymásolt kéziratot valószínűleg GL kézírása. A GL-hagyatékban is fellelhető Tenkes-induló (lásd a Trenkes [sic!] kapitány tételt) tétel itt is megtalálható, fénymásolatban. Csak ezen az egy tételen van VT neve is feltüntetve. A part tételek közt egy tétel van, ahol szerepel a teljes Tenkes fia cím, máshol csak „Tenkes” olvasható. A szk-ákon csak GL van zeneszerzőként feltüntetve.

Átiratok

BIST DU BEI MIR; 1953.

M: Kézirata lappang. J. S. Bach művének feldolgozása. A bukaresti VIT-re készült, Béres János számára. Csak Béres János visszaemlékezéséből tudunk róla: VT emlékére (2007), 25.

CSÜRDÖNGÖLŐ; é. n.; **L:** MZA (part).

M: Weiner Leó op. 20 Divertimento 5., „Csürdöngölő” tételének átírata. Rajkó zenekarra.

MAROSSZÉKI KERENGŐ [sic!]; é. n.; **L:** MZA (part).

M: Weiner Leó op. 20 Divertimento 3., „Marosszéki keringős” tételének átírata.

RÓKATÁNC; é. n.; **L:** MZA (part).

M: Weiner Leó op. 20 Divertimento 2., „Rókatánc” tételének átírata.

Műfajilag nem behatárolható művek

BALLO ONGARO; Bp., 1970; **L:** MZA (part).

M: A part címlapján Balassi Bálint neve szerepel. A kéziratban nincs megadva szöveg, a part sem tartalmaz énekes szöveget. Nem derül ki, hogyan kapcsolódik neve a műhöz.

A HÁZ; é. n.; **L:** MZA (part, szk).

ANNA KERINGŐ; é. n.; **L:** MZA (dall).

M: A címsorban „Valse” felirat olvasható. Része lehet egy nagyobb műnek.

BALASSI; é. n.; **L:** MZA (dall+harm).

M: A kézirat mellett egy szöveges vázlat is van, ami nem VT írása. Egyelőre nem tisztázott, mű és vázlat összetartozik-e. A kéziratban megnevezett hangszerek: lant, dob.

BAŠČARŠIJA; é. n.; **L:** MZA (zg).

M: A cím a híres szarajevói kereskedő-kézműves utcára utal.

BODROGIÉK ÉS A HANGSZER-KERESKEDELEM; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat vázlatos.

EGYEDÜL AZ UTCÁN; é. n.; A fl, tr, cemb, org, ütők; **L:** MZA (part).

M: Egy nagyobb mű része lehet.

ÉTAT DE SIEGE; é. n.; **L:** MZA (dall).

FEGYVER DÖRÖG; é. n.; **L:** MZA (part).

M: Egy lapon féloldalsnyi zenei anyag. Része lehet egy nagyobb műnek.

FŐCÍMEK; é. n.; **L:** MZA (part).

M: Valószínűleg ez csak része egy nagyobb műnek.

INFORMÁCIÓK LIMERICK FORMÁBAN; é. n.; **L:** MZA (part v. zkiv).

M: Nagyon vázlatos zenei anyag.

JÁSZBERÉNY; é. n., **L:** MZA (part).

M: Nem biztos, hogy a kézirat minden része összetartozik. Valószínűleg nem teljes a kézirat.

KONTRASZT; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A TV-nek vagy rádiónak készülhetett, mivel VT perc/másodperc bejegyzéseket jelöl a kézíraton.

KURUC MIKROKANTÁTA – A SZABADSÁGHOZ – THÖKÖLY MARS – KÉTRÉSZES OPERÁK – A MUHI CSATA; é. n.; **L:** MZA (dall v. zkiv).

M: A kézirat nagyon vázlatos zenei anyagot tartalmaz. Részei lehetnek egy nagyobb műnek. Van még egy tétel, ennek címe olvashatatlan.

LES LANCIERS; é. n., fl, ob, vonósok; **L:** MZA (part).

M: A part töredékes.

PAPRIKA COCKTAIL: NYITÁNY, FESTŐISKOLA, TWIST; é. n.; **L:** MZA (zg).

PROFESSZOR – VESSZÜNK ÖSSZE – NEM ÉRDEKELSZ; é. n.; **L:** MZA (dall).

M: Része lehet egy nagyobb műnek.

ROKOKÓS; é. n.; car, cel; **L:** MZA (part).

M: Címsorban olvasható egy P. B. rövidítés, nem tudni, mire utal. Ez a rövidítés olvasható a Róma és Színház című tételeknél is.

RÓMA; é. n.; A [sax?], 2 cor, tuba, org, ütők, vibr, git, hg; **L:** MZA (part).

M: Címsorban P. B. rövidítés olvasható, nem tudni, mire utal. Ez a rövidítés olvasható a Rokokós és a Színház című tételeknél is.

SAN JUAN DE LA PE[?]; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A zkiv nagyon vázlatos.

STAPI HILKA [vagy milha?]; é. n.; fl, ob, kl, fg, I-II. hg, br, vc, nb; **L:** MZA (part).

M: Több tételből áll. A part második felében VT szöveget is megad a sorok felett. Valószínűleg tehát zenekar-kíséretes kórusműről van szó.

SVÉD STRIP-TEASE; é. n.; **L:** MZA (zkiv+harm).

SZÍNHÁZ; é. n.; 2 A [sax?], 2 T [sax?], Bar [sax?], 4 tr, 4 trb, git, zg, nb, ütők, vibr, I-II. hg; **L:** MZA (part).

M: Címsorban P. B. rövidítés olvasható, nem tudni, mire utal. Ez a rövidítés olvasható a Rokokós és Róma című tételeknél is.

TAVASZ...; é. n.; 3 git, kl, harmk, vibr, ütő, csembalett, nb; **L:** MZA (part).

M: Egy nagyobb mű része lehet. Nem tartozik a HH/GL-beli Évszakok kézírathoz.

TÓGYERKA; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: Film vagy rádiójáték zenéje lehet.

UDVAR; é. n.; **L:** MZA (zg).

M: Töredékes anyag, a mű 11–12. oldalát tartalmazza.

VILSON KILICA; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: Nagyon vázlatos zenei anyag, gyakorlatilag csak dallamot ad meg.

VÍZ ALATTI VILÁG; é. n.; **L:** MZA (part).

M: A TV-nek vagy rádiónak készülhetett, mivel VT perc/másodperc bejegyzéseket jelöl a kézíraton.

Cím nélkül

1. op. 7; 1944.10.25. 0:23; **L:** MZA (part).

M: 18 soros kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Eleje hiányzik. Két lap, négy oldalnyi zenei anyaggal. 1944.10.14. datálással valószínűleg más mű vázlatos anyaga látható a kézíraton.

2. 1947.07.02.; szóló zg; **L:** MZA (zg).

M: Ceruzával, 16 soros kottapapírra írt kézirat. Egy lap, kétoldalnyi zenei anyaggal. Eleje hiányzik.

3. 1948.01.01.; I-II. hg, br, vc, nb; **L:** MZA (part).

M: Ceruzával írt kézirat. 22 soros, fektetett, elsárgult kottapapíron, négy oldal.

4. Bp., 1951.05.02.; **L:** MZA (part).

M: 16 soros, barnás kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Ütemszámok pirossal beírva. 12 oldalas teljes mű. Zongora+dallamhangszer part-ban van leírva, a darab folyamán megad hangszerezési javaslatokat. Mellékelve három, nagyobb méretű lap, vázlatosabb anyaggal, valószínűleg nem ehhez tartoznak.

5. Bp., 1954.05.14.; **L:** MZA (part).

M: Töredékes. 22 soros kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Egy nagyobb mű 12–31. oldala. Címlap 3/4 része letépve. Pontos hangszermegjelölés hiányzik, de nagyzenekari műről van szó.

6. Egy mű 3. tétele; Bp., 1955.08.17.; fur, 2 kl in A, 2 cimb, I-II. hg, ktr, br, vc, nb; **L:** MZA (part).

M: 21 oldal, ceruzával írt kézirat, 22 soros, szélesebb kottapapíron. Zeneszerzői utasítások kék tollal, dinamika pirossal beírva.

7. Bp., 1959.10.07.; **L:** MZA (part).

M: Töredék. 24 soros kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Egy nagyobb mű vége, 15–16. oldala.

8. Bp., 1960.01.26.; cor vagy piston in B, T sax in B, zg, nb, ütő (triang, cow-bell, cinelli, gran casse, 2 tamtam, tb. picc. c.c., gong); **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapíron, kék tollal írt kézirat. Kilencoldalnyi zenei anyag.

9. é. n.; **L:** MZA (zg).

M: Kék töltőtollal írt kézirat. 14 soros kottapapíron, 3 szisztémában leírt zenei anyag, talán zg+szóló hangszer. 6 oldal, triolákkal indul 2/4-ben, de gyakran vált ütemmutatót (4/4, 3/4, 7/8, 6/8, 5/8, 7/4, 3/2). Előjegyzés nincs, de közben sok módosító jelet használ.

10. é. n.; 3 kl, 2 tr, trb, tuba, git, zg, nb, 2 ütő, hf, org, zg; **L:** MZA (part).

M: Fekete tollal írt kézirat, 32 soros kottalapon, mely hosszában is csíkozott. A külső borítón nagy, fekete kérdőjel látható. 1. tétel felirata „Jégvirágok”.

11. é. n.; ob, kl, A sax alt, 2 T sax tenor, 2 cor in F, 4 tr, 4 trb, tuba, picc, git, zg, nb, ütők (kolomp, fák, claves, bongók), tymp, vibr, celesta, I-II. hg, br, vc; **L:** MZA (part).

M: *Fekete tollal írt partitúra, fektetett, 19 soros kottapapíron, amelyen a sorok gyárilag be vannak osztva partitúra-szerűen. Ilyen címek fordulnak elő: Sportuszoda, Striptease, Reklám (Camea rúzs). A nagy kék jelzés című film mellett volt, de a lejegyzés külalakja nagyon eltér, így bizonytalan, van-e kapcsolat a két mű között.*

12. é. n.; fl, picc, ob, kl in B, fg, 2 tr in B, trb, fg, ktr fg, cor in F, cimb, zg, I-II. hg, br, vc, nb, 2 ütő (car, gong, csinn, bongó, timp, üllő, xyl), org, harmonium, szint+zaj; **L:** MZA (part).

M: *28 soros kottapapírra írt kézirat, kék tollal. Lap alján feketével számozás a 38. oldalig, utána számozás nélkül jön a VI. tétel. Részcímek: Elejezene, Főcím, Werbung, Áhítatos, Szerelmi duett.*

13. é. n.; 2 tr in B, euf, fadob, bongó, triang, csinn, gong, xyl, cemb; **L:** MZA (part).

M: *24 soros kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Három lapon öt oldalnyi zenei anyag.*

14. é. n.; 2 fl, ob, 2 kl in A, 2 prim, bassprim, git; **L:** MZA (part).

M: *20 soros kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Négy lapon nyolc oldalnyi zenei anyag. A kotta utolsó oldalán feljegyzés (eredetileg szerbül): „Beba, kérlek, amint felkelsz, ébressz fel!” VM közlése szerint ez alapján Belgrádban, a rokonoknál írhatta (1956–1957k.).*

15. é. n.; **L:** MZA (part).

M: *22 soros, szélesebb kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Eleje, vége hiányzik, így a pontos hangszermegjelölést sem ismerjük, de nagyzenekari darabról van szó. 29 lap, 3 egységben.*

16. é. n.; kl in Es, kl in B, A sax in Es, tr in B, fűrész, git, org, zg, nb, ütő (guiro, bongó, xyl, vibr, claves, timp); **L:** MZA (part).

M: *Hét tétel, római számokkal jelezve. Fekete tollal írt kézirat, 28 soros kottapapíron.*

17. é. n.; ob, kl in B, tr in B, cor in F, git, zg, hg, br, vc, nb, 2 ütő (csin, gong, tamtam, vibr, csörgő, kisdob, xyl); **L:** MZA (part).

M: *Fekete tollal írt kézirat. 24 és 32 soros kottapapírokon. Hat tétel, arab számokkal jelölve. A második tétel elején „con önsajnálát”, a hatodik tétel elején „Digitalizálás” feliratok olvashatók.*

18. é. n.; I/269. I-II. hg, br, vc, nb, kl in Es, kl in B; **L:** MZA (part).

M: *Kék töltőtollal írt kézirat, piros ceruzás kiemelésekkel. 22 soros kottapapíron. Első oldalon más, áthúzott anyag, a többi három oldal összetartozik. A második oldalon „alla Zakopana”, negyedik oldal közepén „cornamusa” felirat olvasható.*

19. é. n.; kórus, szóló, zk; **L:** MZA (part).

M: Kék tollal írt kézirat. 24 soros kottapapíron, négy oldalból csak egy oldalon van írás. A zk konkrét hangszereit nem határozza meg. A kézirat mellett szövegek is vannak, „Svatovi” felirattal. (Svatovi = Lakodalom).

20. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: Kék töltőtollal írt kézirat. 24 soros kottapapíron. Első oldalon „Ínvirtitã” és „Hora Mare – In hoc signo” címek olvashatók. Vázlatos lejegyzések. A 6. oldalon piros tollal rajzolt térkép van. (Hora Mare egy falu Romániában, illetve Hora Mare = Nagy tánc románul).

21. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kéziratban előforduló tételcímek: Bevezető, Verekedő baba, Citeraszó, Danibá és a malac, Danibá feláll, Zsák, Medve, Részeg tánc, Üveges tánc, Verbunk, Legvége, Artista betét. 16 soros kottapapíron. 10 oldalig számozva, utána még öt lap következik. Az utolsón csak szöveges vázlat található. Elképzelhető, hogy tánckoreográfiához készült.

22. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 18 soros kottapapíron, fekete tollal írt kézirat. Hangszerelés és más utasítások zöld tollal beírva. Nyolc számozott oldal. A második oldalon lent „Rádió”, a hatodik oldalon lent „3 bábu”, a hetedik oldalon lent „Könyvek”, a nyolcadik oldalon lent „7 fiú” felirat olvasható.

23. é. n.; zg, hg, git, nb, mand; **L:** MZA (szk).

M: 18 soros, barnás kottapapíron, kék töltőtollal írt kézirat. Mindegyik szk egy lap.

24. é. n.; kl, ütő, zg; **E:** Deseö Attila, Zempléni László, Varasdy Emmi; **L:** MZA (part).

M: 22 soros kottapapíron fekete tollal írt kézirat. Hat rövid tétel, arab számokkal jelezve. Elképzelhető, hogy művészbarátoknak írt kamaraműről van szó.

25. é. n.; **L:** MZA (zg).

M: 18 soros kottapapírra, kék tollal írt kézirat. Egy lap, egy oldalnyi zenei anyaggal. Arab számmal jelölt 38. sorszámú tétel. Két szólam látható violinkulcsban, nem egyértelmű, VT milyen hangszerekre szánta.

26. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 16 soros barnás kottapapíron, kék töltőtollal írt kézirat. Ceruzával néhol beírva a hangszerelés. Öt tétel, az első tétel „Hallgató”, a második és negyedik „Csárdás”. A Délibáb [minden mennyiségben] kézírata mellett volt eredetileg, de a két mű közötti kapcsolat bizonytalan.

27. é. n.; fur, 2 kl in B, 2 cimb, 2 tr in B, euf, réztányér, tamb. mil., grand casse, prim, terc, ktr, br, vc, nb; **L:** MZA (part).

M: 22 soros kottapapíron ceruzával írt, tisztázott kézirat. Nyolc számozott oldalnyi anyag. A Magyar nyitány kézírata mellett volt, de valószínűleg nem tartozik ahhoz.

28. é. n.; xyl, org, A sax in Es, T sax in B, tr, trb, zg, git, batteria, cor, fl, nb, ffi hang, női hang **L:** MZA (part, szk).

M: 10 soros kottapapíron, kék töltőtollal írt szólamkották, csak az ének szólamoké A/5-ös méretű. A partitúrák 24 soros kottapapíron, fekete tollal írva. Egyberagasztva az 1-2-5. és 3-4. tételek. A part a szk hatodik tételét nem tartalmazza.

29. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 18 soros kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Két lapon három oldal + egy sornyi zenei anyag. Hangszermegjelölés hiányzik.

30. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapíron, sötétkék tollal írt kézirat. Részcímek: „Főcím” (xyl, zg, nb), „Tükör” (fur, cel, ütő, nb), „Végezene”. Valószínűleg egy nagyobb mű részei.

31. é. n.; I-II-II. hg, br, vc; **L:** MZA (szk).

M: 14, 16, illetve 18 soros kottapapírokon szólamkották, régies írásban, speciális íróeszközzel írva. Nem biztos, hogy VT művéhez készült szólamkották.

32. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 24 soros kottapapíron, kék tollal írt kézirat. Két lapon fél oldalnyi zenei anyag. Feliratok: „Alapos”, „Nagydűvő (Himfy strófa)”, „A vége”. A kottalap belső és hátulsó oldalán VT saját verse, epitáfiuma olvasható. Elképzelhető, hogy egy nagyobb mű része.

33. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 28 soros kottapapírra, kék tollal írt kézirat. Négy lap, mindegyiknek csak az egyik oldalán van zenei anyag. Vázlatos zkiv. Török nyelvű (?) feliratok.

34. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 16 soros kottapapírra írt kézirat. Egy lap, melyet egy spirálos füzetből téptek ki. Az egy oldalas part három szisztémát tartalmaz. Zongora és valamilyen dallamhangszer adhatja elő. A zg szólama ceruzával van írva, a dallam szólamát fekete tollal átírták. Allegretto tempójelzés, 7/8-os ütemmutató látható.

35. é. n.; **L:** MZA (karpart).

M: 24 soros, fekvő kottapapírra, kék tollal írt kézirat. Négy kottalap van egyben, amelyeken sok ceruzás, egyéb vázlat, lejegyzés található. A karpart ebből egy három és fél soros mű. Négy szólamú, S, A, T, B. Népi vagy liturgikus dallam feldolgozása.

36. é. n.; **L:** MZA (part).

M: A kottapapír teteje levágva, így 18 soros. Kék tollal írt kézirat. Egy lap, egy oldalon két kis tétel. 6/8 az ütemmutató, előjegyzés egy bé és egy kereszt egyszerre. A partitúra három szisztémát tartalmaz, egy violin-, és kettő basszuskulcsban.

37. é. n.; **L:** MZA (karpart).

M: 14 soros kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Egy lap, egyik oldalán a jegyzett mű három sorban leírva. Másik oldalán „Székely verbunk” feliratú dallam látható.

38. é. n.; **L:** MZA (zg).

M: 12 soros kottapapíron, kék tollal írt kézirat. Két lap, három oldalán van zenei anyag. A kottakép hasonlósága alapján A változatok egy találkozási címlapjának belső oldalán található műtöredékhez kapcsolódhat. A töredék egy 9/8-os ütemét kivéve zeneileg kevésbé hasonló a két kézirat.

39. é. n.; **L:** MZA.

M: 18 soros kottapapíron kék tollal írt kézirat. Egy lap, rajta egy öt soros korálharmonizáció-jellegű anyag látható. Alatta három sorban más, ceruzás lejegyzés.

40. é. n.; **L:** MZA.

M: 16 soros kottapapíron ceruzával írt kézirat. Korálharmonizációk, valószínűleg tanulmányi feladatként komponálva. Mellékelve két kisebb papíron két további harmonizáció.

41. é. n.; **L:** MZA (dall+harm).

M: 12 soros, barnás kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Két lap, mind a négy oldalán van zenei anyag. Három sorban egy zongoramű részlete, utána pedig dallamok következnek, alattuk betűkottás harmónia-beírásokkal. A dallamoknak angol címeik vannak: Freneesy, Shoo fly pie, Sweet and lovely, Navajo trail.

42. é. n.; **L:** MZA (zg).

M: Fekete tollal, 22 soros kottapapírra írt kézirat. Egy lap, annak egyik oldalán négyesornyi zenei anyag.

43. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Tíz lap, 18 oldalnyi zenei anyaggal. Kottaképileg hasonlít az Alföldi képekhez, melynek az MZA-ban csak a harmadik tétele van meg. De összevetve a HH-ban található kéziratokkal, ez mégsem annak második vagy harmadik tétele.

44. é. n.; 2 A szax in Es, T sax in B, Bar sax in Es, piston in B, trb, zg, ütök, nb; **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapíron, ceruzával írt, hat oldalnyi zenei anyag. Része lehet egy nagyobb műnek. Első oldalon „1b Főcím” olvasható.

45. é. n.; fl, ob, kl, cor, fg, tenor I-II., basszus (nem énekes szólamok); **L:** MZA (szk).

M: Egy olyan nagyobb kottapapírban vannak a szk-ák, aminek belső oldalán Váci Mihály Te bolond című verse olvasható, valamint egy kétsoros zenei anyag egy három szólamú nőikar számára. Valószínűleg a szólamkottáknak ehhez nincs köze.

46. é. n.; **L:** MZA (part).

M: Három lap 24 soros kottapapíron, négyoldalnyi ceruzával írt kézirat. Egyelőre nem tisztázott, melyik műhöz tartozhat. Első oldalon „Főcím” felirat olvasható.

47. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: A kézirat eleje hiányzik. Vannak különböző részfeliratok: Verekedés, Siralomház, Könyörgés, Gyors. Egy különálló lap is van benne, ami nem biztos, hogy ehhez tartozik.

48. é. n., **L:** MZA (dall).

M: Egyszólamú lejegyzések, ilyen címekkel „Részeg vagyok, Hallod-e Rozika”, „Egy csók”, „Teve”, „Petrov”, „Lári-fári”, „Csákány”. Szöveges tételleírást is tartalmaz, de a mű azonosításához egyelőre nem jelent segítséget.

49. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapíron fekete tollal írt kézirat. Első oldalán zöld tollal láthatók a hangszerek felsorolva. Tíz oldalnyi zenei anyag, nincs mindenhol kidolgozva. Része lehet egy nagyobb műnek.

50. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 22 soros kottapapíron, fekete tollal írt kézirat. Hat lapon négy és fél oldalnyi zenei anyag. Római számmal jelölt, VI. tétel. Egy nagyobb mű része lehet. Nem tudni az „IGV” felirat a címsorban mire utalhat.

51. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 28 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat, piros-kék-zöld-rózsaszín tollal, ill. filccel tett kiegészítések. Római számmal jelölt II., III., XIX. tételek. Nagyzenekari mű, melyben énekesek is szerepelnek. „Kati, Gabi, György, Éva, Gábor, Béla” nevek fordulnak elő benne. Ehhez mellékeltem a szereplőnevek alapján: 1) egy 32 soros kottapapírra, fekete tollal írt kéziratot. Római számmal jelölt XXI. tétel, szövegkezdet: „Már azt hitted...” Ehhez tartozik egy ének szólamkotta (No. 3), és egy tisztázott zongorakivonat is, 2) egy 28 soros kottapapírra, fekete és kék tollal írt kéziratot, melyhez egy ének szólamkotta is tartozik, no. 14-es jelöléssel. Szövegkezdet: „Furcsa, furcsa...” Ide tartozhat még a Könnyedén című dal is, mely eredetileg együtt volt a két, a kézírathoz utólag mellékel tétellel.

52. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 28 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat. Három lapon hat oldalnyi zenei anyag. Címsorban: „Bevezető, Vivace, Nyitó+záró panel” feliratok láthatók. Ének („Canto”) szólam is szerepel a partitúrában.

53. é. n.; fur; **L:** MZA (szk).

M: Egy A/5-ös lapon 1 oldalnyi furulya szólamkotta. Felirata: „Végezene”.

54. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat. Arab számmal jelölt 5. és 7. tételek. A címlapon piros betűkkel „Használai [sic!] utasítás!!” olvasható. A TV-nek vagy rádióknak készülhetett, mivel VT perc/másodperc bejegyzéseket jelöl a kézíraton.

55. é. n.; I-II. hg; **L:** MZA (szk).

M: Kék töltőtollal, 18 soros kottapapírra írt kézirat. „Violino primo” és „Violino secondo” szólamkotta. Elképzelhető, hogy hiányoznak még szk-ák.

56. é. n.; fúvósötös (fl, ob, kl, cor, fg); **L:** MZA (part).

M: 32 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat. A part néhol csak egy szólamot tartalmaz. Római számmal jelölt I. és III. tétel. Elképzelhető, hogy a harmadik oldalon a II. tétel van, csak hiányzik a számozás. Három lapon három és fél oldalnyi zenei anyag.

57. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 32 soros kottapapíron, fekete tollal írt kézirat. Három egész, egy félbevágott lap, ezek közül egyiken van csak mindkét oldalon zenei anyag. Előforduló részcímek: „Nippon”, „Antarktisz”, „Afrique noire”. Nem teljesen kidolgozott minden rész. Egy nagyobb mű részei lehetnek.

58. é. n.; **L:** MZA (szk).

M: Fekete, egy esetben kék filccel írt szk-ák. Egyelőre nem azonosítottak. Tételcímek: „Főcím, No. 9, 11, 15, Végezene”. Az egyes tételekhez egy-egy hangszer szk-ája áll rendelkezésre.

59. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 28 soros kottapapírra, kék tollal írt kézirat. „No. 7” jelöléssel, két lapon négy oldalnyi vázlatos zenei anyag. Hangszermegjelölés hiányzik, de nagyzenekari műről van szó, orgonával, carillonnal. Része lehet egy nagyobb műnek.

60. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 22 soros kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Négy lapon öt oldalnyi zenei anyag. Három szólamú partitúra, hangszerek nincsenek megadva.

61. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 22 soros, szélesebb kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Töredék, egy nagyobb mű 11–22. oldala. Pontos hangszermegjelölés így hiányzik, de nagyzenekari műről van szó.

62. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 22 soros, szélesebb kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Piros-kék-zöld kiegészítések. Töredék, egy nagyobb mű 75–84. oldala. Pontos hangszermegjelölés így hiányzik, de nagyzenekari műről van szó.

63. é. n., fl, ob, kl in B, fg, tamb, hg, br, vc, ének; **L:** MZA (part).

M: 18 soros kottapapírra írt kézirat. Két lapon négy oldalnyi zenei anyag. Két „Andantino” feliratú tétel. Az első kék tollal, a második ceruzával írt. Az első tétel zskiv-át lásd a 69. cím nélküli tételnél.

64. é. n.; **L:** MZA (zg).

M: 10 soros, A/5-ös nagyságú kottapapírra, ceruzával írt kézirat. A mű vége egy A/5-ös méretű, de fekvő, hatsoros kottapapíron, szintén ceruzával írva. Összesen öt lapon tíz oldalnyi zenei anyag. Római számmal ellátott III. és I. tétel.

65. é. n.; T sax in B, tr in B, org, zg, git, vibr, ütő, nb; **L:** MZA (part).

M: 24 soros, megsárgult kottapapíron fekete tollal írt kézirat. Négy lapon hat oldal + négy ütemnyi zenei anyag. Arab számmal jelölt 6. tétel. Egy nagyobb mű része lehet.

66. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 24 soros kottapapírra, kék töltőtollal írt kézirat. Két lap, négy oldalnyi zenei anyag. Népdal- és népi táncdallam-feldolgozások. Egy helyen a szöveg is megadva: „Én vagyok a kisangyalom kocsisa...”

67. é. n.; kl, tr, trb, git, zg, nb, ütők, T sax, banjo, melodika, ének; **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapíron fekete tollal írt kézirat. Arab számmal jelölt 2., 3., 5., 7c tételek.

68. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 18 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat. Három egész és egy félbetépett lap, hat és fél-oldalnyi zenei anyaggal. A zkiv csak töredékes. Színpadi mű része lehet. Szereplőnevek: Igazgató, Fehér bohóc.

69. é. n., **L:** MZA (zg).

M: 12 soros A/4-esnél kisebb kottapapírra, kék töltőtollal írt kézirat. Kis etűdszerű tételek. „Andantino” és „Andante” tempójelzés fordul elő. Az első 9 ütem zenei anyaga meghangszerelve a 63. cím nélküli tételnél.

70. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 32 soros kottapapíron fekete tollal írt kézirat, melyben a szöveg kékkel van beírva. Arab számmal jelölt 3. tétel. A szöveg alapján makedón dalok lehetnek (VM közlése). Speciális népi hangszereket is tartalmaz (például: darbukka).

71. é. n.; fl; **L:** MZA (szk).

M: A/5-ös fekvő, hat soros kottapapíron, kék tollal írt kézirat. Két lapon két és fél oldalnyi zenei anyag. Két is példányban megvan.

72. é. n.; I-II hg, vc, kukunesty; **L:** MZA (szk).

M: A nagy része 14 soros kottapapírra, kék tollal írt kézirat. Római számmal jelölt tíz kis tétel. Bizonyos zenei anyagok kis, a/5-ös kottán, vagy fekete tollal írva – ezek nem biztos, hogy ide tartoznak.

73. é. n.; **L:** MZA (zg).

M: 10 soros, A/5-ös kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Római számmal jelölt III. tétel, és IV. tétel főtéma. Két lap, négyoldalnyi zenei anyaggal. A belső oldalon egy különálló kis mű is szerepel, lásd: [Hiszekegy].

74. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 28 soros kottapapírra, kék és fekete tollal írt kézirat. Öt lap, csak egynek van mindkét oldalán zenei anyag. Arab számmal jelölt 3., 4., 6. tételek. Görög feliratok. A fekete tollal írt oldal nem biztos, hogy ide tartozik.

75. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 22 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat. 2–49-ig arab számmal jelölt, különféle hangszer-összeállítású tételek, de a számozás nem folyamatos.

76. é. n.; T sax in B, zg, cor; **L:** MZA (szk).

M: 12 soros kottapapírra, kék tollal írt kézirat. A zg két oldal, a sax és a cor egy-egy oldal.

77. é. n.; gir, zg, nb, ütők; **L:** MZA (part).

M: 20 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat. Kiegészítések lila filccel. „No. 8”-as tétel. Két lap, ezen egy oldal + négy ütemnyi zenei anyag.

78. é. n.; ének, fl, org, git, nb, 2 ütő; **L:** MZA (part).

M: 24 soros kottapapíron fekete tollal írt kézirat. Piros-zöld-kék színnel kiegészítések. Benne egy fk részlete, melyen Nicolás Guillén Bölcsődal című verse is szerepel. Két lap, három oldal + 4 ütemnyi zenei anyag. Arab számmal jelölt 4. tétel.

79. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: 32 soros kottapapíron fekete tollal írt kézirat. Néhány kiegészítés kék tollal. Vázlatos zenei anyag. Négy lap, mindegyiknek csak egyikoldalán van kotta. Két lap címsorában olvasható feliratok: „Vihar”, illetve „Bunyózene”.

80. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 22 soros, fekvő kottapapíron, ceruzával írt kézirat. Két lapon négy oldalnyi zenei anyag. Népzenei feldolgozások, vázlatok.

81. é. n.; ének-cemb; **L:** MZA (ének-cemb).

M: Fekete tollal írt kézirat, fektetett, 19 soros kottapapíron, melyen a sorok már eleve be vannak osztva partitúraszerűen. Két lap, de csak egy oldal + kétsornyi zenei anyag. Nagyon vázlatos, szinte csak a dallam adott.

82. é. n.; **L:** MZA (szk).

M: 18 soros kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Egy lapon másfél oldalnyi zenei anyag. Öt tétel, római számmal jelölve. Tempójelzések: Rubato, Allegretto, Allegretto, Moderato, Andante rubato, Allegretto. Minden egyes kis tétel basszuskulcsban van, ezért elképzelhető, hogy szk-árol van szó.

83. é. n.; **L:** MZA.

M: Fekete tollal zsírpapírokra írt vázlat. Kék A/5-ös méretű mappában összehajtva. Nem ötvonalas kottarendszerben való lejegyzés, hanem „idővonalon” jelzi VT a zenei eseményeket.

84. é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: Négy „támlapon” ceruzával írt kézirat. A lapok másik oldalán mások gyűjtései/művei találhatóak.

85. é. n.; **L:** MZA (part).

M: 18 soros, megsárgult kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Négy oldal, illetve mellékelve egy A/5-ös, fektetett kottalap is, ami nem biztos, hogy hozzá tartozik. A zenei anyaga háromsoros partitúrában leírva, zg+ének vagy szólóhangszer lehet. Nincs teljesen kidolgozva.

86. é. n.; kl in B, cimb, I-II. hg, br, vc, nb; **L:** HH/GL (part).

M: 22 soros kottapapírra, fekete tollal írt kézirat. Narancssárga, zöld, rózsaszín, barna, lila, piros filccel kiegészítések. Hat lap, kilencoldalnyi zenei anyaggal.

87. é. n.; fur, cimb in F, cit, koboz, vc, 3 kl in B, 2 tr, euf, dob, I-II. hg, ktr, br, vc, nb; **L:** HH/GL (part).

M: 22 soros kottapapírra, ceruzával írt kézirat. Hiányos, oldalszámok következetlenül. Hat lap, az egyik lap fele levágva. Minden oldalán van zenei anyag.

88. é. n.; fur; **L**: ismeretlen.

M: A BÁ ZA 2014.04.24-ére hirdetett aukciós listájából tudunk a műről. A kézirat leírása szerint négy kottalap, amin „Részben feliratok nélküli furulyaszólamok” található. A kézirat árverés utáni új tulajdonosáról, így a kották lelőhelyéről az antikvárium nem adhat tájékoztatást.

A hagyaték alapján dokumentálható művek, zenei anyag nélkül

BIZÁNC; [1965]; **R**: Banovich Tamás; **Ff**: 1965; **L**: MZA (címlap).

MINDEN KEZDET NEHÉZ; [1966]; **Fk**: Nádasy László, Tabi László, Komlós János, Kellér Dezső; **B**: Bp., Szikra, 1966.05.19.; **R**: Révész György; **Ff**: 1966.

M: A filmzene megírását az MZA-ban található saját önéletrajzi leírásai dokumentálják. Megtalálható emellett az MNF adatbázisában is:

<http://www.filmobserver.hu/filmintezet/search.php?id=80000645> (utolsó megtekintés: 2014.04.15.).

AMERIKA; [1967]; **L**: MZA (szöveges vázlat).

M: Egy lila, A/4-es, franciakockás füzetben. A Magyar Filmlexikon (Veress, 2005) szerint van VT-től ilyen című filmzene, 1967-ből.

KÖSZVÉNY ÁRIA; [1967]; **Sz**: [Uzeir?] Gadzsibekov; **L**: MZA (felkérő levél).

M: Egy 1967.11.01. Budapest datálású levélben kéri fel az Állami Építőipari Vállalat VT-t, hogy lépjen fel ezzel a művével is egy decemberi rendezvényükön. A mű létezését más dokumentum nem igazolja.

KUTYATÁR; [1967]; **Sz**: Weöres Sándor; **L**: MZA (felkérő levél).

M: Egy 1967.11.01. Budapest datálású levélben kéri fel az Állami Építőipari Vállalat Vujicsics Tihamért, hogy lépjen fel ezzel a művével is egy decemberi rendezvényükön. A mű létezését más dokumentum nem igazolja.

VERSENYT A SZELEKKEL – színjáték 2 részben, Janus Pannonius dicsőségéről, bukásáról, haláláról és halhatatlanságáról; [1972]; **Sz**: Hegedűs Géza; **R**: Bozóky István; **L**: MZA (szórólap, szereposztás).

[HŰTŐGÉPGYÁR-REKLÁM]; 1973; **L**: MZA (megbízás).

M: 1973.01.10. datálású az a levél, amelyben megbízzák VT-t 3 perces reklámzene írásával a Hűtőgépgyár részére. Nem tudjuk, mi valósult meg belőle.

MEDITERRÁN UTAZÁS; 1974.05.01.; **L**: MZA (címlap).

ÁLOMVÁROS; é. n.; **L**: MZA (szöveges vázlat).

M: Egy narancssárga, A/4-es, keménykötésű füzetben található. A füzetbe 1970 utáni jegyzetek lehetnek, mivel VT jegyzi benne a Csak egy telefon című filmzenéjét is, ami 1970-ben készült.

AZ ALBÁN KECSKETENYÉSZTŐ INDULÓJA; é. n.; **Sz:** Kiss Károly; **L:** MZA (vers).

CONCERTO „ILLYRICO”, III.; é. n.; zg-zk; **L:** MZA (címlap).

M: Talán ez lehet a befejezetlen zongoraműveként emlegetett kompozíció 3. tétéle.

DEVA; é. n.; **L:** MZA.

M: A mű különböző egységeinek témáit adja meg. A „Szirmay+cimbalom” felirat előadóra utalhat.

GÖRÖG ISTENEK – bemondói szövegek; é. n.; **L:** MZA (szöveges vázlat).

GYIMESI VADVIRÁG; é. n.; **Sz:** Géczy István; **L:** MZA.

M: Ötsornyi dallam van belőle. A cím Géczy István 1897-es népszínművére utalhat. Elképzelhető, hogy VT tervezett zenét írni a darabhoz.

KALIMANTÁN; é. n.; **R:** Kollányi Ágoston.

M: Csak egy utalás található rá az MZA „Személyes írások/Önéletrajzi írások” közti A5-ös kék füzetben. Az interneten nem találni nyomát ilyen című filmnek.

SOKAC LÁNYTÁNC; é. n.; női kar, és S, Ms, A szóló; **L:** MZA (szöveg).

M: A szövegen kívül egy, a HH-ban található kézírathoz fűzött könyvtárosi feljegyzés is utal rá. A HH leltárosa sajátkezű feljegyzésében úgy említi, mint Létay Dezső koreográfijához készített tánczene. Lásd még: Pesme zavičajne című mű.

DJURDJEVDANSKI TROPAR [Szent György napi tropárium] [2]; é. n.; **L:** OSZK (címlap).

M: A címlap eredetije és fénymásolata is megtalálható az OSZK hagyatéki anyagában. A címlapon csak VT feljegyzése olvasható (eredetileg szerbül), konkrét címet nem közöl: „Én, Vujicsics Tihamér, elkötelezettségem jeléül ezt a tropárt ajánlom atyámnak, a sárkányölő Szent György, a mi védszentünk, példaképünk és őrzőnk nevében, hogy ne feledjük az egykori, jelenlegi és eljövendő sárkányok elleni harcot, hetvenedik születésnapjára mindörökké”. Az ünnepi tropárium-dallam egy újabb feldolgozásáról lehet szó. Lásd még a Djurdjevdanski tropar [1] tételt.

TERAM ...; é. n.; **L:** MZA (zkiv).

M: Egy oldalnyi zenei anyag van meg, a folytatás hiányzik.

VIADAL ÉS GYŐZELEM; é. n.; **Ko:** Manninger György; **L:** MZA (címlap).

ZIDANJE SKADRA [Skadar építése]; é. n.; **L:** MZA.

M: VT a mű különböző egységeinek témáit adja meg.

Vázlatfüzetek

1. Szürke, A/4-es spirálos füzet. Elölről és hátulról is elkezdve, egyik felében a népzenei vázlatok, liturgikus tételek (húsvéthoz), lejegyzések, másik oldalán saját műveinek vázlatai, például: *Concerto V.* található. A külső fedőlapon olvasható szöveges vázlat a *Helység kalapácsához* készült.
2. Narancssárga, A/5-ös füzet. Filmzenék tételeinek leírása, például: *Bors*. Egy-egy frázisnyi zenei feljegyzést is tartalmaz.
3. Narancssárga, nagyméretű, spirálos „Hangjegyalbum”. Rövid etűdök, harmonizációk, görög feliratú tételek, közepén egy *Kyrie* tétel is, végén népdalok.

Bibliográfia

- Ábel Péter et al. (szerk.): *Új Filmlexikon*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1971–73.
- Bíró László: *A szerbkérdés a magyar országgyűlésben, 1690–1918*. Recenzió Dejan Mikavica könyvéről. Közzétéve: 2013. április.
<http://www.tti.hu/szemlemenu/771-a-szerb-kerdes-magyar-orzaggyulesben>
 (utolsó megtekintés: 2014.04.15.)
- Breuer János: *Negyven év magyar zenekultúrája*. Budapest: Zeneműkiadó, 1985.
- Dékity Márk: „80 éve született Vujicsics Tihamér”. *Barátság* XVI/2 (2009. április): 6009–6010.
- Eperjessy Ernő: „In memoriam Vujicsics Tihamér (1929–1975)”. In: Rusz Boriszláv (szerk.): *Magyarországi szerbek néprajza 2*. Budapest: Magyar Néprajzi Társaság – Szerb Országos Önkormányzat – Szerb Fővárosi Önkormányzat, 1999. 164–166.
- Eredics Gábor: „Vujicsics Tihamér zenei hagyatéka”. In: Rusz Boriszláv (szerk.): *Magyarországi szerbek néprajza 2*. Budapest: Magyar Néprajzi Társaság – Szerb Országos Önkormányzat – Szerb Fővárosi Önkormányzat, 1999. 170–172.
- Fodor András: „Forgóajtó. Vujicsics Tihamér emlékezete”. *Film Színház Muzsika* XXI/34 (1977. augusztus 20.): 15.
- Földes Imre: *Harmincasok. Beszélgetések magyar zeneszerzőkkel*. Budapest: Zeneműkiadó, 1969.
- Gracza Lajos (szerk.): *„Nem biccentek igent a pusztulásnak”. Vujicsics Tihamér emlékére*. Budapest: Balassi Kiadó, 2007.
- Dr. Jakabné Zórándi Mária: *A „Magyar Iskola”*. Doktori disszertáció. Budapest: Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2009.
<http://www.filmacademy.hu/uploads/dokumentumtar/zorandimdolgozat.pdf>
 (utolsó megtekintés: 2014.04.15.)
- Janka László: *Vujicsics Tihamér zeneszerző, népzenekutató születése 80. évfordulójára*. Pomáz: Testvérműzsák Alapítvány, 2009.

- Kapitánffy István (szerk.): *Az Országos Magyar Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola évkönyve az 1948/49.-i tanévről*. Budapest: Országos Magyar Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, 1949.
- Kiss Mária: „Vujicsics Tihamér: Muzičke tradicije južnih Slovena u Madarskoj [A magyarországi délszlávok zenei hagyományai]”. *Ethnographia*, XC/2 (1979): 286–287.
- Króó György: *A magyar zeneszerzés 30 éve*. Budapest: Zeneműkiadó, 1975.
- Maácz László: „Találkozások a tánccal”. In: dr. Kaposi Edit (szerk.): *Táncművészeti dokumentumok*. Budapest: Magyar Táncművészek Szövetsége, 1983. 220–221.
- és Várady Gyula: „13 táncminiatűr: Az Állami Népi Együttes új kamaraműsora”. *Táncművészeti Értesítő* 1964/1: 15–38.
- Pálfi Csaba: „Tizenhárom új tánc egy műsorban. Gondolatok az Állami Népi Együttes kamaraműsoráról”. *Táncművészeti Értesítő* 1964/1: 39–51.
- Petrovics Emil: *Önarckép: álarc nélkül. I. 1930–1966*. Budapest: Elektra, 2006.
- Popovics György: *Területi, települési esettanulmányok. VII. Szerb kisebbségi önkormányzat Pomázon*.
http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/altalanos/kisebbségi_onkormanyzatok_magyarorszagon/pages/023_szerb_kisebbségi_onkormanyzat.htm (utolsó megtekintés: 2014.04.15.)
- Solymosi Tari Emőke: „A Nemzeti Zenede története (1919–1949)”. In: Tari Lujza és Sz. Farkas Márta (szerk.): *A Nemzeti Zenede*. Budapest: Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Budapesti Tanárképző Intézete, 2005. 177–257.
- Tallián Tibor: *Musik in Ungarn. Zeiten, Schicksale, Werke*. Budapest: Frankfurt '99 Kht., 1999.
- Vargyas Lajos: „Vujicsics Tihamér búcsúztatása”. In: *Keleti hagyomány – nyugati kultúra*. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1984. 415–417.
- Varsányi Lászlóné (szerk.): *Fejezetek a Pest megyei állami zeneoktatás 35 éves történetéből*. Budapest: Pest Megyei Tanács Művelődési Osztálya, 1986.
- Veress József (szerk.): *Magyar Filmlexikon*. Budapest: Nemzeti Filmarchívum, 2005.
- Vujicsics Sztoján: *Szerbek Pest-Budán (= A mi Budapestünk)*. Budapest: Városháza, 1997.

—————: „Eredetem töredékekben”. *Napút* I/3 (1999. április). O. n.

Vujicsics Tihamér: *Muzičke tradicije južnih Slovena u Madarskoj*. Budapest: Tankönyvkiadó, 1978.

—————: *Naše pesme*. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Diszkográfia

CD-k, lemezek:

Muzsikáló tájak, Hungaroton, [1976], SLPX 18020.

Dalok és zenés paródiák, Qualiton, [1977], LPX 16597.

Magyar táncok. Magyar Állami Népi Együttes Zenekara, Hungaroton, 197?, LPX 18016.

Magyar Állami Népi Együttes Vujicsics Tihamér Feldolgozásai, Hungaroton, 1980, SLPX 18049.

A Selection of the Hungarian State Folk Ensemble's repertoire, Gala I., 1989.

Treasures of Hungarian Folk Music No . Furulyaszó, Lamarti, 1996, LCD 1010.

Az utolsó garabonciás: in memoriam Vujicsics Tihamér, Hungaroton. 2005. HCD 18279.
Chorus and Orchestra of the Hungarian State Folk Ensemble, Qualiton, é. n., LPX 1073.

Videókazetták, DVD-k:

Karagöz. XVII. századi török játék, M. Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány, MTV, 1973, 1993 (vhs).

Holtág, M. Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány, MTV, 1993 (vhs).

Világifjúsági és Diáktalálkozó Moszkva XII., M. Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány, MTV, 1993 (vhs).

A Tenkes kapitánya, Hálóker 2001 Kft., 2010 (dvd).

A dunai hajós, Mokép Rt., 2004 (vhs); MTV Rt.-Mokép Rt., 2005 (dvd), MTVA, 2012 (dvd).

Bors, Europa Records Kft., 2007 (dvd).

Internetes források

<http://www.szhaziadattar.hu/>

<http://www.filmintezet.hu/adatbazisok/index.php>

<http://www.filmkatalogus.hu/>

<http://www.filmintezet.hu/adatbazisok/index.php>

<http://www.port.hu/>

<https://www.youtube.com/?gl=HU&hl=hu>

<http://mek.oszk.hu/>

<http://www.vujicsics.hu/tortenet/VujicsicsTihamer/>

<http://www.hagyományokháza.hu/>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Vujicsics_Tiham%C3%A9r

http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyarorsz%C3%A1gi_szerbek

http://hu.wikipedia.org/wiki/Vil%C3%A1gij%C3%BAs%C3%A1gi_Tal%C3%A1lkoz%C3%B3

<http://www.vidorfest.hu/2013/index.php?v=v&a=eloado&id=268>

<http://www.hzo.hu/cikk/vujicsics-egyuttes-jubileumi-koncert>

<http://www.klubhalo.hu/modules.php?name=News&file=print&sid=3823>

<http://www.mulatós-zene.hu/hirek/vujicsics-tihamer-es-a-nepzene.zene>

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-petofi-kor-sajtovitajanak-jegyzokonyve>

<http://nda.sztaki.hu/kereso/index.php?a=get&id=1986&pattern=&t=Sziget+a+sz%E1razf%F6ld%F6n>

<http://www.kovacsics.hu/hallo.html>

<http://www.mtva.hu/hu/sajto-es-fotoarchivum/6860-vujicsics-tihamer-zeneszerzo-nepzenekutato-85-eve-szueletett>

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97500022.MT

http://muveszetitarlo.hu/egyeni_oldalak/gomolagyorgy.html

http://vufind.carli.illinois.edu/vf-uiu/Record/uiu_905757

<http://www.europeana.eu/portal/record/2023710/83092DF538088F9A91EF40B1A65C48DE59007272.html>

<http://www.budapest13.hu/13kerulet/testvervarosok/varso-ochota>

<http://www.corvinusneptanc.hu/book-page/1960>

<http://kritikustomeg.org/filmid.php?fid=34167>

http://users.atw.hu/filmtortenet/inc/tortenelmi_62.html

<http://www.szineszkonyvtar.hu/contents/a-e/benkofilm.htm>

<http://metropolis.org.hu/?pid=16&aid=393>

<http://embed.indavideo.hu/player/video/03bd5bf592>

<http://www.veoh.com/watch/v17289798HssbsfYH?h1=Uzrok+smrti+ne+pominjati>

<https://www.oik.hu/web/guest>

<http://gammapolis.de/background.html>

<http://epa.oszk.hu/01300/01348/00125/2623.htm>

<http://pim.hu/object.D5D984E4-7D60-409E-B356-426F5EE55BDD.ivy>

<http://dia.jadox.pim.hu/jetspeed/displayXhtml?docId=0000007500&secId=0000810323&mainContent=true&mode=html>

http://www.szhaz.net/pdf/1971_11.pdf

<http://dia.pool.pim.hu/html/muvek/SPIRO/spiro00098a/spiro00117/spiro00117.html>

http://nektar2.oszk.hu/LVbin/LibriVision/lv_view_records.html